

Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten

Een onderzoek naar georganiseerde en commune criminaliteit

KLPD - Dienst IPOL / KPSM

«waakzaam en dienstbaar»

Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten

Een onderzoek naar georganiseerde en commune criminaliteit

KLPD - Dienst IPOL / KPSM

«waakzaam en dienstbaar»

Uitgave

Dienst IPOL
Postbus 3016
2700 KX Zoetermeer

De dienst IPOL
is een onderdeel van het Korps landelijke politiediensten

Auteurs

Sally Mesu
Ewout Stoffers
Met medewerking van Bernadette Harrigan

Colofon

Redactie Irene Spijker
Vertaling Erica Moore
Foto omslag Anestor Alphonso Hubert
Druk Thieme MediaCenter, Rotterdam

IPOL nummer 2011-12
Copyright © 2011 KLPD - Dienst IPOL, Zoetermeer / Korps Politie Sint Maarten,
Philipsburg

Zoetermeer, december 2011

Copyright

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het KLPD.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en het KLPD geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.

Inhoud

	Managementsamenvatting	8
	Voorwoord	24
1	Inleiding	27
1.1	Aanleiding en doelstelling	27
1.2	Centrale vraag en onderzoeksvragen	28
1.3	Onderzoeksmethode	29
1.3.1	Onderzochte criminele verschijnselen	29
1.3.2	Operationalisering van de onderzoeksvragen	30
1.3.3	Beantwoording van de centrale onderzoeksvraag	31
1.4	Domeinafbakening	34
1.5	Geraadpleegde bronnen	34
1.6	Stuurgroep	36
1.7	Leeswijzer	36
2	Geografie en demografie	38
3	Registratiecijfers Openbaar Ministerie en slachtofferschap	41
3.1	Ingeschreven zaken	41
3.1.1	Omvang van de ingeschreven zaken	41
3.1.2	Ingeschreven delicten naar delictsoort	43
3.2	In verzekering gestelde verdachten	45
3.3	Gegevens slachtofferenquête 2008	49
4	Illegale markten	51
4.1	Drugsmarkt	51
4.1.1	Drugssmokkel in het Caribisch gebied: een regionaal beeld	52
4.1.2	Drugssmokkel die betrekking heeft op Sint Maarten	59
4.1.3	Drugsroutes naar Sint Maarten	66
4.1.4	Drugsroutes vanaf Sint Maarten	68
4.1.5	Lokale drugsproblematiek	71
4.1.6	Discussie en conclusie	74

4.2	Mensensmokkel	77
4.2.1	Groepen illegale migranten op Sint Maarten	78
4.2.2	Migratie vanuit de Caribische regio	82
4.2.3	Migratie vanuit andere regio's	85
4.2.4	Discussie en conclusie	90
4.3	Mensenhandel	92
4.3.1	Uitbuiting in de seksindustrie	96
4.3.2	Overige uitbuiting	97
4.3.3	Discussie en conclusie	100
4.4	Overige handel en smokkel	104
4.4.1	Vuurwapens	104
4.4.2	Vals geld	104
4.4.3	Discussie en conclusie	105
5	Witwassen	106
5.1	Herkomst van wit te wassen geld	108
5.2	Witwasmethoden	110
5.3	MOT-cijfers als indicatie voor witwassen	114
5.4	Discussie en conclusie	123
6	Vermogenscriminaliteit	129
6.1	Woning- en bedrijfsinbraken	129
6.1.1	Aard	129
6.1.2	Slachtoffercijfers en aangiften	132
6.1.3	Discussie en conclusie	133
6.2	Overvallen	135
6.2.1	Aard	135
6.2.2	Aangiften	138
6.2.3	Discussie en conclusie	139
6.3	Diefstal in het algemeen	141
6.3.1	Aard	141
6.3.2	Aangiften en slachtoffergegevens	141
6.3.3	Discussie en conclusie	143
6.4	Diefstal van/uit voertuigen	143
6.4.1	Auto-inbraak	143
6.4.2	Autodiefstal	145
6.4.3	Discussie en conclusie	147
6.5	Heling	148
6.5.1	Aard en omvang	149
6.5.2	Discussie en conclusie	150

6.6	Skimming	151
6.6.1	Aard	151
6.6.2	Omvang	153
6.6.3	Discussie en conclusie	154
7	Geweldsmisdrijven	156
7.1	Moord en doodslag	157
7.1.1	Aard	157
7.1.2	Registraties politie en Openbaar Ministerie	159
7.2	Openlijke geweldpleging en mishandeling	162
7.2.1	Openlijke geweldpleging	162
7.2.2	Mishandeling	162
7.2.3	Aangiften	163
7.3	Relationeel geweld	164
7.3.1	Aard	164
7.3.2	Registraties ACTPOL, Safe Haven en Voogdijraad	166
7.4	Zedendelicten	168
7.4.1	Aard	168
7.4.2	Aangiften	170
7.5	Discussie en conclusie	171
8	Jeugdcriminaliteit	174
8.1	Aard	174
8.2	Aangiften tegen minderjarigen	177
8.3	Ontwikkeling	179
8.4	Discussie en conclusie	180
9	Fraude	183
9.1	Belastingontduiking en belastingfraude	183
9.1.1	Aard en omvang	183
9.1.2	Discussie en conclusie	186
9.2	Merkfraude	188
9.2.1	Aard en omvang	189
9.2.2	Discussie en conclusie	190
9.3	Ziektekostenfraude	191
9.3.1	Aard en omvang	191
9.3.2	Discussie en conclusie	194
9.4	Uitkeringsfraude	195
9.4.1	Aard en omvang	196
9.4.2	Discussie en conclusie	197

10	Criminele werkwijzen	199
10.1	Gebruik van geweld	199
10.2	Misbruik van ondernemingen	200
10.3	Contrastrategieën	203
10.4	Falsificaten	206
10.4.1	Aard	206
10.4.2	Registraties	208
10.4.3	Discussie en conclusie	209
11	Ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen	212
11.1	Opsporings- en handhavingsdiensten	212
11.2	Openbaar bestuur	215
11.3	Discussie en conclusie	218
12	Overige criminaliteit	222
12.1	Milieucriminaliteit	222
12.1.1	Ruimtelijke ordening	222
12.1.2	Milieuhygiëne van lucht, water en bodem	226
12.1.3	Planten en dieren	227
12.1.4	Discussie en conclusie	228
12.2	Verkeerscriminaliteit	230
12.2.1	Aard en omvang	230
12.2.2	Discussie en conclusie	232
13	Nabeschouwing	234
	Management summary	242
	Literatuur	257
	Lijst van afkortingen	262

Bijlage 1	263
Geraadpleegde organisaties of branches	
Bijlage 2	265
Datasystemen en (jaarlijkse) overzichtsrapportages	
Bijlage 3	268
Top tien van het aantal uitgezette vreemdelingen 2008- 2010	
Bijlage 4	269
Restgroep van het aantal uitgezette vreemdelingen 2008-2010	
Bijlage 5	270
Uitgaande en inkomende ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010	
Bijlage 6	271
Herkomstlanden en aantallen inkomende ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010 (gesommeerd, > ANG 5000)	
Bijlage 7	272
Doellanden en aantallen uitgaande ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010 (gesommeerd, > ANG 5000)	
Bijlage 8	273
Gemiddelde waarde van de ongebruikelijke transacties gemeld door de douane 2007-2010 (ANG)	
Bijlage 9	274
Waarde van de ongebruikelijke en verdachte moneytransfers 2008-2010 (ANG, in miljoenen)	
Bijlage 10	275
Waarde van de uitgaande en inkomende ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010 (ANG, in miljoenen)	
Bijlage 11	276
Overzicht van de schadelijke gevolgen en prioritering per crimineel verschijnsel	

Managementsamenvatting

Aanleiding en doelstelling

De Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten (CBA Sint Maarten) komt voort uit afspraken die in het Tripartite Justitieel Overleg zijn gemaakt en schetst een beeld van alle criminaliteit die van 2008 tot en met 2010 op Sint Maarten is voorgekomen. Met dat beeld moet de CBA het Openbaar Ministerie op Sint Maarten in staat stellen om op basis van prioriteiten een strategie te ontwikkelen voor de repressieve en preventieve aanpak van de criminaliteit.

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

Welke criminele verschijnselen op Sint Maarten dienen met voorrang te worden aangepakt, gelet op de ernst van deze verschijnselen?

Om die vraag te beantwoorden zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

Onderzoeksvraag 1: Wat is de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten in de periode van 2008 tot en met 2010?

Onderzoeksvraag 2: Welke criminaliteitsrelevante factoren verklaren de huidige toestand en de verwachte ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten?

Om een antwoord op de onderzoeksvragen te verkrijgen, is in het onderzoek gebruikgemaakt van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden. De kwantitatieve onderzoeksmethoden hebben betrekking op de analyse van tientallen gesloten en open bronnen, waaronder (data)systemen en cijfermatige overzichtsrapportages. De kwalitatieve onderzoeksmethoden bestaan uit 43 semigestructureerde interviews met 98 experts die op Sint Maarten werkzaam zijn bij politie, justitie of een andere organisatie uit het veiligheidsdomein. In totaal zijn voor het onderzoek 46 organisaties in binnen- en buitenland geraadpleegd. Ten slotte is gebruikgemaakt van literatuuronderzoek en onderzoeksrapporten. De veldwerkperiode liep van januari tot en met juni 2011.

Doordat veel van de geraadpleegde organisaties op Sint Maarten een zeer beperkte informatiepositie hebben, in de meeste gevallen door onvoldoende

personeel, te weinig expertise en een gebrek aan of onvolledigheid van bronnen of datasystemen, is het lastig gebleken de onderzoeksvragen naar tevredenheid te beantwoorden. Daardoor is de beantwoording van de centrale vraag onder druk komen te staan. Rekening houdend met de gebrekkige informatiepositie van waaruit de antwoorden op de onderzoeksvragen zijn verkregen, is er daarom voor gekozen om bij de beantwoording van de centrale vraag een suggestie tot prioritering in de aanpak te doen zonder het ene verschijnsel boven het andere te prioriteren. De antwoorden op de onderzoeksvragen waren voldoende om per crimineel verschijnsel te komen tot een conclusie waarin steeds de slachtoffergroepen van een crimineel verschijnsel worden beschreven, de gevolgen waarmee zij worden geconfronteerd en de verwachte ontwikkeling van het verschijnsel.

Deze managementsamenvatting beperkt zich in hoofdzaak tot een beschrijving van aard en omvang van de criminele verschijnselen die op Sint Maarten voorkomen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de criminaliteitsrelevante factoren die op de ontwikkeling van die verschijnselen van invloed zijn; uitvoeriger komen deze aan de orde in de 'Nabeschouwing' in dit rapport.¹ De beschrijving van ieder crimineel verschijnsel wordt afgesloten met een suggestie voor prioritering in de aanpak daarvan.²

Onderzoeksbevindingen

Illegale markten

Drugs Sint Maarten wordt vooral geconfronteerd met de handel in cocaïne en marihuana. Synthetische drugs en heroïne komen nauwelijks op het eiland voor. Voor de cocaïnehandel fungeert Sint Maarten vooral als transiteland: de meeste drugs hebben de Verenigde Staten of Europa als eindbestemming. In de afgelopen drie jaar zijn in de wateren rondom Sint Maarten een aantal boten onderschept of gesignaleerd met honderden kilo's cocaïne aan boord. De cocaïnehandel die via Sint Maarten verloopt, gaat soms gepaard met buitensporig geweld, zoals afrekeningen tussen criminelen. Marihuana wordt regionaal veel verhandeld en Sint Maarten is hiervan een belangrijke afnemer

¹ In de 'Nabeschouwing' wordt de context beschreven waarin de criminaliteit op Sint Maarten ingebed is, omdat criminaliteit zich nu eenmaal nooit los van sociaal-economische en maatschappelijke factoren manifesteert.

² Zie bijlage 11 voor een beknopt overzicht van de schadelijke gevolgen en de prioritering per crimineel verschijnsel.

door een grote gebruikersmarkt onder verschillende groepen jongeren en laaggeschoolde arbeiders.

Sint Maarten blijft om een aantal redenen een aantrekkelijk land voor drugs-handel. Het is geografisch gunstig gelegen op de drugsroutes naar de Verenigde Staten en Europa, het heeft veel baaien waarop weinig toezicht is en ook de drukke zee- en luchthaven kunnen door capaciteitsgebrek bij lokale hand-havings- en opsporingsdiensten onvoldoende op drugssmokkel worden gecontroleerd. Ondanks de aanwezigheid en inspanningen van de kustwacht in de wateren van Sint Maarten kan de smokkel van drugs met de huidige menskracht en middelen niet worden voorkomen. Internationaal gezien bestaat er een nauwe samenwerking met de Verenigde Staten bij de drugsbestrijding. Ook werken landen in het Caribisch gebied hierbij steeds nauwer samen, maar die samenwerking geeft nog weinig zicht op een verbetering in de bestrijding van de drugssmokkel. De samenwerking tussen de Caribische landen wordt onder andere bemoeilijkt door een verschil in prioriteiten bij lokale overheden in nationaal en internationaal (opsporings)beleid.

De maatschappelijke gevolgen van de handel in marihuana en cocaïne hebben een verschillend karakter. De handel in marihuana heeft vooral gevolgen voor de grote groepen jongeren op Sint Maarten die, vanuit hun subcultuur, veelvuldig marihuana gebruiken en daarbij het risico lopen in een sociaal-economisch gezien kansloze en criminaliteitsbevorderende leefsituatie te belanden. De gevolgen van de cocaïnehandel daarentegen vloeien voort uit de transithandel. Hierbij moet vooral gedacht worden aan het toenemende geweld dat met de cocaïnehandel via Sint Maarten gepaard gaat en aan de grote sommen crimineel geld die er kunnen worden witgewassen. De verschillende gevolgen maken de vraag welk van beide criminaliteitsvormen met prioriteit aangepakt moet worden moeilijk te beantwoorden, ook omdat een weging van die gevolgen een politieke keuze betreft. Gelet op de ernstige gevolgen die de handel in beide drugs heeft, verdient de bestrijding van zowel de handel in cocaïne als die in marihuana prioriteit.

Mensensmokkel Door beperkte economische ontwikkeling, geringe welvaart, politieke instabiliteit en natuurrampen op omliggende eilanden kampt Sint Maarten al tientallen jaren met een continue stroom van economische vluchtelingen. Deze factoren hebben mensensmokkel naar en via Sint Maarten in de kaart gespeeld. Ieder jaar vertrekken vele vluchtelingen met de hulp van mensensmokkelaars naar het eiland. Daar proberen zij een nieuw bestaan op te bouwen of zij wagen met de hulp van mensensmokkelaars de oversteek naar de Verenigde Staten en laten zich met een boot naar de eilanden voor de

Amerikaanse kust brengen. Net als drugshandel blijkt mensensmokkel via Sint Maarten te kunnen gedijen door het ontbreken van voldoende capaciteit en expertise bij handhavingsdiensten die op inkomende en uitgaande mensenstromen moeten controleren. Over de omvang van mensensmokkel zijn geen exacte cijfers bekend, maar informatie van opsporingsdiensten maakt duidelijk dat er regelmatig smokkelboten met tientallen vluchtelingen van en naar Sint Maarten komen. Ook via de luchthaven komen dagelijks economische vluchtelingen het land binnen.

Er zijn diverse overwegingen om de aanpak van mensensmokkel te prioriteren. Sint Maarten kampt met ernstige gevolgen van overbevolking, waarbij veel illegalen een uitzichtloos bestaan leiden. De komst van nog meer illegalen naar het eiland heeft voor henzelf, de bewoners van Sint Maarten en de overheid ernstige gevolgen. Het leefklimaat wordt almaar slechter en de overheid betaalt de rekening voor de aanwezigheid van de illegalen: de kosten voor openbare werken, de gezondheidszorg, de sociale zekerheid en de veiligheid lopen op. De beroepsbevolking kijkt aan tegen een krappere arbeidsmarkt. Dit leidt tot een ongunstig economisch klimaat en beperkt de inkomsten voor de overheid. Niet in de laatste plaats zou mensensmokkel geprioriteerd kunnen worden omdat er regelmatig ongelukken of bijna-ongelukken met boten plaatsvinden; meer dan eens verdrinken gesmokkelden.

Mensenhandel Doordat mensenhandel op zichzelf niet strafbaar is gesteld (alleen vrouwenhandel is strafbaar) en er weinig (opsporings)onderzoeken naar plaatsvinden, is er over dit fenomeen niet veel informatie beschikbaar. Toch heeft het onderzoek duidelijk gemaakt dat Sint Maarten te maken heeft met uiteenlopende vormen van uitbuiting in verschillende arbeidssectoren en de seksindustrie.

Voorals onder de naar schatting 15.000 illegale migranten zijn er velen die bereid zijn voor weinig geld lange dagen te werken. In de detailhandel, de huishouding, de beveiliging, de bouw en het tuinonderhoud staan arbeidsmigranten bloot aan verschillende vormen van uitbuiting. Dat brengt een kettingreactie aan sociaal-economische gevolgen met zich mee. Er ontstaat een klimaat van oneerlijke concurrentie en de legale arbeidsmarkt krimpt. Dat verstoort de lokale economische ontwikkeling en leidt bovendien tot een groot verlies aan belastinginkomsten – op jaarbasis waarschijnlijk vele miljoenen guldens. Daardoor komen de infrastructuur en sociale voorzieningen van Sint Maarten verder onder druk te staan en de niet aflatende stroom van arbeidsmigranten naar Sint Maarten vergroot die druk alleen maar.

Ook in de vergunde en onvergunde seks- en animeerbranche lopen iets meer dan tweehonderd vrouwen het risico slachtoffer te worden van uitbuiting. Dat komt vooral door een gebrekkig toezicht op de branche, een beperkte handhaving van de regelgeving uit de Adult Entertainment Policy en de taboesfeer rond sekswork. De voornaamste conclusie van het onderzoek naar uitbuiting in de seksindustrie is dat er pas daadwerkelijk van eventuele uitbuiting gesproken kan worden als er meer zicht op de branche komt. En dat lijkt noodzakelijk, gelet op de verschillende signalen die over uitbuiting in de seksindustrie naar voren komen.

De Sint Maartense samenleving en de overheid lijden ernstige sociaal-economische schade door de uitbuiting van grote groepen migranten in de verschillende arbeidssectoren. Dat vraagt om een prioritering van de aanpak van uitbuiting in die sectoren. De schade ten gevolge van uitbuiting in de seks- en animeerbranche lijkt beheersbaar, gelet op het aantal personen dat in die branche werkzaam is. De onduidelijkheid over het voorkomen van het fenomeen en de mogelijke impact ervan op de slachtoffers vragen op korte termijn echter om sterk verbeterd toezicht. Mogelijk is de ondertekening van een vernieuwd Memorandum of Understanding door de ministers van justitie van de vier landen in het Koninkrijk een eerste stap in deze richting. Dit memorandum betreft de intensivering van de samenwerking en de prioritering van de aanpak van mensenhandel, evenals die van mensensmokkel en illegale immigratie.

Overige handel en smokkel Het onderzoek heeft geen informatie opgeleverd over een smokkelmarkt voor vuurwapens op Sint Maarten. Vuurwapens zijn op Sint Maarten al ruimschoots voorhanden. Ook is er geen aanleiding te veronderstellen dat er illegale handel in vals geld plaatsvindt. Wel moet daarbij aangetekend worden dat er vanuit handhavings- en opsporingsdiensten weinig aandacht naar deze beide verschijnselen uitgaat.

Witwassen

Sint Maarten biedt veel gelegenheidsstructuren om geld wit te wassen. Het land heeft een zeer toegankelijk en financieel aantrekkelijk investerings- en ondernemingsklimaat. De complexe en gedateerde belastingwetgeving wordt beperkt gehandhaafd en er is weinig controle op financiële geldstromen. Daardoor kunnen criminelen eenvoudig geld investeren of bedrijven (laten) oprichten waarmee zwart geld kan worden weggesluisd of witgewassen. Andere gelegenheidsstructuren waarbinnen door een ontbrekend toezicht geld kan

worden witgewassen, zijn casino's, vergunde en onvergunde *moneyremitters* en trustkantoren.

Van 2008 tot en met 2010 werden contante en girale geldtransacties met een totale waarde van ruim 0,6 miljard gulden als ongebruikelijk bestempeld en dat leverde over 2008 en 2009 ruim 51 miljoen gulden aan verdachte transacties op. Waarschijnlijk kon niets van dit geld door onderzoek worden ontnomen, vanwege onvoldoende capaciteit en financiële expertise bij opsporingsdiensten. Bovendien kampen ook het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties en de Inspectie der Belastingen op Sint Maarten met ernstige onderbezetting, evenals de douane, die onvoldoende toegerust is om de illegale geldstromen van en naar het eiland te controleren.

Het huidige financiële klimaat op Sint Maarten en de onderbezetting bij controle- en opsporingsdiensten resulteren in een uiterst gebrekkige informatiepositie op witwassen. Er is aanleiding te vermoeden dat witwassen op grote schaal voorkomt, maar harde bewijzen daarvoor ontbreken. Hierdoor zijn de omvang en de ernst van het witwasprobleem lastig te duiden.

Er zijn redenen om op witwassen of, beter gezegd, op het verkrijgen van meer zicht op witwassen te investeren. Criminelen weten inmiddels dat witwassen op Sint Maarten nauwelijks prioriteit krijgt, waardoor er steeds meer zijn die het eiland straffeloos gebruiken voor het witwassen of versluieren van zwart geld en het ontplooiën van criminele activiteiten. In een klein land als Sint Maarten leidt dat al gauw tot prijsopdrijving in de onroerendgoedsector. Dat verstoort de marktwerking, waardoor het risico bestaat dat de vastgoedsector gedomineerd wordt door witwassen, en dat kan nog meer criminaliteit naar Sint Maarten trekken. Bovendien leidt prijsopdrijving tot een duurder leefklimaat. Dat verlaagt het welvaartsniveau en ook daaruit kan een voedingsbodem voor criminaliteit ontstaan. Tot slot kunnen grootschalige witwaspraktijken het vertrouwen in de rechtsstaat ondermijnen, doordat er bij investeringen in onroerend goed bijna altijd beroepsgroepen zoals advocaten, notarissen, fiscalisten, bestuurders en politici nodig zijn.

Als er op witwassen wordt geïnvesteerd, verdient het aanbeveling te prioriteren op onderzoek naar meldingen van ongebruikelijke transacties door banken en de douane. Het geringe aantal doorgemelde transacties van casino's vraagt ook om extra onderzoeksinzet, temeer omdat het toezicht op die branche gering is en er grote bedragen in omgaan.

Vermogenscriminaliteit

Woning- en bedrijfsinbraken In de afgelopen jaren is het aantal woninginbraken voortdurend gestegen en inmiddels worden ze op zo grote schaal gepleegd dat woninginbraak een van de meest voorkomende vormen van vermogenscriminaliteit op Sint Maarten is. Dat komt onder andere doordat inwoners hun huizen onvoldoende beschermen, maar ook doordat er voor de verkoop van gestolen luxegoederen een markt onder arme illegalen bestaat. Ook kan de politie door capaciteitsgebrek en doordat andere delicten (bijvoorbeeld ernstige geweldsdelicten) prioriteit krijgen, onvoldoende patrouilleren in wijken; daardoor kunnen inbrekers makkelijk hun slag slaan. De schade die slachtoffers van woninginbraken lijden is groot, doordat veel inwoners niet verzekerd zijn en te weinig draagkrachtig zijn om de schade op te vangen.

Bedrijfsinbraken komen minder vaak voor dan woninginbraken en de impact van dit delict is over het algemeen kleiner. De veelal gebrekkige beveiliging van bedrijven op Sint Maarten leidt er in de praktijk echter wel toe dat als er wordt ingebroken, de financiële schade vaak groot is.

De impact van de meeste inbraken op Sint Maarten, die van materiële en psychische aard kan zijn, is veel beperkter dan die van geweldsdelicten, met uitzondering van die inbraken waarbij een directe confrontatie met het slachtoffer plaatsvindt. Wat dat betreft, volstaat de prioriteit die woning- en bedrijfsinbraken nu bij de politie krijgen – vooral als men in ogenschouw neemt dat burgers en bedrijven zelf nog veel kunnen doen aan de preventieve aanpak van inbraken door hun domein beter te beveiligen. Wel problematisch is dat inbrekers nu soms uit de voorlopige hechtenis moeten worden vrijgelaten om plaats te maken voor een dader van een zwaarder vergrijp, omdat de gevangenis op Sint Maarten overvol is.

Overvallen Sint Maarten kampt met een groot aantal overvallen op woningen en bedrijven, die vaak met buitensporig veel geweld gepaard gaan. Zowel meewerkende als niet-meewerkende slachtoffers worden regelmatig onderworpen aan ernstige mishandeling, soms met blijvend letsel of zelfs de dood tot gevolg. In sommige overvalsituaties is ook sprake van verkrachting. Het gebruik van dergelijk excessief geweld heeft een grote emotionele en fysieke impact op slachtoffers.

Het ogenschijnlijke gemak waarmee jonge jongens besluiten om zeer geweldadige overvallen te plegen, is een ontwikkeling die de samenleving veel zorgen baart.

Bedrijfsovervallen bezorgen bedrijven en verzekeringsmaatschappijen grote financiële schade. Bovendien kunnen klanten door veelvuldige bedrijfsovervallen wegblijven, wat de economie schade toebrengt. Dat geldt ook voor de toeristische industrie in het geval van straatovervallen, hoewel die minder vaak lijken voor te komen dan woning- en bedrijfsovervallen. Toch is de potentiële impact van die delicten groot, doordat het toerisme de belangrijkste economische pijler van Sint Maarten is.

De grote schaal waarop overvallen op woningen en bedrijven nu plaatsvinden, de emotionele en fysieke impact die het delict op de slachtoffers heeft en de ontwrichtende uitwerking van het delict op het leef- en ondernemingsklimaat op Sint Maarten vragen om extra aandacht van politie en justitie.

Diefstal in het algemeen In de afgelopen jaren is het aantal aangiften van diefstal op Sint Maarten licht gedaald. Diefstal doet zich regelmatig voor, maar lijkt niet op een zo grote schaal of met een zo grote impact voor te komen dat dit delict om prioritering vraagt. Wel is duidelijk dat er op Sint Maarten een voedingsbodem voor diefstal bestaat. Dit hangt samen met de aanzienlijke welvaartsverschillen op het eiland, de hoge kosten voor het levensonderhoud en de onoverzichtelijkheid van de openbare ruimte. Dat betekent dus dat bewoners en toeristen alert moeten zijn op diefstal en zelf preventieve maatregelen moeten nemen om persoonlijke eigendommen te beschermen.

Diefstal van/uit voertuigen In tegenstelling tot diefstal in het algemeen vormt autodiefstal op Sint Maarten al jaren een groot probleem voor burgers, toeristen en autoverhuurders. Inmiddels is al een aantal jaren een stijgende lijn in het aantal autodiefstallen zichtbaar en ook het aantal inbraken in auto's laat van 2009 tot 2010 een stijgende lijn zien. Autodiefstallen en -inbraken komen om meerdere redenen veelvuldig voor. Veel parkeerplaatsen liggen nogal afgelegen en zijn onoverzichtelijk ingericht. Bovendien besteedt de overheid weinig aandacht aan de beveiliging en verlichting van de openbare ruimte. Ook het ontbreken van anti-inbraak- en antidiefstalapparatuur in veel auto's werkt inbraken en diefstal in de hand. Ten slotte bestaat er op Sint Maarten een markt voor gestolen auto-onderdelen. Burgers en automonteurs kopen vanwege de hoge prijs en schaarste van nieuwe auto-onderdelen goedkopere gestolen onderdelen. Dat werkt diefstal en heling in de hand.

Criminelen frustreren de bestrijding van autodiefstal door met gestolen auto's de grens naar Saint Martin over te steken of door gestolen auto's in Saint Martin officieel op naam te laten registreren. De aandacht die politie en justitie aan autodiefstal en -inbraak schenken, schiet op dit moment tekort. Gelet op de omvang van de problematiek zou dat wellicht anders moeten zijn. Vanwege de impact van het delict, de huidige impact van ernstiger vormen van criminaliteit en de mogelijkheden die burgers en overheid hebben om autodiefstallen en -inbraken tegen te gaan, is het echter een begrijpelijke keuze.

Heling De omvang van heling is op basis van de officiële registraties onduidelijk, maar gelet op het grote aantal woninginbraken, overvallen en autodiefstallen kan het niet anders of de gestolen goederen verschijnen ergens weer op de markt en worden dus geheeld. De vraag naar gestolen goederen op en rond Sint Maarten is groot. Als niet alleen in het opsporen van de daders van vermogensmisdrijven zou worden geïnvesteerd maar ook in het opsporen van helers, kan een barrière worden opgeworpen die het aantal vermogensmisdrijven zou kunnen doen afnemen. Tot op dit moment lijkt van dergelijke inspanningen echter geen sprake te zijn. Het is zinvol te kijken of en in welke mate opsporingsdiensten met beperkte inspanningen enig zicht kunnen krijgen op de afnemersmarkt van gestolen goederen.

Skimming *Skimming* komt soms op Sint Maarten voor, maar wordt door beveiligingsmaatregelen van lokale banken in de kiem gesmoord. Door de verschillende valuta's op het eiland, de relatief grote hoeveelheid contant geld en het drukke toeristische verkeer in de winkelstraten van Philipsburg blijft Sint Maarten echter wel een interessant doelwit voor skimmers. Dat vraagt van banken en opsporingsdiensten om alert te blijven op skimmingactiviteiten op het eiland.

Geweldsmisdrijven

Sint Maarten wordt geconfronteerd met verschillende vormen van geweld, waaronder openlijke geweldpleging, mishandeling, moord en doodslag, relationeel geweld en zedenmisdrijven. Het aantal ingeschreven geweldsmisdrijven was in 2009 groter dan in 2008, maar in 2010 daalde het aantal weer. De aangiftecijfers van geweldsmisdrijven blijven de laatste jaren ongeveer gelijk. Respondenten geven echter aan dat geweldsmisdrijven steeds vaker voorkomen en ook steeds ernstiger zijn. Ook al laten de cijfers dat niet zien, de hevigheid van het gebruikte geweld en het feit dat de – soms erg jonge – daders niet terugschrikken voor het gebruik van vuurwapens en messen, kunnen de indruk wekken dat het geweld toeneemt en ernstiger wordt.

Openlijke geweldpleging, al dan niet uitmondend in (zware) mishandeling, komt veel voor op Sint Maarten, ook al wordt er niet veel aangifte van gedaan. Het aantal levensdelicten schommelt met 31 levensdelicten per 100.000 inwoners rond het regionale gemiddelde. Vergeleken met het wereldwijde gemiddelde, 9 levensdelicten per 100.000 inwoners, scoort Sint Maarten echter ver boven-gemiddeld. Meer dan de helft van alle levensdelicten is het gevolg van uit de hand gelopen ruzies, overvallen of stoerdoenerij. Een derde van de levensdelicten is druggerelateerd. Relationeel geweld voltrekt zich vrijwel geheel buiten het zicht van politie en justitie, maar een opvangorganisatie voor slachtoffers van relationeel geweld rapporteerde van 2008 tot en met 2010 in totaal 53 slachtoffers. Verkrachtingen komen jaarlijks tussen de 10 en 15 keer voor. Vaak hebben ook die delicten een uiterst gewelddadig karakter en soms worden ze gepleegd in combinatie met een ander delict, zoals een overval. Naast verkrachting komen ook incest en seksueel verkeer tussen minderjarigen voor, fenomenen waarop echter weinig zicht bestaat. Het *dark number* voor deze delicten ligt traditioneel erg hoog.

Levensdelicten, gewelddadige overvallen en verkrachtingen roepen in de Sint Maartense samenleving grote onveiligheidsgevoelens op. Een culturele tolerantie tegenover het gebruik van geweld, beperkt ouderlijk toezicht, het veelvuldig voorkomen van gebroken gezinnen, gebrekkige onderwijskansen, beperkte (naschoolse) opvang voor jongeren, een onveilige openbare ruimte – het zijn allemaal factoren die ervoor zorgen dat het gebruik van geweld op Sint Maarten steeds verder kan toenemen. In repressieve zin vraagt dat om een extra inzet van politie en justitie, maar ook in preventieve zin is er nog veel te winnen. Dat vraagt ook om inspanningen van het openbaar bestuur.

Jeugdcriminaliteit

Respondenten schetsen zonder uitzondering een beeld van jongeren die, op steeds jongere leeftijd en steeds vaker, steeds ernstiger delicten gaan plegen. Het gaat hierbij om vernielingen, vermogensdelicten en geweldsdelicten. In de officiële registraties van politie en justitie is echter geen stijging van de jeugdcriminaliteit waarneembaar. Integendeel, het aantal jongeren tegen wie aangifte wordt gedaan of die worden vervolgd, lijkt af te nemen. Ten gevolge van het grote capaciteitsgebrek bij het Korps Politie Sint Maarten worden veel jongeren heengezonden met een waarschuwing of komt de jeugdcriminaliteit de politie in het geheel niet ter ore. Dit zorgt voor een groot *dark number*. Het beeld dat de respondenten schetsen, hoeft dan ook niet strijdig te zijn met de officiële registraties. Schrikbarend is dat weinig jongeren de ernst van hun misdrijven

inzien en een groot deel van de jongeren na de straf of heenzending terugvalt in crimineel gedrag.

Armoede, een slechte of onevenwichtige gezinssamenstelling, gebrek aan (na)scholing, sociale uitsluiting en een zwak functionerende overheid zijn enkele factoren die van invloed zijn op het voortbestaan van de jeugdcriminaliteit op Sint Maarten. De impact die jeugdcriminaliteit op de samenleving heeft, is groot. Jonge pubers die zich bezighouden met gewapende (roof)overvallen, verkrachting of drugshandel en daarbij het gebruik van excessief geweld niet schuwen, zorgen voor sterke gevoelens van onveiligheid in de samenleving. Veel jongeren dreigen door dit soort misdrijven buiten de samenleving te vallen.

De ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit vraagt in de eerste plaats om extra inzet door het openbaar bestuur. Dit zou onderbezette organisaties als de reclassering en de Voogdijraad, maar ook scholen en jongerenorganisaties, van meer middelen moeten voorzien om de jeugdcriminaliteit verder in te dammen. Ook zou er meer moeten worden geïnvesteerd op jongerendetentie. Jongeren ontlopen nu hun straf omdat de gevangenis van Pointe Blanche al jaren vol zit, of zij worden vastgezet tussen volwassen criminelen. Deze factoren verstoren de bestrijding van jeugdcriminaliteit ernstig.

Fraude

Belastingontduiking en belastingfraude Op Sint Maarten bestaat een klimaat waarin belastingontduiking of -fraude kan gedijen. Er is weinig fiscale controle door capaciteitsgebrek bij controleorganen en inspectiediensten, de *compliance* onder burgers en bedrijven is al jaren zeer gebrekkig en het belastingstelsel is zo complex dat het veel ruimte laat om geen belastingen te betalen.

De schade ten gevolge van non-compliance of fraude kan groot zijn, maar door het ontbreken van de benodigde gegevens over burgers en bedrijven bij onder andere de Census, de Kamer van Koophandel, de immigratiedienst en het kadaster kan die schade niet worden opgemaakt. Veel van deze diensten hebben registratiegegevens die niet volledig of niet accuraat zijn.

De gevolgen van grootschalige belastingontduiking zijn groot. Prijzen blijven kunstmatig hoog en dat verstoort de koopkracht en daarmee de economische ontwikkeling. Bovendien wordt het investeringsklimaat beschadigd en loopt het begrotingstekort op. Dat remt de ontwikkeling van de lokale (en regionale) economie verder af. Fraude met belastingen heeft dus een sterk ontwrichtende

uitwerking op de economische ontwikkeling van Sint Maarten en dat tast uiteindelijk de welvaart op het eiland aan.

Een overheid die met aanzienlijke begrotingstekorten kampt en te maken heeft met een wankel en verouderde infrastructuur die op sociaal-economisch en financieel terrein dringend toe is aan hervormingen, kan op dit moment veel baat hebben bij meer belastinginkomsten. Dat vraagt om een investering voor het opknapen van een adequaat en voldoende geëquipeerd controleapparaat.

Merkfraude Veel detaillisten in Philipsburg maken zich schuldig aan de verkoop van valse merkartikelen. Door een beperkt straf- en civielrechtelijk optreden tegen merkfraude is in de afgelopen decennia het beeld van een gedoogbeleid ontstaan en daardoor houden vooral detaillisten op Sint Maarten zich bezig met de verkoop van valse merkartikelen. In 74 van de 83 winkels in Front- en Backstreet worden valse merkartikelen verkocht.

Merkfraude tast het investeringsklimaat en het handelsimago van Sint Maarten aan. Er zijn merkhouders die op dit moment niet in Sint Maarten willen investeren. Ook loopt de overheid belastinginkomsten mis, doordat de verkoop van namaakgoederen minder omzet- en winstbelasting genereert dan de verkoop van dure merkgoederen. Ook de toeristische industrie loopt gevaar, doordat toeristen het eenzijdige aanbod van valse merkartikelen beu worden of doordat mensen daadwerkelijk zijn opgelicht. Dat doet het imago van Sint Maarten als vakantiebestemming geen goed.

Het is onbekend wat de impact van merkfraude is op de lokale economie. Pas als daar meer zicht op is, kan worden vastgesteld of er op merkfraude moet worden geprioriteerd. In ieder geval lijden merkhouders grote schade door het mislopen van inkomsten. Zij zijn recentelijk een aantal civielrechtelijke procedures tegen de verkopers van valse merkartikelen begonnen en mogelijk draagt dat bij aan een beeld dat er op Sint Maarten geen plaats is voor merkfraude.

Ziektekostenfraude Ziektekostenfraude is een groot probleem op Sint Maarten, omdat er een direct verband bestaat tussen deze vorm van fraude en de omvangrijke migrantenpopulatie. Veel illegale migranten op Sint Maarten slagen erin om met een valse werkgeversverklaring een ziektekostenverzekering te krijgen. Daarmee krijgen zij kosteloos toegang tot de Sint Maartense verzorgingsstaat of vergroten zij de kans op het verkrijgen van een verblijfsvergunning. Het relatief goede zorgklimaat trekt zelfs zieken van omliggende eilanden aan die op vergelijkbare manieren toegang tot de Sint Maartense

verzorgingsstaat trachten te krijgen. Dat brengt grote financiële schade aan Sint Maarten toe en een schatting doet vermoeden dat de schade door ziektekostenfraude jaarlijks minstens in de miljoenen loopt.

Overheidsinstanties zoals Burgerzaken, Arbeidszaken, de belastingdienst, de immigratiedienst en het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen kunnen door een beperkte en gebrekkige registratie onvoldoende met elkaar samenwerken bij de bestrijding van ziektekostenfraude. Bovendien schiet door onderbezetting de controle op fraude tekort. Zolang daar geen verbetering in komt en de migrantenpopulatie op Sint Maarten blijft groeien, zal ziektekostenfraude eerder toenemen dan afnemen. Deze situatie vraagt dan ook om een beter (toe)zicht op de inkomende migrantenstroom en om een betere registratie van bewoners en bedrijven op Sint Maarten, waarbij systemen van overheidsorganisaties aan elkaar worden gekoppeld. Pas als hierin verbetering optreedt, kan fraude met ziektekosten zichtbaar worden en kan ingezet worden op de opsporing en bestrijding ervan.

Uitkeringsfraude Sint Maarten kampt met verschillende vormen van uitkeringsfraude, waaronder fraude met werkgeverspremies, fraude met de Ziektewetuitkering en fraude met pensioenen. Vooral fraude met werkgeverspremies kost de overheid jaarlijks vele miljoenen, doordat naar schatting een op de drie werkgevers geen werkgeverspremies afdraagt. Door onderbezetting bij controleorganen kan de overheid onvoldoende compliance voor het betalen van premies afdwingen. Fraude met de Ziektewetuitkering vindt plaats door werkgevers in de bouw die hun personeel bij weinig werk ten onrechte (langer) ziek melden om een tegemoetkoming uit de Ziektewet te krijgen. Fraude met pensioenen vindt plaats doordat naar Saint Martin verhuisde Sint Maartenaren het pensioen van de partner of het weduwepensioen blijven innen, terwijl de partner al is overleden of men hertrouwd is.

Voor de aanpak van fraude met werkgeverspremies, de Ziektewetuitkering en pensioenen geldt hetzelfde als voor de aanpak van ziektekostenfraude: het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen overheidsdiensten van Sint Maarten en Saint Martin zou kunnen leiden tot het opsporen van de meeste fraudeurs. De eerste prioriteit lijkt dan ook, te investeren in een betere informatiepositie van en informatie-uitwisseling tussen overheidsdiensten, zodat beter zicht wordt verkregen op de verschillende vormen van fraude, wie zich ermee bezighouden en de schaal waarop die fraude plaatsvindt. Daarna kan er gericht worden gehandhaafd of opgespoord.

Falsificaten

Falsificaten worden op Sint Maarten veelvuldig aangetroffen, ook al blijkt dat niet uit de registratiecijfers. Mensen wenden ze aan om illegaal op Sint Maarten te kunnen werken, verzekeringen af te sluiten en verblijfsvergunningen of bouwvergunningen te verkrijgen. Het gebruik van falsificaten is in veel interviews aan de orde gekomen en ook bij de modus operandi van diverse delicten is het dikwijls genoemd. De omvang van het probleem is volgens respondenten groot.

Een omstandigheid die het gebruik van falsificaten op Sint Maarten bevordert, is dat veel overheidsorganisaties niet ingesteld zijn op het bestrijden van fraude en weinig controlemechanismen hebben ingebouwd. Zo is er op Sint Maarten geen documentatiecentrum waar de originelen van bewijsstukken zoals in- en uitreisstempels, visa, identiteitsdocumenten, verblijfsvergunningen en geboorte-akten kunnen worden gecontroleerd. Als er geen standaard beschikbaar is waaraan de echtheidskenmerken kunnen worden getoetst, is het niet mogelijk aan te tonen dat een document niet aan die echtheidskenmerken voldoet. Bovendien zijn bestanden van diverse overheidsorganisaties niet aan elkaar gekoppeld, waardoor het lastig en omslachtig is documenten op hun echtheid te beoordelen. Door een gebrek aan expertise ten slotte, weten veel ambtenaren valse documenten niet van echte te onderscheiden.

Pas als binnen overheidsorganisaties wordt geïnvesteerd in controlemechanismen en bestanden van verschillende organisaties aan elkaar worden gekoppeld, kan het gebruik van falsificaten worden voorkomen en opgespoord. Het is het openbaar bestuur dat deze inspanningen zal moeten verrichten.

Ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen

In de afgelopen drie jaar heeft Sint Maarten meerdere keren te maken gehad met gevallen van ambtelijke corruptie, vooral in de hoogste gelederen van het openbaar bestuur. Daarnaast komen er via de (sociale) media geregeld signalen naar buiten over hooggeplaatste bestuurders of ambtenaren die hun functie misbruiken voor eigen gewin of ter bevoordeling van anderen, ook al kunnen die verdenkingen niet altijd worden hardgemaakt. Ook binnen de politie is zo nu en dan sprake van integriteitsschendingen, maar in die gevallen gaat het zelden om zelfverrijking of bevoordeling van anderen: veel vaker is er sprake van dienders die door werkdruk of onervarenheid niet volgens de ambts- of geweldsinstructies werken.

Het tegengaan van corruptie heeft bestuurlijk nauwelijks prioriteit gekregen in de afgelopen drie jaar. Veel bestuurders leggen amper verantwoording af voor hun functioneren of vervullen al jaren nevenfuncties in het bedrijfsleven, zelfs als daarbij sprake is van belangenverstrengeling of een redelijk vermoeden daarvan. En ook binnen het ambtenarenapparaat wordt weinig aandacht besteed aan het tegengaan van integriteitsdelicten, gelet op de soms complexe en onduidelijke werkprocedures die ruimte laten voor de vrije invulling ervan. Strafrechtelijk heeft de bestrijding van corruptie ook geen prioriteit gekregen, omdat opsporingsdiensten, zoals de landsrecherche, daar nauwelijks capaciteit voor toegewezen kregen.

In de kleinschalige samenleving van Sint Maarten komt nepotisme veelvuldig voor. Meerdere incidenten uit de afgelopen jaren hebben dat aangetoond. Het voorkomen van nepotisme wordt versterkt door het feit dat politiekbestuurlijke functies al decennialang binnen het establishment worden overgedragen en doordat de korte lijnen tussen bestuur en burgers veel macht aan bestuurders geven. Daardoor kan het gebeuren dat van corruptie verdachte ambtenaren aanblijven en voor corruptie veroordeelde ambtenaren terugkeren in de politiek of binnen het overheidsapparaat.

Corruptie op Sint Maarten is vooral een probleem van de bestuurlijke elite. Het leidt tot grote publieke verontwaardiging en tot een afnemend vertrouwen in zowel de rechtsstaat als het functioneren van de overheid. Bovendien brengt het grote financiële schade en imagoschade toe aan een land dat nog maar net zelfstandig is geworden. Of corruptie op Sint Maarten in de nabije toekomst zal afnemen, hangt vooral af van de politieke wil deze delicten aan te pakken. Indien het de politiek aan die wil ontbreekt, lijkt het zaak voor het Openbaar Ministerie om met meer prioriteit op corruptie in te zetten.

Overige criminaliteit

Milieucriminaliteit Sint Maarten kampt met projectontwikkelaars, aannemers en particulieren die op grote schaal zonder of niet conform bouwvergunningen bouwen of verbouwen; 20 procent bouwt zonder vergunning, het overige deel houdt zich zelden aan de verstrekte bouwvergunningen. Hierdoor ontstaat een wildgroei aan illegale (commerciële) bouwwerken. Die verstoren het leefklimaat voor Sint Maartenaren en toeristen en dat kan de economie en het toerisme schade toebrengen. Om die reden zou de bestrijding van illegaal bouwen geprioriteerd moeten worden. Dat kan echter pas als de inspectiediensten voldoende inspectie- en vervolgingscapaciteit krijgen toegewezen. Op dit moment komt illegaal bouwen en verbouwen op te veel plaatsen voor om goed

te kunnen worden bestreden. Wat de bestrijding verder bemoeilijkt, is het feit dat bestuurders nu te vaak zakelijke belangen hebben bij (nieuw)bouwprojecten en daardoor regels of inspecties trachten te omzeilen. Ook daarin zal verandering moeten komen, wil de bestrijding van illegaal bouwen slagen.

Een ander probleem in het milieudomein vormen de grootschalige en veelvuldig voorkomende afvalwaterlozingen door illegale migranten, lokale bewoners en ondernemers. Zij lozen op grote schaal afval- en rioolwater in de grond en de *lagoons* van Sint Maarten. De aanpak van deze illegale lozingen verdient prioriteit gelet op de omvang van het fenomeen en de schade die het aan de openbare ruimte en het ecologisch systeem toebrengt. Op dit moment zijn de lozingen echter vooral een probleem van bestuurlijke aard, omdat veel mensen die zich er schuldig aan maken geen of onvoldoende gebruik kunnen maken van een infrastructuur die de verwerking van afvalwater regelt. Pas als daarin voorzien is, kan het toezicht op milieuverontreiniging worden opgevoerd.

Verkeerscriminaliteit Hoewel er door het ontbreken van politiecapaciteit en controlebevoegdheden niet veel informatie beschikbaar is over verkeerscriminaliteit, zijn er twee fenomenen die volgens respondenten veel voorkomen: doorrijden na een ongeluk en rijden onder invloed. Die problematiek lijkt echter niet zo ernstig dat ze direct om prioriteit vraagt. Wel zou capaciteitsuitbreiding bij het politiekorps benut kunnen worden om in te zetten op meer toezicht in het verkeer, zodat de nu geconstateerde verkeersproblematiek beter in kaart gebracht en gekwantificeerd kan worden.

Voorwoord

Voor u ligt de Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten. Op mijn verzoek is deze criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) gemaakt door de Dienst IPOL van het Korps landelijke politiediensten en het Korps Politie Sint Maarten.

Na de CBA's van Aruba (2007), Curaçao (2008) en Bonaire (2008) is dit de vierde CBA op rij over de grote eilanden in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk. Een fors karwei met een meer dan tastbaar resultaat: een lijvig boekwerk maar bijzonder toegankelijk en helder geschreven. Een woord van dank en waardering is daarom op zijn plaats aan de onderzoekers en schrijvers die het vele werk hebben verricht om dit boekwerk tot stand te brengen.

De CBA bevat een analytisch beeld van de criminaliteit over de jaren 2008 tot en met 2010. Hier en daar zijn ook de jaren voor 2008 in het onderzoek betrokken om een beter inzicht te krijgen in bepaalde ontwikkelingen. Voorts werden recente gebeurtenissen gedurende de onderzoeksperiode vanaf begin 2011 bij het beeld betrokken om een beter inzicht te kunnen verschaffen in bepaalde trends en ontwikkelingen in de criminaliteit. Daarmee is deze CBA bijzonder up-to-date.

Na het WODC-rapport uit 2007 (*Georganiseerde criminaliteit en rechtshandhaving op St. Maarten*) is dit het eerste systematisch verrichte onderzoek naar de criminaliteit op het Nederlandse deel van het eiland Sint Maarten. Anders dan in het WODC-rapport is de focus niet slechts gericht op de georganiseerde criminaliteit maar is de criminaliteit in de meest brede zin aan een onderzoek onderworpen. Daarbij is tevens aandacht besteed aan mogelijke oorzaken en aan de gevolgen van criminaliteit en zijn handreikingen geboden voor mogelijkheden om bepaalde vormen van criminaliteit aan te pakken, niet alleen strafrechtelijk maar ook bestuurlijk.

De schrijvers van de CBA hebben deze analyse mede geplaatst in het licht van de stormachtige ontwikkeling die Sint Maarten heeft doorgemaakt sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw. De explosieve groei van het toerisme, de daarmee gepaard gaande groei en diversificatie van de bevolking, de bij die groei achterblijvende ontwikkeling van openbaar bestuur en rechtshandhaving (omvang van politiediensten en douane maar ook van andere diensten die een rol spelen bij criminaliteitspreventie of opvang en begeleiding van veroordeelden, zoals de Voogdijraad, de reclassering, en organisaties belast met verslavingszorg)

zijn factoren die mede in ogenschouw genomen dienen te worden bij de waargenomen ontwikkelingen en bij het beschrijven van mogelijke trends voor de toekomst.

Deze analyse is opgemaakt kort nadat Sint Maarten de landstatus binnen het Koninkrijk der Nederlanden had verkregen – een status die verplichtingen met zich meebrengt, ook waar het de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde betreft. Mede met het oog daarop zijn in het staatkundig veranderingsproces afspraken gemaakt en plannen van aanpak geschreven. De uitvoering daarvan zal medebepalend zijn voor de mogelijke uitkomsten van een volgende criminaliteitsbeeldanalyse. Het is immers de bedoeling dit soort CBA's periodiek op te maken, opdat niet alleen politie en Openbaar Ministerie maar ook de verantwoordelijke minister objectieve aanknopingspunten heeft waarop justitieel beleid kan worden geschreven en uitgevoerd.

Sint Maarten is een land met goede infrastructurele voorzieningen en heeft daardoor een regionale functie. Mede om die reden waren vormen van zogenoemde 'transitcriminaliteit' (drugtransporten, mensensmokkel, illegale immigratie en daarmee gepaard gaande documentfraude) min of meer te verwachten uitkomsten van deze CBA. Verrassend is de CBA waar aangetoond wordt dat grootschalige fraude op verschillende terreinen van de uitvoering van overheidsbeleid het land vele miljoenen per jaar kost. Door vooral bestuurlijke maatregelen te treffen ter voorkoming daarvan kan het land Sint Maarten zich deze verliesposten besparen.

Bijzonder zorgelijk is het grote aantal geweldsmisdrijven, al dan niet gepaard gaand met vermogensdelicten. Daarbij zijn de verdachten doorgaans nog jong. Sociaal-maatschappelijke problemen lijken in belangrijke mate debet aan een klimaat waarin jongeren de keuze maken voor het plegen van dergelijke ernstige strafbare feiten. Bendevoering, vaak in relatie tot veelvuldig marihuanagebruik, leidt tot een subcultuur waarin die keuze steeds vaker wordt geaccepteerd. Ripdeals en daaropvolgende afrekeningen in het criminele milieu vormen een sinister decor waaraan deze jongeren hun toekomst spiegelen.

Het criminaliteitsbeeld dat naar voren komt uit deze analyse, is een spiegel die de rechtshandavingsketen kan worden voorgehouden. Dat beeld noopt tot een gerichte selectie van prioriteiten en tot het formuleren van een samenhangend beleid ter bestrijding van de criminaliteit. Dat beleid zal zich niet moeten beperken tot een strafrechtelijke aanpak van de criminaliteit. Daar waar de oorzaken van de criminaliteit gelegen zijn in sociaal-maatschappelijke problemen, vergt ze een integrale aanpak, waarbij er niet alleen een belangrijke

verantwoordelijkheid ligt bij politie en Openbaar Ministerie maar ook bij het openbaar bestuur. Daar ligt ook de verantwoordelijkheid voor een spoedig herstel van het sluitstuk van de handhavingsketen: de executie van straffen. Indien het Sint Maarten nog langer blijft ontbreken aan voldoende detentiecapaciteit, staat de geloofwaardigheid van de strafrechtelijke rechtshandhaving op het spel, en daarmee het vertrouwen in de rechtsstaat.

De Procureur-Generaal
mr. D.A. Piar

1

Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In het Tripartite Justitieel Overleg zijn afspraken gemaakt voor het opstellen van een criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) over Sint Maarten, in navolging van de CBA's die reeds voor Aruba, Curaçao en Bonaire zijn gemaakt. De procureur-generaal van Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba heeft aangegeven met de CBA Sint Maarten een beeld te willen krijgen van de criminaliteit waarmee Sint Maarten nu en op middellange termijn wordt geconfronteerd. De Dienst IPOL van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) en het Korps Politie Sint Maarten (KPSM) hebben daarom de opdracht gekregen een CBA te maken waarin de (ontwikkeling van de) commune³ en georganiseerde⁴ criminaliteit op Sint Maarten wordt onderzocht.

De doelstelling van de Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten luidt:

Het Openbaar Ministerie op Sint Maarten voorzien van een gefundeerd en voor het beleid relevant beeld van de commune en georganiseerde criminaliteit op Sint Maarten, waarmee het op basis van prioriteiten in staat wordt gesteld een strategie te ontwikkelen voor de repressieve en preventieve aanpak van de criminaliteit op Sint Maarten.

De doelstelling richt zich dus op het voeden van een strategieontwikkeling die door het Openbaar Ministerie kan worden opgesteld. Om die doelstelling te verwezenlijken is een centrale onderzoeksvraag geformuleerd. Op basis daarvan is een strategisch onderzoek tot stand gekomen, waarvan de uitkomsten hebben geresulteerd in het voorliggende rapport, de CBA Sint Maarten.

³ Met commune criminaliteit wordt bedoeld op veelvoorkomende criminaliteitsvormen, zoals vermogensdelicten, geweldsdelicten, verkeersdelicten et cetera.

⁴ Georganiseerde criminaliteit voldoet aan de volgende kenmerken: 1) structurele samenwerking, 2) gezamenlijk financieel of materieel gewin en 3) ernstige gevolgen voor de samenleving.

1.2 Centrale vraag en onderzoeksvragen

De centrale vraag die aan dit onderzoek ten grondslag ligt, luidt:

Welke criminele verschijnselen op Sint Maarten dienen met voorrang te worden aangepakt, gelet op de ernst van deze verschijnselen?

Om die vraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

Onderzoeksvraag 1: Wat is de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten in de periode van 2008 tot en met 2010?

Deze vraag beoogt te komen tot een feitelijke weergave van de (ontwikkeling van de) commune en georganiseerde criminele verschijnselen die zich op Sint Maarten manifesteren, mits daarover voldoende informatie beschikbaar is.

Onderzoeksvraag 2:⁵ Welke criminaliteitsrelevante factoren verklaren de huidige toestand en de toekomstige ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten?

Hier gaat het om de vraag of, en zo ja welke, maatschappelijke factoren van invloed zijn (of kunnen zijn) op criminele verschijnselen. Deze worden aangeduid als criminaliteitsrelevante factoren. De invloed van deze factoren op de aard en omvang van de criminaliteit kan zowel bevorderend als remmend zijn. Een voorbeeld van een bevorderende factor is de toenemende kapitaalstroom naar Sint Maarten, waardoor de mogelijkheden voor witwassen kunnen toenemen. Bij remmende factoren kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de steeds nauwere samenwerking tussen opsporingsdiensten op Sint Maarten, waardoor bepaalde criminele verschijnselen kunnen worden afgeremd. Voor een beantwoording van de vraag of en welke criminaliteitsrelevante factoren van invloed zijn op een crimineel verschijnsel wordt gekeken naar al bestaande criminaliteitsrelevante factoren én nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die in de nabije toekomst criminaliteitsrelevante factoren kunnen worden. Richtinggevend voor het identificeren van criminaliteitsrelevante factoren en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen zijn de SEPTED-dimensies (sociaal-cultureel, economisch, politiek,

⁵ In het oorspronkelijke Plan van Aanpak van 9 maart 2011 (Korps landelijke politiediensten, 2010), was deze vraag gesplitst in onderzoeksvragen 2 en 3, maar om praktische redenen worden die vragen hier samengevoegd in één onderzoeksvraag, onderzoeksvraag 2.

technologisch, ecologisch en demografisch)⁶. Deze dimensies worden veel gebruikt bij het opstellen van prognoses. De mogelijke relevantie van specifieke ontwikkelingen is vooral gezocht in logische relaties met aspecten van criminaliteit, opsporing en handhaving. Daarbij is uitgegaan van ontwikkelingen op mesoniveau, dat wil zeggen met vermindering van zowel globale gemeenschappen als specifieke details.

Behalve de hierboven genoemde onderzoeksvragen dient ook een beoordeling van de ernst van de verschijnselen bij te dragen aan de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag. Hoe die beoordeling van ernst tot stand komt en op welke wijze de onderzoeksvragen zijn geoperationaliseerd, wordt beschreven in de paragraaf 'Onderzoeksmethode'.

1.3 Onderzoeksmethode

In paragraaf 1.3.1 wordt opgesomd op welke criminele verschijnselen het onderzoek betrekking heeft gehad. Daarna wordt in paragraaf 1.3.2 beschreven op welke manier de onderzoeksvragen zijn geoperationaliseerd en welke informatie zij hebben opgeleverd. Ten slotte wordt in de paragraaf 'Beantwoording van de centrale onderzoeksvraag' (1.3.3) aangegeven of de in het onderzoek verkregen informatie heeft kunnen resulteren in een beoordeling van de ernst van de onderzochte criminele fenomenen en of op basis hiervan een bijdrage aan prioritering kan worden opgesteld.

1.3.1 Onderzochte criminele verschijnselen

In het onderzoek voor de CBA Sint Maarten zijn de volgende criminele verschijnselen onderzocht:

- drugsdelicten;
- mensensmokkel;
- mensenhandel (in de seksindustrie en in andere arbeidssectoren);
- overige handel en smokkel (vuurwapens en vals geld);
- witwassen;
- vermogensdelicten (woning- en bedrijfsinbraken, overvallen, diefstal in het algemeen, diefstal van/uit voertuigen, heling, skimming);
- geweldsdelicten (moord en doodslag, openlijke geweldpleging en mishandeling, relationeel geweld, zedendelicten);

⁶ Voor een beschrijving van de criminaliteitsrelevante factoren aan de hand van deze SEPTED-dimensies is gebruikgemaakt van Klerks & Kop, 2007.

- jeugdcriminaliteit;
- fraude (belastingfraude, merkfraude, ziektekostenfraude, uitkeringsfraude);
- falsificaten;
- ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen;
- milieudelicten;
- verkeersdelicten.

1.3.2 Operationalisering van de onderzoeksvragen

Voor de uitvoering van het onderzoek zijn de twee eerder geformuleerde onderzoeksvragen op verschillende manieren geoperationaliseerd. Hieronder wordt uitgelegd op welke wijze dat is gebeurd.

Onderzoeksvraag 1: Wat is de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten in de periode van 2008 tot en met 2010?

Voor het beantwoorden van deze vraag is gebruikgemaakt van gegevens van politie, justitie en andere instellingen die in het veiligheidsdomein actief zijn. Zie voor een volledig overzicht van geraadpleegde organisaties bijlage 1.

De aard van de criminele verschijnselen is onder andere beschreven aan de hand van informatie uit diepte-interviews. Die zijn afgenomen bij vertegenwoordigers van diensten uit de strafrechtelijke keten en instanties die betrokken zijn bij de aanpak van criminaliteit.⁷ Daarnaast is (onderzoeks)literatuur uit diverse open en gesloten bronnen bestudeerd: wetenschappelijke publicaties en rapportages van binnen- en buitenlandse opsporings- en handhavingdiensten en organisaties. Ten slotte is gebruikgemaakt van persberichten. Deze bronnen zijn opgenomen in de literatuurlijst achter in dit rapport en in de tekst wordt ernaar verwezen.

De in het rapport genoemde omvang van de criminele verschijnselen is gebaseerd op informatie uit datasystemen en (jaarlijkse) overzichtsrapportages die in de afgelopen drie jaar door verschillende bevraagde bronnen zijn bijgehouden. Zie voor een overzicht van die datasystemen en overzichtsrapportages bijlage 2. Waar in het rapport wordt gesproken over (een indicatie voor) de omvang van een crimineel verschijnsel, worden de gebruikte datasystemen of overzichtsrapportages aangehaald. Tot slot worden de

⁷ De geïnterviewde respondenten worden niet met naam en toenaam in dit rapport genoemd om de anonimiteit van respondenten te waarborgen.

omvangcijfers verder geïnterpreteerd en geduid aan de hand van informatie die respondenten op basis van hun ervaring en expertise hebben verstrekt.

Onderzoeksvraag 2: Welke criminaliteitsrelevante factoren verklaren de huidige toestand en de toekomstige ontwikkeling van de criminaliteit op Sint Maarten?

Voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag is gebruikgemaakt van overwegend kwalitatieve onderzoeksmethoden, waaronder literatuuronderzoek en diepte-interviews. De eerder beschreven SEPTED-indeling die Klerks en Kop (2007) voor criminaliteitsrelevante factoren hanteren, wordt waar nodig als uitgangspunt gebruikt.

1.3.3 Beantwoording van de centrale onderzoeksvraag

In het Plan van Aanpak⁸ is in de centrale onderzoeksvraag beschreven dat het onderzoek beoogt criminele verschijnselen in kaart te brengen die, gelet op de ernst van die verschijnselen, met voorrang aangepakt dienen te worden. De verkregen antwoorden op de onderzoeksvragen maken het echter lastig de criminele verschijnselen tegen elkaar af te zetten.

Dat komt vooral doordat voor de meeste criminele verschijnselen slechts beperkt informatie over de aard en omvang van het betreffende verschijnsel is verkregen. Voor een beschrijving van de aard leunt het onderzoek dikwijls op indicaties van respondenten die zich baseerden op vermoedens. Hoewel veelvuldig gerapporteerde vermoedens aangevuld met indicaties uit bijvoorbeeld (opsporings)onderzoeken in het rapport zijn opgenomen als een beschrijving van de aard, kan lang niet altijd met zekerheid worden gesteld dat een crimineel verschijnsel zich qua aard structureel op genoemde wijze manifesteert. Dat betekent dat in het rapport regelmatig voorbehouden worden gemaakt waar het de beschrijving van de aard van een crimineel verschijnsel betreft. Ook de cijfers waarop (een indicatie voor) de omvang van een verschijnsel kan worden gebaseerd, zijn lang niet altijd compleet en geven voor veel verschijnselen weinig houvast om op basis daarvan te komen tot een betrouwbare omvangsschatting. Deze beperking van de verkregen informatie maakt een goede inschatting van de ernst van een verschijnsel lastig en daarmee is de

⁸ Zie het *Plan van Aanpak Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten* van 9 maart 2011 (Korps landelijke politiediensten, 2010).

beantwoording van de centrale vraag welk crimineel verschijnsel met voorrang aangepakt zou moeten worden, onder druk komen te staan.

Doordat de beperkte informatie een goede ernstkwalificatie in de weg staat, is het moeilijk de criminele verschijnselen te prioriteren. Daarom ontbreekt in dit rapport een harde prioritering van het ene verschijnsel boven het andere. Wél geven de antwoorden op de onderzoeksvragen voldoende input om per crimineel verschijnsel te komen tot een conclusie waarin wordt beschreven wie de slachtoffergroepen van dat verschijnsel zijn en met welke gevolgen die groepen worden geconfronteerd. Ook kan per crimineel verschijnsel worden aangegeven hoe het zich naar verwachting zal ontwikkelen, en waar mogelijk wordt een suggestie tot prioritering in de aanpak gedaan.

Voor het beschrijven van de slachtoffergroepen en de gevolgen waarmee zij geconfronteerd worden, wordt gebruikgemaakt van een theoretisch model van de Dienst IPOL dat stoelt op een gedachtelijn uit Dorn en Van de Bunt (2010).

Dit model onderscheidt de dimensies *slachtoffergroepen* en *soorten gevolgen*. Aan de hand van deze twee dimensies kunnen de gevolgen van ieder crimineel verschijnsel voor (verschillende) slachtoffergroepen beschreven worden. De slachtoffergroepen die het model onderscheidt, zijn: (1) personen/individuen, (2) bedrijven, (3) overheid(sfunctionarissen), (4) het maatschappelijk systeem en (5) de leefomgeving. De soorten gevolgen bevinden zich op de volgende acht dimensies: (1) gezondheid, (2) financieel, (3) rechtspleging, (4) besluitvorming, (5) infrastructuur, (6) sociaal-economische verhoudingen, (7) rechtsorde en (8) milieu.

Door voor ieder crimineel verschijnsel te bepalen wie de voornaamste slachtoffergroepen zijn en op welke dimensie(s) zij de gevolgen van het verschijnsel ervaren, kan men per crimineel verschijnsel het onderstaande model invullen.

Tabel 1

Slachtoffercategorieën en soorten gevolgen									
	Slachtoffer / soort gevolg	Gezondheid	Financieel	Rechtspleging	Besluitvorming	Infrastructuur	Sociaal-economische verhoudingen	Rechtsorde	Milieu
1	Individueel			nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
2	Bedrijfsleven	nvt		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
3	Overheid	nvt				nvt	nvt	nvt	nvt
4	Systeem	nvt	nvt	nvt	nvt				nvt
5	Leefomgeving		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	

Door een systematisch gebruik van dit theoretische model komt per crimineel verschijnsel een conclusie tot stand, waarin beschreven wordt of een of meer slachtoffergroepen met de gevolgen van een crimineel verschijnsel worden geconfronteerd en, zo ja, op welke dimensie die gevolgen zich manifesteren. Voor elk van de van toepassing zijnde slachtoffergroepen richt de beschrijving van de conclusie zich op een of meer specifieke dimensies:

1. bij **personen/individueel** op aantasting van de lichamelijke of geestelijke gezondheid en vermogensschade door verlies van geld of goed;
2. bij **bedrijven** op financiële schade;
3. bij **overheid(sfunctionarissen)** op financiële schade voor de overheid, beïnvloeding van de rechtspleging en beïnvloeding van de politieke/ ambtelijke besluitvorming;
4. bij **het maatschappelijk systeem** op aantasting of bedreiging van infrastructurele voorzieningen, verstoring van sociaal-economische verhoudingen en ondermijning van de rechtsorde;
5. bij **de leefomgeving** op aantasting van de volksgezondheid en aantasting of bedreiging van milieu of leefomgeving.

1.4 Domeinafbakening

Deze CBA doet op een strategisch niveau uitspraken over verschijnselen van commune en georganiseerde criminaliteit die in de jaren 2008, 2009 en 2010 op Sint Maarten zijn voorgekomen. In de beschrijving van die criminaliteitsvormen beperkt de CBA zich geografisch tot het Nederlandse deel van het eiland.

Het Franse deel, Saint Martin, kan echter niet geheel buiten beschouwing worden gelaten. De grens tussen beide delen van het eiland is open en elk van beide delen heeft zijn eigen juridische systeem. Dat is van invloed op de criminaliteit op het eiland. Daarom worden in deze CBA de criminaliteitscijfers over Sint Maarten vergeleken met die over Saint Martin, voor zover deze laatste beschikbaar zijn en relevant voor dit onderzoek.

Ten slotte worden ook criminele ontwikkelingen in de wateren rondom Sint Maarten besproken,⁹ evenals ontwikkelingen die zich net buiten de geografische grenzen van het eiland voltrekken. Sint Maarten is immers onderdeel van een Caribische archipel van eilanden die dicht bij elkaar liggen. Daardoor houdt de criminaliteit op het eiland zelden op bij de landsgrenzen.

1.5 Geraadpleegde bronnen

Voor een volledig overzicht van alle geraadpleegde bronnen zij hier verwezen naar bijlage 1, maar de bronnen die regelmatig in het rapport worden aangehaald, worden hier kort besproken voor wat betreft hun representativiteit en kwaliteit. Onder andere wordt gekeken naar de omvang en de eenduidigheid van de datasystemen VROSNA en PRIEM. Ook komen de documenten over inbeslagnamecijfers en de informatie van respondenten ter sprake.

⁹ Voor een bespreking van deze ontwikkelingen wordt gebruikgemaakt van inbeslagnamecijfers en CIE-informatie van de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied (2009). Van een daadwerkelijke actualisering van de informatie uit het *Maritiem Criminaliteitsbeeld 2009* (Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied, 2009), zoals in het *Plan van Aanpak* is vermeld (Korps landelijke politiediensten, 2010), is slechts beperkt sprake. Dat is omdat er te weinig (recente) informatie uit de systemen van de kustwacht kon worden onttrokken om tot die actualisering te komen. Wel zijn zoveel mogelijk alternatieve bronnen geraadpleegd om alsnog een beeld te kunnen schetsen waarin de rol van criminele verschijnselen op Sint Maarten binnen een maritieme context kan worden beschouwd.

Het door het KPSM¹⁰ gebruikte bedrijfsprocessensysteem ACTPOL is weliswaar geraadpleegd, maar de informatie uit dat systeem is niet voor deze CBA gebruikt, omdat het systeem voornamelijk gebruikt wordt voor het muteren van meldingen door de handhavingsdiensten van het KPSM en er geen opsporings-informatie in wordt verwerkt.

VROSNA Dit is een systeem waarin alle aangiften van het KPSM worden ingevoerd. Het systeem wordt al jaren door één persoon bijgehouden en gegevens zijn derhalve consequent ingevoerd. Bovendien is het systeem qua registratie vrij accuraat, omdat het ook met terugwerkende kracht wordt gevuld. Als bijvoorbeeld een aangehouden inbreker een inbraak uit 2007 bekend, wordt deze alsnog ingevoerd. Overigens kan dit er wel toe leiden dat er kleine verschillen in aantallen ontstaan met eerder geëxporteerde gegevens. Ook via het CBS zijn cijfers van veelvoorkomende criminaliteit ter beschikking gesteld.¹¹ Deze zijn echter minder actueel dan VROSNA en zijn daarom niet gebruikt.

PRIEM Dit is het bedrijfsprocessensysteem van het Openbaar Ministerie van Sint Maarten¹² waarin misdrijven en verdachten die ter kennis van het Openbaar Ministerie komen, worden geregistreerd. Overtredingen worden dus niet ingevoerd. Het systeem is in 2008 ingevoerd en heeft enige opstartproblemen gekend, zodat de gegevens over dat jaar niet altijd volledig zijn.

Inbeslagnamecijfers Deze zijn gebaseerd op overzichtsstaten van handhavings- en opsporingsinstanties die illegale goederen in beslag nemen. Waar de inbeslagnamecijfers in het rapport worden vermeld, is ook een verwijzing naar de gebruikte bronnen opgenomen. De betrouwbaarheid van inbeslagnamecijfers varieert sterk, wat vooral komt doordat er op Sint Maarten geen centraal register wordt bijgehouden van in beslag genomen goederen. Daardoor bestaat er bij de inbeslagnames van bijvoorbeeld drugs soms overlap tussen de registratiecijfers van KPSM, douane, kustwacht¹³ en het Recherche Samenwerkingsteam. Waar mogelijk is voor deze overlap in cijfers gecorrigeerd, maar enige dubbeltellingen zijn niet volledig uit te sluiten.

¹⁰ Voor het gemak wordt in deze CBA steeds gesproken van KPSM, de huidige naam van het Korps Politie Sint Maarten, ook al droeg het korps tot 10 oktober 2010 een andere naam: Korps Politie Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius (KPSSS).

¹¹ Crime Stats Centraal Bureau voor de Statistiek.

¹² Voor het gemak wordt in deze CBA steeds de huidige naam gebruikt: Openbaar Ministerie (afgekort als OM). Tot 10 oktober 2010 was de naam: Openbaar Ministerie Nederlandse Antillen (OMNA).

¹³ Formeel: Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied, Steunpunt Sint Maarten.

Respondenten De voor het onderzoek geraadpleegde respondenten zijn afkomstig van allerlei organisaties op Sint Maarten en Curaçao, zie bijlage 1 voor een overzicht. De Curaçaose respondenten zijn benaderd omdat veel organisaties binnen het domein van de criminaliteitsbestrijding of de registratie van criminaliteitscijfers vóór de ontmanteling van de Antillen op Curaçao gevestigd waren. Nagenoeg alle respondenten zijn geselecteerd vanwege hun specifieke deskundigheid binnen de organisatie waarin zij werkzaam zijn. Enkele andere respondenten zijn geselecteerd na doorverwijzing door eerder gesproken respondenten of op advies van leden van de Stuurgroep CBA Sint Maarten. De interviews zijn op een semigestructureerde wijze afgenomen. Dat houdt in dat respondenten aan de hand van een van tevoren opgestelde topiclijst zijn bevraagd op specifieke, voor het criminele fenomeen relevante, onderwerpen.

1.6 Stuurgroep

Dit rapport is tot stand gekomen onder begeleiding van een stuurgroep. De leden van de stuurgroep hebben met hun commentaar en adviezen een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van dit rapport geleverd.

De stuurgroep bestond uit:

- Mr. H.F. Mos (hoofdofficier van justitie, Openbaar Ministerie Sint Maarten)
- P. de Witte (korpschef, Korps Politie Sint Maarten)
- D.S. van Geertruij-Jacobs, MBA (hoofd Justitiële Divisie, Korps Politie Sint Maarten)
- H. Ligtenberg (hoofd Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten)
- G.J. Kiburg (hoofd Informatie Unit, Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied)
- Drs. M. Grapendaal (senior onderzoeker Dienst IPOL, Korps landelijke politiediensten)

1.7 Leeswijzer

In deze CBA is ervoor gekozen de geformuleerde onderzoeksvragen voor ieder afzonderlijk crimineel fenomeen in één paragraaf of hoofdstuk te behandelen, wat als voordeel heeft dat alle informatie over een fenomeen op één plaats in het rapport terug te vinden is. Dat betekent dat voor elk fenomeen achtereenvolgens de vraag over de aard, de omvang en de ontwikkeling ervan behandeld wordt, waarna de paragraaf of het hoofdstuk wordt afgesloten met een discussie en conclusie.

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de geografie en demografie van Sint Maarten, waarna in hoofdstuk 3 onder andere de gegevens van het Openbaar Ministerie over in verzekeringstellingen en verdachten worden gepresenteerd. Hoofdstuk 4 gaat over illegale markten en behandelt achtereenvolgens de illegale handel in en smokkel van drugs, mensensmokkel en mensenhandel. Ook de smokkel van en handel in vuurwapens en vals geld komt hier kort aan de orde. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de rol die witwassen op Sint Maarten speelt. Hoofdstuk 6 behandelt vervolgens de vermogensdelicten woning- en bedrijfsinbraken, overvallen, diefstal in het algemeen, diefstal van/uit voertuigen, heling en skimming. In hoofdstuk 7 komen de volgende geweldsmisdrijven aan de orde: moord en doodslag, openlijke geweldpleging en mishandeling, relationeel geweld en zedendelicten. Hoofdstuk 8 behandelt jeugdcriminaliteit, waarbij vooral wordt ingegaan op de achtergrond van jongeren die op Sint Maarten in aanraking komen met criminaliteit, evenals op de delicten die zij plegen. Fraude komt aan bod in hoofdstuk 9 (fraude met belastingen, merkartikelen, ziektekosten en uitkeringen). Hoofdstuk 10 heeft betrekking op criminele werkwijzen, zoals het gebruik van geweld, misbruik van ondernemingen, contrastrategieën en falsificaten. In hoofdstuk 11 worden ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen besproken. Hoofdstuk 12 gaat over de verschijnselen milieucriminaliteit en verkeerscriminaliteit. Hoofdstuk 13, ten slotte, is een nabeschuiving: hierin wordt de criminaliteit op Sint Maarten in een maatschappelijke context geplaatst.

2

Geografie en demografie

Het eiland Sint Maarten bestaat uit twee delen: een Nederlands deel, Sint Maarten, en een Frans deel, Saint Martin. Sint Maarten vormt een onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, evenals de Caribische eilanden Aruba, Curaçao, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba. Sinds 10 oktober 2010 is Sint Maarten een autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden, voor die tijd behoorde het tot de Nederlandse Antillen.¹⁴ Saint Martin is sinds 2007 een overzeese gemeenschap van Frankrijk.

Sint Maarten maakt deel uit van een groep eilanden in het oostelijke Caribisch gebied. Het eiland ligt dicht bij de Amerikaanse en Britse Maagdeneilanden, Puerto Rico en Guadeloupe, zie figuur 1. Het ligt centraal op de handelslijn tussen de Caribische eilanden en Europa enerzijds en de Verenigde Staten anderzijds.

Figuur 1

Bron http://wikitravel.org/shared/Image:Map_of_the_Caribbean.png / Cacahuete, M.¹⁵

¹⁴ Wanneer in dit rapport gesproken wordt over “de Nederlandse Antillen” of “de voormalige Nederlandse Antillen”, worden daarmee de vijf eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius en Sint Maarten bedoeld. Aruba behoorde tot 1986 tot de Nederlandse Antillen en werd op 1 januari van dat jaar een autonoom land binnen het Koninkrijk.

¹⁵ Het werk in deze figuur is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 3.0 Unported.

Het gehele eiland is 87 vierkante kilometer groot. Het Nederlandse deel beslaat 34 vierkante kilometer (zie figuur 2).

Figuur 2

Bron http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saint_martin_map.PNG / Roke¹⁶

De totale lengte van de grens tussen het Nederlandse en het Franse deel van het eiland bedraagt 10 kilometer en is vooral symbolisch van aard. Er is vrij verkeer tussen beide delen. De officiële taal in Sint Maarten is Nederlands, de voertaal is Engels. In Saint Martin is Frans zowel de officiële taal als de voertaal.

¹⁶ Het werk in deze figuur is gelicenseerd onder de Creative Commons-licenties Naamsvermelding-Gelijk delen 2.5 Algemeen, 2.0 Algemeen en 1.0 Algemeen.

Op 1 januari 2008 woonden er in het Franse deel 29.820 geregistreerde personen en in het Nederlandse deel 40.009. De emigratie en immigratie worden echter niet goed geregistreerd. Veel mensen schrijven zich niet in bij het bevolkingsregister als ze op het eiland gaan wonen, omdat ze geen recht hebben op een verblijfsvergunning. Het Nederlandse deel van het eiland heeft daardoor een flinke populatie illegale inwoners, naar schatting zo'n 15.000, als we afgaan op informatie van de International Organization for Migration (IOM) (2005) en verschillende respondenten.

De economie van Sint Maarten is in hoofdzaak gericht op en daarmee afhankelijk van één sector: het toerisme. Jaarlijks komen er met cruiseboten meer dan een miljoen, overwegend Amerikaanse, toeristen op Sint Maarten aan. Daarnaast landen er in het hoogseizoen elke dag vele (rechtstreekse) charter- en lijnvliegtuigen met duizenden toeristen uit de Verenigde Staten, Europa en Zuid-Amerika. Ook meren er talrijke plezierjachten aan in de baaien van Sint Maarten die toeristen naar het eiland brengen. In 2006 stonden bij de Kamer van Koophandel 63 hotels en *guesthouses* geregistreerd, maar hoogstwaarschijnlijk zijn deze cijfers niet in overeenstemming met het werkelijke aantal hotels en *guesthouses* op Sint Maarten. Naar verwachting zijn het er meer, maar hoeveel is niet bekend.

De officiële munteenheid van Sint Maarten is de Antilliaanse gulden (ANG), maar ook de Amerikaanse dollar (\$) wordt als betaalmiddel geaccepteerd. In het rapport worden beide valuta's om praktische redenen door elkaar gebruikt.¹⁷

¹⁷ Officiële verwijzingen naar geldbedragen worden meestal in Antilliaanse guldens uitgedrukt, bijvoorbeeld als het gaat om het wettelijk minimumloon of de officiële meldgrens bij ongebruikelijke transacties. De waarde van in beslag genomen goederen en schadebedragen wordt vaak in dollars uitgedrukt. De huidige koerswaarde van \$1 is ANG 0,57.

3

Registratiecijfers Openbaar Ministerie en slachtofferschap

Om enig inzicht te verschaffen in de misdrijven en de verdachten die van 2008 tot en met 2010 ter kennis van het Openbaar Ministerie (OM) zijn gekomen, bevat dit hoofdstuk een weergave van het aantal en soort bij het OM ingeschreven misdrijven (paragraaf 3.1) en van de aantallen in verzekering gestelde verdachten, hun leeftijd, herkomst en geslacht (paragraaf 3.2). Hiervoor is gebruikgemaakt van de gegevens uit het bedrijfsprocessensysteem PRIEM en uit de jaarverslagen van het OM over de periode 2008 en 2009. Voor 2010 zijn aanvullende gegevens gebruikt, omdat het jaarverslag nog niet beschikbaar was. Om een aanvullend generiek beeld te geven van de criminaliteit waarmee Sint Maarten wordt geconfronteerd, gaan we aan het einde van dit hoofdstuk (paragraaf 3.3) ook in op het aangiftedrag. We baseren ons daarbij op de resultaten van een slachtofferenquête die in 2008 op Sint Maarten is uitgevoerd.

3.1 Ingeschreven zaken

3.1.1 Omvang van de ingeschreven zaken

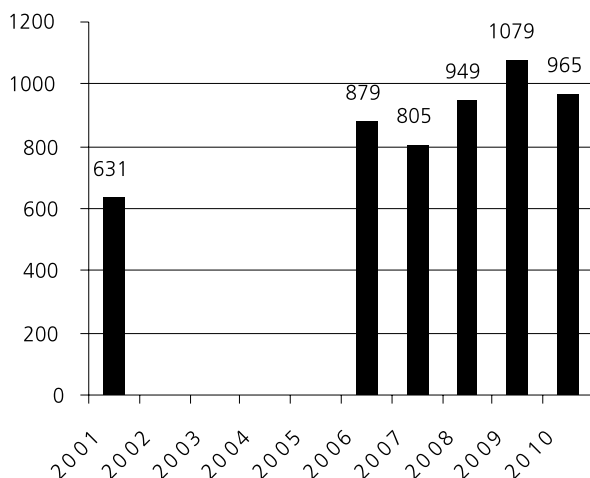
In figuur 3 is het aantal ingeschreven zaken van 2001 en van de periode 2006-2010 weergegeven. Er zijn geen gegevens bekend over het aantal zaken dat bij het Openbaar Ministerie in de jaren 2002-2005 werd ingeschreven. Als het aantal ingeschreven zaken van de meest recente jaren wordt vergeleken met dat van 2001, is er sprake van een forse toename. In 2009 werd bijna het dubbele aantal zaken ingeschreven bij het Openbaar Ministerie.

Het totale aantal ingeschreven zaken schommelt in de jaren 2008, 2009 en 2010 rond de 1000.¹⁸

¹⁸ Het totale aantal ingeschreven zaken dat hier wordt gepresenteerd, is gebaseerd op een handmatige telling door het Openbaar Ministerie. Vanwege registratie-effecten als gevolg van de overgang naar het gebruik van PRIEM, in het derde of vierde kwartaal van 2008, valt het aantal ingeschreven zaken in deze paragraaf iets hoger uit dan het aantal ingeschreven zaken in PRIEM.

Figuur 3

Totaal ingeschreven zaken

Bronnen OM; Jaarverslagen OM 2008 & 2009; aanvullende cijfers over 2010

Het aantal misdrijven dat aangebracht is bij het Gerecht in Eerste Aanleg (GEA) is weergegeven in tabel 2. Hierbij dient te worden opgemerkt dat met name het aantal aangebrachte zaken in 2008 niet overeenkomt met de werkelijkheid. Het Openbaar Ministerie geeft aan dat dit werd veroorzaakt door een verkeerde boeking in het bedrijfsprocessensysteem PRIEM, dat in 2008 is ingevoerd op Sint Maarten. Deze invoering bracht aanloopproblemen met zich mee, als gevolg waarvan de cijfers met betrekking tot afgedane zaken niet geheel betrouwbaar zijn.

Tabel 2

Aangebrachte misdrijven, verkeersovertredingen en sepots						
	2001	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal aangebrachte misdrijven GEA	353	502	435	265	416	334
Aantal aangebrachte verkeersovertredingen	-	-	-	1696	3402	3026
Aantal sepots	-	224	190	333	397	367

Bronnen OM; Jaarverslagen OM 2008 & 2009; aanvullende cijfers over 2010

In 2008, 2009 en 2010 werd een groot deel van de ingeschreven strafzaken geseponeerd, zoals te zien is in tabel 2. In 2008 waren 180 van de 333 en in 2009 134 van de 397 sepots voorwaardelijke sepots, wat inhoudt dat de

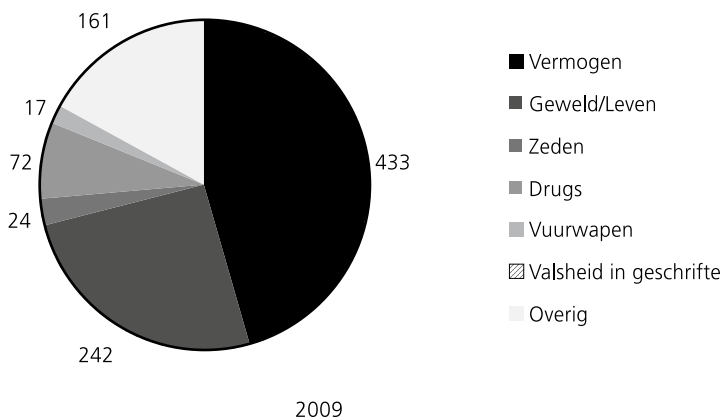
verdachte een transactie is aangeboden, dat hij dienstverlening heeft verricht of de schade van het slachtoffer heeft vergoed om daarmee strafvervolgning te voorkomen. Het aantal voorwaardelijke septs uit 2010 is onbekend. In 2009 werden 138 zaken om bewijstechnische redenen niet vervolgd.

3.1.2 Ingeschreven delicten naar delictsoort

Sinds 2008, als gevolg van de invoering van PRIEM, is het mogelijk op Sint Maarten een onderverdeling te maken in categorieën misdrijven die ter kennis zijn gekomen van het Openbaar Ministerie. Deze gegevens¹⁹ zijn weergegeven in de figuren 4, 5 en 6. Hieruit is op te maken dat in 2008 ruim 70 procent van de ingeschreven delicten gerelateerd was aan vermogens- of geweldsdelicten. In 2009 was dat bijna 60 procent en in 2010 ging het ook om bijna 60 procent van de delicten.

Figuur 4

Aantal ingeschreven delicten naar delictsoort, 2008

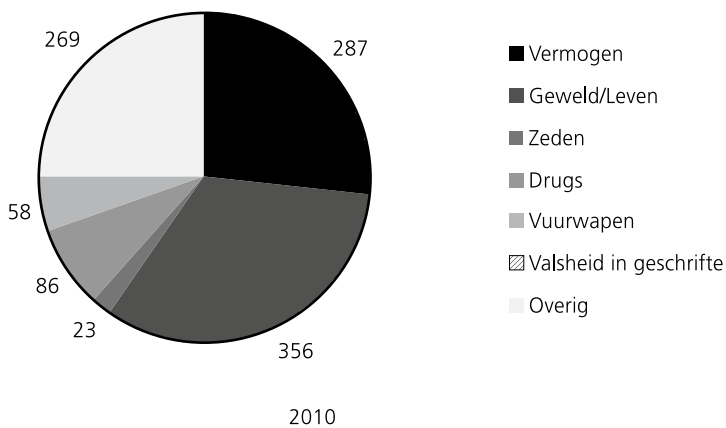
Bronnen OM; Jaarverslag OM 2008

¹⁹ Het gaat hier om PRIEM-gegevens tot 10 oktober 2010. Deze gegevens hebben betrekking op de Bovenwinden en konden niet worden uitgesplitst naar eiland. Ongeveer 10 procent van de misdrijven heeft betrekking op Saba en Sint-Eustatius.

Het absolute aantal gewelds- en levensdelicten ligt in 2009 fors hoger dan in 2008. Het Openbaar Ministerie geeft in zijn jaarverslag van 2009 dan ook aan dat het in reactie op een aantal ernstige levensdelicten in het laatste kwartaal stevig heeft ingezet op de aanpak van levensdelicten. Met deze aanpak is echter wel een aanzienlijk deel van de researchcapaciteit van de politie gemoeid, zodat deze in mindere mate beschikbaar was voor andere zaken.

Figuur 5

Aantal ingeschreven delicten naar delictsoort, 2009

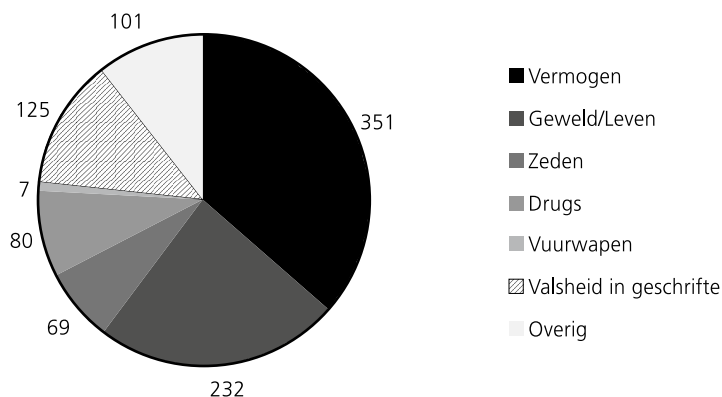

Bronnen OM; Jaarverslag OM 2009

Opvallend in 2010 is verder het grote aantal ingeschreven delicten met valsheid in geschrifte. In 2009 en 2008 werd deze delictsoort nog niet gespecificeerd, zodat niet aan te geven is hoe het aantal uit 2010 zich verhoudt tot de aantallen uit voorgaande jaren.

Figuur 6

Aantal ingeschreven delicten naar delictsoort, 2010

Bronnen OM; aanvullende cijfers over 2010

Bij het Openbaar Ministerie zijn in 2008 67, in 2009 57 en in 2010 49 internationale rechtshulpverzoeken ingediend. Frankrijk heeft de meeste rechtshulpverzoeken ingediend, in totaal 61 in de hele periode. De Verenigde Staten hebben er 29 ingediend en Nederland 17.

De meeste van deze rechtshulpverzoeken zijn verzoeken tot aanhouding van verdachten. Daarna wordt het meest gevraagd om informatie van uiteenlopende soort. Het kan daarbij gaan om beeldmateriaal of telecommunicatiegegevens maar ook om informatie over naam, adres en woonplaats. Op de derde plaats staan verzoeken om een getuige of verdachte te horen.

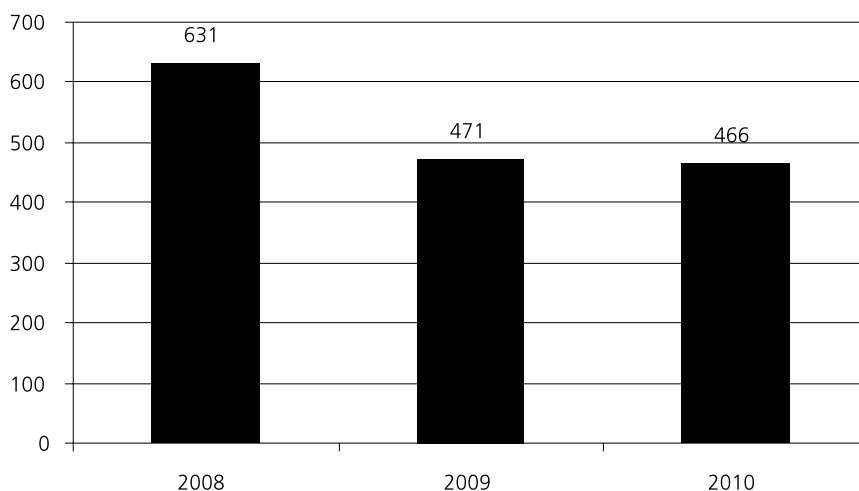
3.2 In verzekering gestelde verdachten

Voor inzicht in de registratie van in verzekering gestelde verdachten is gebruikgemaakt van de PRIEM-gegevens en niet van de gegevens die het Openbaar Ministerie in zijn jaarverslagen presenteert. Registratie van verdachten op Sint Maarten door het Openbaar Ministerie vindt namelijk pas plaats bij de verlenging van de in verzekeringstelling en is dus minder volledig.

Aantal in verzekering gestelde verdachten In deze paragraaf wordt het aantal in verzekering gestelden gepresenteerd. Dit zegt echter niets over het aantal misdrijven waarvoor zij in verzekering gesteld zijn, want diverse verdachten komen meerdere keren voor in het bestand. Figuur 7 maakt duidelijk dat in 2009 en 2010 veel minder verdachten in verzekering werden gesteld dan in 2008. Hiervoor is geen duidelijke verklaring gevonden. Wel geeft het Openbaar Ministerie in zijn jaarverslag van 2009 aan dat verdachten in 2009 verdacht werden van gemiddeld 1,26 delict, terwijl het gemiddelde aantal feiten per verdachte in 2008 op 1,06 lag. Uit de analyse die voor deze CBA is gemaakt, op basis van de PRIEM-gegevens, komt naar voren dat een verdachte in 2008 werd verdacht van gemiddeld 1,21 delict, in 2009 van gemiddeld 1,36 delict en in 2010 van 1,48 delict. Hieruit kan dezelfde conclusie worden getrokken: er worden steeds minder verdachten in verzekering gesteld, die meer delicten hebben gepleegd.

Figuur 7

Aantal in verzekering gestelden 2008-2010

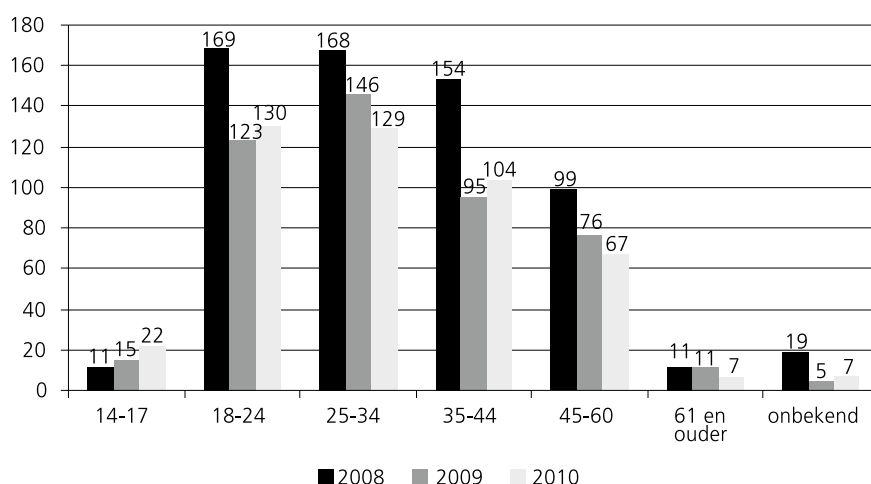
Bron PRIEM

Leeftijd in verzekering gestelde verdachten In figuur 8 is weergegeven hoeveel verdachten per leeftijdscategorie in verzekering zijn gesteld. In deze figuur is ook duidelijk te zien dat in 2009 en 2010 minder verdachten in verzekering werden gesteld dan in 2008. De leeftijdsverdeling komt ongeveer overeen met die in 2008, alleen zijn er duidelijk minder verdachten in

verzekering gesteld in de leeftijdscategorieën 18 tot en met 24 jaar en 35 tot en met 44 jaar. Het Openbaar Ministerie gaat in zijn jaarverslag over 2009 in op de procentuele daling van het aandeel jeugdige verdachten en spreekt zijn zorg hierover uit, omdat deze kleinere aantallen jeugdige verdachten wel voor ernstigere feiten in verzekering zijn gesteld. Ook het capaciteitstekort van de penitentiaire inrichting in Pointe Blanche komt daarbij aan de orde: het Openbaar Ministerie is niet altijd in staat verdachten in voorlopige hechtenis te houden als daar aanleiding toe is, omdat de gevangenis eenvoudigweg vol is.

Figuur 8

Aantal in verzekering gestelde verdachten naar leeftijdscategorie

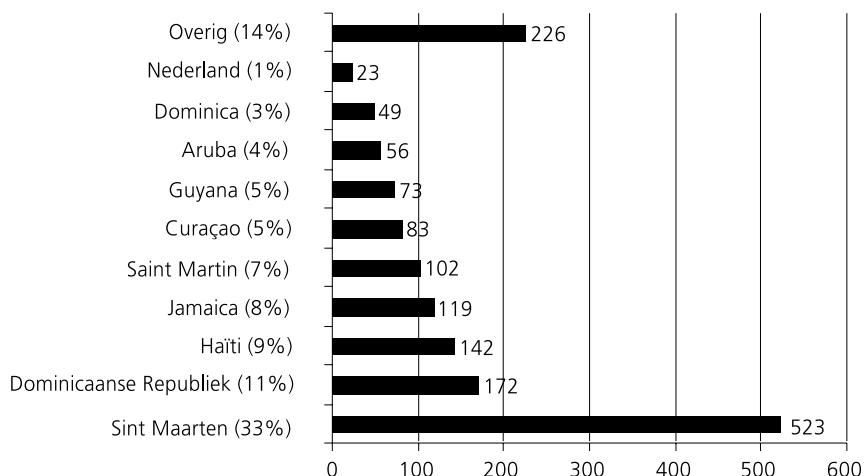

Bron PRIEM

Geboorteland in verzekering gestelde verdachten In de periode 2008-2010 zijn in totaal 1601 verdachten in verzekering gesteld. In figuur 9 is te zien dat slechts 33 procent van de verdachten geboren is in Sint Maarten. Inwoners van de Dominicaanse Republiek zijn de grootste groep verdachten die niet in Sint Maarten zijn geboren. Zij worden op de voet gevolgd door hun eilandgenoten uit Haïti. Daarna volgen verdachten die geboren zijn op Jamaica en in Saint Martin. Als deze uitkomsten worden vergeleken met de uitkomsten van de CBA Curaçao (Korps landelijke politiediensten, 2009), zijn er grote verschillen. Daar was 72,4 procent van alle verdachten afkomstig van Curaçao.

Figuur 9

Geboorteland in verzekeringgestelden

Bron PRIEM

Verdachten afkomstig van Curaçao en Aruba vormen respectievelijk 5 en 4 procent van de in verzekeringgestelden.²⁰

Verdachten uit 'overige geboortelanden' die in verzekering zijn gesteld op Sint Maarten, zijn afkomstig van eilandjes in de buurt, zoals Saint Kitts, Saint Lucia en Anguilla, maar ook uit China, India, Canada en de Verenigde Staten. Wat deze diversiteit betreft, lijkt de gevangenis een goede afspiegeling te zijn van de bevolking van Sint Maarten.

Geslacht in verzekering gestelde verdachten In 2008 was 84 procent van de in verzekeringgestelden van het mannelijk geslacht en 16 procent van het vrouwelijk geslacht. In 2009 en 2010 was 83 procent van de in verzekeringgestelden man en 17 procent vrouw.

²⁰ Verdachten die geboren zijn op een van de andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen zijn marginaal vertegenwoordigd. Het gaat hierbij om precies te zijn om 18 personen die op Saba (1,1%), 10 personen die op Sint-Eustatius (0,6%) en 4 personen die op Bonaire (0,2%) zijn geboren.

3.3 Gegevens slachtofferenquête 2008

In 2008 is op Sint Maarten een slachtofferenquête gehouden (CBS Nederlandse Antillen, 2009). Deze slachtofferenquête was een vervolg op een eerdere reeks slachtofferonderzoeken, waarvan het laatste plaatsvond in 1992. De meest recente slachtofferenquête op de Nederlandse Antillen vóór 2008 vond plaats in 1995. Helaas was het toen niet mogelijk het onderzoek ook op Sint Maarten uit te voeren, vanwege de gevolgen van orkaan Louis.

In 2008 gaf 71,6 procent van de respondenten op Sint Maarten aan ooit slachtoffer van een delict te zijn geworden, tegen 46,7 procent in 1992. Dit is een forse stijging. Er zijn in de meest recente slachtofferenquête wel enkele delicttypen bij gekomen. Wordt daarvoor gecorrigeerd, dan wordt het percentage volgens de onderzoekers 68,5 procent, wat nog steeds een flinke stijging betekent.

In tabel 3 is te zien dat inwoners van Sint Maarten in het jaar 2007/2008²¹ vaker slachtoffer zijn geworden van verschillende soorten vermogensmisdrijven, met uitzondering van inbraak. In het algemeen lijkt de criminaliteitsituatie op Sint Maarten te zijn verslechterd in de zestien jaren die tussen de twee onderzoeken liggen. Dit komt overeen met opmerkingen van respondenten die aangeven dat er met de jaren meer delicten op het eiland worden gepleegd.

Tabel 3

Slachtoffers van een delict in één jaar tijd op Sint Maarten, in %			
	1980/1981	1991/1992	2007/2008
Autodiefstal	-	0,5	4,9
Diefstal uit / vanaf auto	7,6	4,6	9,1
Autovandalisme	-	-	7,2
Inbraak	5,8	8,3	5,6
Poging tot inbraak	-	-	3,7
Diefstal vanaf tuin, erf of <i>porch</i>	-	6,6	6,8
Berooving / diefstal van persoonlijke eigendommen	5,8	3,6	5,1
Vandalisme	-	2,8	2,2
Aanval / bedreiging	-	-	3,7
Doorrijden na ongeval	-	1,6	2,9
Ander misdrijf	2,9	0,5	0,9

Bron CBS Nederlandse Antillen (2009), p. 14

²¹ De periode waarover de respondenten zijn bevraagd, liep van mei 2007 tot juli 2008.

Aangiftebereidheid Uit de slachtofferenquête die in 2008 op Sint Maarten werd gehouden, is gebleken dat 31 procent van de respondenten bij de politie aangifte doet van een misdrijf. Ten tijde van het vorige slachtofferonderzoek in 1992 was dat nog 41 procent. Dit betekent dat de aangiftebereidheid van slachtoffers is afgenomen en dat het werkelijke aantal misdrijven flink hoger ligt dan het aantal misdrijven dat ter kennis van het Openbaar Ministerie komt. Van autodiefstal wordt het meest aangifte gedaan (90%), gevolgd door inbraak (63%), doorrijden na een ongeval (60%) en autovandalisme (50%). Diefstal van goederen uit tuin, erf en *porch*²² wordt het minst vaak bij de politie aangegeven, slechts in 17,6 procent van de gevallen. De belangrijkste reden waarom slachtoffers dit delict niet melden, is de geringe ernst van de zaak. Twee andere motieven die vaak genoemd worden als reden om geen aangifte te doen, zijn de verwachting dat de politie er toch niets aan zal doen en gebrek aan bewijs, waardoor de politie niets had kunnen doen. Respondenten die ouder zijn dan 65 jaar lijken het minst bereid te zijn aangifte te doen bij de politie. Respondenten met een hoger opleidingsniveau (hbo en wo) daarentegen zijn meer geneigd tot het doen van aangifte. Hoe hoger het inkomensniveau, des te groter de bereidheid aangifte te doen. Mannen en vrouwen doen ongeveer even vaak aangifte van slachtofferschap.

Slachtofferschap Uit de slachtofferenquête die in 2008 is uitgevoerd op onder andere Sint Maarten, is gebleken dat de kans op slachtofferschap afneemt naarmate de leeftijd van de respondenten toeneemt. Oudere mensen zijn minder vaak slachtoffer van een delict dan jongere. Verder worden iets meer mannen dan vrouwen slachtoffer. Inwoners met een hbo-opleiding of universitaire opleiding zijn verhoudingsgewijs ook vaker slachtoffer van een misdrijf en ten slotte is de kans op slachtofferschap groter bij mensen die een hoger inkomen hebben.

²² Een *porch* kan zijn: een portiek, een zuilengang, een portaal of een veranda.

4

Illegale markten

4.1 Drugsmarkt

Sint Maarten behoort tot een groep van 32 eilanden in de Caribische Zee.²³ Sommige eilanden zijn onafhankelijke landen, andere zijn overzeese departementen van Engeland, Frankrijk en de Verenigde Staten. Kenmerkend voor de eilanden is hun ligging in het Caribisch gebied tussen de twee grootste cocaïne producerende landen, Peru en Colombia, en de grootste afnemer van cocaïne in de wereld, de Verenigde Staten. Iets wat de eilanden in de Caribische Zee ook gemeen hebben, zijn hun lange kustlijnen, die moeilijk gecontroleerd kunnen worden op de handel in drugs. Bovendien liggen met name de oostelijke Caribische eilanden relatief dicht bij elkaar en vormen zij een logistieke ader van transiteit eilanden waarvan Sint Maarten de meest noordelijke schakel is op de drugsroute naar de Verenigde Staten en Europa (zie figuur 1 in hoofdstuk 2).

De hierboven beschreven geografische ligging van Sint Maarten ten opzichte van de voornaamste drugs producerende en consumerende markten, gevoegd bij de ligging ervan ten opzichte van de andere eilanden, maakt het land bijzonder geschikt voor de transit van drugs naar met name de Verenigde Staten, Canada en Europa. De vraag is in hoeverre Sint Maarten, vergeleken met de omliggende eilanden, een *key player* is wat betreft de smokkel van drugs. De nabijheid en veelheid van andere eilanden in het Caribisch gebied maakt dat de rol van Sint Maarten als transitland voor drugs niet los kan worden gezien van de rol die de omliggende eilanden in het gebied spelen.

Daarom wordt in paragraaf 4.1.1 eerst gekeken naar de drugssmokkel in het Caribisch gebied, waarbij waar mogelijk ook wordt ingegaan op de drugs-activiteiten en -bewegingen van de oostelijk gelegen eilanden die Sint Maarten omringen. Daarna wordt in paragraaf 4.1.2 ingezoomd op de drugssmokkel die betrekking heeft op Sint Maarten.

²³ Amerikaanse Maagdeneilanden, Anguilla, Antigua en Barbuda, Aruba, Bahama's, Barbados, Belize, Bermuda, Bonaire, Britse Maagdeneilanden, Cuba, Curaçao, Dominica, Dominicaanse Republiek, Grenada, Guadeloupe, Haïti, Jamaica, Kaaimaneilanden, Montserrat, Navassa, Puerto Rico, Saba, Saint-Barthélemy, Sint-Eustatius, Sint Maarten, Saint Martin, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Trinidad en Tobago, Turks- en Caicoseilanden.

4.1.1 Drugssmokkel in het Caribisch gebied: een regionaal beeld

In het Caribisch gebied wordt in de eerste plaats cocaïne gesmokkeld vanwege de nabijheid van de bronlanden Colombia, Bolivia en Peru (UNODC, 2010). Daarnaast wordt er marihuana gesmokkeld, zij het in mindere mate dan cocaïne. Dat marihuana minder veelvuldig wordt gesmokkeld dan cocaïne heeft onder andere te maken met het feit dat alleen in Zuid-Amerika cocaïne wordt geproduceerd, terwijl marihuana wereldwijd kan worden geteeld. Daardoor kent de cocaïnesmokkel in het Caribisch gebied een wereldwijde afzetmarkt, terwijl de marihuanasmokkel zich slechts 'hoeft' te beperken tot de afzetmarkten in het Caribisch gebied. De afzet- en gebruikersmarkten voor heroïne en synthetische drugs in het Caribisch gebied zijn klein (UNODC, 2010). In deze paragraaf worden achtereenvolgens de verschillende regionale drugsmarkten beschreven, waarna in paragraaf 4.1.2 wordt ingegaan op de drugssmokkel op Sint Maarten.

Cocaïne Uit cijfers van de United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC, 2010) blijkt dat Colombia, Bolivia en Peru jaarlijks ongeveer 500 ton cocaïne produceren, waarvan ongeveer 480 ton beschikbaar is voor consumptie.²⁴ Daarvan wordt het merendeel geconsumeerd in de Verenigde Staten (196 ton) en Europa en Afrika (samen 163 ton). De rest, zo'n 120 ton, wordt gebruikt in Zuid- en Midden-Amerika, Azië, Oceanië en de Cariben. In de Cariben gebruikt²⁵ gemiddeld tussen de 0,4 en 1,2 procent van de bevolking cocaïne (UNODC, 2010). Dat is minder dan in de Verenigde Staten (2,0%) en in West- en Centraal-Europa (1,5%), maar meer dan het gemiddelde, wanneer we naar het cocaïnegebruik over de gehele wereld kijken (tussen de 0,3 en 0,4%).

Van alle cocaïne die wordt getransporteerd, wordt bijna een derde (141 ton) gesmokkeld over vier routes die door het oostelijke Caribisch gebied lopen, dat wil zeggen het gebied waarin Sint Maarten en ruim tien andere eilanden liggen (UNODC, 2010).

De vier routes die door het oostelijk Caribisch gebied voeren, zijn de volgende (zie ook figuur 10):

1. de Noord-Atlantische route langs de Dominicaanse Republiek, waarbij de cocaïne in Puerto Rico en/of in Florida en New Jersey aan land komt;

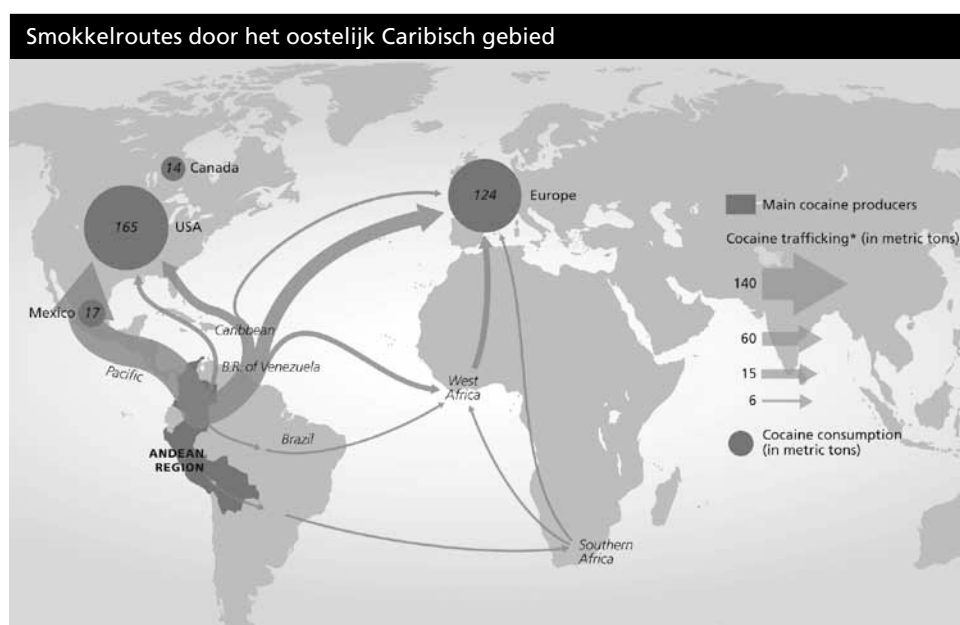
²⁴ De rest gaat verloren of wordt 'gestasht' (opgeslagen). Schattingen dateren van 2008.

²⁵ Ten minste één keer per jaar. De cijfers hebben betrekking op een gebruikersgroep in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar, in het peiljaar 2008.

2. de Noord-Atlantische route rechtstreeks naar Europa;
3. de Noord-Atlantische route om Bermuda heen naar Europa;
4. de Noord-Atlantische route naar West-Afrika en via West-Afrika naar Europa.

Deze vier routes vertrekken allemaal vanuit Venezuela, dat al sinds jaar en dag een belangrijke transitlocatie is voor cocaïne die bestemd is voor de Europese markt (UNODC, 2010). Vooral in 2009 werd er vanuit Venezuela vaak cocaïne naar Europa gesmokkeld (U.S. Department of State, 2010b).

Figuur 10

Bron UNODC, 2010

Voor de smokkel over zee naar Amerika lijkt de transitfunctie van het Caribisch gebied de laatste jaren minder belangrijk te zijn geworden: tegenwoordig verkiezen de steeds dominantere Mexicaanse drugskartels de smokkelroute over land, door Midden-Amerika en Mexico. Wel rapporteert de Royal Canadian Mounted Police (2010) dat het Caribisch gebied in 2009 een rol van betekenis vervulde bij de smokkel van cocaïne naar Canada via de lucht. In dat jaar werden meer dan eens directe lijndiensten vanuit Saint Lucia, Trinidad en Tobago, de Dominicaanse Republiek en Jamaica gebruikt om cocaïne in ruimbagage of op het lichaam naar Canada te smokkelen.

Hoe dan ook is door een toegenomen vraag naar cocaïne vanuit Europa de logistieke druk op het (oostelijk) Caribisch gebied als transitregio groot (UNODC, 2010). Dat dit gebied al sinds jaren als overslaggebied voor drugstransporten naar met name Europa kan fungeren, wordt in belangrijke mate in de hand gewerkt door het gebrekkige grenstoezicht van Venezuela en de politieke instabiliteit in dat land, die ertoe leidt dat drugsbestrijding een lage prioriteit heeft (U.S. Department of Justice, 2010). Drugsmokkelaars kunnen daardoor redelijk eenvoudig vanaf de lange kustlijn van Venezuela de oversteek maken naar het (oostelijk) Caribisch gebied.

Binnen het Caribisch gebied worden met name de Dominicaanse Republiek, Haïti en de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen in twee recente rapporten aangemerkt als “northbound transshipment points” voor cocaïne uit Colombia en Venezuela (UNODC, 2007; U.S. Department of State, 2010b). Ook in 2005 bleek al dat Puerto Rico, de Dominicaanse Republiek, Haïti en ook Jamaica dominante transitlanden zijn voor cocaïnetransporten (National Drug Intelligence Center, 2005).

Voor de cocaïnesmokkel over zee worden verschillende soorten vaartuigen gebruikt. Op de Noord-Atlantische route langs de Dominicaanse Republiek (route 1) worden al meerdere jaren privéjachten uit het Caribisch gebied ingezet (UNODC, 2010). Deze jachten vertrekken vanaf verschillende eilanden in het oostelijk Caribisch gebied (Antigua en Barbuda,²⁶ Grenada, Saint Vincent) (U.S. Department of State, 2010b). Colombiaanse, Dominicaanse, Jamaicaanse, Puerto Ricaanse en Venezolaanse drugsbendes maken ook vaak gebruik van *go-fasts* (extra snelle speedboten) om cocaïne vanaf verschillende eilanden in het Caribisch gebied (Antigua en Barbuda, Grenada en Saint Vincent) naar met name Puerto Rico of de Amerikaanse Maagdeneilanden te vervoeren, omdat vanaf daar de grenzen naar de Amerikaanse staten open zijn (U.S. Department of State, 2010b). De Drug Enforcement Administration (DEA) en Amerikaanse opsporingsdiensten hebben in 2010 regelmatig zicht gehad op dergelijk *go-fast*-verkeer, waarbij opviel dat de gesmokkelde hoeveelheden verminderden, waarschijnlijk in verband met de toegenomen controle in het Caribisch gebied.

Uit een analyse van het Amerikaanse ministerie van justitie blijkt echter dat tussen 2004 en 2009 de meeste cocaïnetransporten plaatsvonden door middel van containerschepen van commerciële rederijen die vertrekken vanuit met name de Dominicaanse Republiek, Haïti en Jamaica (U.S. Department of Justice,

²⁶ In 2010 werd aan de zuidkust van Antigua nog 909 kilogram cocaïne op een plezierjacht in beslag genomen (Kukler, 2010).

2010). Ook het gebruik van vissersboten en cruiseschepen wordt in het Caribisch gebied meer en meer signaleerd (U.S. Department of State, 2010b). De laatste jaren worden steeds vaker toeristen of personeel op cruiseschepen in het Caribisch gebied geworven om tegen een vergoeding kleine hoeveelheden cocaïne of heroïne naar de Verenigde Staten te brengen. Het voordeel van de cruiseschepen is dat ze verschillende Caribische eilanden aandoen, waardoor drugsgroepen de mogelijkheid hebben om hun waar vanaf meerdere plekken naar afnemers in de Verenigde Staten te laten transporteren.²⁷

Op de Noord-Atlantische routes naar Europa en West-Afrika (routes 2, 3 en 4) wordt cocaïne vooral met zeilschepen en containerschepen vanuit Venezuela gesmokkeld. Het Maritime Analysis and Operation Centre-Narcotics²⁸ (2009) schat dat meer dan de helft van alle cocaïne-transporten over zee met bestemming Europa vanuit Venezuela komt;²⁹ het merendeel van de onderscheppingen die het verricht, vindt plaats op (zeil)schepen die afkomstig zijn uit het Caribisch gebied. Ook volgens de World Customs Organization blijkt dat bijna driekwart van alle onderschepte cocaïne met als bestemming West-Europa wordt aangetroffen aan boord van zeilboten of vrachtschepen (UNODC, 2010).³⁰ Volgens schattingen van het Maritime Analysis and Operation Centre-Narcotics (2009) vindt zelfs 43 procent van alle inbeslagnames van cocaïne plaats aan boord van zeilboten, 39 procent aan boord van vrachtschepen en 12 procent aan boord van andere motorboten.

Ook via de lucht wordt cocaïne naar Europa gesmokkeld vanuit Zuid-Amerikaanse landen (waaronder Brazilië, Argentinië, Uruguay), Caribische landen (de voormalige Nederlandse Antillen, de Dominicaanse Republiek en Jamaica) en Midden-Amerikaanse landen (Costa Rica) (U.S. Department of State,

²⁷ In december 2010 werden drie crewleden van een cruiseschip aangehouden wegens de smokkel van 300 gram cocaïne en 700 gram heroïne van de Dominicaanse Republiek naar de Verenigde Staten. Begin januari 2011 werd na een twaalfdaagse reis van een cruiseschip voor \$ 94.000 cocaïne en heroïne in beslag genomen. De drugs waren gekocht in de Dominicaanse Republiek. In beide gevallen voer het cruiseschip de volgende route: Dominicaanse Republiek, Haïti, Puerto Rico, Sint Maarten, Saint Thomas (Amerikaanse Maagdeneilanden) en Tortola (Britse Maagdeneilanden).

²⁸ Deze organisatie houdt zich bezig met de coördinatie van de bestrijding van drugssmokkel op zee en in de lucht en wordt ondersteund door Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Frankrijk, Nederland en Italië. Haar werkterrein beperkt zich tot het oostelijk deel van de Atlantische Oceaan, vanaf Kaap de Goede Hoop in Zuid-Afrika tot aan de Noordzee.

²⁹ Enkele jaren eerder al schatte Europol dat ongeveer 40 procent van de cocaïne die bestemd is voor de Europese markt via de Cariben wordt gesmokkeld (UNODC, 2007).

³⁰ Het onderzoek van de World Customs Organization betrof de periode van 2006 tot en met 2008.

2010b). Luchttransport van cocaïne komt echter minder vaak voor dan zee-transport (UNODC, 2010).

Hetzelfde geldt voor luchttransport naar de Verenigde Staten. Het gebeurt wel dat koeriers gebruikmaken van commerciële luchtvaartmaatschappijen (U.S. Department of State, 2010b), maar transport via de lucht vindt significant minder vaak plaats dan transport over land (vooral via Midden-Amerika en Mexico) of over zee. Uit gegevens van het Amerikaanse ministerie van justitie bijvoorbeeld blijkt dat slechts 6 procent van de inbeslagnames van cocaïne in de Verenigde Staten afkomstig is van commerciële vluchten (U.S. Department of Justice, 2010).

Marihuana In het oostelijke Caribisch gebied hebben bijna alle eilanden te maken met de import van marihuana (cannabis) uit vooral Jamaica en Colombia, hoewel ook de lokale producent Saint Vincent een rol van betekenis speelt voor de gebruikersmarkten in de regio (U.S. Department of State, 2010b). Op Antigua en Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Lucia en op Saint Kitts en Nevis wordt ook marihuana verbouwd, maar dat gebeurt op kleine schaal en de meeste productie wordt lokaal afgezet. Veelgenoemde gebruikersmarkten voor marihuana zijn bovengenoemde eilanden, evenals Barbados, Sint Maarten en Saint Vincent.

In het Caribisch gebied in zijn geheel gebruikt³¹ tussen de 1,6 en 7,4 procent van de bevolking cannabis (UNODC, 2010). In vergelijking met de Verenigde Staten (9,9%) en West- en Centraal-Europa (7,7 à 7,8%) is dat geen hoog percentage. Wel scoren de Caribische landen hoger dan het wereldgemiddelde (2,9 à 4,3%). Landen in het oostelijke Caribisch gebied die eruit springen qua cannabisgebruik zijn Saint Kitts en Nevis (11,7%), Dominica en Grenada (beide 10,8%) en Saint Vincent (7,1%).

De marihuana wordt meestal met go-fasts, vissersboten of privéjachten naar de eilanden in de regio gebracht, soms ook met containerschepen. Naar de Verenigde Staten wordt marihuana, net als cocaïne, dikwijls vervoerd in grote containerschepen die vertrekken uit de Dominicaanse Republiek, Haïti en Jamaica met bestemming Florida of New Jersey (U.S. Department of Justice, 2010). Ook Canada wordt vanuit Jamaica bediend, vooral met hasjiesj en hasjiesjolie (Royal Canadian Mounted Police, 2010).

³¹ Ten minste één keer per jaar. De cijfers hebben betrekking op een gebruikersgroep in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar, in het peiljaar 2008.

In het hele Caribische gebied werd in 2008 beslag gelegd op 46,1 ton cannabis, dat is 0,7 procent van wat er mondiaal in beslag werd genomen (UNODC, 2010). De bulk was afkomstig van schepen, minder dan 1 procent werd aangetroffen in vliegtuigen (U.S. Department of Justice, 2010).

Heroïne In het Caribisch gebied wordt overwegend heroïne verhandeld die afkomstig is uit Colombia en Mexico, de twee voornaamste productielanden van opium in Latijns-Amerika (UNODC, 2010). De productie van opium in Latijns-Amerika (335 ton) staat in geen verhouding tot de grootschalige productie in Zuidwest-Azië (6944 ton) (UNODC, 2010). Daardoor is de prijs voor heroïne in het Caribisch gebied hoog. Een kilo heroïne kost in Colombia ongeveer \$ 10.000 (groothandelsprijs),³² terwijl één kilo in Afghanistan \$ 2400 kost. Dat Colombiaanse heroïne relatief duur is, terwijl cocaïne in het Caribisch gebied volop en gemakkelijk verkrijgbaar is, maakt dat heroïne er als drug veel minder populair is dan cocaïne. Naar schatting gebruikt³³ tussen de 0,2 en 0,3 procent van de Caribische bevolking heroïne. In vergelijking met de Verenigde Staten en West- en Centraal-Europa (0,4 à 0,5%) is de Caribische gebruikersmarkt beperkt. Ook in vergelijking met het mondiale gemiddelde (0,3 à 0,5%) scoort het Caribische heroïnegebruik niet hoog.

Vanuit Colombia, Venezuela en Mexico worden de Verenigde Staten en Canada van heroïne voorzien. De UNODC (2010) spreekt zelfs van een “self-sufficient market of the Americas”, waaruit blijkt dat Latijns-Amerika met zijn productie volledig tegemoet kan komen aan de vraag naar heroïne uit de Verenigde Staten en Canada. Overigens blijft de markt voor heroïne in de Verenigde Staten en Canada relatief klein in vergelijking met de markt voor cocaïne. Wel wordt heroïne de laatste jaren in steeds grotere hoeveelheden naar de Verenigde Staten en Canada gesmokkeld over de Midden-Amerikaroute en de Noord-Atlantische route door het Caribisch gebied. Meestal gebeurt dat in combinatie met vele malen grotere partijen cocaïne. Op de Noord-Atlantische route vindt het vervoer vaak plaats met (vracht)schepen die van de Dominicaanse Republiek naar Puerto Rico varen, maar ook de voormalige Nederlandse Antillen blijken in toenemende mate een “northbound transshipment point” te zijn voor schepen die heroïne uit Colombia en Venezuela en, in beduidend mindere mate, uit Suriname smokkelen (U.S. Department of State, 2010b).³⁴

³² De hoogte van de prijs voor heroïne in Colombia wordt voor een deel bepaald doordat de heroïne hier wordt onttrokken aan droge opium (opium latex). Die opium is een kwalitatief hoogwaardiger drug dan de opium die uit andere delen van de wereld afkomstig is.

³³ Ten minste één keer per jaar. De cijfers hebben betrekking op een gebruikersgroep in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar, in het peiljaar 2008.

³⁴ In het verleden werden nog wel eens kleine hoeveelheden heroïne (hooguit 2 kilo) door cruisebootpassagiers naar de oostkust van de Verenigde Staten gesmokkeld, maar sinds 2006 lijkt deze vorm van heroïne-transport nauwelijks meer voor te komen (UNODC, 2010).

In 2008 werd er in het Caribisch gebied 0,15 ton heroïne in beslag genomen. In de Verenigde Staten was dat 2 ton en in West- en Centraal-Europa 7,7 ton. Krap een kwart van de inbeslagnames door opsporingsdiensten van de Verenigde Staten had betrekking op smokkel via de lucht. Het overige deel had plaats op zee of land (met name aan de zuidwestgrens met Midden-Amerika) (U.S. Department of Justice, 2010).

Synthetische drugs Bij de productie van en handel in synthetische drugs (amfetaminen en MDMA) speelt de Caribische regio geen noemenswaardige rol (U.S. Department of State, 2010b).³⁵ Ook de consumptie van synthetische drugs heeft er weinig om het lijf: uit ruwe minimumschattingen over 2008 blijkt dat 0,1 procent van de bevolking in het Caribisch gebied ze gebruikt (UNODC, 2010).³⁶ In West- en Centraal-Europa en de Verenigde Staten is dat respectievelijk 0,6 en 1,0 procent.

Gezien het bovenstaande is het niet verwonderlijk dat er ook in de Oost-Caribische regio nauwelijks melding gemaakt wordt van de consumptie of productie van synthetische drugs of van de handel daarin (U.S. Department of State, 2010b). Volgens het *World drug report 2010* (UNODC, 2010) zijn er sinds 1990 geen productielocaties in het (Oost-)Caribische gebied ontmanteld. De uitzondering die de regel bevestigt, dateert uit 2005: toen werd op Sint Maarten een lsd-laboratorium ontmanteld. Al met al mag geconcludeerd worden dat in het Caribische gebied nauwelijks synthetische drugs worden geproduceerd. Niet alleen op basis van het geringe aantal ontmantelingen van productielocaties, maar ook uit de weinige inbeslagnames in het Caribische gebied komt het beeld naar voren dat dit gebied als transitknooppunt voor synthetische drugs aan belang heeft ingeboet.³⁷ Volgens het Amerikaanse ministerie van justitie ontdekken de Verenigde Staten zelden synthetische drugs aan boord van schepen uit het Caribisch gebied en praktisch nooit aan boord van vliegtuigen

³⁵ De meeste synthetische drugs worden geproduceerd in Zuidoost-Azië en de Verenigde Staten (amfetaminen) en West-Europa (ecstasy).

³⁶ Ten minste één keer per jaar. De cijfers hebben betrekking op een gebruikersgroep in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar, in het peiljaar 2008.

³⁷ In 2005 nog meldde de Drug Enforcement Administration (DEA) dat het Caribisch gebied geregeld als route werd gebruikt om vooral MDMA vanuit Europa naar de Verenigde Staten te smokkelen, maar recente informatie kan dat beeld niet bevestigen (National Drug Intelligence Center, 2005). Toch blijft het Caribische gebied volgens de DEA ook nu een aantrekkelijke regio voor de smokkel van synthetische drugs. Dat komt vooral doordat er al veel drugsgroepen aanwezig zijn: hun zou het weinig extra moeite kosten om ook synthetische drugs te smokkelen. Bovendien gaan er relatief veel directe vluchten vanuit Europa naar het Caribisch gebied en zijn er nauwe historische banden tussen een aantal Caribische eilanden en Europese landen, waardoor het volgens de DEA voor criminelen eenvoudiger is om elkaar te benaderen en zaken te doen: taalbarrières bijvoorbeeld ontbreken.

(U.S. Department of Justice, 2010). Als er al synthetische drugs uit deze regio worden aangetroffen, is de meest gerapporteerde overslagplaats de Dominicaanse Republiek.³⁸ Van daaruit worden af en toe amfetaminen of MDMA naar Puerto Rico gesmokkeld, aan boord van schepen die al cocaïne vervoeren. Uit een aantal inbeslagnames in het Caribische gebied bleek wel dat synthetische drugs (MDMA) uit Canada naar de Caribische eilanden werden gevlogen om daar geruild te worden tegen cocaïne (Royal Canadian Mounted Police, 2008), maar op welke schaal zulke ruilhandel zich voltrekt, is onduidelijk.

4.1.2 Drugssmokkel die betrekking heeft op Sint Maarten

Uit de voorgaande paragraaf zijn twee conclusies te trekken over de drugsmarkten in het Caribisch gebied. De eerste is dat de markten qua omvang en aard sterk van elkaar verschillen. Cocaïne blijkt een van de meest verhandelde drugsoorten te zijn en via de Caribische regio wordt een groot deel van de wereld voorzien van cocaïne uit Colombia en Venezuela. Ook de handel in marihuana bloeit. Dit is vooral te danken aan een aanzienlijke gebruikerspopulatie in het Caribisch gebied en aan de aanwezigheid van een paar voornamelijk productielanden in het oostelijke deel. De afzet ervan is echter vooral lokaal. Heroïne en synthetische drugs worden in het Caribisch gebied op kleine schaal verhandeld en geconsumeerd. Veel drugstransporten zijn multidrugstransporten: vaak worden verschillende soorten drugs tegelijk verhandeld. De tweede conclusie uit de vorige paragraaf is dat een veelheid aan eilanden in het (oostelijk) Caribisch gebied betrokken is bij de doorvoer van met name cocaïne of marihuana. Op een aantal eilanden wordt ook marihuana geproduceerd.

Tegen de achtergrond van deze twee conclusies wordt in deze paragraaf de drugssmokkel beschreven die betrekking heeft op Sint Maarten. Eerst komen de inbeslagnames en prijzen per drugsoort aan de orde om een indicatie van de omvang van de betreffende drugsmarkt te geven. Ook wordt per drugsoort ingegaan op de smokkelmethoden. Daarna gaat de aandacht uit naar de smokkelroutes³⁹ en tot slot wordt per drugsoort ingegaan op de problematiek op lokaal niveau.

³⁸ In 2008 werd in de Dominicaanse Republiek 0,01 megaton amfetamine in beslag genomen.

³⁹ De beschrijving van smokkelroutes heeft betrekking op het transport van zowel cocaïne als marihuana als heroïne. Uit opsporingsonderzoeken, literatuur en informatie van respondenten blijkt namelijk dat voor bijna alle soorten drugs min of meer dezelfde transportroutes worden gevolgd. Aangezien cocaïne in het Caribisch gebied de meest dominante drugsoort is, zullen veel beschrijvingen vooral of uitsluitend betrekking hebben op cocaïne-transporten. Waar de transporten van marihuana en heroïne afwijken van de cocaïne-transporten, zal daar melding van worden gemaakt.

Cocaïne

Inbeslagnames op Sint Maarten In 2008 namen de opsporingsdiensten op Sint Maarten samen 577 kilo cocaïne in beslag, inclusief een eenmalige grote vangst van 483 kilo die werd aangetroffen aan boord van een motorjacht in Great Bay (RST, 2008).⁴⁰ In 2009 werd 15,5 kilo onderschept (RST, 2009). In 2010 werd 184,1 kilo onderschept, waarvan een grote inbeslagname van ongeveer 170 kilo. Onbekend is om hoeveel inbeslagnames het hier ging, maar de douane registreerde er in ieder geval 25. De hoeveelheden van die inbeslagnames zijn ook in tabel 4 opgenomen.

Tabel 4

In beslag genomen cocaïne op Sint Maarten, 2008-2010, in kilo's ⁴¹		
2008	2009	2010
577,0	15,5	184,1

Bronnen Korps Politie Sint Maarten (Team Narco & Vuurwapenbestrijding); douane; kustwacht; Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten

Op basis van de hierboven gerapporteerde cijfers van inbeslagnames is het lastig een goed beeld te geven van de omvang van de cocaïnesmokkel van en naar Sint Maarten. Het beperkte aantal inbeslagnames kan erop wijzen dat er nauwelijks sprake is van cocaïnesmokkel op en vanaf Sint Maarten. De aantallen zijn echter zo gering dat ze het trekken van dergelijke conclusies eigenlijk niet toelaten. Bovendien is onbekend hoeveel cocaïne criminelen al aan land hebben weten te brengen voordat de grote inbeslagnames van 483 kilo uit 2008 en 170 uit 2010 plaatsvonden. Die relatief grote inbeslagnames kunnen ook een indicatie zijn van een in frequentie beperkte maar in omvang grootschalige cocaïnesmokkel naar Sint Maarten. Ook nét voor de onderzoeksperiode werd een grote cocaïnevangst gedaan. Eind 2007 onderschepte de Franse marine nabij Sint Maarten een zeilboot uit Venezuela met 968 kilo cocaïne aan boord.

⁴⁰ Deze partij werd toevallig ontdekt bij een reguliere inspectie van de kustwacht in de haven van Sint Maarten. Het schip was vertrokken vanuit Trinidad en werd voor de kust van Brits-Guyana vanaf een speedboot bevoorrad met 21 sporttassen die elk 23 kilo cocaïne bevatten. Na de bevoorrading zou het schip rechtstreeks koers zetten naar de zuidkust van Portugal, maar vanwege motorpech meerde de kapitein aan in de haven van Sint Maarten. Gezien de uitgebreide maritieme bedrijvigheid op het eiland veronderstelde hij dat de motor daar gerepareerd kon worden. De aangetroffen cocaïne had een geschatte straatwaarde van 19,3 miljoen dollar.

⁴¹ Hoeveelheden zijn minimale hoeveelheden en bij benadering. Door het gebrek aan een eenduidige registratie bestaat er overlap tussen de registraties door het KPSM, de kustwacht en het Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten. Daardoor kunnen geen exacte hoeveelheden worden getoond en kunnen evenmin uitsplitsingen per opsporingsdienst worden gemaakt.

Het schip deed enkele eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen aan, waaronder Sint Maarten. En ook uit cijfers van inbeslagnames die nét buiten het territorium van Sint Maarten plaatsvonden, blijkt dat er op grote schaal cocaïnesmokkel plaatsvindt in de wateren rondom het eiland. Zo onderschepte de kustwacht van Saint Martin in 2009 een boot met 980 kilo cocaïne en in 2010 een boot met 385 kilo. Verder trof hij in de zomer van 2010, op ongeveer 40 mijl van Sint Maarten, een Zweeds zeilschip aan met 1300 kilo cocaïne aan boord (Kukler, 2010). Ten slotte moest de kustwacht van Saint Martin in de afgelopen drie jaar twee of drie keer een go-fast met cocaïne aan boord laten gaan, omdat die te snel was voor de patrouilleboten. Volgens de kustwacht hadden de go-fasts enkele tientallen tot honderden kilo's cocaïne aan boord. De bovenstaande voorbeelden maken duidelijk dat criminelen het aandurven om honderden kilo's cocaïne tegelijk te transporteren. Dat doet vermoeden dat zij in de uitvoering van hun activiteiten weinig weerstand ervaren van opsporingsdiensten.

De vraag is of er ook nu nog grootschalige cocaïne-transporten van en naar Sint Maarten plaatsvinden. Na 2008 zijn er, op de eerder gerapporteerde 170 kilo uit 2010 na, immers geen grote inbeslagnames meer op Sint Maarten geweest. Er zijn ook aanwijzingen dat de hoeveelheden cocaïne die over zee naar Sint Maarten getransporteerd worden sterk verminderd zouden zijn en dat er in vergelijking met voorgaande jaren toch frequenter overtochten plaatsvinden met kleinere hoeveelheden. Sommige respondenten geven aan dat criminelen hun risico's meer willen spreiden en dat de komst van de walradar bij de kustwacht op Curaçao daar een rol in kan hebben gespeeld. Door die radar kunnen boten met een afwijkend vaarpatroon eenvoudiger worden ontdekt.

Prijzen Behalve informatie over de aantallen inbeslagnames en de in beslag genomen hoeveelheden, kan ook de prijsontwikkeling van cocaïne bijdragen aan een beeld van de omvang van de cocaïnemarkt op en rondom Sint Maarten. De groothandelsprijs van cocaïne in het Caribisch gebied ligt op dit moment ergens tussen de \$ 6600 en \$ 8100 per kilo (UNODC, 2010).⁴² Op basis van het beperkte aantal inbeslagnames van cocaïne schatten rechers van het Recherche Samenwerkingsteam die prijs op Sint Maarten iets hoger, variërend van \$ 7500 tot \$ 9000 per kilo, afhankelijk van de kwaliteit. In de Verenigde Staten en Europa zijn de groothandelsprijzen vele malen hoger (respectievelijk

⁴² \$ 6,60 is de groothandelsprijs die voor een gram cocaïne in de niet-producerende Zuid-Amerikaanse landen wordt gerekend, \$ 8,10 is de prijs die in Midden-Amerika wordt gerekend. Specifiek voor Sint Maarten is geen prijsinformatie beschikbaar.

\$ 27.000 en \$ 60.000 per kilo). Vergeleken met voorgaande jaren zijn de cocaïneprices over de hele wereld flink gestegen en dat is voor Sint Maarten niet anders.⁴³ Omdat de groothandelsprijs van cocaïne op Sint Maarten en in de rest van het Caribisch gebied nog altijd veel aantrekkelijker is dan de prijzen die in de Verenigde Staten of Europa worden gevraagd, mag verondersteld worden dat cocaïne in dit gebied ruimschoots voorhanden is. Die relatief lage prijs blijft de cocaïnesmokkel in het Caribisch gebied stimuleren. Op welke schaal dat gebeurt, is onbekend.

Smokkelmethode De hoeveelheden gesmokkelde cocaïne hangen over het algemeen nauw samen met de gevolgde smokkelmethode. Betrekkelijk kleine hoeveelheden worden vaak door de lucht vervoerd, grotere hoeveelheden veelal over zee. Veel van de cocaïne die over zee wordt getransporteerd, wordt gesmokkeld in getapete pakketten aan boord van motorvrachtschepen of zeilschepen, bijvoorbeeld onder dekladingen met fruit of in geheime compartimenten. De cocaïne die door de lucht wordt getransporteerd, wordt meestal vervoerd in koffers (met dubbele bodem) of op het lichaam. Deze informatie is onder andere afkomstig uit een analyse van 21 inbeslagnames die door de douane van Sint Maarten over de afgelopen drie jaar zijn geregistreerd.⁴⁴ Eenmaal werd op de luchthaven een kleine hoeveelheid cocaïne in vloeibare vorm aangetroffen; ze werd in flessen getransporteerd.

Bolletjesslikkers komt men op Sint Maarten niet vaak tegen, evenmin als *bodypackers*.⁴⁵ In 2008 werden er op Sint Maarten geen bolletjesslikkers aangehouden, in 2009 waren het er vier en in 2010 was het er één. In de afgelopen drie jaar zijn er twee *bodypackers* aangehouden.

Op de Nederlandse luchthaven Schiphol is het aantal cocaïne-gerelateerde aanhoudingen van passagiers die uit Sint Maarten kwamen, de afgelopen drie jaar gedaald. In 2008 werden er nog 24 aanhoudingen verricht (25 kilo), in 2009 8 (47 kilo) en in 2010 niet meer dan 9 (15 kilo) (Koninklijke Marechaussee, 2010). Het betrof passagiers die de drugs probeerden binnen te smokkelen in

⁴³ Tussen eind 2007 en eind 2009 steeg de prijs voor cocaïne in de Verenigde Staten met 72 procent per gram pure cocaïne (UNODC, 2010). In Europa zijn de groothandelsprijzen van cocaïne al enkele jaren stabiel; soms is er sprake van een lichte daling, soms van een lichte stijging, afhankelijk van de wisselkoers van de dollar ten opzichte van de euro. Wel is gebleken dat cocaïne-inbeslagnames in Europa direct invloed uitoefenen op de groothandelsprijzen.

⁴⁴ Dat de douane de inbeslagnames heeft geregistreerd, betekent niet per definitie dat deze dienst ook verantwoordelijk is voor de inbeslagnames.

⁴⁵ *Bodypackers* zijn drugssmokkelaars die de drugs op het lichaam bij zich dragen.

hun (hand)bagage, op hun lichaam of door bolletjes te slikken. Tabel 5 laat zien hoe de verdeling over deze smokkelmethoden was.

Tabel 5

Aantal aanhoudingen van cocaïnesmokkelaars uit Sint Maarten op de luchthaven Schiphol, verdeeld naar smokkelmethode			
	Slikkers	Bagage	Bodypackers
2008	17	6	1
2009	3	13	2
2010	3	5	1

Bron Koninklijke Marechaussee

Marihuana

Inbeslagnames op Sint Maarten In de afgelopen drie jaar namen de opsporingsdiensten op Sint Maarten gezamenlijk 448 kilogram marihuana in beslag.⁴⁶ Het grootste deel daarvan kwam boven water bij zes grote inbeslagnames.

Tabel 6

In beslag genomen marihuana op Sint Maarten, 2008-2010, in kilo's			
	2008	2009	2010
	230	157,4	60,7

Bronnen Korps Politie Sint Maarten (Team Narco & Vuurwapenbestrijding); douane; kustwacht; Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten

In 2008 werd op Sint Maarten in totaal 230 kilo marihuana in beslag genomen (zie tabel 6). In één geval had een zeilboot die voor de kust van Sint Maarten lag, ruim 219 kilo aan boord. In 2009 werd ruim 157 kilo in beslag genomen. Daarbij waren twee uitschieters van 48 en 39 kilo. In deze twee gevallen werd de marihuana gevonden aan boord van een motorboot in de haven van Pointe

⁴⁶ Net als bij de inbeslagnamecijfers voor cocaïne zijn de hoeveelheden minimale hoeveelheden en bij benadering. Door het gebrek aan een eenduidige registratie bestaat er overlap tussen de registraties door het KPSM, de kustwacht en het Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten. Daardoor kunnen geen exacte hoeveelheden worden getoond en kunnen evenmin uitsplitsingen per opsporingsdienst worden gemaakt.

Blanche en aan boord van een go-fast die voor de kust van Sint Maarten voer.⁴⁷ In 2010, ten slotte, namen de opsporingsdiensten meer dan 60 kilo marihuana in beslag, inclusief een grote vangst van 12 kilo en een bijna even grote van ruim 11 kilo. Onbekend is waar deze drugs in beslag werden genomen. Wat opvalt bij de onderscheppingen van marihuana op zee, is dat weinig smokkelaars zich de moeite getroosten de drugs goed te verbergen. Een enkeling verstopt de drugs in een koelbox of in een geheim compartiment van het vaartuig, maar het merendeel van de verdachten vaart vrij openlijk met de drugs. Meestal zijn die in getapete pakketten van enkele kilo's verpakt.

Ook op de luchthaven van Sint Maarten, Juliana Airport, wordt wel eens marihuana in beslag genomen. In 2008 en 2009 werd op vier vluchten van Caribbean Airlines in totaal 21,7 kilo marihuana onderschept. In het najaar van 2010 werd een Jamaicaan aangehouden die probeerde 2 kilo marihuana via de luchthaven te smokkelen in een koffer vol softdrinks. Bij alle andere inbeslagnames op vluchten ging het om kleinere hoeveelheden.

Prijzen Er zijn meerdere factoren die de indruk wekken dat de smokkel van marihuana op en rondom Sint Maarten al jaren redelijk stabiel is en ook betrekkelijk eenvoudig kan plaatsvinden. De belangrijkste van die factoren is dat de prijzen van marihuana op Sint Maarten en in omliggende landen al jaren tamelijk stabiel zijn (National Drug Intelligence Center, 2003; UNODC, 2006, 2010). De groothandelsprijs van cannabis uit het voornaamste productieland, Saint Vincent, ligt op dit moment tussen de \$ 1000 en \$ 1250 per kilo en dat was in 2002 en 2006 ook al zo. Inbeslagnames lijken nauwelijks tot prijsveranderingen te leiden, waarschijnlijk doordat cannabis in veel (omliggende) landen wordt verbouwd (UNODC, 2010). Een andere factor is dat de aanvoerroutes vanuit omliggende productielanden (zoals Saint Vincent, Dominica, Jamaica en Colombia) naar Sint Maarten kort zijn, waardoor het risico op ontdekking van de smokkel relatief klein is.

⁴⁷ Het gebruik van schepen voor de smokkel van grotere hoeveelheden marihuana is niet iets van de laatste jaren. Ook in eerdere jaren werden regelmatig grote hoeveelheden marihuana onderschept aan boord van schepen (2003, zuidelijke territoriale wateren van Sint Maarten, 800 kilo; 2005, Great Bay, 415 kilo; 2007, Great Bay, 23 kilo; 2007, nabij Saba, 176 kilo). Bovendien werden in 2007 negen verdachten voorgeleid in verband met de smokkel van onder andere 4 kilo marihuana (plus 9 kilo cocaïne en 500 gram heroïne) via een cruiseschip, de *Mariner Of The Seas*.

Smokkelmethoden Wat voor de cocaïnesmokkel geldt, gaat ook op voor de smokkel van marihuana: door de lucht worden over het algemeen kleinere hoeveelheden vervoerd dan over zee. Veruit de omvangrijkste hoeveelheid marihuana die op een vlucht van Caribbean Airlines werd aangetroffen, was 13 kilo, terwijl aan boord van go-fasts en andere vaartuigen de eerdergenoemde hoeveelheden van 219, 48 en 39 kilo werden geregistreerd. Go-fasts worden vaak ingezet om kleinere hoeveelheden drugs van een schip met een grotere partij te halen, en deze kleine hoeveelheden naar de kust te varen. Dat criminelen niet met het moederschip naar de kust varen om een kleine hoeveelheid drugs te lossen, is waarschijnlijk een tactiek om de risico's te spreiden.

Heroïne

Uit inbeslagnamecijfers, opsporingsonderzoeken en gesprekken met experts wordt duidelijk dat heroïne op Sint Maarten niet veel voorkomt. In de afgelopen drie jaar zijn er door de opsporingsdiensten op Sint Maarten drie inbeslagnames geweest. In totaal ging het hierbij om 3,6 kilo heroïne.⁴⁸ Een van de vangsten betrof 3,2 kilo. Als heroïne wordt aangetroffen, is dat dikwijls een zeer beperkte hoeveelheid van hooguit enkele kilo's die worden vervoerd samen met grotere hoeveelheden cocaïne, vaak aan boord van vrachtschepen of, een enkele keer, aan boord van cruiseschepen.

Synthetische drugs

Ook synthetische drugs worden op Sint Maarten nauwelijks aangetroffen, zo blijkt uit inbeslagnamecijfers en opsporingsonderzoeken. Tot een "aantal jaren geleden" kwam xtc volgens het Trimbos-instituut (2008) soms in beperkte mate op Sint Maarten voor, maar sindsdien worden de drugs amper meer gesignaleerd. De huidige onderzoeksbevindingen laten geen veranderingen in dat beeld zien. De opsporingsdiensten namen in de periode van 2008 tot en met 2010 in totaal 31 xtc-pillen in beslag. Andere vormen van synthetische drugs, zoals amfetaminen, zijn in de afgelopen jaren niet op Sint Maarten gesignaleerd, noch op de gebruikersmarkt noch op de smokkelmarkt.

⁴⁸ Net buiten de onderzoeksperiode (in januari 2011) vond een inbeslagname plaats waarbij, vergeleken met het totaal aan inbeslagnames over de vorige drie jaar, een aanzienlijke hoeveelheid heroïne werd aangetroffen: in Bermuda werd 1,1 kilo heroïne ontdekt in een rolkoffer van een passagier die vanaf Sint Maarten via New York teruggevlogen was naar Bermuda. In december 2010 bleek dezelfde passagier een vergelijkbare reis te hebben gemaakt, maar onduidelijk is of hij ook toen heroïne smokkelde.

4.1.3 Drugsroutes naar Sint Maarten

In deze paragraaf worden enkele drugsroutes besproken die op basis van de informatie van respondenten, uit opsporingsonderzoeken en open en gesloten bronnen konden worden geïdentificeerd.

Venezuela – Sint Maarten Uit gesprekken met meerdere respondenten komt het beeld naar voren dat er een rechtstreekse overzeese drugsroute van Venezuela naar Sint Maarten bestaat, met name voor de smokkel van cocaïne. Ook in 2007 werd daar al melding van gemaakt (o.a. WODC, 2007). Volgens deze bronnen wordt cocaïne met vissersboten, zeiljachten, kleine vrachtschepen en go-fasts vanuit onder andere Punto Fijo in Venezuela naar Sint Maarten vervoerd. Er is echter weinig aanvullende (opsporings)informatie beschikbaar waaruit blijkt dat deze drugsroute nog steeds actief wordt gebruikt, anderzijds is er ook geen informatie waarmee het bestaan ervan weerlegd kan worden. Sommige respondenten geven aan dat het gebruik van deze smokkelroute onder druk staat. Gesuggereerd wordt dat de komst van een walradar bij de kustwacht op Curaçao daar een rol in speelt: deze zou de rechtstreekse oversteek van Venezuela naar Sint Maarten, vooral met go-fasts, bemoeilijken doordat die snelle boten met een radar eenvoudig te detecteren zijn. Een nieuwe ontwikkeling vormen wellicht de *airdrops*. Er zijn berichten, die niet kunnen worden bevestigd met opsporingsinformatie, dat kleine sportvliegtuigjes cocaïne vanuit het noorden van Venezuela richting Sint Maarten brengen. Ter hoogte van de Saba Bank (een koraalrif voor de kust van Saba, waar het water ondiep is) wordt de cocaïne gedropt. Snelle speedboten pikken de drugs uit het water op en leveren ze in kleine hoeveelheden af op Sint Maarten. De Saba Bank ligt ver buiten het reguliere inspectiegebied van de Sint Maartense kustwacht en zou daarom al meerdere jaren populair zijn bij drugssmokkelaars die drugs vanaf kleine (vracht)schepen overladen in kleinere, snelle speedboten.

Colombia en Venezuela – oostelijk Caribisch gebied – Sint Maarten Vooral cocaïne voor de Amerikaanse gebruikersmarkt wordt regelmatig van Colombia via Venezuela en de keten van eilanden in het zuiden van het oostelijke Caribisch gebied noordwaarts gesmokkeld, tot ze uiteindelijk Sint Maarten, het noordelijkst gelegen eiland, bereikt. Vanaf Sint Maarten wordt dan de korte oversteek naar de Verenigde Staten gemaakt. Uit gegevens van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken (U.S. Department of State, 2010b) en de kustwacht van Antigua (Kukler, 2010) bijvoorbeeld blijkt dat ongeveer 10 procent van de cocaïne die via Antigua en Barbuda vervoerd wordt, bestemd is voor Sint Maarten om vervolgens verder te worden gebracht naar de Verenigde Staten.

Ook vanaf Dominica wordt er regelmatig cocaïne via de noordelijker gelegen eilanden Guadeloupe, Antigua en Sint Maarten naar de Amerikaanse Maagdeneilanden getransporteerd. In het geval van Dominica gaat het naar schatting om 100 tot 200 kilo cocaïne per week. Ook de Franse douane op Martinique geeft aan dat de Oost-Caribische route regelmatig in beeld komt bij verdachte cocaïne-transporten: de route van Zuid-Amerika via Trinidad en Tobago naar het noorden via onder andere Sint Maarten (Kukler, 2010).

Vergeleken met cocaïne-transporten ten behoeve van de Amerikaanse markt zouden de cocaïne-transporten voor de Europese markt de oostelijke Caribische route minder vaak 'in zijn geheel' volgen. Veel smokkelboten ondernemen de reis naar Europa vanuit Venezuela, Brits-Guyana of Suriname via onder andere Trinidad en Tobago en Grenada en doorkruisen het Caribisch gebied zonder aan te leggen op een of meer van de noordelijker gelegen eilanden in het oostelijke Caribisch gebied, zoals Sint Maarten.

Venezuela – Curaçao – Bonaire en Aruba – Sint Maarten Al jaren bestaat er tussen Curaçao, Bonaire, Aruba en Sint Maarten een handelsrelatie, die haar oorsprong vindt in een gedeelde historische, politieke en economische achtergrond. Er zijn veel nauwe (familie)banden tussen mensen die op de eilanden wonen, Curaçao en Sint Maarten ressorteerden tot voor kort onder dezelfde regering⁴⁹ en via de *free zone* van Curaçao wordt er tussen de eilanden onderling intensief handel gedreven. In dit klimaat zien drugsmokkelaars frequent kans drugs uit Venezuela met vissersboten en goederenboten (fruitbarkjes en containerschepen) van Curaçao naar Sint Maarten te smokkelen. Juist nu de walradar van de kustwacht op Curaçao beter zicht heeft gekregen op verdacht verkeer van bijvoorbeeld go-fasts, is het vervoer met traditionele langzame schepen, die ogenschijnlijk uitsluitend legale goederen vervoeren, aantrekkelijker geworden. Welke rol in het bijzonder containerschepen spelen bij het transport van cocaïne tussen de eilanden is niet helemaal duidelijk. Dat komt vooral doordat er op zowel Curaçao als Sint Maarten beperkt toezicht is op uitgaande schepen met containerladingen. Daar komt bij dat er op Sint Maarten eveneens een beperkt toezicht is op inkomende containerschepen. Ook via de lucht vindt smokkel van drugs vanuit Curaçao naar Sint Maarten plaats. Uit niet-uitgerechercheerde inlichtingen uit 2008 bijvoorbeeld bleek dat een groep criminelen maandelijks 25 kilo cocaïne vanuit Colombia via Curaçao naar Sint Maarten smokkelde, telkens rond de vijftiende dag van de maand. Bovendien

⁴⁹ Tot 10 oktober 2010, de datum waarop Sint Maarten een zelfstandig land binnen het Koninkrijk der Nederlanden werd.

kwam uit een onderzoek uit 2010 naar voren dat vluchten van de KLM op de route Nederland – Sint Maarten – Curaçao en vice versa zouden worden gebruikt voor het smokkelen van cocaïne. Vast staat dat via die route in 2010 tachtig pakketten van elk een kilo cocaïne uit Curaçao via Juliana Airport Sint Maarten zijn binnengebracht (zie ook de casusbeschrijving van een opsporingsonderzoek uit 2010 in de volgende paragraaf).

4.1.4 Drugsroutes vanaf Sint Maarten

Bestemming Verenigde Staten Sint Maarten is een *transshipment point* voor drugssmokkel naar de Verenigde Staten, met name over zee. Volgens het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken komt dat vooral door de gunstige geografische ligging van Sint Maarten ten opzichte van de Verenigde Staten en in het bijzonder de Amerikaanse Maagdeneilanden en Puerto Rico.

Volgens dit ministerie worden er regelmatig zeilschepen en grote motorjachten signaleerd die ettelijke honderden kilo's cocaïne van Sint Maarten naar de Verenigde Staten smokkelen (U.S. Department of State, 2010b).⁵⁰ Ook vertrekken er volgens de Drug Enforcement Administration (DEA) go-fasts van Sint Maarten richting de Amerikaanse Maagdeneilanden en Puerto Rico voor het transport van cocaïne. Dankzij toegenomen opsporingsinspanningen in het Caribisch gebied werd er in 2010 minder cocaïne met go-fasts vervoerd, maar volgens de DEA wordt er op deze manier nog steeds volop cocaïne van Sint Maarten naar de Verenigde Staten gesmokkeld (U.S. Department of State, 2010b).

Een andere manier om drugs naar de Verenigde Staten te smokkelen is via passagiers of personeel van Amerikaanse cruiseschepen, die dagelijks aanmeren in de haven van Philipsburg. Op hoogtijdagen brengen die per dag zo'n 30.000 mensen aan land. Jaarlijks bezoeken op die manier ruim een miljoen toeristen Sint Maarten. De mogelijkheid om via die enorme mensenstroom drugs te

⁵⁰ Hoewel de UNODC (2007) onderkent dat er van Sint Maarten met go-fasts en pleziervaartuigen drugs naar Puerto Rico worden vervoerd, ziet deze organisatie Sint Maarten niet als een "significant source" voor de drugsvoorziening aan de Verenigde Staten. De route door Midden-Amerika, via Mexico, is volgens de UNODC vele malen belangrijker voor de aanvoer van cocaïne.

smokkelen naar de Amerikaanse cruisebootterminals van onder andere New Jersey en Florida wordt door respondenten dikwijls genoemd.⁵¹

Bij luchttransport naar de Verenigde Staten wordt Sint Maarten incidenteel 'gebruikt' als *transshipment point* voor cocaïne. Zo heeft het Openbaar Ministerie op Sint Maarten in de afgelopen drie jaar een aantal zaken gedraaid waarbij sprake was van cocaïnesmokkel naar de Verenigde Staten en Canada (Montreal). De organisatoren van de smokkel verbleven op Sint Maarten en werven Canadezen om drugs per vliegtuig naar Canada te brengen. Een belangrijke eis van de organisatoren was dat de Canadezen blank waren, zodat ze minder zouden opvallen bij controles.

Een zeer recente trend in de smokkel van drugs tussen de Caribische eilanden en de Verenigde Staten is het gebruik van *semi-submersibles*, kleine boten die net onder het wateroppervlak varen (UNODC, 2010). Vanuit Sint Maarten is echter nooit zo'n onderzeeboot gesignaleerd.

Bestemming Europa Eerder is al gezegd dat Sint Maarten soms te noordelijk gelegen is in de oostelijke Caribische eilandenketen om als overslagpunt voor drugs met bestemming Europa te fungeren. Toch zijn er volgens respondenten en onderzoeksrapporten (UNODC, 2010; U.S. Department of State, 2010b) voldoende aanwijzingen om te stellen dat er zeiljachten en vrachtschepen vanaf Sint Maarten vertrekken om Europa van drugs te voorzien. Op welke schaal dat gebeurt, is niet bekend, maar volgens de genoemde bronnen zijn grote zeiljachten die Zuid-Spanje of Portugal als bestemming hebben, belangrijke transportmiddelen bij de drugssmokkel van Sint Maarten naar Europa. Vooral tweemasters zijn populair: ook bij onrustig weer liggen deze stabiel in het water. Vrachtschepen worden vooral gebruikt voor het transport naar West-Afrika. Hoewel de cijfers weinig houvast bieden, wordt Sint Maarten gezien als een populair maritiem vertrekpunt bij de smokkel van drugs naar Europa. Die populariteit dankt het eiland allereerst aan zijn geografische ligging. Het ligt qua windrichting en zeestroming gunstig om als vertrekpunt voor de overtocht naar

⁵¹ Toch dateert de laatste concrete informatie over drugssmokkel via cruiseschepen uit 2007. Toen werden negen mensen verdacht van de wekelijkse smokkel van drugs via cruiseschepen. Met name cocaïne en marihuana en, in mindere mate, heroïne werden van Sint Maarten naar Florida gesmokkeld. De groep verdachten, van overwegend Jamaicaanse afkomst, gebruikte bodypackers, die de drugs in rugzakken, schoenen of ondergoed meebrachten aan boord van een cruiseschip dat wekelijks aanmeerde in de haven van Philipsburg. Ook cruisebootpersoneel zou betrokken zijn geweest bij de smokkel. Toen de zaak voor de rechter kwam, werd er gesproken over de smokkel van 9 kilo cocaïne, 500 gram heroïne en 4 kilo marihuana.

Europa te fungeren. Daarnaast speelt zijn goede maritieme reputatie een rol: men beschikt er over meer dan voldoende maritieme kennis en maritiem materiaal om schepen klaar te maken voor de lange reis, en de jachthavens zijn goed uitgerust.

De smokkel van cocaïne via commerciële lijnvluchten naar Europa (onder andere naar Nederland en, via Parijs, naar het Verenigd Koninkrijk) blijft 'populair' (U.S. Department of State, 2010b). Zo werd in het najaar van 2010 op een Nederlandse luchthaven bijna 140 kilo cocaïne onderschept op een vlucht uit Curaçao via Sint Maarten. De drugs zaten verstopt in twee bagagecontainers. Tijdens een controle viel het een douanemedewerker op dat de flexibele bovenzijde van de containers ongebruikelijk hard aanvoelde. Bij het doorzoeken ontdekte de medewerker de cocaïne in plastic zakken in het aangebrachte dubbele plafond.

Ter illustratie van de hierboven beschreven drugsroutes volgt nu een korte samenvatting van een opsporingsonderzoek uit 2010 dat laat zien hoe één samenwerkingsverband vanuit Sint Maarten zowel Europa als de Verenigde Staten van drugs voorzag.

Casus Het in 2010 aangepakte samenwerkingsverband smokkelde op grote schaal cocaïne vanuit Colombia, via Venezuela, langs de oostelijke Caribische eilanden naar Sint Maarten. Daarvandaan smokkelde de groep de drugs naar zowel de Verenigde Staten als Europa. Het samenwerkingsverband bestond uit zeven verdachten: drie Dominicanen van geboorte, een Curaçaose, een Sint Maartenaar en twee Puerto Ricanen. Zes van hen woonden op Sint Maarten, van wie enkelen zonder vaste woon- of verblijfplaats. De verdachten werkten nauw samen met enkele verdachten in Colombia, Venezuela en Dominica. De groep werd ervan verdacht verdovende middelen vanuit Colombia via Venezuela en de oostelijke Caribische eilanden, waaronder Dominica en Sint Maarten, naar Puerto Rico en New York te smokkelen.

In Simpson Bay hadden de verdachten 170 kilo cocaïne opgeslagen, verpakt in 170 pakketten van een kilo. Hiervan zouden ten minste 80 pakketten via luchttransport van Curaçao naar Sint Maarten zijn gekomen. Hoe de rest van de pakketten Sint Maarten heeft bereikt, is niet bekend. Ook bleek de groep enkele kleinere partijen cocaïne af te willen zetten op de lokale markt van Sint Maarten. Het betrof hier hoeveelheden van 1, 2, 6 en 25 kilo. Of deze partijen bestemd waren voor lokale consumptie of voor doorverkoop naar andere landen, is onbekend.

Verder werd de groep ervan verdacht een transportlijn voor cocaïnesmokkel naar Nederland te hebben opgezet, waarbij vluchten van de KLM op de route Nederland – Sint Maarten – Curaçao en vice versa zouden worden gebruikt. Een medewerker op Juliana Airport zou zorg hebben gedragen voor het in- en uitladen van de verdovende middelen of contant geld dat met de smokkel was verdiend. Hoeveel cocaïne er op deze transportlijn werd vervoerd, is onbekend.

Tot slot heeft het samenwerkingsverband een grote reeks voorbereidings-handelingen getroffen voor het vervoer van cocaïne, in hoeveelheid variërend van enkele tientallen tot enkele honderden kilo's.⁵² In één geval werd een transport van 100 kilo cocaïne van Sint Maarten naar Puerto Rico voorbereid, maar dat transport is nooit vertrokken. De cocaïne zou worden verpakt in geurloze koffers, die bovendien zo geprepareerd zouden zijn dat de cocaïne niet met röntgenapparatuur kon worden getraceerd.

4.1.5 Lokale drugsproblematiek

Cocaïne De lokale gebruikersmarkt voor cocaïne lijkt op Sint Maarten klein te zijn. Politie, justitie en hulporganisaties hebben hierover weinig informatie. Wel is bekend dat in een aantal uitgaansgelegenheden met enige regelmaat cocaïne wordt geconsumeerd. De indruk bestaat dat de lokale cocaïnehandel vooral drijft op toeristen die het eiland aandoen en dat zij de voornaamste gebruikers zijn: zij kunnen zich dit relatief dure product veroorloven.

Van de Sint Maartenaren zijn volgens een respondent de meeste cocaïnegebruikers mensen uit de midden- en bovenklasse in de leeftijd van 25 tot 50 jaar.⁵³ Jongere Sint Maartenaren gebruiken cocaïne nauwelijks vanwege de hoge aanschafprijs (Trimbos Instituut, 2008). *Crackcocaïne* wordt gebruikt door groepen voor wie echte cocaïne te duur is. Een gram cocaïne kost minimaal \$ 10, een gram crackcocaïne \$ 3 tot \$ 5. Behalve onder een kleine groep jongeren komt deze *poor man's drug* ook voor onder een kleine groep

⁵² Hoewel een groot deel van de criminele activiteiten vanuit Sint Maarten werd voorbereid en uitgevoerd, hield het samenwerkingsverband zich ook bezig met activiteiten die niet direct een link met Sint Maarten hadden. Zo hield de groep zich bezig met de smokkel van 400 kilo cocaïne vanuit Venezuela via Curaçao naar de Dominicaanse Republiek met als eindbestemming Puerto Rico en verkocht het samenwerkingsverband op Puerto Rico 50 kilo cocaïne van slechte kwaliteit.

⁵³ Cocaïnegebruikers hebben vaak een Amerikaanse, Antilliaans-Nederlandse, Brits-Caribische, Spaans-Caribische of Frans-Caribische nationaliteit.

overwegend werkloze verslaafden,⁵⁴ in leeftijd variërend van 30 tot 60 jaar. Zij zijn afgegleden van de middenklasse naar de onderklasse. De meeste verslaafden halen hun crack bij individuele gebruikers of verkopers op Sint Maarten die het spul zelf fabriceren.

Marihuana Volgens sommige respondenten en het Trimbos-instituut (2008) is de lokale gebruikersmarkt voor marihuana groter dan die voor cocaïne. Dat zou impliceren dat de lokale handel in marihuana ook groter is. Toch bestaat er nauwelijks informatie over de omvang van de (straat)handel in marihuana op Sint Maarten. Wel is bekend dat een aantal groepen⁵⁵ niet-schoolgaande en vaak werkloze jongeren zich bezighouden met de verkoop van marihuana op straat, maar op welke schaal is niet duidelijk. Daarnaast bestaat er waarschijnlijk een grote groep van kansarmen die zich om economische redenen met de verkoop van marihuana inlaten. Zo werd in de zomer van 2010 een jonge vrouw veroordeeld wegens de smokkel van 2,3 kilo marihuana van Sint Maarten naar Sint-Eustatius. Zij verklaarde met de drugssmokkel begonnen te zijn, omdat zij geld nodig had voor de opvoeding van haar vier kinderen en om in haar dagelijks onderhoud te kunnen voorzien.

Wat het gebruik van marihuana betreft, staat vast dat veel verdachten van bijvoorbeeld woninginbraken of overvallen deze drug gebruiken. Een andere tendens die op de gebruikersmarkt wordt gesignaleerd, is dat steeds meer jongeren met marihuana in aanraking komen. Onderzoek van het Trimbos-instituut (2008) wees uit dat marihuana op Sint Maarten zelfs het meest gebruikte middel onder jongeren is: het is populairder dan alcohol, cocaïne, crack en xtc. Waarschijnlijk speelt de acceptabele aanschafprijs van de drug hier een belangrijke rol in; een gram marihuana is al te koop vanaf \$ 3. Leerlingen van een paar middelbare scholen op Sint Maarten gebruiken of verhandelen marihuana; onderlinge geschillen of vechtpartijen zijn soms druggerelateerd. Jonge Sint Maartenaren zien marihuana over het algemeen niet als een drug, ze beschouwen het eerder als een *herb*, een kruid met helende eigenschappen (Trimbos Instituut, 2008). Een verslavingsdeskundige geeft aan dat marihuana in alle lagen van de bevolking wordt gebruikt, onder een gebruikersgroep⁵⁶

⁵⁴ Gebruikers van crackcocaïne zijn vaak afkomstig van de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen en de omliggende Britse eilanden en wonen al sinds lange tijd op Sint Maarten.

⁵⁵ Sommige respondenten spreken over ('wannabe') *gangs*.

⁵⁶ Marihuanagebruikers hebben over het algemeen een Brits-Caribische, Amerikaans-Caribische, Antilliaans-Nederlandse, Frans-Caribische of Spaans-Caribische nationaliteit.

waarvan de leeftijd varieert van 9 tot 70 jaar. Binnen die groep zijn laag-gechoolde arbeiders het sterkst vertegenwoordigd.

Heroïne Politie en justitie kunnen weinig zeggen over de schaal waarop heroïne op Sint Maarten wordt gebruikt, omdat er nauwelijks (opsporings)informatie over de drug beschikbaar is. Een verslavingsdeskundige van een kliniek geeft aan dat Sint Maarten op dit moment niet wordt geconfronteerd met groot-schalig heroïnegebruik en dat er in de afgelopen twaalf jaar slechts vijf personen voor hulp hebben aangeklopt.⁵⁷ Voegen we dit bij de geringe informatie van politie en justitie over het aantal inbeslagnames en opsporingsonderzoeken, dan kan dus worden gesteld dat heroïne op Sint Maarten nauwelijks voorkomt.

Synthetische drugs Eerder werd al geconstateerd dat synthetische drugs een aantal jaren geleden korte tijd voorkwamen op Sint Maarten, maar dat de drugs nu volledig uit beeld lijken te zijn verdwenen (Trimbos Instituut, 2008). Destijds kwamen de drugs vooral voor in het uitgaanscircuit. Volgens recente informatie is er momenteel een kleine gebruikersgroep van jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot 30 jaar. Zij gebruiken met name xtc. Over het algemeen hebben deze gebruikers, die tot de midden- en bovenklasse behoren, meer dan gemiddeld te besteden. Voor één xtc-pil betalen zij bedragen die variëren van \$ 5 tot \$ 10.

Ontwikkeling van de gebruikersmarkt Hiervoor is getracht enig inzicht te verschaffen in de groepen mensen die op Sint Maarten drugs gebruiken. Ten aanzien van de verschillende gebruikersgroepen constateert een verslavingsdeskundige dat het aantal druggerelateerde psychiatrische aandoeningen op Sint Maarten de laatste jaren zeer sterk toeneemt en dat die problematiek de maatschappij van Sint Maarten steeds meer begint te raken, ook als het gaat om het plegen van (kleine) criminaliteit. Op dit moment is bij grofweg driekwart van de psychiatrische opnamen een link te leggen met misbruik van middelen zoals drugs en alcohol.

Over de groei van de drugsgebruikersmarkt op Sint Maarten kan verder niet veel worden gezegd. Wel is bekend dat een verslavingskliniek op Sint Maarten in de afgelopen twintig jaar 900 tot 950 drugsverslaafden heeft opgevangen en naar schatting 300 tot 400 drugsgebruikers die op vrijwillige basis hulp hebben gezocht, poliklinisch heeft bijgestaan.

⁵⁷ Heroïnegebruikers die om hulp vroegen, hadden veelal een Europese, met name Franse, achtergrond.

4.1.6 Discussie en conclusie

In het hele Caribische gebied komt cocaïne- en marihuansmokkel veel voor en Sint Maarten vormt in dit opzicht geen uitzondering. Grootchalige cocaïne-productie in het nabijgelegen Zuid-Amerika en grootchalige productie en consumptie van marihuana in de regio spelen hierin een belangrijke rol. Cocaïne die op Sint Maarten of in de wateren rondom het eiland wordt aangetroffen, heeft meestal gebruikersmarkten in de Verenigde Staten of Europa als eindbestemming en zelden Sint Maarten. Bij marihuana ligt dat anders. Marihuana wordt veelvuldig en op grote schaal verhandeld tussen producerende Oost-Caribische eilanden en Sint Maarten, omdat het eiland een aanzienlijke gebruikersmarkt heeft. De smokkel- en gebruikersmarkten voor andere drugssoorten, zoals heroïne en synthetische drugs, zijn verwaarloosbaar, zowel op Sint Maarten als in de rest van het Caribische gebied.

De drugssmokkel van en naar Sint Maarten voltrekt zich vooral over zee. Daarin spelen de vele ongecontroleerde baaien en vrije ankerplaatsen rondom Sint Maarten een belangrijke rol, omdat die verschillende mogelijkheden bieden om drugs ongezien in of uit te voeren of over te slaan. Ook de duizenden containers en meer dan een miljoen passagiers die jaarlijks de containerhaven en de cruisebootterminal passeren, bieden goede mogelijkheden voor drugssmokkel, vooral omdat het toezicht op de containerhaven en de cruisebootterminal beperkt is als gevolg van de vrijhandelsstatus van Sint Maarten en een beperkte controlecapaciteit bij handhavingsdiensten. In dat drukke handelsverkeer kunnen drugs makkelijk worden weggesluisd. Ook de Sint Maartense luchthaven is een aantrekkelijk drugsknooppunt in het Caribisch gebied door de vele intercontinentale vluchten en het beperkte toezicht op de grote in- en uitgaande personen- en goederenstromen.

Langs de hele Oost-Caribische eilandenketen werken drugscriminelen met elkaar samen om drugs naar eindbestemmingen in de Verenigde Staten of Europa te smokkelen. In die keten geniet vooral Sint Maarten voorkeur als transiteland voor drugssmokkel door zijn uiterst noordelijke ligging, in de nabijheid van de Verenigde Staten. Met een snelle boot kunnen drugstransporten vanaf Sint Maarten in korte tijd Puerto Rico en de Amerikaanse Maagdeneilanden bereiken. Andere factoren die de keuze voor Sint Maarten als transitland bepalen, zijn de frequentie en intensiteit van handhavings- en opsporingsinspanningen, zowel lokaal als internationaal.

Lokaal schiet de handhavings- en opsporingscapaciteit voor de bestrijding van drugs tekort. Ondanks de aanwezigheid en inspanningen van de kustwacht kan

de smokkel van drugs via de baaien en wateren rondom Sint Maarten met de huidige menskracht en middelen niet worden voorkomen. Ook de douane is onvoldoende geëquipeerd om afdoende toezicht te houden op de havens van Sint Maarten.

In internationaal verband wordt er bij de drugsbestrijding nauw samengewerkt tussen de Caribische landen en de Verenigde Staten. Ook binnen het Caribisch gebied gaan landen steeds meer met elkaar samenwerken, bijvoorbeeld via JIATF South en via het Verdrag van San José.⁵⁸ Die samenwerking geeft echter nog weinig zicht op een verbetering in de uitwisseling van informatie, het aantal opsporingsonderzoeken of het aantal inbeslagnames van drugs. Dat komt onder andere doordat de overheden van de Caribische landen verschillende prioriteiten stellen in nationaal en internationaal (opsporings)beleid, hetgeen de internationale samenwerking bemoeilijkt. De eenvoudige manier waarop internationaal samenwerkende drugscriminelen nu eens van het ene en dan weer van het andere eiland in het Oost-Caribische gebied gebruik kunnen maken om drugs te smokkelen, maakt de drugsproblematiek van Sint Maarten tot een regionaal probleem. Het transmaritieme karakter van het delict vraagt om een regionale aanpak, waarin opsporingsdiensten van verschillende eilanden beter met elkaar samenwerken of hun inspanningen ten minste op elkaar afstemmen. Mogelijk brengt de inwerkingtreding van het Verdrag van San José daar verandering in.

Dat Sint Maarten een belangrijke transitbestemming voor drugs is, blijkt niet alleen uit de goede infrastructuur, de geografische positie en een beperkt toezicht op de drugshandel. Het blijkt ook uit het feit dat er in de afgelopen drie jaar in de wateren rondom Sint Maarten een aantal boten is onderschept of gesignaleerd met honderden kilo's cocaïne aan boord. Bovendien wordt Sint Maarten steeds vaker geconfronteerd met criminelen die hun cocaïne-activiteiten vanuit Sint Maarten organiseren. Hun aanwezigheid op het eiland gaat soms gepaard met buitensporig geweld tegen andere criminelen, bijvoorbeeld in de vorm van *ripdeals* of moorden. Zeer recente ontwikkelingen wijzen zelfs op een machtsstrijd tussen criminelen die de cocaïnehandel via Sint Maarten in handen proberen te krijgen. Als die ontwikkeling doorzet, kan dat

⁵⁸ JIATF South is een organisatie die *counter drugs*-operaties coördineert in Centraal- en Zuid-Amerika, waaronder het Caribisch gebied. Het Verdrag van San José kwam op 10 april 2003 tot stand en heeft als doel landen met elkaar te laten samenwerken in de bestrijding van drugs in het Caribisch gebied. Sinds 2003 is het verdrag geratificeerd door Belize, Costa Rica, de Dominicaanse Republiek, Frankrijk, Guatemala, het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten. Voor de landen van het Koninkrijk der Nederlanden trad het verdrag in februari 2010 in werking.

het leefklimaat op Sint Maarten ernstig verstoren. Het kan betekenen dat steeds meer mensen (ongewild) betrokken raken bij de (gewelds)criminaliteit die met cocaïnehandel samengaat. Bovendien kan crimineel verkregen geld uit cocaïnehandel op Sint Maarten worden geïnvesteerd en daarmee de economische positie van het eiland verzwakken. Daar staat tegenover dat de gebruikersmarkt voor cocaïne op Sint Maarten gering is; vanuit Sint Maarten is er weinig vraag naar de drugs. Cocaïne wordt uitsluitend gebruikt door een kleine groep rijkere Sint Maartenaren of toeristen. Daarmee blijft de schade die cocaïnesmokkel op de gebruikersmarkt aanricht, gering.

De schade die marihuansmokkel op de gebruikersmarkt van Sint Maarten aanricht, is aanzienlijk en dat komt vooral door een grote lokale afzetmarkt. Marihuana wordt vaak en in grote hoeveelheden aan land gebracht om grote groepen ongeschoolde arbeiders, kansarme en schoolgaande jongeren te bedienen. Ernstig aan het marihuana-gebruik onder vooral jongeren is dat het hoort bij een groepscultuur waarin het gebruik van marihuana als iets normaal wordt gezien. Daardoor wordt marihuana veelvuldig gebruikt, wat blijvende schade kan opleveren aan de sociaal-economische ontwikkeling van jongeren. Jongeren vormen een van de grootste slachtoffergroepen van de drugs-criminaliteit op Sint Maarten.

Andere 'slachtoffers' van de drugssmokkel zijn de verdachten van de smokkel. Vaak zijn dat jonge jongens die opgroeien in eenoudergezinnen waar de moeder met een laagbetaalde baan financieel nauwelijks het hoofd boven water kan houden. Door de beperkte financiële middelen gaan deze jongeren zelden naar school en door een tekort aan ouderlijk toezicht belanden zij zonder toekomstperspectief op straat. In dat milieu komen ze in aanraking met drugs. Onder invloed van de groepscultuur zwichten ze voor het gebruik ervan of komen ze in de verleiding om snel geld te verdienen met de handel erin. Door het geringe overheidstoezicht kunnen deze jongeren vervolgens ongehinderd werken aan een criminele drugscarrière die tot ver voorbij de landsgrenzen van Sint Maarten reikt.

Zoals uit de resultaten van het onderzoek blijkt, hebben marihuana en cocaïne verschillende schadelijke gevolgen. De problemen rond marihuana betreffen vooral het grootschalige *gebruik* ervan onder grote groepen kansarme jongeren. In een subcultuur waarin het gebruik en de verwerving van marihuana en het plegen van (ernstige) vermogensmisdrijven veelvuldig samengaan, verzwakken veel jongeren hun sociaal-economische uitgangspositie dusdanig dat de maatschappelijke ontwikkeling van grote groepen jongeren ernstig gevaar loopt. Cocaïne daarentegen wordt op Sint Maarten weinig gebruikt, de gevolgen

vloeien vooral voort uit de *transithandel* en zijn dan ook van een andere orde. Ze betreffen met name het toenemende geweld dat met de transithandel samenhangt en de grote sommen crimineel geld die op Sint Maarten worden witgewassen. Met andere woorden, terwijl de schade uit marihuana vooral van maatschappelijke aard is, gaat het bij cocaïnehandel ook om systemische schade⁵⁹ voor Sint Maarten.

De vraag welk van beide criminaliteitsvormen met voorrang aangepakt moet worden, is moeilijk te beantwoorden, omdat het in feite om nevensgeschikte problemen met verschillende consequenties gaat. De weging van die consequenties valt buiten de reikwijdte van dit onderzoek en betreft in essentie een politieke keuze, waarbij het maar de vraag is of er überhaupt een keuze gemaakt zou moeten worden. Gelet op de ernstige gevolgen die beide drugsproblemen met zich meebrengen, verdient de bestrijding van zowel cocaïne als marihuana prioriteit.

4.2 Mensensmokkel

Mensensmokkel is op dit moment overal ter wereld de snelst groeiende *transnationale* criminele industrie (Diálogo Digital, 2011). Bovendien is mensensmokkel na de handel in drugs en wapens de meest lucratieve criminaliteitsvorm. Binnen het Caribisch gebied genereert mensensmokkel op jaarbasis vele miljoenen dollars aan crimineel vermogen. Dat geld is veelal afkomstig van migranten die met de hulp van mensensmokkelaars door het Caribisch gebied reizen, op weg naar een beter bestaan op de welvarender Caribische eilanden, in de Verenigde Staten of in Canada. Veel van deze migranten vliegen of varen naar de eilanden in het Caribisch gebied om daarvandaan de uiteindelijke oversteek naar de (eilanden voor de kust van de) Verenigde Staten te maken in go-fasts, *yola's*⁶⁰ of andere kleine boten.

In de Caribische regio is al sinds jaren sprake van relatief grote migratiestromen, doordat veel eilanden in deze regio geconfronteerd worden met economische malaise, politieke instabiliteit, armoede of natuurgeweld. Caribische eilanden die staatkundige banden hebben met de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk,

⁵⁹ Hiermee wordt bedoeld op de aantasting of bedreiging van infrastructurele voorzieningen en de versterking van sociaal-economische verhoudingen door oneerlijke concurrentie, prijsmanipulatie/kartelvorming, verlies van vertrouwen in het monetaire stelsel of de ondermijning van de rechtsorde.

⁶⁰ *Yola's* zijn handgemaakte, kleine houten sloepen.

Frankrijk of Nederland behoren qua migrantenpopulaties tot de dichtstbevolkte gebieden ter wereld (IOM, 2010). Zo zou ruim een kwart van de bevolking (26,4%) op de voormalige Nederlandse Antillen migrant zijn, en er zijn eilanden in het Caribisch gebied die een nog hogere migrantendichtheid kennen.⁶¹ Bovendien staan de voormalige Nederlandse Antillen, net als Antigua en Barbuda en de Amerikaanse Maagdeneilanden, wereldwijd gezien in de top tien van landen met de meeste emigranten en immigranten in relatie tot hun bevolkingsomvang.

In Sint Maarten wonen naar schatting ruim 52.000 mensen, van wie 37.429 legaal en naar schatting 15.000 illegaal of zonder geldige verblijfsdocumenten.⁶² Dat betekent dat bijna een derde van alle inwoners illegaal is. Deze mensen zijn Sint Maarten op verschillende manieren binnengekomen. Veel migranten komen als vakantieganger met een toeristenvisum het land binnen, maar verdwijnen na het verlopen van het visum in de illegaliteit. Anderen regelen valse of vervalste documenten om het land binnen te komen of om in aanmerking te komen voor een werk- en verblijfsvergunning. Een derde groep komt illegaal met schepen van mensensmokkelaars aan land.

4.2.1 Groepen illegale migranten op Sint Maarten

De laatste jaren wordt Sint Maarten vooral geconfronteerd met illegale migranten uit Caribische landen zoals Jamaica, Haïti, de Dominicaanse Republiek, Cuba⁶³, Guyana en Dominica. Dat blijkt uit opsporingsonderzoeken naar mensensmokkel, uit verslagen van respondenten en uit uitzetcijfers van de immigratiedienst van het Korps Politie Sint Maarten. De top vijf van geboortelanden van uitgezette vreemdelingen in de periode 2008-2010 is hieronder weergegeven in figuur 11.

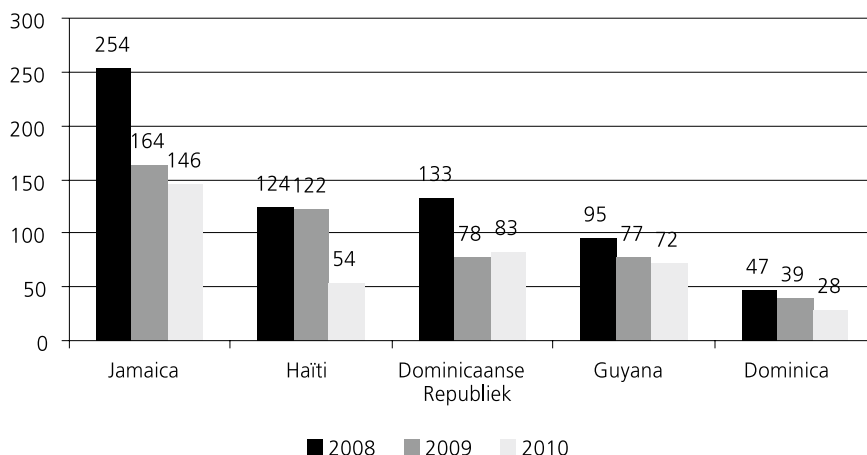
⁶¹ Achtereenvolgens zijn dit van hoog naar laag, met tussen haakjes het percentage van de totale bevolking dat uit migranten bestaat: de Kaaimaneilanden (63%), de Amerikaanse Maagdeneilanden (56,5%), Frans-Guyana (46,5%), Anguilla (39,2%), de Britse Maagdeneilanden (36,6%) en Aruba (31,9%). Na de voormalige Nederlandse Antillen volgen Antigua en Barbuda (23,6%), Guadeloupe (22,5%) en de Turks- en Caicoseilanden (19%).

⁶² Het cijfer van het aantal legale inwoners van Sint Maarten is afkomstig van de Eilandsregistratie en het Centraal Bureau voor de Statistiek op Sint Maarten en dateert van 1 januari 2010. Het cijfer van het aantal illegalen is gebaseerd op respondentenschattingen en informatie van de IOM (2005).

⁶³ Het IOM (2010) noemt Cuba in het *World migration report* als vierde land op de ranglijst van grote emigratielanden in de Caribische en Latijns-Amerikaanse regio. Op basis van schattingen emigreerden sinds 2000 ruim een miljoen Cubanen uit Cuba.

Figuur 11

Top vijf van uitgezette vreemdelingen naar geboorteland

Bron Vreemdelingendienst KPSM

In figuur 11 is te zien dat het merendeel van de uitgezette vreemdelingen geboren is op Jamaica. Vreemdelingen uit Haïti nemen de tweede plaats in. In deze grafiek is te zien dat in 2010 het aantal uitgezette Haïtianen meer dan gehalveerd is. Dat heeft niets te maken met de hoeveelheid illegale Haïtianen op Sint Maarten, maar is gerelateerd aan de aardbeving die Haïti in 2010 heeft getroffen. Als gevolg hiervan heeft de overheid op Sint Maarten om humanitaire redenen besloten om tot januari 2011 geen Haïtianen uit te zetten. De meest voorkomende geboortelands van de uitgezette illegalen zijn terug te vinden in bijlagen 3 en 4. In die bijlagen staan respectievelijk de tien meest voorkomende geboortelands van illegalen die van 2008 tot en met 2010 door de immigratiedienst Sint Maarten uit gezet zijn en een overzicht van migranten uit overige geboortelands die in dezelfde periode zijn uitgezet.

Respondenten geven aan dat er op Sint Maarten regelmatig illegalen aangetroffen worden uit het Verre Oosten (China en Sri Lanka) en de uitzetcijfers in bijlage 4 bevestigen dat beeld. Desalniettemin noemen respondenten soms ook herkomstlanden die niet in de uitzetcijfers van de immigratiedienst terug te vinden zijn, zoals Afghanistan, Irak, Iran, Albanië, Moldavië, Ghana en Guatemala. Dit maakt, samen met het overzicht van de overige landen uit bijlage 4, duidelijk dat er veel verschillende migrantengroepen naar Sint Maarten

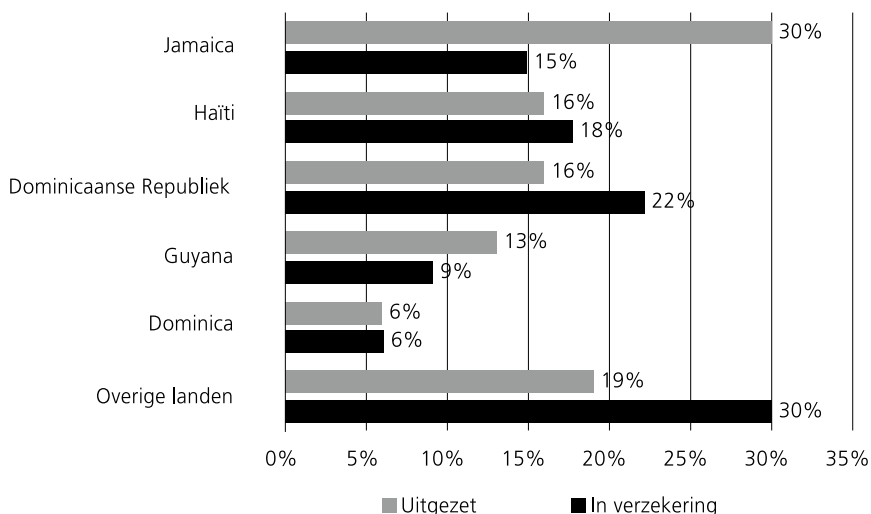
komen, hetzij om er een beter bestaan op te bouwen, hetzij om met de hulp van mensensmokkelaars over te steken naar de Verenigde Staten of Canada.

Onduidelijk is hoe de groep van naar schatting 15.000 in Sint Maarten verblijvende illegale migranten verdeeld is, qua nationaliteit of herkomstland. De meerjaarlijkse cijferoverzichten van uitgezette illegalen die de immigratiedienst opstelt, kunnen echter wel gebruikt worden voor het maken van een schatting van die migrantenverdeling, samen met de meerjaarlijkse overzichten van de op Sint Maarten in verzekering gestelde daders uit andere landen; ook in die overzichten zijn, net als in de uitzetoverzichten van de immigratiedienst, de geboortelanden van in verzekering gestelden nauwkeurig bijgehouden. Samen kunnen deze twee goede en onafhankelijk van elkaar gevulde bronnen gebruikt worden bij het maken van een schatting van de verdeling van de migrantengroepen die op Sint Maarten verblijven.

Van 2008 tot en met 2010 was de top vijf van het aantal uitgezette vreemdelingen en het aantal in verzekering gestelden uit een ander land dan Sint Maarten verdeeld zoals aangegeven is in figuur 12.

Figuur 12

**Top vijf geboortelanden uitgezette vreemdelingen en in verzekering gestelden
2008-2010 (in %)**

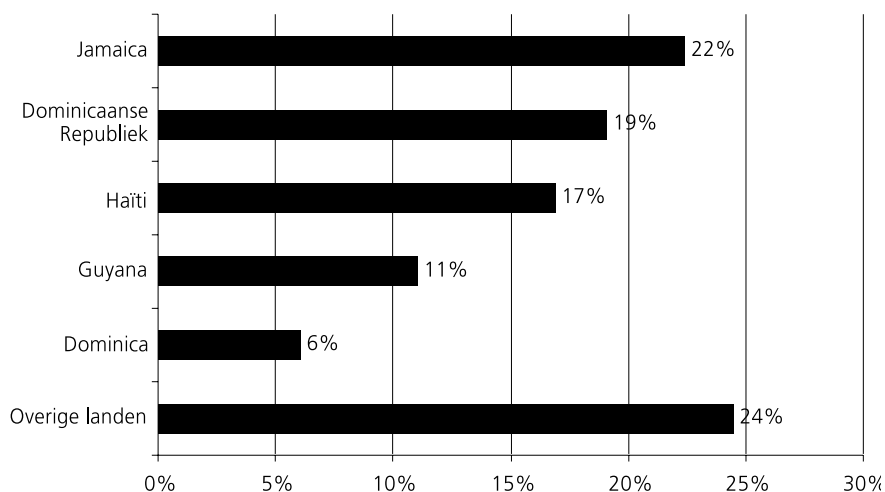

Bronnen PRIEM; immigratiedienst

Als we de percentages voor het aantal uitgezette vreemdelingen en de in verzekering gestelden voor iedere bevolkingsgroep middelen, zou de verdeling van de op Sint Maarten verblijvende groepen illegale migranten eruitzien als in de volgende figuur.

Figuur 13

Geschatte verdeling van illegaal op Sint Maarten verblijvende migrantengroepen (in %)

Bron Analyse op basis van gegevens PRIEM en immigratiedienst

Ervan uitgaande dat het gemiddelde van het aantal uitgezette migranten en het aantal niet op Sint Maarten geboren in verzekering gestelden representatief is voor de verdeling van de migrantengemeenschappen op Sint Maarten, kunnen we uit figuur 13 opmaken dat Jamaicanen (22%), Dominicanen (19%), Haïtianen (17%), Guyanezen (11%) en mensen uit Dominica (6%) op Sint Maarten de sterkst vertegenwoordigde groepen illegale migranten zijn.⁶⁴

Op grond van het bovenstaande kan worden vastgesteld dat veel migranten op Sint Maarten afkomstig zijn uit nabijgelegen (ei)landen en dat verhoudingsgewijs

⁶⁴ Natuurlijk zou op basis van de geschatte percentages ook een geschat aantal migranten per bevolkingsgroep kunnen worden berekend, maar de reeds arbitraire schatting van 15.000 illegalen in Sint Maarten door de IOM (2005) en respondenten staat een dergelijke schatting nauwelijks toe.

iets minder migranten afkomstig zijn uit verder gelegen landen. Dat betekent dat Sint Maarten deel uitmaakt van grofweg twee migratiestromen: een migratiestroom vanuit de nabijgelegen Caribische regio en een migratiestroom vanuit andere, verder gelegen regio's. Bij beide migratiestromen is sprake van migranten die door willen reizen naar de Verenigde Staten of Canada, maar er is ook een aanzienlijke groep die op Sint Maarten zelf een beter bestaan tracht op te bouwen.

Elk van deze twee migratiestromen wordt hierna besproken voor zover Sint Maarten daarin een rol speelt. Daarbij wordt ingegaan op mensensmokkel, maar ook illegale migratie waarbij geen mensensmokkel plaatsvindt, komt aan de orde.

4.2.2 Migratie vanuit de Caribische regio

Door de relatief grote economische welvaart, die vooral te danken is aan de omvangrijke toeristenindustrie, trekt Sint Maarten overwegend kansarme migranten uit omliggende Caribische landen aan die hopen er werk te kunnen vinden. De goede infrastructuur van het eiland helpt hen daarbij: zowel via de lucht als over zee is Sint Maarten vrij goed bereikbaar.

Ook heeft de reeds grote vertegenwoordiging van illegale migranten uit omliggende Caribische landen een aanzuigende werking op landgenoten die zich bij hen willen voegen.

De gunstige geografische ligging van Sint Maarten ten opzichte van de Verenigde Staten, de drukke maritieme infrastructuur, de uitstekende internationale vliegverbindingen en beperkte grenscontroles, ten slotte, maken het eiland zeer geschikt om daarvandaan met de hulp van mensensmokkelaars door te reizen naar Puerto Rico en de Amerikaanse en Britse Maagdeneilanden. Die eilanden vormen een aantrekkelijke toegangspoort naar een beter bestaan in de Verenigde Staten of Canada.⁶⁵ De Caribische migrantengroepen die Sint Maarten veelvuldig aandoen, hetzij als bestemmingsland, hetzij als transitlocatie, worden hieronder besproken.

⁶⁵ Puerto Rico is een van de populairste bestemmingen voor mensensmokkelaars in het Caribisch gebied (Diálogo Digital, 2011). Voor een deel heeft dat te maken met de grote clandestiene markt voor schijnhuwelijken met Amerikaanse staatsburgers en het vervalsen van documenten, zoals geboorteakten, paspoorten, visa, socialeverzekeringspapieren en rijbewijzen. Voor een ander deel is dat omdat Puerto Rico het kruispunt vormt van een aantal belangrijke migratieroutes door het Caribisch gebied waardoor Zuid-, Midden- en Noord-Amerika met elkaar worden verbonden. Puerto Rico wordt, na de zuidwestgrens met Mexico, genoemd als populairste toegangspoort naar de Verenigde Staten voor illegale migranten.

Uit opsporingsonderzoeken blijkt dat met name Haïtianen met de hulp van mensensmokkelaars illegaal naar Sint Maarten komen. In 2004 en 2005 was er sprake van een zeer grote toestroom: een paar duizend Haïtianen kwamen via Dominica met de hulp van mensensmokkelaars in boten naar Sint Maarten om zich daar illegaal te vestigen. Destijds werden een aantal boten met illegale vluchtelingen onderschept. Bij meer dan één transport sloegen mensen overboord, waarna zij verdronken.⁶⁶ Van die grote toestroom is inmiddels geen sprake meer, maar wel is bekend dat Haïtianen nu vooral naar Sint Maarten komen om met de hulp van mensensmokkelaars de oversteek te wagen naar de Amerikaanse Maagdeneilanden. Dat bleek bijvoorbeeld uit een grootschalig mensensmokkelonderzoek uit 2010. Bij dat onderzoek kwam aan het licht dat er een netwerk van mensensmokkelaars actief was dat zich op grote schaal bezighield met de smokkel van Haïtianen en Cubanen naar de Amerikaanse Maagdeneilanden. In één zaak werden, na een mislukte smokkelpoging een week eerder, 63 Haïtianen en 2 Jamaicanen gesmokkeld aan boord van een schip dat maximaal 12 mensen kon vervoeren. Het schip was vertrokken vanaf Mullet Bay⁶⁷ op Sint Maarten en had als eindbestemming Saint John, maar strandde door motorpech op een onbewoond eiland van de Britse Maagdeneilanden.⁶⁸ Een andere boot, die gelijktijdig met de gestrande boot uit Sint Maarten was vertrokken, haalde de eindbestemming, Saint John, wel. Hoogstwaarschijnlijk ging het hier om 30 Haïtianen. De gesmokkelden betaalden \$ 1500 per persoon voor de overtocht.

Ook Cubanen komen blijkens opsporingsonderzoeken en aanhoudingen veelvuldig met de hulp van mensensmokkelaars naar Sint Maarten om vervolgens door te reizen naar de Verenigde Staten. Net voor 2008 onderschepte de kustwacht voor de kust van Sint Maarten een boot met negen Cubanen en twee onbekende anderen. De boot was op weg naar de Verenigde Staten. Begin 2008 bleek uit opsporingsinformatie dat twee Haïtianen stelselmatig transporten

⁶⁶ Een smokkeltransport met meer dan 40 Haïtianen aan boord van een schip eindigde met de verdrinking van 2 mensen. Bij een ander transport van 45 Haïtianen en 4 Dominicanen aan boord van een schip dat maximaal 5 mensen mocht vervoeren, verdronk een onbekend aantal mensen. In een ander geval werden 52 Haïtianen en 10 Dominicanen ternauwernood van de verdrinkingsdood gered. Alle transporten waren op weg naar Sint Maarten.

⁶⁷ Op Sint Maarten zijn veel mogelijke vertrekplaatsen voor mensensmokkel, omdat er veel baaien zijn waar relatief eenvoudig een boot in kalm water en in het donker kan worden aangemeerd. Mullet Bay wordt veelal gebruikt voor de smokkel van enkele tientallen mensen. Andere vertrekplaatsen die genoemd worden, zijn Cay Bay, vanwege de geringe bebouwing daar, Marigot en de kleine pier in Philipsburg.

⁶⁸ Van de 65 opvarenden van de gestrande boot hebben 63 niets willen verklaren over het transport of de verdachten, waarschijnlijk omdat zij de oversteek later nog een keer willen proberen.

van overwegend Cubaanse migranten vanuit Sint Maarten naar Saint Thomas, een van de Amerikaanse Maagdeneilanden, organiseerden. In afwachting van het transport bracht het duo de gesmokkelden onder in een guesthouse op Sint Maarten. De gesmokkelden moesten ongeveer \$ 4000 per persoon betalen voor de oversteek naar Saint Thomas. In het najaar van 2008 werd duidelijk dat het Haïtiaanse duo opereerde met twee andere Haïtianen, vier Dominicanen en twee verdachten uit Saint Kitts en Nevis. De groepering zou zich ook bezighouden met bijna wekelijkse go-fast-transporten naar Saint John. In de zomer van 2008 hebben inderdaad twee transporten van een onbekend aantal migranten (hoogstwaarschijnlijk van Cubaanse origine) van Sint Maarten naar Saint John plaatsgevonden, waarvoor de opvarenden \$ 1200 per persoon betaalden.⁶⁹ Verder werd in 2010 een transport van tien Cubanen van Saint Lucia en Dominica op Sint Maarten onderschept. De eindbestemming was Saint John. De Cubanen hadden per persoon \$ 3000 voor de overtocht betaald. Ten slotte werden eind 2010 nog vijf mensen gearresteerd op verdenking van de smokkel van negen Cubanen via Sint Maarten naar de Amerikaanse Maagdeneilanden.

Verder komen migranten uit de Dominicaanse Republiek naar Sint Maarten. Zij regelen een toeristenvisum op het consulaat in Santo Domingo en vliegen vervolgens rechtstreeks naar Sint Maarten. Bij het tonen van het visum en na het betalen van \$ 1000 vertrekborg verklaren de meeste migranten aan immigratieambtenaren dat zij voor twee weken op vakantie komen, hoewel het merendeel van hen vaak nauwelijks vakantiespullen bij zich heeft. Na binnenkomst verdwijnen de migranten in de illegaliteit in de hoop een beter bestaan op Sint Maarten op te kunnen bouwen of alsnog met de hulp van mensensmokkelaars door te kunnen reizen naar de Verenigde Staten.

Een andere Caribische bevolkingsgroep die uit zijn moederland wegvlucht in de hoop elders een beter bestaan te vinden, wordt gevormd door bewoners van het relatief arme Dominica. Met de hulp van mensensmokkelaars tracht een deel van hen met boten naar Sint Maarten te vluchten, vooral sinds in 2006 op Sint Maarten een visumplicht⁷⁰ voor hen van kracht werd. Voor 2006 konden inwoners van Dominica nog vrij naar Sint Maarten reizen en dat deden zij dan ook in groten getale (The Dominican.net, 2009). Een ander deel van de

⁶⁹ Welk vervolg het onderzoek heeft gekregen, is onbekend. Daardoor kan niet met zekerheid worden gezegd hoeveel transporten er daadwerkelijk hebben plaatsgevonden, hoewel de hier gereleveerde informatie over de activiteiten van de criminele groep wel betrouwbaar is.

⁷⁰ In dat jaar werd op Sint Maarten ook een visumplicht ingesteld voor mensen uit Jamaica, Guyana en Suriname.

migranten uit Dominica gaat met mensensmokkeltransporten rechtstreeks naar de Britse en Amerikaanse Maagdeneilanden of Puerto Rico, hoewel het ook voorkomt dat mensensmokkelaars op de vaarroutes vanaf Dominica (tussen)-stops maken op Sint Maarten. Dat doen ze omdat de vaarroute langs de eilanden van het Oost-Caribische gebied minder risico's met zich meebrengt, zoals slecht weer of een hoge zee. Mochten ze daar toch mee geconfronteerd worden, dan kunnen ze eenvoudig uitwijken naar een van de eilanden. Bovendien veronderstellen mensensmokkelaars dat de kans op ontdekking tussen de eilanden minder groot is door het intensieve scheepvaartverkeer tussen de eilanden: op open zee valt een boot met een grote groep mensen aan boord eerder op.

Jamaicanen en Guyanezen zijn blijkens de eerder gepresenteerde statistieken van uitgezette vreemdelingen in groten getale op Sint Maarten aanwezig. Jamaicanen vormen volgens de statistieken van de immigratiedienst zelfs de grootste groep uitgezette illegalen, terwijl Guyanezen de afgelopen drie jaar op de vierde plaats komen, na Dominicanen en Haïtianen. Toch komen Jamaicanen en Guyanezen niet vaak als gesmokkelde groepen in opsporingsonderzoeken naar voren en ook respondenten noemen deze twee groepen niet vaak als gesmokkelde groepen. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat deze migrantengroepen niet, zoals Cubanen en Haïtianen, willen doorreizen naar de Verenigde Staten of Canada, maar zich vooral willen vestigen op Sint Maarten, net als de inwoners uit Dominica en, in iets minder sterke mate, de migranten uit de Dominicaanse Republiek. Daardoor worden ze minder vaak op uitgaande mensensmokkeltransporten aangetroffen.

4.2.3 Migratie vanuit andere regio's

Hoewel de opsporingsonderzoeken er geen blijk van geven, is duidelijk dat Sint Maarten voor Chinezen die naar de Verenigde Staten of Canada willen, een populair transitland is. De reden dat Chinezen vanuit Sint Maarten en niet vanuit Europa naar de Verenigde Staten of Canada reizen, is dat de immigratiecontroles op de luchthaven van Sint Maarten minder strikt zijn dan die op de Europese luchthavens. En aangezien de geografische positie van Sint Maarten ten opzichte van de Verenigde Staten en Canada gunstiger is dan die van de meeste andere eilanden, wordt het door velen gebruikt als laatste stop voor de doorreis daarnaartoe. Hoewel de meeste Chinezen op Sint Maarten transiteren, is er ook een kleine groep die zich op Sint Maarten tracht te vestigen.

Uit gesprekken met immigratieambtenaren blijkt dat Chinezen geraffineerd te werk gaan bij het plannen en ondernemen van hun lange reis. Vaak volgen zij

ingewikkelde, niet-rechtstreekse reisroutes naar Sint Maarten om bij immigratie-ambtenaren van tussenliggende landen geen argwaan te wekken over het werkelijke doel van hun reis. Dikwijls plannen ze bijvoorbeeld korte vliegtrajecten of kopen ze retourtickets naar China om de indruk te wekken dat ze zakelijk of als toerist op reis zijn.

Chinezen passen hun reisstrategieën bovendien aan (actuele) controlemechanismen aan. Dat doen ze bijvoorbeeld door te reizen op *lookalike*-paspoorten van bereisde Chinezen, omdat veel westerse landen zoals Canada en de Verenigde Staten uitsluitend Chinezen toelaten die bereisd zijn. Van hen wordt immers verwacht dat zij ook weer terugkeren naar China, ook al is dat vaak niet het geval. Nadat de controles op die 'bereisde' Chinezen op Sint Maarten zijn aangescherpt, hebben zij hun reisstrategie aangepast. Nu reizen zij via Sint Maarten met een visum naar Venezuela, Guyana, Suriname of Colombia en proberen zij vanuit die landen opnieuw de oversteek naar de Verenigde Staten of Canada te maken. Overigens leek er in 2008 al zicht te bestaan op een groep Chinezen die zich onder leiding van een Guyaanse smokkelgroep vanaf Sint Maarten via Guyana naar de Verenigde Staten zou laten brengen, maar aan de beschikbare opsporingsinformatie is destijds geen vervolg gegeven.⁷¹ Zeer recent, ten slotte, is een Chinees op Sint Maarten geland die gebruikmaakte van een nieuw Taiwanees biometrisch paspoort, dat afkomstig bleek te zijn uit een gestolen partij blanco paspoorten en was 'ingevuld' met de echte identiteitsgegevens van de Chinees.

Een andere groep migranten die Sint Maarten als transitlocatie aandoet om vervolgens door te reizen naar met name Canada, is afkomstig uit Arabische landen zoals Irak, Iran en Afghanistan. Zij maken veelvuldig gebruik van vervalste Canadese paspoorten van hoogwaardige kwaliteit en reizen via Europese landen zoals Griekenland en Frankrijk naar Sint Maarten, vanwaar ze doorreizen naar Canada. Ook migranten uit Oost-Europese landen (waaronder Albanië en Moldavië) en Centraal-Afrika (onder andere Ghana) trachten met vervalste Canadese paspoorten vanuit Europa via Sint Maarten naar Canada te komen, omdat de controle op de vluchten vanaf Sint Maarten minder uitvoerig

⁷¹ Op basis van opsporingsinformatie uit de Verenigde Staten werd verondersteld dat een criminele groepering zich vanuit Guyana bezighield met de smokkel van Chinezen van Sint Maarten naar de Verenigde Staten. Hoewel verschillende verdachten van de groep meerdere keren grote sommen contant geld in Sint Maarten invoerden, is er, om onbekende redenen, geen vervolg gegeven aan het opsporingsonderzoek. Daardoor is niet komen vast te staan dat er sprake was van smokkel van Chinezen naar de Verenigde Staten.

is dan op de rechtstreekse vluchten vanuit Europa naar Canada of de Verenigde Staten.

Omvang mensensmokkel Over de exacte omvang van mensensmokkel op Sint Maarten bestaat niet veel informatie. Enkele respondenten van politie en justitie geven echter aan dat de smokkel van mensen naar en via Sint Maarten aanzienlijk moet zijn, ook vergeleken met de mensensmokkel via de omliggende eilanden in het Oost-Caribische gebied. Veelgenoemde argumenten voor de veronderstelling dat de smokkel aanzienlijk is, zijn: de grote aantallen gesmokkelden bij in beeld gekomen mensensmokkeltransporten (deze zouden erop wijzen dat 'de vraag' groot is), de gunstige geografische ligging van Sint Maarten nabij de Amerikaanse Maagdeneilanden, en de gebrekkige controle op en om de wateren van Sint Maarten door een tekort aan capaciteit en (maritiem) materieel, waardoor weinig mensensmokkelaars ook maar een strobreed in de weg wordt gelegd. Bovendien komen er bij inlichtingendiensten regelmatig signalen binnen, ook vanuit de Sint Maartense samenleving, waaruit zou blijken dat een of meer personen op Sint Maarten zich 'op grote schaal' bezighouden met mensensmokkel.⁷² Ten slotte voeren meerdere respondenten het grote aantal illegalen op Sint Maarten⁷³ op als aanwijzing voor de veronderstelling dat mensensmokkel op grote schaal plaatsvindt. Hoewel die veronderstelling plausibel is, is onbekend hoeveel illegalen gebruik hebben gemaakt van de diensten van mensensmokkelaars.

Op basis van opsporingsinformatie is in ieder geval vastgesteld dat van 2008 tot en met 2010 ten minste zes mensensmokkeltransporten hebben plaatsgevonden en ten minste vijf pogingen daartoe. In 2008 vond één uitgaand mensensmokkeltransport plaats, waarbij een onbekend aantal mensen met een go-fast werd vervoerd. Daarnaast werden in dat jaar in elk geval twee pogingen tot uitgaande transporten van een onbekende hoeveelheid mensen gewaagd, hoogstwaarschijnlijk ook met go-fasts.⁷⁴ In 2009 vond één uitgaand transport van ongeveer 25 migranten plaats waarbij tussen de 8 en 12 mensen verdronken, en in 2010 waren dat er minimaal drie met 65, 33 en 30 gesmokkelden aan

⁷² Een respondent zei over het opzetten van telefoontaps naar aanleiding van verdenkingen van mensensmokkel: "Je stopt er een stekker in (tap) en je ziet alleen maar boten vertrekken."

⁷³ Een aanwijzing voor het grote aantal illegalen is volgens één respondent een bevinding uit de observatie van bouwplaatsen waar normaliter op zondag door illegalen wordt (door)gewerkt. Als de vreemdelingendienst van de politie *raids* heeft aangekondigd, waarbij men onder andere op bouwplaatsen op zoek gaat naar illegalen, wordt er op nagenoeg geen enkele bouwplaats meer gewerkt op zondag.

⁷⁴ Informatie van destijds leek te wijzen op de wekelijkse smokkel van mensen, maar nader onderzoek heeft die informatie niet kunnen bevestigen.

boord van kleine boten. Van het transport met 30 gesmokkelden kwamen er 8 door verdrinking om het leven. Verder was er één inkomend transport van 10 gesmokkelden. Tot slot werden in 2010 drie pogingen tot mensensmokkel geregistreerd. Bij een daarvan waren er te veel mensen om het transport doorgang te laten vinden. Van de andere twee is onbekend hoeveel mensen er gesmokkeld zouden worden.

Smokkelmethoden en verdachten De meeste migranten uit het Caribisch gebied worden niet direct vanaf Sint Maarten doorgesmokkeld naar hun eindbestemming. De meesten zoeken op Sint Maarten naar mogelijkheden om met de hulp van mensensmokkelaars over te varen of zijn geïnstrueerd op Sint Maarten te wachten tot een schip met kapitein beschikbaar is (gemaakt). In de tussentijd verblijven ze in *safehouses* van mensensmokkelaars of doen ze illegaal werk op Sint Maarten, terwijl ze – soms maanden – in *shacks* in de armere wijken wonen. Mensensmokkelaars zelf wachten ook vaak een korte of iets langere periode (soms een aantal weken tot maanden) voordat zij met de gesmokkelden uitvaren. Soms is dat omdat het transport niet groot genoeg is. Smokkelaars varen het liefst met zo groot mogelijke groepen mensen aan boord om zo min mogelijk heen en weer te hoeven varen. Zo houden ze het risico op ontdekking door opsporingsdiensten zo klein mogelijk. Bovendien wordt de oversteek winstgevender naarmate er meer mensen tegelijk vervoerd worden. Een andere reden om soms even met het vertrek te wachten is dat smokkelaars informatie vergaren of ontvangen waaruit blijkt dat de opsporingsdiensten de smokkelboten zouden kunnen zien en onderscheppen.⁷⁵

Zoals blijkt uit de beschrijving van opsporingsonderzoeken zijn de verdachten van mensensmokkel op Sint Maarten veelal van Haïtiaanse origine. De meesten van hen hebben een verblijfsvergunning voor Sint Maarten. Dat Haïtiaanse verdachten van mensensmokkel zo sterk vertegenwoordigd zijn, hangt samen met het feit dat Haïtianen een van de grootste doelgroepen voor mensen-smokkel op Sint Maarten vormen.

Binnen de mensensmokkelnetwerken kennen veel mensen elkaar en onderhouden zij contact met elkaar, maar zij werken niet structureel samen.

⁷⁵ Daarvan getuigt een telefonische vraag van een verdachte aan een medeverdachte over een op handen zijnd mensensmokkeltransport: "Is the big thing gone?", waarmee waarschijnlijk bedoeld werd op het patrouilleschip van de kustwacht dat of wel of niet in de haven van Simpson Bay zou liggen. Uit een ander tapgesprek werd duidelijk dat een transport werd afgeblazen, omdat het patrouilleschip van de kustwacht in de wateren rondom Sint Maarten voer.

Afhankelijk van de grootte van de groep gesmokkelden wordt bepaald hoeveel boten er nodig zijn en dat bepaalt de mate waarin de mensensmokkelaars binnen hun netwerk contact met elkaar zoeken en samenwerken. Eigenaars of kapiteins van boten laten zich, met of zonder boot, inhuren om een groep mensen te smokkelen. Zij zijn lang niet altijd structureel onderdeel van een groep mensensmokkelaars. Sommige mensensmokkelaars laten zelfs kapiteins van boten invliegen, bijvoorbeeld uit Dominica, die de gesmokkelden vanuit Sint Maarten naar een andere bestemming brengen.

Er zijn aanwijzingen dat er criminelen zijn die vanuit omliggende landen in het Caribisch gebied smokkeltransporten organiseren met de hulp van stromannen op Sint Maarten. Een van zulke stromannen was een voorganger in een Haïtiaanse kerk op Sint Maarten, die zijn kerkgangers (veelal illegale Haïtianen) polste over de vraag of zij gesmokkeld wilden worden naar de Amerikaanse Maagdeneilanden. Hij bracht de geïnteresseerden in contact met de mensen die het vervoer konden regelen. Andere stromannen werven mensen die bereid zijn een boot op hun naam te laten zetten of tijdelijk onderdak te verschaffen aan gesmokkelden.

Tot besluit van deze paragraaf worden hieronder enkele mensenmokkeltransporten uit begin 2009 en eind 2010 beschreven, waaruit blijkt dat de mensensmokkeltransporten waarmee Sint Maarten te maken heeft, niet zonder gevaar zijn.

Casus 1 Begin 2009 vertrok een speedboot met aan boord tussen de zestien en twintig Haïtianen en vijf Sri Lankanen vanuit Simpson Bay (Sint Maarten) in de richting van Saint Thomas. Na bedragen van rond de \$ 1500 in ontvangst te hebben genomen voeren twee verdachten met de boot in de richting van Saint Thomas, maar door een koersafwijking liep de boot vast op een rif ter hoogte van Anegada, een van de Britse Maagdeneilanden. De boot sloeg lek en zonk. De twee verdachten redden zich met een zwemvest, de gesmokkelden werden aan hun lot overgelaten. Vermoedelijk zijn er daarna tussen de acht en twaalf personen, onder wie drie jonge kinderen, verdronken. In totaal werden acht mensen van de mensensmokkel verdacht. Ze waren geboren in Antigua, de Amerikaanse Maagdeneilanden, Saint Kitts (twee verdachten), Haïti (twee verdachten) en Sri Lanka (twee verdachten). Drie van hen woonden op Sint Maarten.

Casus 2 Eind 2010 organiseerden zeven verdachten een mensensmokkel-transport van 33 personen van voornamelijk Haïtiaanse afkomst. Alle verdachten waren woonachtig op Sint Maarten, maar werden geboren in Haïti (zes verdachten) of Curaçao (een verdachte). Het schip vertrok vanuit Mullet Bay (Sint Maarten) en had als eindbestemming de Amerikaanse Maagdeneilanden. Het schip liep nabij Tortola (Britse Maagdeneilanden) vast op een rif, waarna het kapseisde. Daarbij sloegen er mensen overboord. Ten minste 8 gesmokkelden kwamen door verdrinking om het leven, onder wie 3 jonge kinderen in de leeftijd van 1 tot 4 jaar.

4.2.4 Discussie en conclusie

Het Caribisch gebied kampt al sinds tientallen jaren met een continue migratiestroom van economische vluchtelingen. Zij zijn afkomstig van verschillende eilanden in het gebied die een beperkte economische ontwikkeling en een geringe welvaart kennen, vooral door het ontbreken van grondstoffen en een geïsoleerde ligging ten opzichte van welvarende economieën. Een aantal eilanden heeft zich de afgelopen decennia toegelegd op het exploiteren van het toerisme, maar toch blijven veel eilanden voor hun welvaart afhankelijk van financiële impulsen van buitenlandse investeerders of kapitaalinjecties van landen die staatsrechtelijk met deze eilanden verbonden zijn. Bovendien kampen veel eilanden in het Caribisch gebied met politieke instabiliteit of worden ze regelmatig getroffen door natuurgeweld, zoals aardbevingen en orkanen (IOM, 2011). Die ontwikkelingen tasten de welvaart in dit gebied verder aan.

De beperkte welvaart op de eilanden in het Caribisch gebied brengt vluchtelingen ertoe een beter bestaan te zoeken op nabijgelegen eilanden waar het leefklimaat beter is. Sint Maarten is voor veel van die vluchtelingen een eindbestemming vanwege de stormachtige groei van het toerisme die dit eiland sinds de jaren zeventig heeft doorgemaakt. Deze economische *boost* bracht relatief veel welvaart, en arme migranten die hiervan een graantje wilden meepikken, kwamen in groten getale naar Sint Maarten. In dertig jaar tijd groeide de bevolking van 5000 inwoners naar ruim 52.000 in 2010, onder wie naar schatting 15.000 illegale migranten. Ook nu nog komen er dagelijks economische vluchtelingen naar Sint Maarten, die zich aansluiten bij familieleden of landgenoten die hun voorgingen.

Ook illegale migranten die naar de Verenigde Staten willen, komen naar Sint Maarten. Het eiland ligt daar immers dicht bij en bovendien zijn er talrijke vlieg- en scheepvaartverbindingen tussen Sint Maarten, de andere Caribische eilanden en de Verenigde Staten. Dat biedt uitstekende mogelijkheden om met de hulp

van mensensmokkelaars vanuit Sint Maarten de oversteek naar dit land te maken. Het ontbreekt de handhavingsdiensten aan capaciteit en expertise om alle dagelijkse regionale en continentale vluchten van en naar Sint Maarten op illegale migratie te controleren. Ook het toezicht in de baaien en de internationale wateren rondom Sint Maarten is niet toereikend om alle in- en uitgaande boottransporten met illegale migranten te kunnen onderscheppen. Daardoor kunnen illegale migranten en mensensmokkelaars redelijk eenvoudig op de drukke vlieg- of vaarroutes tussen de eilanden verdwijnen.

Op Sint Maarten bestaat dus een klimaat waarin mensensmokkel gedijt. Over de precieze omvang van het delict is door de beperkte handhavings- en opsporingscapaciteit weinig bekend, maar de grote aantallen illegalen op het eiland doen vermoeden dat mensensmokkel veelvuldig voorkomt. Vooral nu Sint Maarten sinds enkele jaren de inreis mogelijkheden voor verschillende bevolkingsgroepen heeft aangescherpt, gebruiken steeds meer illegalen de diensten van mensensmokkelaars die hen over de wateren naar Sint Maarten, de Amerikaanse Maagdeneilanden of Puerto Rico brengen.

Dat de gevolgen van mensensmokkel ernstig zijn, blijkt in de eerste plaats uit enkele ongelukken die de afgelopen jaren plaatsvonden. Hierbij leden tientallen illegalen op volgepakte boten schipbreuk; meerderen van hen verdrongen. Bovendien leiden veel illegalen door de overbevolking op Sint Maarten een uitzichtloos bestaan, omdat er onvoldoende werk is of omdat illegalen in hun werk worden uitgebuit. Vaak wonen zij in armoedige shacks zonder elektriciteit of riolering in overbevolkte en verpauperde wijken. Die leefsituatie is een voedingsbodem voor verschillende vormen van criminaliteit, zoals diefstal, inbraken, overvallen en drugshandel. Al met al resulteert de grote omvang van de illegale migratie naar Sint Maarten op dit moment in een dusdanig slecht woon- en leefklimaat voor illegale migranten dat er voor hen van welvaart nauwelijks sprake is.

Ook de samenleving en de overheid ondervinden de schadelijke gevolgen van illegale migratie: zij betalen de rekening voor het huisvesten van illegalen en de bestrijding van illegale migratie. Ze worden geconfronteerd met oplopende kosten voor openbare werken, de gezondheidszorg⁷⁶, de sociale zekerheid en de veiligheid. Bovendien kijkt de beroepsbevolking door de grote groep illegalen tegen een krappere arbeidsmarkt aan en hebben bonafide bedrijven last van oneerlijke concurrentie, doordat concurrenten illegalen aannemen die bereid zijn tegen een laag salaris lange dagen te werken. Dat levert financiële schade voor de

⁷⁶ Zie ook paragraaf 9.3 over ziektekostenfraude.

overheid op in termen van misgelopen belastinginkomsten en ook dat vergroot de druk op de overbelaste infrastructurele voorzieningen van Sint Maarten.

Verwacht wordt dat mensensmokkel via Sint Maarten onverminderd voortduurt, zolang het toezicht op de buitengrenzen niet verbeterd en er onvoldoende wordt gehandhaafd op migranten die al illegaal op het eiland verblijven. Sommige factoren kunnen echter niet beïnvloed worden door politie en justitie van Sint Maarten. Veel migranten zien hun reis naar Sint Maarten of de Verenigde Staten als een ultieme kans op een beter bestaan en zijn bereid alles achter zich te laten of zelfs hun leven in de waagschaal te stellen tijdens een gevaarlijke overtocht op een overvolle boot. Zolang migranten vanuit die wanhopige situatie hun thuisland willen blijven ontvluchten, ligt er voor criminelen een grote smokkelmarkt waarop veel geld te verdienen is. Extra grenstoezicht kan de smokkelstroom weliswaar afremmen, maar onbeïnvloedbare factoren zoals de slechte uitgangssituatie van migranten, de gunstige geografische ligging van Sint Maarten en de relatief goede infrastructuur in vergelijking met die van omringende eilanden laten mensensmokkel naar het eiland voortbestaan.

Toch lijkt het op dit moment zinvol in te zetten op een handhavings- en opsporingsbeleid dat zich richt op de bestrijding van illegale migratie en illegaal verblijf: de maatschappelijke ontwrichting door de grote groep illegalen wordt steeds groter, de overbevolking brengt hoge kosten en weinig inkomsten met zich mee, en de onvrede onder de Sint Maartense bevolking over het niveau van veiligheid en welvaart neemt steeds meer toe.

4.3 Mensenhandel

Internationaal wordt mensenhandel meestal gedefinieerd als: het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten.⁷⁷ Hoewel mensenhandel volgens die definitie op Sint Maarten bestreden kan worden door

⁷⁷ Deze omschrijving is afgeleid van de definitie die de Verenigde Naties hanteren in het mensenhandelprotocol (United Nations, 2000). De vertaling van de definitie is: "Het werven, vervoeren, overbrengen van en het bieden van onderdak of het opnemen van personen – door dreiging met of gebruik van geweld of andere vormen van dwang, van afpersing, fraude, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van de kwetsbare positie of het verstrekken of ontvangen van betalingen of voordelen teneinde de instemming van een persoon te verkrijgen die zeggenschap heeft over een ander persoon – met het oogmerk op uitbuiting."

gebruikmaking van een combinatie van verschillende wetsartikelen⁷⁸, is het delict volgens die brede definitie niet direct terug te vinden in de huidige wetgeving van Sint Maarten.⁷⁹ Er is weliswaar een wetsartikel dat zich op mensenhandel richt, maar dat gaat vooral over uitbuiting in de prostitutie (artikel 260), de traditionele vorm van mensenhandel. Andere branches waarin mensen kunnen worden uitgebuit, zoals de bouw of de huishouding, blijven in de wetgeving buiten beschouwing. Desalniettemin wordt in deze paragraaf een overzicht gegeven van die mensenhandel die zich volgens de internationale definitie van het delict op Sint Maarten voordoet of zou kunnen voordoen. Er wordt dus niet alleen gekeken naar uitbuiting in de seksindustrie⁸⁰, maar ook naar uitbuiting in andere (arbeids)sectoren.

In het *Trafficking in persons report 2010* van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken (U.S. Department of State, 2010a) worden de vijf eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen bestempeld als transit-⁸¹ en bestemmingslanden⁸² voor mensenhandel in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied.⁸³ Als aanwijzing hiervoor noemt het rapport de (kwetsbaarheid voor) uitbuiting van vrouwen in de gereguleerde seksindustrie en de illegale seksindustrie op Curaçao. Daarnaast is er volgens het rapport op de vijf eilanden sprake van uitbuiting in de land- en tuinbouw, de bouw en het huishoudelijk werk. Ook restauranthouders en lokale ondernemers zouden zich schuldig maken aan uitbuiting, hoewel die vorm meer gericht zou zijn op het inlossen van een schuld die contractueel is afgesproken.⁸⁴ Deze bevindingen van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken zijn hoogstens indicaties die *zouden kunnen* wijzen op uitbuiting in de seksindustrie of overige sectoren op

⁷⁸ Zoals het mensensmokkelartikel 203a (verschaffen van toegang/verblijf/vertrek), artikel 297 (dwang) en artikel 23 LV Toelating en Uitzetting, evenals nationale arbeidswetten die betrekking hebben op arbeidsomstandigheden, minimumloon en arbeidstijden (WODC, 2007).

⁷⁹ Een herziening van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering is in de maak, waarin uitbuiting in brede zin strafbaar zal worden gesteld. Wanneer beide wetboeken worden ingevoerd, is onbekend.

⁸⁰ In dit rapport wordt over 'uitbuiting in de seksindustrie' gesproken en niet over 'uitbuiting in de prostitutie', omdat er ook sprake kan zijn van uitbuiting in bijvoorbeeld stripclubs.

⁸¹ Samen met alle landen in Midden-Amerika en het Caribisch gebied.

⁸² Samen met Argentinië, de Bahama's, Barbados, Brazilië, Chili, Costa Rica, Mexico, Panama, Saint Lucia en Trinidad en Tobago.

⁸³ Ook al rapporteert het ministerie dat de Antilliaanse overheid in 2010 geen melding heeft gemaakt van de vervolging of veroordeling van mensenhandelaars op Sint Maarten, Sint-Eustatius of Saba tijdens de onderzoeksperiode van 1 maart 2009 tot 28 februari 2010.

⁸⁴ Gedoeld wordt op een ondernemer die bijvoorbeeld huisvesting of reizen voor een werknemer heeft betaald en veelal een regeling voor een onredelijk hoge terugbetaling met de werknemer afsprekt (bijvoorbeeld door het rekenen van een hoge rente).

Sint Maarten. Immers, het rapport maakt geen onderscheid tussen de eilanden van de voormalige Antillen en bovendien richt de aanwijzing voor uitbuiting in de seksindustrie zich slechts op het eiland Curaçao.⁸⁵

Toch constateert ook de IOM dat mensenhandel in het Caribisch gebied een groeiend probleem⁸⁶ is (Seelke, 2010), maar de rol die Sint Maarten daarin speelt, wordt ook door haar niet benoemd. Een ander onderzoek vult de bevindingen van het Amerikaanse ministerie en de IOM aan met de constatering dat er nog steeds een grote stijging zichtbaar is in het aantal sekswerkers in de toeristische industrieën van Cuba, de Dominicaanse Republiek, de voormalige Nederlandse Antillen en de Franse Antillen (Diálogo Digital, 2011). Zo zijn er sinds de jaren tachtig vanuit de Dominicaanse Republiek duizenden sekswerkers vertrokken in de richting van Curaçao, Panama, Aruba, Sint Maarten, Suriname, Puerto Rico en een aantal Europese landen om in de seksindustrie te gaan werken. Informatie uit 2004 (Breakingtravelnews.com, 2004) maakt bovendien duidelijk dat er ook vrouwen uit de Dominicaanse Republiek geronseld werden onder het voorwendsel dat zij in de verpleging zouden gaan werken, terwijl zij uiteindelijk in de seksindustrie uitgebuit werden op Antigua, de Turks- en Caicos-eilanden, Curaçao, Aruba en Sint Maarten.⁸⁷ De voorgaande gegevens maken niet helemaal duidelijk of en in welke mate er op *dit* moment sprake is van mensenhandel op Sint Maarten. Hooguit blijkt eruit dat er op Sint Maarten sprake is van een seksindustrie, een industrie waar over het algemeen uitbuiting vaak plaatsvindt.

⁸⁵ Inmiddels is ook het *Trafficking in persons report 2011* gepubliceerd (U.S. Department of State, 2011). In dat rapport wordt gesteld dat de regering van de voormalige Nederlandse Antillen in 2010 te weinig heeft gedaan aan het opstellen en aannemen van wetten om mensenhandel strafbaar te stellen en aan te pakken. Om die reden verschoven de Antillen van een lichtgrijze lijst (*Tier 2*) naar een donkergrijze lijst (*Tier 2-Watchlist*) van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken. Dat betekent dat de voormalige Antillen "significant effort" plegen om aan de minimumstandaarden van de Trafficking Victims Protection Act tegemoet te komen, maar er niet aan voldoen. *Tier 2-Watchlist* betekent bovendien dat er te weinig vooruitgang is geboekt in de bestrijding van mensenhandel of dat er een significante stijging in het aantal slachtoffers van mensenhandel heeft plaatsgevonden. Uit het rapport wordt niet duidelijk in welke mate de bevindingen van toepassing zijn op Sint Maarten.

⁸⁶ Geschat wordt dat uitbuiting in de seksindustrie in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied in totaal jaarlijks 16 miljard dollar aan omzet genereert.

⁸⁷ Voor het grootste deel waren dit vrouwen in de leeftijd van 18 tot 25 jaar. Hun paspoorten werden in beslag genomen en er werd een schuldaflossing met woekerrente opgelegd voor de kosten van huisvesting en gemaakte reizen.

In Sint Maarten bestaat sinds de jaren zestig van de vorige eeuw een gedoogbeleid ten aanzien van de entertainmentindustrie voor volwassenen, net als in de andere voormalige Nederlandse territoria, zoals Curaçao.⁸⁸ Sinds 2003 is in Sint Maarten de Adult Entertainment Policy van kracht, een verordening die het opzetten en exploiteren van zes bordelen⁸⁹ in Sint Maarten regelt (Today, 2011a). Het aantal stripclubs met een vergunning werd vastgesteld op vier. Daarmee stemde de overheid destijds in met de werkverschaffing voor zo'n 164 prostituees en 45 exotische danseressen. Inmiddels zijn er vergunningen afgegeven voor het exploiteren van nog twee bordelen. In elk van beide mogen 20 vrouwen in de prostitutie werken. Dat brengt het totaal aantal vergunde bordelen in Sint Maarten op acht, waar in totaal ruim 200 prostituees mogen werken. Formeel is prostitutie echter tot op de dag van vandaag niet toegestaan in Sint Maarten (Today, 2011b).

Hoewel er op Sint Maarten in de periode van 2008 tot en met 2010 geen opsporingsonderzoeken naar mensenhandel zijn geweest⁹⁰ en in de hiervoor aangehaalde bronnen geen specifieke en recente informatie over mensenhandel op Sint Maarten te vinden is, zijn er wel andere bronnen die aanleiding geven te veronderstellen dat er mensenhandel plaatsvindt. Informatie daarover is afkomstig van het Openbaar Ministerie, politieambtenaren en hulporganisaties op Sint Maarten, waaronder Safe Haven en de Anti Trafficking in Persons Windward Island Foundation (Van der Neut & Wiel-Williams, 2010). Bovendien bestaat er een voedingsbodem voor mensenhandel op het eiland. Dat heeft te maken met de – onder invloed van het massatoerisme – relatief sterk ontwikkelde seksindustrie en met de aanwezigheid van grote groepen migranten die bereid zijn tegen een schamele vergoeding – soms onder erbarmelijke omstandigheden – te werken in de bouw, de detailhandel, de huishouding of het tuinonderhoud. Hierna wordt eerst de uitbuiting in de seksindustrie besproken, daarna de uitbuiting in andere sectoren (zie paragraaf 4.3.2).

⁸⁸ Dat gedoogbeleid is ontstaan toen veel soldaten en buitenlandse arbeiders Curaçao aandeden en Curaçaose vrouwen lastigvielen of hun vroegen om (betaalde) seks. Om die vrouwen te beschermen besloot de overheid vergunningen af te geven voor het bouwen en exploiteren van sekshuizen, eerst op Curaçao in de jaren vijftig en daarna in Sint Maarten in de jaren zestig. In Sint Maarten werden de vergunningen verleend "to protect the local women and children against the lust of Japanese fishermen", die Sint Maarten in die tijd veel aandeden (Today, 2011b).

⁸⁹ De Border Bar, Casablanca, Defiance Haven Hotel, Crystal Club, Le Petit Chateau en de Seaman's Club.

⁹⁰ Onder andere vanwege het ontbreken van een wettelijk kader, beperkte opsporingscapaciteit en een gebrekkig toezicht op de seksbranche.

4.3.1 Uitbuiting in de seksindustrie

Behalve de acht vergunde bordelen zijn er volgens respondenten nog minimaal tien horecagelegenheden waar ook sprake is van prostitutie. Het gaat daarbij vaak om hotels en dansgelegenheden. Meestal hebben de uitbaters van deze gelegenheden vergunningen voor exotische danseressen of masseuses en de dansgelegenheden hebben vaak ook nog een hotelvergunning. De vrouwen die in deze etablissementen werken, reizen meestal met een tewerkstellingsvergunning van de uitbater Sint Maarten in. Hierin én in de arbeidsovereenkomst die bij de vergunningsaanvraag door de uitbater moet worden ingediend, staat vermeld dat de vrouwen gaan werken als 'exotische danseres'. Dat betekent dat zij zich niet volledig mogen ontkleden en dat zij zich ook niet met prostitutie bezig mogen houden.

Dat de praktijk soms anders is, weten sommige vrouwen wel en andere niet.⁹¹ Sommige vrouwen zijn op de hoogte (gebracht) van het feit dat zij ook prostitutiegerelateerde activiteiten moeten verrichten. Over de vraag hoeveel vrouwen worden voorgelogen door de uitbater en er pas bij binnenkomst achter komen dat zij tegen betaling seks moeten hebben met klanten van het etablissement, is weinig bekend. Er is geen informatie beschikbaar over het aantal vrouwen dat in de hotels en dansgelegenheden gedwongen wordt seks met klanten te hebben. In 2009 en 2010 zijn in ieder geval twee of drie aangiften geregistreerd van jonge vrouwen die dachten als exotische danseres te gaan werken, maar vervolgens gedwongen werden tegen hun wil seks te hebben met bezoekers.⁹²

⁹¹ In de praktijk zijn de exotische danseressen schaars gekleed in een gelegenheid aanwezig en zijn ze beschikbaar om een drankje te drinken met een klant. Aan de bar van het hotel of de dansgelegenheid wordt vervolgens een seksafpraak geregeld, waarna de vrouw meegaat naar een hotelkamer die de klant gehuurd heeft. Op het eerste gezicht gaat de uitbater hier vrijuit. Hij runt immers een hotel of dansgelegenheid en heeft een danseres in dienst, die op verzoek van een klant meegaat naar een door de klant gehuurde hotelkamer. De klant dient de uitbater echter wel te betalen voor de periode dat de danseres in de hotelkamer verblijft, omdat zij op dat moment niet in staat is om als danseres voor de uitbater te werken. De vraag is of de exploitant niet in strijd met de hem verleende vergunning handelt of zelfs medeplichtig is aan het onvergund meewerken aan prostitutie.

⁹² Over de manier waarop vrouwen op Sint Maarten gedwongen worden door uitbaters van horecagelegenheden schreef Martis (1999) het volgende: "Women may be subjected to rape and other forms of violence and cannot escape or leave because they don't have their passports or any money...In general the owners of bars and brothels hold a lot of power over these women". Of deze informatie nog actueel is, is onbekend. Het citaat illustreert dat deze vorm van uitbuiting meer dan een decennium geleden op Sint Maarten werd opgemerkt in gelegenheden die ook nu nog bestaan.

Behalve de eerder beschreven hotels en dansgelegenheden waar onvergunde prostitutie plaatsvindt, bestond er tot enkele jaren geleden ook een stripclub in Dutch Quarter waar vrouwen seksueel werden uitgebuit en waarvan de eigenaar sommige vrouwen zou hebben verkracht (Today, 2011b).

Respondenten vermoeden dat uitbuiting in de seksindustrie zich met name voordoet in de circa tien hotels en dansgelegenheden waar onvergunde prostitutie plaatsvindt en in mindere mate in de vergunde bordelen. Dat vermoeden is gebaseerd op het feit dat de vergunde bordelen potentieel eerder aan controles kunnen worden onderworpen en daardoor voorzichtiger te werk zouden gaan. Toch zeggen diezelfde respondenten ook dat het (toe)zicht op die vergunde markt op dit moment zo beperkt is dat de ruim 160 prostituees die er nu werkzaam zijn hoe dan ook blootstaan aan verschillende gradaties van uitbuiting. Daar leek ook sprake van, getuige een paar meldingen van de vermeende opsluiting of mishandeling van prostituees in de afgelopen drie jaar, maar onderzoek door de politie leverde niets op. De opsluiting van prostituees leek te worden verward met de keuze van prostituees om zich te laten opsluiten, omdat zij veelal wonen en werken in dezelfde ruimte en zich in hun vrije tijd beschermen tegen ongewenst bezoek door de deur op slot te (laten) doen.⁹³

Veel vrouwen die in de seksindustrie op Sint Maarten werken, zijn volgens respondenten afkomstig uit de Dominicaanse Republiek en Colombia. Een kleiner deel komt uit Jamaica, Trinidad en Tobago, Guyana, Venezuela, de Verenigde Staten en Oost-Europa (Breakingtravelnews.com, 2004).

4.3.2 Overige uitbuiting

Behalve aanwijzingen voor uitbuiting van vrouwen in de seksindustrie op Sint Maarten zijn er ook aanwijzingen voor uitbuiting in andere sectoren, zoals de

⁹³ Over de bordelen en de woonomstandigheden van prostituees op Sint Maarten schreef Benoît (1999) het volgende: "They are buildings of different sizes, some of which are seriously deteriorated, and appear sordid and murky. All of them have a large hall where shows are staged either on a dance floor or on the bar counter, and where men can play pool or watch films. Women can ignore the men by staying in groups and playing table football in a corner of the room, or they can try to seduce men by inviting them to drink as much as possible. The rooms are all small and similarly furnished and resemble prison cells. They are set to the back of the bar or in the basement. [...] They spend their days and nights in cells aligned along a corridor behind the bar, vulnerable to the brutality of their clients and to the financial demands of their employers. Depending on the house, women pay their rent, their food, and a percentage of their tricks". Uit gesprekken met respondenten komt naar voren dat veel bordelen nog steeds aan dit beeld beantwoorden.

detailhandel, de huishouding, de beveiligingsbranche, de bouw en het tuinonderhoud.

Van respondenten komen onder andere signalen over situaties in de detailhandel die sterk op uitbuitingssituaties lijken. Een aantal allochtone middenstanders zouden personeel werven dat uit hun moederland afkomstig is, onder meer omdat deze werknemers bereid zijn lange werkdagen te maken voor een relatief laag salaris. Voor velen van hen is het heel gewoon om onder die condities te werken en in veel gevallen verdienen ze op Sint Maarten nog altijd meer dan ze in hun eigen land zouden kunnen verdienen. Voor veel geboren Sint Maartenaren daarentegen zouden de condities waaronder deze mensen werken, weinig acceptabel zijn.⁹⁴

Dat deze op uitbuiting lijkende situaties soms uitmonden in een werksituatie waarin ontegenzeggelijk sprake is van uitbuiting, blijkt uit een aantal voorbeelden. Er zijn situaties bekend waarin middenstanders zich niet aan van tevoren gemaakte afspraken houden. In die gevallen gaat een nieuwe werknemer op contractbasis werken tegen een toegezegd loon van ANG 1350, het minimum dat iemand moet verdienen om voor Sint Maarten een werkvergunning te krijgen.⁹⁵ Eenmaal aangekomen op Sint Maarten werkt hij echter tegen een lager salaris dan het afgesproken bedrag en wordt van hem verwacht dat hij het door de ondernemer voorgeschieden vliegticket naar Sint Maarten terugbetaalt. In enkele gevallen zou zelfs sprake zijn van bedreiging: er wordt mee gedreigd dat de familie in het moederland iets wordt aangedaan, als de werknemer zijn reisschuld of de kosten voor zijn verblijf niet inlost. Sommige ondernemers deinzen er niet voor terug familie of vrienden in het moederland te gebruiken om die bedreigingen kracht bij te zetten. Van één geval is bekend dat een werknemer geen aangifte bij de politie deed uit angst voor represailles tegen zijn familie in het moederland. Ook blijkt volgens respondenten uit getuigenverklaringen dat sommige werknemers zeven dagen per week, twaalf tot veertien uur per dag moeten werken en daar nauwelijks voor betaald krijgen. Sommigen moeten hun paspoort inleveren, mogen de woning na het werk niet verlaten of slapen met meerdere collega's op één slaapkamer – soms met zijn vijven of zessen.

⁹⁴ Veel op Sint Maarten geboren inwoners verwachten een loon dat past bij de levensstandaard op dit eiland en ook dat ze voor elk gewerkt uur betaald krijgen.

⁹⁵ Bron: Arbeidsbureau Sint Maarten

Volgens een aantal respondenten vindt ook uitbuiting in het huishouden op aanzienlijke schaal plaats. Ook bij deze vorm van uitbuiting lijken vaak etnische minderheden betrokken te zijn. Zo is er een geval bekend van een vrouw die in het huishouden van een ondernemer uit dezelfde etnische groep werd uitgebuit. Zij mocht het huis niet verlaten, kreeg niets voor haar werkzaamheden betaald en werd bovendien geslagen. Ook haar paspoort werd in beslag genomen.

Mensen die tot een etnische minderheid behoren en slachtoffer van uitbuiting zijn of van op uitbuiting lijkende vormen van arbeid, leiden door taalbarrières en verschillende culturele gebruiken een tamelijk geïsoleerd bestaan in de Sint Maartense samenleving. Ze hebben weinig interactie met geboren Sint Maartenaren of mensen van andere origine. Dat geïsoleerde bestaan en de geringe bereidwilligheid om aangifte te doen (uit angst voor represailles en uit angst als illegaal uitgezet te worden) bemoeilijkt het zicht op uitbuiting of andere wantoestanden binnen de verschillende etnische gemeenschappen. Geregeld komen er bij justitie signalen binnen dat er binnen bepaalde etnische gemeenschappen sprake is van uitbuiting of moderne slavernij, maar op welke schaal die plaatsvindt, is door het geringe zicht op en de geslotenheid van de gemeenschappen niet erg duidelijk. De laatste keer dat er expliciet getallen werden genoemd met betrekking tot uitbuiting, was tijdens een onderzoek door de IOM in 2005. Toen gaven 23 van de 38 geconsulteerde experts aan dat er op Sint Maarten sprake was van uitbuiting. Twaalf keer werden Indiërs als uitgebuite groep genoemd. Daarop volgden Chinezen (elf keer), Dominicanen (tien keer), Guyanezen (negen keer) en Colombianen en Jamaicanen (ieder vijf keer) (IOM, 2005).

Ook de beveiligingsbranche wordt genoemd als sector waar vermoedelijk regelmatig uitbuiting plaatsvindt en ook hier is het aandeel werknemers die afkomstig zijn uit andere landen groot. Regelmatig genoemde landen zijn Jamaica en de Dominicaanse Republiek. Vaste medewerkers van beveiligingsbedrijven werken vaak 12 uur per dag, zes dagen per week, tegen een minimumloon van ANG 1350 per maand. Dat salaris is echter gebaseerd op een 40-urige werkweek.⁹⁶ Voor de overige 32 uur krijgen deze medewerkers niet betaald. Ook deze groep doet nagenoeg geen aangifte van uitbuiting, uit angst te worden ontslagen of als illegaal te worden uitgezet, waardoor zij hun familie in andere (ei)landen niet meer financieel kunnen ondersteunen.

⁹⁶ Bron: Arbeidsbureau Sint Maarten.

Ten slotte is er in de bouw en in het tuinonderhoud regelmatig sprake van uitbuiting, met name van Haïtianen en Jamaicanen. Die uitbuiting wordt onder meer vastgesteld bij controles door de vreemdelingendienst op (bouw)plaatsen, waar meer dan eens illegalen worden aangetroffen die tegen een zeer schamel loon bouw- of tuinierswerkzaamheden uitvoeren.

Van de huidige omvang van de uitbuiting in de detailhandel, de huishouding, de beveiligingsbranche, de bouw en het tuinonderhoud is geen scherp beeld te geven. Veelgenoemde incidenten van daadwerkelijke uitbuiting en aanwijzingen dat illegalen lange dagen moeten werken tegen een zeer karig loon, maken in ieder geval duidelijk dat de uitbuitingsproblematiek in die sectoren groot moet zijn. Ook in Saint Martin worden, door de Franse gendarmerie, gevallen van uitbuiting geconstateerd. In 2008 werd veertien keer een onbekend aantal illegale arbeiders aangetroffen die zouden worden uitgebuit. In 2009 gebeurde dat zes keer en in 2010 opnieuw veertien keer. Onderzoek naar enkele van deze uitbuitingsgevallen leverde soms nieuwe zaken van uitbuiting op, wat in 2009 en 2010 resulteerde in de oplossing van meer feiten dan er waren geconstateerd. Van alle geconstateerde gevallen is helaas onbekend in welke branches de uitbuiting heeft plaatsgevonden.

De informatie die er op dit moment is over de omvang van uitbuiting op Sint Maarten lijkt niet te wijzen op mensenhandel in een georganiseerd crimineel verband. Dat wil zeggen, er bestaat geen zicht op samenwerkingsverbanden die zich uitsluitend en op structurele basis bezighouden met het uitbuiten van vrouwen in de seksindustrie. Overige uitbuiting zoals de uitbuiting in de detailhandel, de beveiligingsbranche of de bouw kan ook niet worden getypeerd als een georganiseerd fenomeen, hoewel dit verschijnsel al wel sinds meerdere jaren plaatsvindt en de wervingsmethoden ook al vele jaren dezelfde zijn. Over het algemeen is een enkele ondernemer, al dan niet samen met zijn familie, betrokken bij het opzetten en uitvoeren van de uitbuiting, en gaat het niet om een georganiseerde groep van criminelen die het oogmerk heeft zoveel mogelijk geld aan een slachtoffer te verdienen.

4.3.3 Discussie en conclusie

Hoewel de voor deze CBA bestudeerde en bevroagde bronnen weinig harde informatie verschaffen over mensenhandel op Sint Maarten, zijn er duidelijke aanwijzingen dat mensenhandel hier een problematisch fenomeen is. Het zijn vooral verhalen van respondenten waaruit kan worden opgemaakt dat er uitbuiting van migranten plaatsvindt in onder andere de seksindustrie, de middenstand, de huishouding, de beveiliging, de bouw en het tuinonderhoud.

Binnen die branches zijn het vooral mensen die afkomstig zijn van de omliggende armere eilanden in het Caribisch gebied die worden uitgebuit.

Dat er weinig harde gegevens bekend zijn over uitbuiting in de middenstand, de huishouding, de beveiliging, de bouw en het tuinonderhoud hangt sterk samen met de aard van het delict. In veel gevallen hebben zowel uitbuiters als slachtoffers namelijk financiële belangen, waardoor zelden aangifte van uitbuiting wordt gedaan. Uitbuiters verhogen hun omzet door de loonkosten laag te houden en hun 'slachtoffers' nemen genoegen met een laag salaris, omdat zij zichzelf en hun familie daarmee kunnen bedruipen. Klagen over onhoudbare arbeidssituaties heeft weinig zin, omdat velen weten dat zij eenvoudig vervangen kunnen worden door anderen: er zijn naar schatting 15.000 illegale migranten in Sint Maarten die geld willen verdienen. De verwachting is dan ook dat de mogelijkheden voor uitbuiting groot blijven, zolang er zoveel migranten op Sint Maarten zijn en zij gezamenlijk een 'schaduwarbeidsmarkt' vormen.

De impact die die bereidwillige schaduwarbeidsmarkt op de Sint Maartense overheid en samenleving heeft, is groot en brengt een kettingreactie aan schadelijke gevolgen met zich mee. In de eerste plaats ontstaat een klimaat van oneerlijke concurrentie, waarin bonafide ondernemers zichzelf uit de markt prijzen, omdat hun arbeidskrachten te duur zijn. Ten langen leste kunnen ook zij zich, om het hoofd boven water te houden, ertoe genoodzaakt voelen goedkope arbeidskrachten in dienst te nemen. Niet alleen leidt dat tot schade aan de rechtsorde, bijvoorbeeld doordat ondernemers zich niet meer aan het wettelijk verplichte minimumloon kunnen houden, ook de legale arbeidsmarkt krimpt bij grootschalige uitbuiting, doordat iedere migrant een (deel van de) baan van een ander 'inpikt': veel illegalen op Sint Maarten werken twaalf uur per dag, zes dagen per week.

Deze ontwikkelingen leiden tot een groot verlies aan belastinginkomsten voor de Sint Maartense overheid. Alle bedrijven die met illegale en uitgebuite krachten werken, betalen nagenoeg geen of te weinig loonbelasting. Het is niet bekend hoeveel bedrijven met illegale migranten werken, maar de schade voor de overheid kan op jaarbasis in de miljoenen guldens lopen.

De overheid kan die gederfde inkomsten niet aanwenden om de explosieve groei van de Sint Maartense samenleving het hoofd te bieden, waardoor met name de infrastructuur en sociale voorzieningen onder druk komen te staan. De niet aflatende stroom van illegale migranten die jaarlijks naar Sint Maarten komt, vergroot die druk bovendien alleen maar.

Voor uitgebuite migranten zelf blijft de schade van mensenhandel niet beperkt tot zeer geringe inkomsten. Doordat zij onder hoge druk staan en vaak in

slechte omstandigheden tegen magere arbeidsvoorwaarden moeten werken, zijn zij als groep extra kwetsbaar voor fysieke en psychische problemen. De afhankelijkheid van het beperkte loon dat zij verdienen, houdt de uitgebuite migranten en hun families bovendien vaak in de greep van uitbuiters, waardoor ze in hun persoonlijke vrijheid worden beknot.

Met betrekking tot uitbuiting in de seksindustrie geldt dat de grote stroom toeristen op Sint Maarten van oudsher een grote vraag naar seks- en animeervertier oplevert. Het feit dat Sint Maarten een van de weinige gedoogeilanden in het oostelijk Caribisch gebied is waar seks te koop is, trekt groepen sekstoeristen naar het eiland, maar creëert ook een klimaat waarin twee- tot driehonderd vrouwen in de seks- en animeerbranche blootstaan aan mogelijke uitbuiting.

Dat er binnen die branche sprake is van mensenhandel, wordt niet overduidelijk uit de verkregen informatie. Anders dan bij de uitbuiting in de eerdergenoemde arbeidssectoren, heeft dat in hoofdzaak te maken met een gebrekkig toezicht op deze branche en een beperkte handhaving van de regelgeving uit de Adult Entertainment Policy die specifiek op de seks- en animeerbranche van toepassing is. Ook de taboesfeer rond sekswerk speelt een rol in de beperkte zichtbaarheid van het delict. Eigenlijk is de voornaamste conclusie dat er pas daadwerkelijk uitspraken over de eventuele aanwezigheid van mensenhandel in de seksindustrie gedaan kunnen worden, als er een beter zicht op de branche komt. En dat lijkt noodzakelijk, gelet op de verschillende signalen die over ernstige uitbuiting in de seksindustrie naar voren komen.

Voor de seks- en animeerbranche geldt net als voor de andere arbeidssectoren dat armoede een belangrijke aanleiding voor vrouwen uit omliggende landen is om op Sint Maarten te gaan werken. Dat een aantal van hen bij aankomst op Sint Maarten vervolgens uitgebuit worden als prostituee, is een aanwijzing voor mensenhandel in zijn puurste vorm. Hier is geen sprake van ogenschijnlijke overeenstemming tussen uitbuiters en uitgebuite, zoals daar in de andere arbeidssectoren soms wel sprake van is.

De gevolgen van mensenhandel in de seks- en animeerbranche beperken zich in hoofdzaak tot de vrouwen die er het slachtoffer van zijn, omdat zij ernstig in hun fysieke en psychische integriteit worden aangetast. Hoewel de gevolgen van mensenhandel binnen deze branche op geen enkele wijze gebagatelliseerd mogen worden, kan vanuit een perspectief van criminaliteitsbestrijding wel worden gesteld dat het probleem beheersbaar kan worden: het gaat bij de seks- en animeerbranche om een handvol horecagelegenheden en een groep van een

paar honderd vrouwen die erin werken. Absolute voorwaarde is echter dat het openbaar bestuur en handhavings- en opsporingsdiensten meer zicht krijgen op wat er in de vergunde en onvergunde seksbranche gebeurt en dat de huidige wetgeving, waarin mensenhandel als zodanig nauwelijks strafbaar is, wordt herzien. Alleen dan kunnen de vrouwen in deze branche tegen uitbuiting worden beschermd. Mogelijk biedt de ondertekening van een vernieuwd Memorandum of Understanding door de ministers van justitie van de vier landen in het Koninkrijk een eerste stap in deze richting.⁹⁷

Samenvattend kan worden gesteld dat bij uitbuiting in de seksindustrie vooral uitgebuite vrouwen geschaad worden door de inbreuk op hun lichamelijke en psychische integriteit, terwijl bij uitbuiting in de andere sectoren grote schade wordt toegebracht aan de infrastructuur, de sociale voorzieningen en de sociaal-economische positie van Sint Maarten.

Wat doorslaggevend is bij de vraag of mensenhandel op Sint Maarten een probleem is, hangt dus samen met de vraag van wat voor soort schade er sprake is. Hoe dan ook lijkt de grote financiële schade die de overheid en daarmee de samenleving van Sint Maarten lijdt ten gevolge van de grootschalige uitbuiting in verschillende arbeidssectoren voldoende aanleiding om de aanpak van mensenhandel in die sectoren te prioriteren. De schade van mensenhandel in de vergunde en onvergunde seks- en animeerbranche lijkt beheersbaar mits het toezicht verbetert. De schadelijke impact van uitbuiting op een in omvang beheersbare én qua zichtbaarheid eenvoudig te identificeren groep vrouwen op Sint Maarten vraagt echter om snelle en adequate interventies door openbaar bestuur en handhavingsdiensten waarmee het zicht op uitbuiting wordt verbeterd en vrouwen daar beter tegen kunnen worden beschermd.

⁹⁷ Dit memorandum, dat in juni 2011 door de ministers van justitie van de vier landen in het Koninkrijk werd getekend, betreft de intensivering van de samenwerking en de prioritering van de aanpak van mensenhandel, evenals die van mensensmokkel en illegale immigratie. De daarmee gepaard gaande verplichtingen voor de landen vormen, ook internationaal gezien, een belangrijk signaal dat de landen in het Koninkrijk hechten aan een intensieve aanpak van deze drie criminaliteitsvormen.

4.4 Overige handel en smokkel

4.4.1 Vuurwapens

Opsporingsdiensten op Sint Maarten komen nauwelijks in aanraking met de georganiseerde smokkel van of handel in vuurwapens. Het aantal inbeslagnames van vuurwapens en de informatie uit opsporingsonderzoeken maken duidelijk dat er op Sint Maarten geen zwarte markt bestaat voor de im- en export van (grote) partijen vuurwapens. Het Korps Politie Sint Maarten en de douane registreerden in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk de inbeslagnames van 23, 26 en 41 vuurwapens.⁹⁸

Volgens verschillende respondenten zijn vuurwapens reeds in voldoende mate op Sint Maarten aanwezig om in de vraag ernaar te kunnen voorzien. Ze gaan van hand tot hand, worden binnen het criminele circuit doorverkocht en komen over de verschillende drugsstromen naar Sint Maarten, veelal ter ondersteuning van de drugssmokkel. Die drugsstromen zouden het opzetten van een illegale vuurwapenmarkt overbodig maken. Veel van de met de drugs meegesmokkelde vuurwapens worden achtergelaten op Sint Maarten of worden tweedehands doorverkocht. Ten slotte zouden kleine partijen vuurwapens via zeilschepen of in zeecontainers binnengesmokkeld worden; hierbij wordt het beperkte toezicht op zeilschepen en zeecontainers volgens meerdere respondenten door criminelen uitgebuit. De informatie over deze vorm van vuurwapensmokkel kan echter niet bevestigd worden.

4.4.2 Vals geld

De douane en het KPSM registreerden geen van beiden in de afgelopen drie jaar inbeslagnames van vals geld. Als er vals geld in beslag wordt genomen, is dat veelal afkomstig van het bankwezen op Sint Maarten. Er zijn richtlijnen dat banken vals geld bij het KPSM moeten aanmelden en inleveren, maar de praktijk leert dat dat zelden gebeurt. Op dit moment is er één bank op Sint Maarten die vals geld bij het KPSM inlevert. Als die bank vals geld tegenkomt, is er meestal

⁹⁸ Mogelijk bestaat er een zekere overlap tussen de registratiecijfers van KPSM en douane, maar in welke mate is onbekend. Voor de volledigheid worden hier de registratiecijfers van KPSM en douane afzonderlijk vermeld. KPSM: 12 in 2008, 18 in 2009 en 31 in 2010. Douane: 11 in 2008, 8 in 2009 en 10 in 2010. Onder de 90 in totaal geregistreerde vuurwapens bevonden zich 11 luchtpistolen of -geweren, 7 revolvers, 6 (hand)geweren, 5 *shotguns* en 1 neppistool. Van de andere vuurwapens is onbekend om wat voor soort het ging.

sprake van biljetten van \$ 50. De Bank van de Nederlandse Antillen⁹⁹ waarschuwt jaarlijks ook voor de distributie van valse biljetten van ANG 50 en ANG 100¹⁰⁰, maar over de afgelopen drie jaar is daarvan op Sint Maarten nauwelijks iets gebleken.

Los van de beperkte inbeslagnames van vals geld op Sint Maarten, is er ook geen informatie voorhanden dat er op Sint Maarten geld wordt vervalst. Indien dat het geval zou zijn, zou de Antilliaanse gulden daar volgens respondenten eerder voor in aanmerking komen dan de dollar, omdat eerstgenoemde valuta makkelijker te vervalsen is.

4.4.3 Discussie en conclusie

Op het eerste gezicht is er geen aanleiding om te veronderstellen dat er sprake is van een smokkelmarkt voor vuurwapens; uit de beschikbare informatie over de smokkel van vuurwapens of de illegale handel daarin kan worden geconcludeerd dat vuurwapens op Sint Maarten al ruimschoots voorhanden zijn. Aan de andere kant heeft het onderzoek ook aangetoond dat er vanuit handhavings- en opsporingsdiensten weinig aandacht naar uitgaat. Al sinds een jaar of zeven hebben er geen opsporingsonderzoeken naar (vermeende) vuurwapensmokkel of -handel plaatsgevonden en ook in beslag genomen vuurwapens zijn zelden aanleiding geweest voor verder onderzoek.

Ten aanzien van vals geld is met iets meer zekerheid vast te stellen dat het fenomeen op dit moment nauwelijks voorkomt. Er rouleert geen schadelijke hoeveelheid vals geld op Sint Maarten en ook de productie ervan komt niet voor. Vals geld vormt dan ook nauwelijks een probleem.

⁹⁹ Hoewel deze bank sinds de ontmanteling van de Antillen een andere naam heeft (Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten), is in dit rapport verscheidene malen sprake van de Bank van de Nederlandse Antillen: het onderzoek heeft vooral betrekking op de periode van voor de ontmanteling.

¹⁰⁰ Waarbij goudfolie uit biljetten van ANG 10 wordt geknipt, die vervolgens op valse biljetten van ANG 100 wordt geplakt, zodat deze echter lijken.

5

Witwassen

Al vele tientallen jaren zijn eilanden in het Caribisch gebied vatbaar voor groot-schalige witwaspraktijken¹⁰¹ (UNODC, 2007). Dat heeft een aantal oorzaken. In de eerste plaats zijn veel van die eilanden belastingparadijzen¹⁰² en voorzien zij al sinds jaren in offshorediensten voor vermogende Amerikaanse en Europese (rechts)personen.¹⁰³ Bovendien ligt het Caribisch gebied geografisch gezien op een van de drukste drugsroutes in de wereld (zie ook paragraaf 4.1.1) en gaat er in het gebied door de enorme toeristische industrie veel cash geld om, waardoor crimineel verkregen geld tamelijk onzichtbaar over die geldstromen kan worden witgewassen. Het International Monetary Fund (IMF) schat dat er jaarlijks in het hele Caribisch gebied 50 miljard dollar wordt witgewassen.

Ook Sint Maarten is een van die Caribische eilanden waar criminelen hun geld witwassen. Dat kan onder andere doordat de relatief sterke economische groei¹⁰⁴ ten gevolge van het toerisme een omvangrijk bancaire en cash kapitaal-verkeer op Sint Maarten op gang brengt. In dat verkeer vallen criminelen die grote hoeveelheden geld willen witwassen minder op. Bovendien trekt de economische groei in combinatie met een gunstig investeringsklimaat vermogende investeerders aan die hun geld in grootschalige bouwprojecten investeren (met name hotels en casino's). In het verleden heeft dat soms

¹⁰¹ Onder witwassen wordt verstaan: Het (doen) verrichten van handelingen waarmee criminele opbrengsten worden voorzien van een ogenschijnlijk legale herkomst en opgaan in het reguliere betalingsverkeer.

¹⁰² De voornaamste kenmerken van belastingparadijzen zijn: minimale of geen heffing van belastingen, weinig toezicht op en transparantie in het geldverkeer (onder andere door bankgeheimen) en het bestaan van wetten die voorkomen dat informatie tussen overheden kan worden uitgewisseld. De Kaaimaneilanden en de Britse en Amerikaanse Maagdeneilanden zijn enkele van de grootste belastingparadijzen in het Caribisch gebied (The Cutting Edge, 2010).

¹⁰³ Het gunstige belastingklimaat in het Caribisch gebied is een erfenis van de ontmanteling van de voormalige koloniën van het Britse Rijk. Toen in de jaren zestig een groot aantal overzeese territoria van het Verenigd Koninkrijk onafhankelijk werd, gingen deze eilanden op zoek naar mogelijkheden om zich economisch te ontwikkelen. Aangezien veel van deze eilanden geen natuurlijke hulpbronnen hadden, werd geprobeerd om met gunstige belastingtarieven buitenlandse investeerders aan te trekken die een lokale economie konden stimuleren. De eilanden in het gebied gingen onderling zelfs concurreren met belastingtarieven. Die ontwikkeling heeft ertoe geleid dat sommige eilanden in het Caribisch gebied nu bekend staan als belastingparadijs.

¹⁰⁴ Vergelijken met de economische groei van omliggende eilanden in het oostelijk Caribisch gebied, waarvan de meeste een kleine(re) toeristische sector en een lager bruto nationaal product hebben.

investeerders naar Sint Maarten getrokken die hun vermogen op twijfelachtige wijze hadden vergaard. Het is denkbaar dat zij dit vermogen in onroerend-goedprojecten investeerden om daarmee mogelijkheden te creëren (een deel van) hun crimineel verkregen vermogen wit te wassen. Van een paar van die twijfelachtige grote buitenlandse investeerders is bekend dat zij op Sint Maarten hotels en casino's¹⁰⁵ bouwden die tot op de dag van vandaag in bedrijf zijn en financieel en qua werkgelegenheid een impuls geven aan de toeristische economie, die voor het land zo noodzakelijk is.

Wat ook meespeelt in de mogelijkheden om op of via Sint Maarten geld wit te wassen, is het feit dat het land al jaren te kampen heeft met een structurele onderbezetting van een overheid die niet is meegegroeid met de enorme economische expansie waarmee Sint Maarten sinds de komst van het massatoerisme te maken heeft. Daardoor heeft de overheid nog altijd grote moeite om toezicht te houden op de stroom aan toeristen, (illegale) migranten en investeerders die het eiland aandoen. Ook daardoor kan zwart geld betrekkelijk eenvoudig rouleren in de Sint Maartense samenleving om vervolgens te worden witgewassen.

Over de mate waarin buitenlandse investeerders crimineel verkregen vermogen op Sint Maarten witwassen, is niet veel bekend. Uit de interviews met verschillende respondenten en een analyse van beschikbare (onderzoeks)-literatuur over witwassen op Sint Maarten komt in ieder geval het beeld naar voren dat *het klimaat* voor witwassen er gunstig is te noemen, zoals hierboven al is betoogd.

De vraag is nu waar het geld dat op of via Sint Maarten wordt witgewassen, vandaan komt, welke witwasmethoden worden gebruikt en om hoeveel zwart geld het gaat. Over de herkomst van het geld kunnen wel wat algemene uitspraken worden gedaan (zie hiervoor paragraaf 5.1). Ook is een aantal op Sint Maarten gevolgd witwasmethoden aan het licht gekomen, hoewel die vanwege gebrekkige gegevens over de omvang slechts een beperkt beeld geven van het witwasklimaat. Deze witwasmethoden zijn onttrokken uit een paar (delen van) opsporingsonderzoeken of uit gesprekken met experts die kennis

¹⁰⁵ Eind 2008 werd een lijst opgesteld van casino's die bij het gouvernement van Sint Maarten bekend zijn. Op die lijst stonden tien casino's en vier hotelcasino's, waarvan er een paar in handen zijn van twee Italiaanse ondernemers en een Turkse ondernemer tegen wie in eerdere jaren strafrechtelijke onderzoeken hebben gelopen in de Verenigde Staten en in Italië. Alle onderzoeken hadden betrekking op witwassen, belastingfraude en verzekeringsfraude.

over het gebruik ervan hebben.¹⁰⁶ Ze worden beschreven in paragraaf 5.2. De hoeveelheid geld die op Sint Maarten wordt witgewassen, is nauwelijks te schatten, maar de transacties die bij het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties¹⁰⁷ (hierna afgekort als MOT) als ongebruikelijk en verdacht zijn geregistreerd, kunnen daarin wel enig inzicht verschaffen. Hier moet wel benadrukt worden dat er pas sprake is van witwassen, als een vervolgonderzoek naar de herkomst van verdachte transacties tot een veroordeling heeft geleid. Tot die tijd kan hooguit gesproken worden van vermoedens van witwassen, waarbij de verdachte transacties van het MOT als indicatie voor de omvang ervan kunnen dienen. De MOT-cijfers worden besproken in paragraaf 5.3.

5.1 Herkomst van wit te wassen geld

Het geld dat op Sint Maarten wordt witgewassen, is deels afkomstig van criminaliteit die in of vanuit het land zelf plaatsvindt, deels van criminaliteit elders waarbij het zwarte geld Sint Maarten uitsluitend ‘aandoet’.

Crimineel geld dat op of vanuit Sint Maarten is verdiend, komt meestal voort uit drugs- of mensensmokkelactiviteiten van verdachten die op het eiland wonen. Zo is er een Sint Maartense drugssmokkelgroep die zich bezighoudt met het witwassen van drugsopbrengsten via een horecagelegenheid en de investering van zwart geld in onroerend goed op Sint Maarten en in de Dominicaanse Republiek.¹⁰⁸ Een voorbeeld waaruit blijkt dat er zwart geld naar Sint Maarten komt dat niet uit ‘lokale’ criminaliteit afkomstig is, is de aanhouding van een man op Puerto Rico die daar op het vliegtuig naar Sint Maarten zou stappen. De man had ruim \$ 114.000 aan contanten bij zich en verklaarde voor de rechter: “This is my fortune, I found it. I put it in my bag and I go home.”

¹⁰⁶ Hoewel ook uit die onderzoeken en gesprekken duidelijk naar voren komt dat er te weinig aandacht is voor witwasonderzoeken en deze te weinig prioriteit krijgen, onder meer door beperkte capaciteit en witwasexpertise bij politie en justitie en het beperkte toezicht op de naleving van witwasrichtlijnen door financiële instellingen op Sint Maarten.

¹⁰⁷ Op Sint Maarten is een landsverordening van kracht die voorschrijft dat een *moneytransfer* of geldstorting op een creditcardrekening boven de ANG 5000, de invoer van cash bedragen boven de ANG 10.000, een *casino-payout* boven de ANG 20.000 of een girale geldoverschrijving naar het buitenland boven een miljoen als ongebruikelijk gemeld moet worden aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties. Op basis van deze objectieve en enkele aanvullende subjectieve indicatoren dienen verleners van financiële diensten, maar ook juweliers, autodealers, advocaten en notarissen bij het Meldpunt melding te maken van het overschrijden van het meldbedrag.

¹⁰⁸ Van de investering in onroerend goed staat (nog) niet vast dat het om witwassen gaat, maar het aangekochte onroerend goed zou daar wel voor aangewend kunnen worden.

Op welke schaal crimineel geld op Sint Maarten wordt witgewassen, is niet exact te zeggen. Evenmin kan worden gezegd wat de verhouding tussen lokaal en niet-lokaal verkregen crimineel geld is. In ieder geval benadrukken respondenten dat buitenlandse criminelen Sint Maarten al jaren redelijk makkelijk weten te vinden voor het plegen van financiële criminaliteit en witwassen. Dat komt vooral door het gunstige financiële klimaat, het beperkte financiële toezicht, de beperkte controle op de naleving van wet- en regelgeving, de ruime vertegenwoordiging van verleners van financiële diensten (zoals trustkantoren) en de mogelijkheid om eenvoudig offshoreconstructies op te richten.

Zo trok een Litouws echtpaar in 2001 naar Sint Maarten en kon het zich bijna zes jaar lang bezighouden met het vervalsen van bankverklaringen waarmee derden (veelal bedrijven) leningen afsloten waarvoor zij eigenlijk niet in aanmerking kwamen. Naar schatting verdiende het echtpaar ruim 8,5 miljoen dollar met deze praktijken en waste het paar het verdiende geld op Sint Maarten wit met financiële transacties, bouwprojecten en een investeringsfonds. Op dit moment loopt een strafrechtelijk financieel onderzoek om (een deel van) het wederrechtelijk verkregen vermogen terug te krijgen.

Om een indruk te geven van de hoeveelheid geld die met criminaliteit op Sint Maarten kan worden verdiend, wordt in tabel 7 een klein aantal onderzoeken gepresenteerd waarin het wederrechtelijk verkregen voordeel is berekend. De eerdergenoemde 8,5 miljoen dollar wordt ook in deze tabel getoond, samen met de bedragen die in acht andere (opsporings)onderzoeken werden berekend (over de periode 2008-2010). Uit de drie mensensmokkelonderzoeken, vier drugsonderzoeken en twee onderzoeken naar oplichting bleek dat criminelen in totaal minimaal 14 miljoen dollar verdienden.

Tabel 7

Bedragen uit opsporingsonderzoeken naar witwassen		
Mensensmokkel	Drugs	Oplichting / valsheid in geschrifte
\$ 79.200	\$ 281.070	\$ 8.517.516
\$ 108.735	\$ 40.000	\$ 703.348
\$ 185.000	\$ 285.775	-
-	\$ 3.722.700	-

Bron Recherche Samenwerkingsteam Sint Maarten

5.2 Witwasmethoden

Er zijn uiteenlopende methoden waarmee geld op Sint Maarten wordt witgewassen. De belangrijkste worden hier besproken.

Witwassen via trustkantoren¹⁰⁹ en offshoreconstructies In de afgelopen drie jaar zijn twee van de vier op Sint Maarten gevestigde trustkantoren betrokken geweest bij het witwassen van crimineel verkregen geld. Veelvuldig noemen respondenten dergelijke financiële instellingen als mogelijke *witwasfacilitators*. Voor buitenstaanders is het haast niet mogelijk te zien wie de feitelijke eigenaar is van een vermogen dat bij een trustkantoor ingelegd is. Daarom is het begrijpelijk dat criminelen die de herkomst van hun vermogen willen versluieren, voor een trustkantoor kiezen.

In 2008 zou een trustbedrijf meegewerkt hebben aan het witwassen van grote sommen geld die door een voormalige politiecommissaris bij het bedrijf werden ondergebracht. De directeurs van het bedrijf worden ervan verdacht geen (wettelijk verplicht) onderzoek¹¹⁰ te hebben gedaan naar de herkomst van ruim 1,8 miljoen dollar die via 119 transacties bij het trustkantoor werd ondergebracht. De meeste bedragen die de verdachte bij het trustbedrijf onderbracht, hadden een waarde van \$ 9000; kennelijk wilde hij daarmee de doormelding aan het MOT voorkomen. Het geld was afkomstig uit een (zogenaamde) erfenis en uit een huurkoopovereenkomst waarmee de verdachte ten onrechte een huurvergoeding wist te verkrijgen van een overheidsorganisatie.

Ook in 2009 is vermoedelijk een trustbedrijf uit Sint Maarten gebruikt voor het witwassen van geld. In deze zaak speelt ook een oprichtingsonderneming voor offshorebedrijven uit Anguilla een rol. Franse criminelen gebruikten het trustkantoor en de oprichtingsonderneming vermoedelijk voor het doorsluizen en witwassen van geld dat uit beleggingsfraude afkomstig was.

¹⁰⁹ Trustkantoren beheren het vermogen van derden, bijvoorbeeld namens een erflater voor een nog onvolwassen erfgenaam.

¹¹⁰ Sinds 2003 zijn veel financiële dienstverleners ertoe verplicht onderzoek te doen naar financiële transacties, om die in het geval van malversaties door te melden aan het MOT.

Nadat via de oprichtingsonderneming uit Anguilla offshorebedrijven waren opgericht, belden de criminelen vermogende particulieren in het Verenigd Koninkrijk en een aantal andere Europese landen met de vraag of zij interesse hadden om aandelen te kopen van deze bedrijven. Aan de slachtoffers werd met overtuiging verteld dat het hier om goedlopende bedrijven ging die het geld van investeerders zouden gebruiken om te investeren in verdere groei. Met een kleine inleg zouden de investeerders een hoog rendement kunnen behalen. Om hun verhaal kracht bij te zetten maakten de criminelen websites van deze 'goedlopende' bedrijven om daarmee de indruk te wekken dat het hier om multinationals van aanzien ging. Veelal waren die websites nagenoeg exacte kopieën van elkaar en was alleen de naam van de rechtspersoon veranderd. Een grote groep mensen zwichtte voor het aantrekkelijke aanbod van deze geraffineerde criminelen en maakte aanzienlijke bedragen over naar bankrekeningen op Sint Maarten. Ze zagen hun belegging echter in rook opgaan. Deze vorm van oplichting staat ook bekend als *boilerroomfraude*.

Hetzelfde trustkantoor werd genoemd bij een verdenking van witwassen van geld uit de Verenigde Staten via een offshorebedrijf in Anguilla. De eigenaar van het trustkantoor op Sint Maarten, die tevens de beheerder van het offshorebedrijf was, verzuidde om grote girale transacties uit de Verenigde Staten te melden aan het MOT, terwijl dit gelet op de totale waarde van de transacties (ongeveer 1,8 miljoen gulden) wel verplicht was.

Verplaatsing van contant geld Hoewel verplaatsing van contant geld geen manier is om geld wit te wassen, wordt dit verschijnsel wel in deze paragraaf beschreven, omdat het verplaatsen van crimineel verkregen geld vaak een voorfase is van het uiteindelijke witwassen of investeren. De douane meldt dat er met enige regelmaat grote contante geldbedragen via de luchthaven of over zee Sint Maarten worden binnengebracht. Vermoedelijk wordt een aanzienlijk deel daarvan niet bij de douane aangemeld, hoewel dat wel verplicht is voor bedragen groter dan ANG 10.000.

In totaal registreerde de douane in de afgelopen drie jaar veertien onaan-gemelde transporten met een gezamenlijke waarde van ruim \$ 608.000. Bij zes transporten werd een wettelijke boete van 10 procent van het getransporteerde bedrag opgelegd. Hoogstwaarschijnlijk ging het in die zes gevallen niet om inkomsten die verkregen waren uit criminaliteit. Vier keer werd het geld in beslag genomen, vermoedelijk omdat het wel uit criminaliteit afkomstig was. Het geld, met een totale waarde van \$ 178.000, waaronder één bedrag van ruim \$ 100.000, was listig verpakt, waarschijnlijk om het aan het zicht van de

opsporingsdiensten te onttrekken. Wat er met de overige vier onaangemelde geldtransporten is gebeurd, is onbekend.

In aanvulling op de inbeslagnames van de douane verrichtte de kustwacht in 2010 een vijfde grote inbeslagname. Toen werd aan boord van een go-fast \$ 180.000 aangetroffen. De verdachte deed afstand van het geld en opsporingsinformatie wijst erop dat dat geld uit drugsactiviteiten afkomstig moet zijn geweest.

Hoewel de douane geen verder onderzoek heeft uitgevoerd naar de veertien onderschepte geldtransporten, is het ongebruikelijk te noemen dat deze transporten niet zijn aangemeld. In sommige gevallen is het verzuim toe te schrijven aan onwetendheid bij de transporteur over de wettelijke richtlijnen voor geldtransporten. In andere gevallen gaat het echter om het moedwillig verzwijgen van het transport, bijvoorbeeld om uit criminaliteit verkregen vermogen weg te kunnen sluisen. In plaats van het wegsluiten van grote bedragen, die de door de douane gehanteerde meldgrens overstijgen, komt ook het *smurfen* van contant geld voor. In dat geval vliegen meerdere mensen tegelijk naar Sint Maarten die allemaal een deel van een geldbedrag bij zich dragen, waarbij elk deel onder de meldgrens van de douane blijft.

Er zijn op Sint Maarten ook een paar postorderbedrijven die zich bezighouden met het vervoer van grote hoeveelheden zwart geld. Respondenten geven aan dat deze bedrijven dagelijks kleine sportvliegtuigjes vanaf Juliana Airport tussen de eilanden in het oostelijk Caribisch gebied heen en weer laten vliegen die onaangemeld geld vervoeren in reguliere postpakketten. Ook reguliere postbedrijven als DHL, Fedex en UPS zouden hiervoor misbruikt worden, omdat zij nagenoeg ongecontroleerd pakketten van en naar Sint Maarten kunnen vliegen. Privéjets kunnen in veel gevallen eveneens ongecontroleerd geld in- en uitvoeren. De mogelijkheden om op die manier zwart geld of smokkelwaar van en naar Sint Maarten te vervoeren zijn volgens respondenten legio.

Behalve verplaatsingen van contant geld via (illegale) koeriers voltrekken zich ook girale zwartgeldverplaatsingen van en naar Sint Maarten, onder andere via *moneytransfers* (door *moneyremitters*).

Witwassen via moneyremitters¹¹¹ Moneyremitters verplaatsen niet alleen geld, maar kunnen ook gebruikt worden voor het versluieren van de herkomst ervan. Door geld via verschillende kanalen en in verschillende hoeveelheden door te sturen naar andere landen kunnen criminelen de herkomst ervan zo versluieren dat deze nauwelijks nog te achterhalen is door opsporingsdiensten.

Op Sint Maarten bevinden zich zes vergunde moneyremitters.¹¹² Zij staan onder toezicht van de Bank van de Nederlandse Antillen, en iedereen die via deze kantoren geld wil doorsluizen naar andere landen, is verplicht zich te legitimeren. Zo wordt de handel in crimineel geld zoveel mogelijk tegengegaan. Bovendien zijn deze vergunde moneyremitters meldingsplichtig bij ongebruikelijke transacties.

Naast de zes vergunde moneyremitters zijn ook vier of vijf niet-vergunde moneyremitters actief.¹¹³ Zij staan niet onder toezicht van de Bank van de Nederlandse Antillen en bij deze kantoren hoeven mensen zich niet te legitimeren als zij geld willen doorsluizen. Volgens verschillende respondenten gebruiken een aantal mensen de onvergunde moneyremitters om zwart contant geld van Sint Maarten door te sluizen naar andere landen. Op welke schaal dat gebeurt, is onbekend. De onvergunde moneyremitters melden ongebruikelijke transacties niet aan het MOT. Bij een van deze moneyremitters heeft het MOT vorig jaar meldsoftware geïnstalleerd (The Daily Herald, 2010), maar tot op heden heeft het kantoor geen ongebruikelijke transacties gemeld.

Witwassen via ondergronds bankieren¹¹⁴ In eerder onderzoek naar criminaliteit op Sint Maarten wordt gesproken over vermoedens “van verschillende bronnen” dat er geld wordt witgewassen via het Hawala-bankensysteem¹¹⁵ (WODC, 2007). Het huidige onderzoek over 2008, 2009 en 2010 heeft daarover geen aanvullende informatie opgeleverd, maar een aantal respondenten geeft aan dat het systeem nog steeds gebruikt kan worden, omdat er nauwelijks opsporingsaandacht is voor eventueel misbruik ervan.

¹¹¹ Dit zijn geldtransactiekantoren die tegen betaling van provisie geld ter beschikking stellen aan iemand anders in de wereld, zonder dat er cash geld verplaatst hoeft te worden.

¹¹² Van Western Union (drie filialen), Union Caribe (twee filialen) en Moneygram (een filiaal).

¹¹³ Een ervan houdt zich ook bezig met het vervoer van grote sommen contant geld.

¹¹⁴ Ondergronds bankieren is het verplaatsen van criminele opbrengsten buiten de officiële kanalen om, via ‘ondergrondse’ banken (die niet van overheidswege worden gecontroleerd en gecertificeerd).

¹¹⁵ Het Hawala-bankensysteem werkt volgens het principe dat er een geldtransactie plaatsvindt zonder dat het geld fysiek wordt verplaatst. De transactie is gebaseerd op vertrouwen tussen leden van het Hawala-netwerk.

De grote groep Indiase ondernemers op Sint Maarten bedient zich nog altijd in geringe mate van het legale bankencircuit en ook moneyremitters worden door Indiase ondernemers nauwelijks gebruikt om geld door te sturen, althans voor zover we hiervoor kunnen afgaan op de uitgaande ongebruikelijke transacties van het MOT. In die registraties komt India als doelland van geldtransacties nauwelijks voor, terwijl de herkomstlanden van andere ondernemende migrantengroepen op Sint Maarten (zoals de Verenigde Staten, China, Haïti, Jamaica, Brazilië en de Dominicaanse Republiek) daar wel ruimschoots in voorkomen, zie bijlage 7.

Het niet gebruiken van banken of moneyremitters voor het doorsturen van geld zou er een aanwijzing voor kunnen zijn dat het bij Indiase mensen populaire Hawala-bankensysteem nog altijd gebruikt wordt om geld door te sluizen naar India. Door het ontbreken van aanvullende informatie blijft echter onduidelijk of en in welke mate dit systeem gebruikt wordt voor het witwassen van geld.

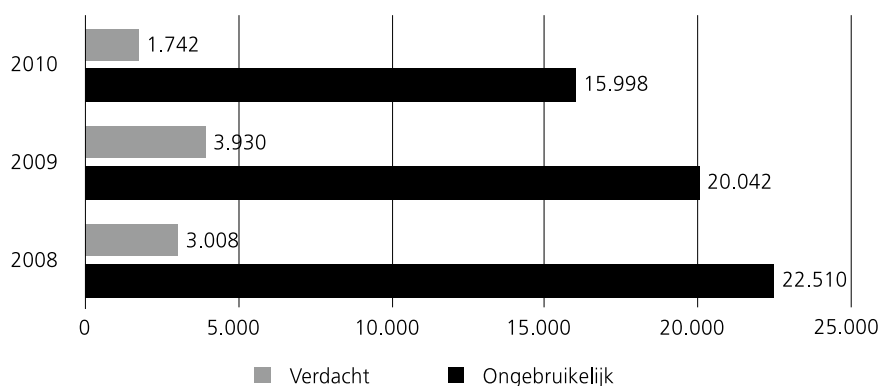
5.3 MOT-cijfers als indicatie voor witwassen

Als gezegd, kan het aantal bij het MOT geregistreerde ongebruikelijke en verdachte transacties, samen met de waarde ervan, inzicht geven in de vermoedelijke omvang van witwassen. Maar pas als vervolgonderzoek heeft plaatsgevonden naar de herkomst van geld waarmee verdachte transacties worden verricht, kan daadwerkelijk worden vastgesteld of en in welke mate er op Sint Maarten sprake is van witwassen. Om enig inzicht te verschaffen in indicaties voor witwassen, presenteren we hieronder enkele cijfers van het MOT.

Ongebruikelijke en verdachte transacties op de voormalige Nederlandse Antillen Voordat wordt ingegaan op de MOT-cijfers van Sint Maarten, worden de ongebruikelijke en verdachte transacties op de voormalige Nederlandse Antillen gepresenteerd. De reden hiervoor is dat Sint Maarten tot 10 oktober 2010 tot de Antillen behoorde en alle transacties op Sint Maarten dus deel uitmaakten van die op de Antillen. In 2010 namen de ongebruikelijke en verdachte transacties op de Antillen sterk in aantal af, zie figuur 14. Werd in 2009 nog een op de vijf ongebruikelijke transacties als verdacht aangemerkt, in 2010 daalde dat aandeel tot ruim een op de tien.

Figuur 14

**Aantal ongebruikelijke en verdachte transacties voormalige Antillen 2008-2010
(ANG, in miljoenen)**

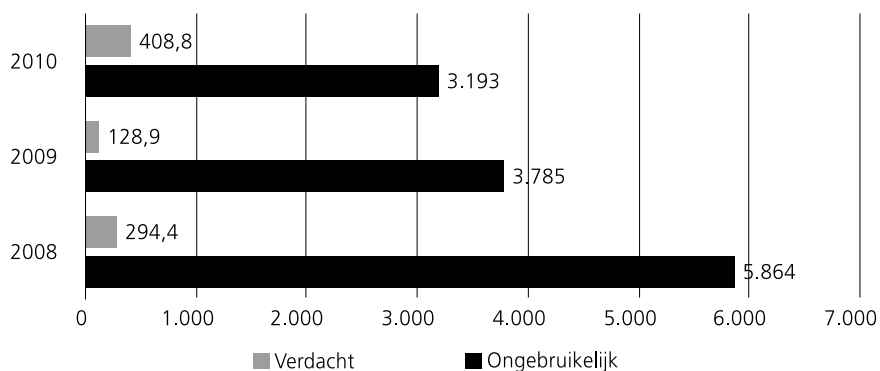

Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

Ondanks de daling in de verdachte transacties steeg de waarde van de verdacht-kapitaalmarkt explosief in 2010. In 2008 en 2009 werd respectievelijk ruim 294 miljoen en bijna 129 miljoen gulden op de Antillen als verdacht aangemerkt, in 2010 steeg dat bedrag naar bijna 409 miljoen, zie figuur 15. Dit betekent dat iets minder dan een zevende deel van de ongebruikelijketransactiemarkt van 3,1 miljard gulden werd aangemerkt als mogelijk afkomstig uit criminaliteit. Tot zover de cijfers voor de voormalige Nederlandse Antillen.

Figuur 15

Waarde ongebruikelijke en verdachte transacties voormalige Antillen 2008-2010
(ANG in miljoenen)

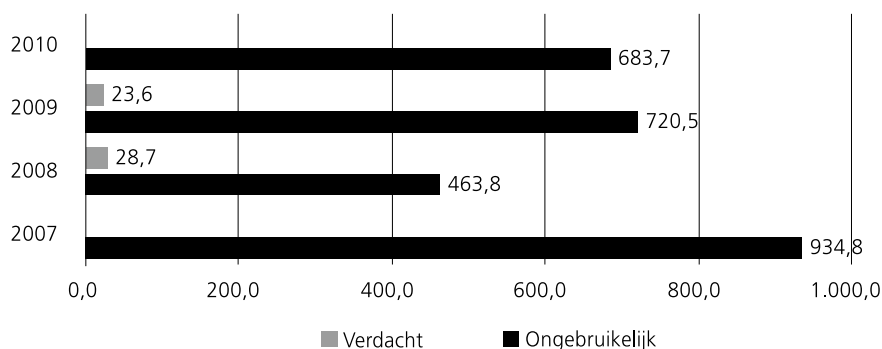

Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

Ongebruikelijke en verdachte transacties op Sint Maarten Als we inzoomen op Sint Maarten, zien we dat de totale ongebruikelijketransactiemarkt van 2009 tot 2010 met ongeveer 37 miljoen slonk tot ruim 683 miljoen gulden. Onbekend is hoeveel van dat geld in 2010 als verdacht werd aangemerkt, maar in 2009 en 2008 ging het om respectievelijk ruim 23 miljoen en ruim 28 miljoen gulden, zie figuur 16.

Figuur 16

**Waarde ongebruikelijke en verdachte transacties Sint Maarten 2007-2010
(ANG in miljoenen)**

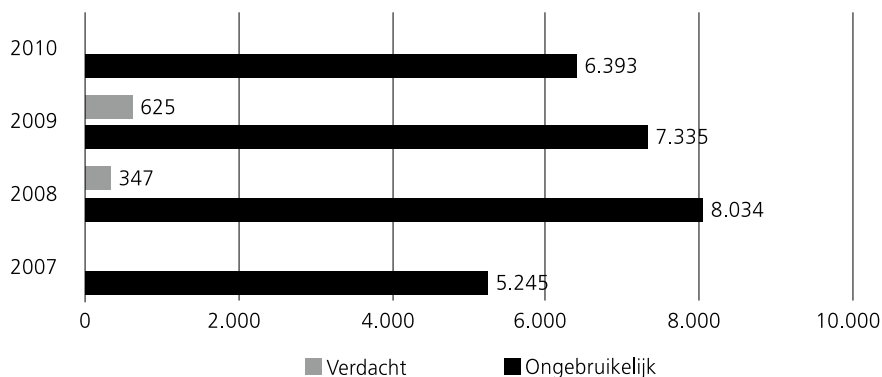
Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

De totale waarde van de ongebruikelijke transacties daalde in de afgelopen vier jaar.

Ook het aantal ongebruikelijke transacties op Sint Maarten is de afgelopen drie jaar afgenomen, zie figuur 17. In 2008 werden er nog ruim 8000 aangemeld, in 2009 waren dat er ruim 7300 en in 2010 daalde dat aantal verder naar minder dan 6400.

Figuur 17

Aantal ongebruikelijke en verdachte transacties op Sint Maarten 2007-2010 (ANG in miljoenen)

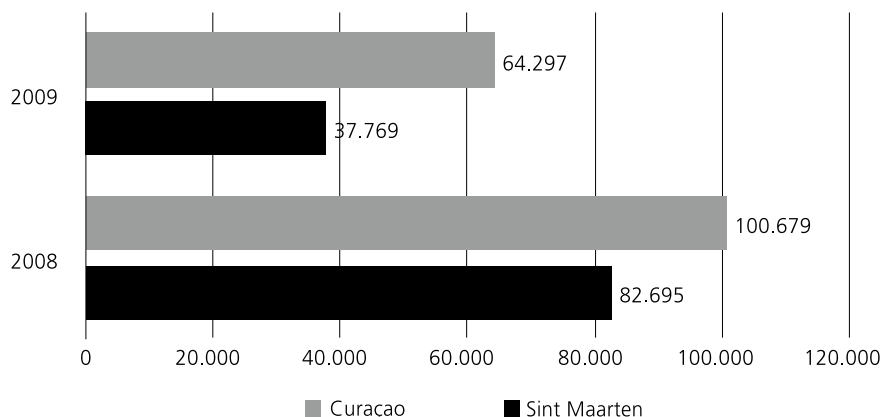
Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

Vergeleken met Curaçao is het aandeel ongebruikelijke transacties dat op Sint Maarten verdacht wordt verklaard laag, althans als we kijken naar de jaren waarover cijfers beschikbaar zijn. In 2008 en 2009 was respectievelijk 4% (347) en 9% (625) van de ongebruikelijke transacties op Sint Maarten verdacht, zie figuur 17. Voor Curaçao was dat aandeel in 2008 en 2009 respectievelijk 19% en 27%.

Ook als we kijken naar de gemiddelde waarden van de verdacht verklaarde transacties op Sint Maarten, blijken die een stuk lager te liggen dan op Curaçao, zie figuur 18.

Figuur 18

Gemiddelde waarden verdacht verklaarde transacties (ANG)

Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

In 2008 vertegenwoordigde een verdacht verklaarde transactie op Sint Maarten gemiddeld ruim ANG 82.000, op Curaçao was dat ruim ANG 100.000. In 2009 was de gemiddelde waarde van een verdacht verklaarde transactie op Sint Maarten ruim ANG 37.000, op Curaçao ruim ANG 64.000.

Om enigszins inzichtelijk te maken waar de daling in het aantal ongebruikelijke en verdachte transacties op Sint Maarten vandaan komt, wordt hieronder ingegaan op de ongebruikelijke transacties per meldsector. Aangezien er geen cijfers over verdachte transacties per meldsector bekend zijn, wordt verder gewerkt met ongebruikelijke transacties.

Tabel 8

Ongebruikelijke transacties per sector				
	2007	2008	2009	2010
Lokale banken	5.070 (96%)	5.748 (93%)	6.606 (90%)	4.948 (77%)
Douane	174 (3,3%)	357 (5,8%)	206 (2,8%)	331 (5%)
Moneyremitters	-	27 (0,4%)	487 (6,6%)	1.106 (17%)
Casino's	-	-	12 (0,2%)	-
Trustkantoren	1 (0,0%)	37 (0,6%)	2 (0,0%)	1 (0,0%)
Levens-verzekeringsmaatschappijen	-	-	22 (0,3%)	7 (0,1%)
Totaal	5.245 (100%)	6.169 (100%)	7.335 (100%)	6.393 (100%)

Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

Uit tabel 8 blijkt dat met name de banken op Sint Maarten in 2010 heel wat minder ongebruikelijke transacties aan het MOT meldden. In dat jaar daalde hun aantal meldingen voor het eerst in drie jaar van ruim 6600 in 2009 naar krap 5000, maar nog steeds zijn de banken verantwoordelijk voor ruim driekwart (77%) van het totale aantal meldingen in 2010.

Het aantal meldingen van moneyremitters daarentegen steeg in 2010 explosief, van 487 in 2009 naar 1106. Hierbij gaat het met name om uitgaande moneytransfers. Die liggen op Sint Maarten tot 60 procent hoger dan het aantal inkomende moneytransfers. Zie voor een overzicht van de uitgaande en inkomende ongebruikelijke moneytransfers bijlage 5. In de bijlagen 6 en 7 zijn respectievelijk de herkomst- en de doellanden van de moneytransfers gespecificeerd.

Ten slotte stegen ook de douanemeldingen sterk in 2010, van 206 in 2009 naar 331, ook al maken die slechts 5 procent van het totale aantal ongebruikelijke transacties in 2010 uit.

Om enig inzicht te geven in de mate waarin de (gestegen) moneytransfers en douanemeldingen bijdragen aan de waarde van de ongebruikelijkkapitaalmarkt op Sint Maarten, laat tabel 9 zien hoeveel ongebruikelijk geld elk van de verschillende meldsectoren vertegenwoordigt.

Tabel 9

Waarde ongebruikelijke transacties per meldsector (In miljoenen ANG)				
	2007	2008	2009	2010
Lokale banken	792,30 (84,8%)	429,70 (92,7%)	475,50 (66,0%)	414,30 (60,6%)
Douane	142,50 (15,2%)	-	231,60 (32,1%)	261,30 (38,2%)
Moneyremitters	-	14,90 (3,2%)	3,30 (0,5%)	7,20 (1,1%)
Casino's	-	3,30 (0,7%)	1,30 (0,2%)	-
Trustkantoren	0,03 (0,0%)	15,90 (3,4%)	4,50 (0,6%)	0,01 (0,0%)
Levens-verzekerings-maatschappijen	-	-	4,30 (0,6%)	0,87 (0,1%)
Totaal	934,80 (100%)	463,80 (100%)	720,50 (100%)	683,70 (100%)

Bron Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

In 2010 daalde de waarde van de bankmeldingen naar 414 miljoen gulden en daarmee beslaan de bankmeldingen nog altijd ruim 60 procent van de totale ongebruikelijkkapitaalmarkt, ook al is dat minder dan in de jaren daarvoor. De waarde van de ongebruikelijke transacties van een miljoen gulden of meer daalde overigens niet. Het aantal meldingen daarvan steeg van 27 in 2008 en 45 in 2009 naar 61 in 2010; deze transacties vertegenwoordigden in 2010 een totale ongebruikelijke som van ruim 67 miljoen gulden. Onbekend is hoeveel van deze grote bancaire transacties uiteindelijk als verdacht zijn aangemerkt.

Nagenoeg de rest van de totale ongebruikelijkkapitaalmarkt op Sint Maarten wordt in 2010 vertegenwoordigd door het geld dat de douane aanmeldde. De waarde van het door de douane aangemelde geld beslaat met ruim 261 miljoen gulden ruim 38 procent van de ongebruikelijkkapitaalmarkt. De eerdergenoemde stijging in het aantal douanemeldingen draagt dus voor een groot deel bij aan de omvang van de ongebruikelijkkapitaalmarkt in 2010, zelfs al bleef het aantal meldingen door de douane (331) in 2010 beperkt, vergeleken met dat van de banken (4948). Bovendien, in vergelijking met de Curaçaose douane blijkt de douane op Sint Maarten verhoudingsgewijs zeer grote sommen geld als ongebruikelijk aan het MOT door te melden, zie bijlage 8 voor de gemiddelde bedragen per transactie.

Moneyremitters, levensverzekeringsmaatschappijen, trustkantoren en casino's ten slotte nemen in 2010 samen amper 2 procent van de totale ongebruikelijk-kapitaalmarkt voor hun rekening. De eerdergenoemde explosieve stijging in het aantal meldingen door moneyremitters (naar 1106 in 2010) draagt qua kapitaal dus nauwelijks bij aan de omvang van de ongebruikelijkkapitaalmarkt in dat jaar. In 2010 besloeg de waarde van de moneytransfers op Sint Maarten slechts 1,1 procent van die kapitaalmarkt, waarvan de grootste som geld het land verliet: 17 miljoen gulden van de ongebruikelijke moneytransfers verliet Sint Maarten en ruim 6 miljoen kwam het land binnen. Aangezien de bijdrage van de moneytransfers aan de totale ongebruikelijkkapitaalmarkt zo beperkt is en de bulk van de moneytransfers Sint Maarten verlaat, wordt hier verwezen naar bijlagen 9 en 10 voor een waarde-overzicht van de ongebruikelijke en verdachte moneytransfers (9) en de inkomende en uitgaande moneytransfers (10).

Ongebruikelijke transacties vanuit Nederland Als onderdeel van de voormalige Nederlandse Antillen heeft Sint Maarten een staatkundige en historische band met Nederland. Daardoor reizen inwoners van Sint Maarten (en de andere voormalige Antilliaanse eilanden) regelmatig van en naar Nederland en zij brengen soms ook (drugs)criminaliteit mee. Vanuit dat perspectief wordt hier ook kort ingegaan op verdachte transacties uit Nederland naar de voormalige Nederlandse Antillen. Helaas is er geen informatie beschikbaar over verdachte transacties naar Sint Maarten in het bijzonder.

Uit meerjaarlijkse gegevens van de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU-Nederland, 2008, 2009, 2010) blijkt dat het aantal ongebruikelijke en verdachte transacties uit Nederland naar de voormalige Nederlandse Antillen sinds 2004 ieder jaar daalt, in het bijzonder de moneytransfers. Werden er in 2004 nog 11.600 verdachte moneytransfers geregistreerd, in 2008 waren dat er nog maar 1800. Die grote daling in verdachte transfers kan een indicatie zijn voor een afgenomen criminele relatie tussen Nederland en de voormalige Nederlandse Antillen, bijvoorbeeld doordat er de laatste jaren minder drugscriminaliteit tussen de landen plaatsvindt. Evengoed kan de daling betekenen dat criminelen, bijvoorbeeld vanwege een verscherpt toezicht, andere kanalen hebben gezocht om hun criminele gelden te verplaatsen naar de eilanden van de vroegere Nederlandse Antillen.

Witwasonderzoeken en vervolgingen voor witwassen op de Nederlandse Antillen¹¹⁶ Behalve de hierboven gepresenteerde MOT- en FIU-gegevens kunnen ook de aantallen witwasonderzoeken en vervolgingen inzicht geven in de mate waarin uit criminaliteit verkregen inkomsten op Sint Maarten voorkomen. Zo blijkt uit gegevens van de Centrale Bank van Sint Maarten en Curaçao dat er in de jaren 2008 en 2009 op de Nederlandse Antillen in totaal 42 witwasonderzoeken hebben plaatsgevonden (zie tabel 10), maar hoeveel van deze onderzoeken betrekking hadden op Sint Maarten is onbekend.¹¹⁷

Tabel 10

Witwasonderzoeken Nederlandse Antillen		
	2008	2009
Aantal witwasonderzoeken	20	22
Aantal verdachten	45	47
Aantal vervolgingen voor witwassen	20	10
Aantal schikkingen	9	9
Vrijlating uit voorlopige hechtenis	11	2
Veroordelingen i.v.m. witwassen	10	2
Veroordelingen i.v.m. ongeregistreerd grensoverschrijdend geldvervoer	3	6

Bron Centrale Bank van Sint Maarten en Curaçao

De 42 onderzoeken naar witwassen hebben onder een groep van in totaal 92 verdachten geleid tot 12 veroordelingen voor witwassen en 9 veroordelingen voor het ongeregistreerd grensoverschrijdend vervoeren van geld.

5.4 Discussie en conclusie

Het onderzoek heeft aangetoond dat er veel gelegenheidsstructuren zijn die mogelijkheden bieden om geld wit te wassen. Van de hoeveelheid geld en de manier waarop binnen die structuren geld wordt witgewassen, bestaat echter geen duidelijk beeld. In overeenstemming met onderzoeksbevindingen uit

¹¹⁶ Deze alinea is gebaseerd op informatie die door de Centrale Bank van Sint Maarten en Curaçao is aangeleverd. Onduidelijk is echter of die informatie betrekking heeft op de voormalige Nederlandse Antillen of uitsluitend op Curaçao. Ook is het op het moment van opleveren van dit rapport onduidelijk of de genoemde aantallen kloppen met de werkelijkheid. Daarom dient de informatie uit deze alinea met grote terughoudendheid te worden geïnterpreteerd.

¹¹⁷ Over 2010 zijn geen gegevens bekend.

eerdere jaren (WODC, 2007) blijkt uit dit onderzoek dat er op Sint Maarten onvoldoende financieel toezicht bestaat op de gelegenheidsstructuren waarbinnen geld wordt witgewassen. De grote contante en girale geldstroom doet echter vermoeden dat er zwart geld naar Sint Maarten komt en dat het daar wordt witgewassen.

Onder andere door een toegankelijk en aantrekkelijk financieel investerings- en ondernemingsklimaat trekt Sint Maarten al sinds enkele decennia vermogende mensen aan. Onder hen zijn er die hun geld op bedenkelijke wijze vergaard hebben, maar zij kunnen het op Sint Maarten en nabijgelegen eilanden onopgemerkt investeren in onroerendgoedprojecten, bedrijven of offshoreconstructies. Door het beperkte toezicht op hun (financiële) achtergrond kunnen zij zich eenvoudig als ondernemers vestigen en profiteren van de aantrekkelijke belastingvoorwaarden zoals lage vennootschapsbelastingen en beperkte invoerheffingen. De complexe en gedateerde belastingwetgeving en de beperkte handhaving daarop resulteren in een ondernemersklimaat waarbinnen criminelen eenvoudig geld kunnen investeren of bedrijven kunnen (laten) oprichten waarmee zwart geld kan worden weggesluisd of witgewassen.

Naast de investeringen in onroerend goed en (offshore)bedrijfsstructuren zijn er enkele andere in het oog springende gelegenheidsstructuren waarbinnen geld kan worden witgewassen, waaronder casino's, vergunde en onvergunde moneyremitters en trustkantoren.

De bedrijfsstructuren en operationele activiteiten van de veertien casino's bieden verschillende mogelijkheden tot witwassen. Zij kunnen grote hoeveelheden valuta's omwisselen, zogenaamde winsten met cheques versluieren door speelwinstverklaringen af te geven, deposito's aanhouden of geld daaruit overmaken naar bankrekeningen. Ook kunnen zij contant geld tussen casinovestigingen in verschillende landen heen en weer sluizen, waardoor cliënten anoniem kunnen blijven. Door het ontbreken van een college van toezicht op de kansspelen¹¹⁸ en de slechts zeer beperkte accountants- en belastingcontroles op casino's is onbekend of en op welke manier de branche – bewust of onbewust – meewerkt aan het witwassen van geld. Ook

¹¹⁸ Al jaren wordt er op politiek niveau gesproken over de instelling hiervan, maar om onduidelijke redenen is het college, dat ook wel de Gaming Control Board genoemd wordt, er nog niet (ISA-Guide, 2009; Today, 2011c). De Gaming Control Board zou toezicht moeten houden op casino's, die er via de wet op de kansspelen toe verplicht worden zich aan wettelijke richtlijnen te houden. Bovendien zou dit college de overheid moeten adviseren over het verlenen, wijzigen en intrekken van vergunningen voor casino's.

het aantal MOT-meldingen door casino's verschaft geen inzicht: sinds 2007 maakten casino's in zeer geringe mate melding van ongebruikelijke transacties en er heeft nog nooit een onderzoek naar verdachte transacties via casino's plaatsgevonden.

Aangezien er geen enkel toezicht is op de casinobranche, is het denkbaar dat vermogende cliënten de casino's gebruiken om grote sommen zwart geld wit te wassen of te verplaatsen. Dat kan sommige casino's in de verleiding brengen om regels niet of slechts gedeeltelijk na te leven, waarbij een in het vooruitzicht gestelde beloning of de vrees om vermogende cliënten kwijt te raken hen ertoe kan overhalen mee te werken aan het witwassen van geld.

Een aantal onvergunde moneyremitters en (waarde)transportbedrijven op Sint Maarten staan erom bekend dat zij geld tussen Sint Maarten en andere (ei)-landen heen en weer sluizen. Omdat ze de identiteit van hun cliënten afschermen, weten criminelen deze bedrijven makkelijk te vinden. Of en in welke mate deze bedrijven hun medewerking aan criminelen toezeggen voor het verplaatsen van zwart geld is, net als bij de casino's, onbekend. Tot op de dag van vandaag kunnen zij hun werkzaamheden echter ongecontroleerd uitvoeren.

Ook trustkantoren zijn geschikte witwasstructuren, omdat zij de identiteit van hun cliënten afschermen. Het geringe toezicht op hun opereren heeft in het verleden al regelmatig geresulteerd in activiteiten die verband hielden met het versluieren of witwassen van grote sommen zwart geld.

De geldstroom die Sint Maarten aandoet, is enorm. Over de periode 2008 tot en met 2010 werd jaarlijks ruim 0,6 miljard van het contante en girale geld op Sint Maarten als ongebruikelijk bestempeld. Dat leverde in 2008 en 2009 voor respectievelijk ruim 28 miljoen en ruim 23 miljoen gulden aan verdachte transacties op. Uit welke branches die transacties afkomstig waren, is onbekend. Of en hoeveel geld van deze verdachte transacties door strafrechtelijke financiële onderzoeken (sfo's) kon worden ontnomen, is evenmin bekend, maar gelet op de beperkte hoeveelheid gedraaide sfo's moet er rekening mee worden gehouden dat niets van dit geld door onderzoek kon worden ontnomen.

Op dit moment zijn de handhavingsdiensten op Sint Maarten onvoldoende toegerust om de illegale geldstromen van en naar het eiland te controleren. Zo hebben de kustwacht en de douane niet genoeg personeel om in de havens, in de baaien en op de luchthaven te controleren op geld dat dagelijks met luxe privéjachten en -vliegtuigen binnenkomt. Ook opsporingsdiensten hebben onvoldoende capaciteit en financiële expertise om vanuit

opsporingsonderzoeken deugdelijke sfo's op te starten. En ook naar aanleiding van de verdachte transacties die van 2008 tot en met 2010 door het MOT aan het Openbaar Ministerie werden doorgestuurd, werden door onderbezetting en beperkte expertise nauwelijks sfo's in gang gezet. Het MOT is nog steeds onderbezet. Voorts is geconstateerd dat het MOT op Sint Maarten momenteel in het geheel geen verdachte transacties aan het Openbaar Ministerie doorstuurt.

Door de gebrekkige aandacht voor verdachte transacties en de beperkte financiële vervolgonderzoeken raakt het financiële-expertiseniveau bij politie en justitie steeds verder achterop. In combinatie met de beperkte capaciteit leidt dat ertoe dat er op dit moment nauwelijks sfo's worden uitgevoerd. Criminelen lijken dat inmiddels ook te weten en zij kunnen het eiland straffeloos blijven gebruiken voor het witwassen of versluieren van zwart geld.

Om beter zicht te krijgen op de omvang en de ernst van het witwasprobleem is extra capaciteit onontbeerlijk voor traditionele handhavings- en opsporingsdiensten en voor bijzondere diensten zoals de Inspectie der Belastingen en het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties. Tot die tijd blijft het gissen hoe groot de werkelijke omvang van witwassen op Sint Maarten is. Ons onderzoek laat uitsluitend de conclusie toe dat er aanleiding is om te vermoeden dat witwassen op grote schaal voorkomt gezien de grote girale en contante geldstromen, de vele gelegenheidsstructuren voor witwassen en een zeer beperkt toezicht daarop.

Ook naar de schade van witwassen blijft het gissen. Als er op Sint Maarten sprake is van schadelijke gevolgen van witwassen, gaat het vooral om schade ten gevolge van investeringen in onroerend goed of schade die voortkomt uit het gebruikmaken van financiële dienstenverleners om crimineel geld te versluieren. Doordat de Sint Maartense samenleving relatief klein is, zijn de gevolgen daarvan al snel zichtbaar en voelbaar.

Criminelen die op Sint Maarten veelvuldig omvangrijke contante vastgoedinvesteringen doen, zorgen al snel voor prijsopdrijving in de onroerendgoedsector en daarmee voor een duurder leefklimaat. Dat verlaagt het welvaartsniveau en daaruit kan een voedingsbodem voor criminaliteit ontstaan, omdat er mensen zijn die onvoldoende in hun onderhoud kunnen voorzien. Verder tast de prijsopdrijving in de onroerendgoedsector de concurrentiepositie van bonafide vastgoedhandelaars aan, waardoor de vastgoedsector gedomineerd wordt door witwassen in plaats van door marktwerking. Dat kan nog meer criminaliteit naar Sint Maarten trekken, bijvoorbeeld doordat steeds meer criminelen of handlangers zich gaan vestigen

in buurten waarin zij vastgoed hebben aangekocht of doordat de aankoop van vastgoed nog meer mogelijkheden creëert om geld wit te wassen, bijvoorbeeld door in de aangekochte panden horeca onder te brengen.

Wanneer er in de kleine Sint Maartense samenleving vaak en veel geld wordt witgewassen via onroerend goed, is dit ook schadelijk omdat het al snel vragen oproept over de integriteit van beroepsgroepen die bijna altijd nodig zijn bij investeringen in onroerend goed, zoals advocaten, notarissen, fiscalisten en ambtenaren. Daarmee komt het vertrouwen in het functioneren van mensen die publieke functies hebben of publieke organen vertegenwoordigen, onder druk te staan. Als zo'n situatie lang voortduurt en er met regelmaat signalen komen dat mensen met dergelijke functies bij dubieuze vastgoedinvesteringen betrokken zijn, kan dat grote gevolgen hebben voor het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat.

Ten slotte verstoort witwassen ook de concurrentiepositie op de markt van de financiëledienstenverleners, bijvoorbeeld doordat zij zwart worden betaald of doordat sommigen meer courtage vragen voor 'gevaarlijke klussen'.

De grote geldstromen naar Sint Maarten en de miljoenenwinsten die criminelen er met hun activiteiten weten te vergaren, kunnen een goede aanleiding zijn om op de bestrijding van witwassen te investeren. Als ook maar een deel van de in 2008 en 2009 verdacht verklaarde som van ruim 51 miljoen gulden door strafrechtelijk financieel onderzoek kan worden ontnomen, kan dat direct terugvloeien in de kas van de overheid, die op dit moment kampt met ernstige financiële tekorten. Met dat geld kan de prijzige bestrijding van de criminaliteit op Sint Maarten worden gefinancierd of kan ingezet worden op (preventie)-programma's die voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden. Een andere reden om te investeren op witwassen is dat veel criminelen pas stoppen als de winst hun wordt ontnomen. Aangezien juist dat op het moment niet gebeurt en criminelen dat ook lijken te weten, blijft Sint Maarten een aantrekkelijk land voor het ontplooiën van criminele activiteiten.

Als er op witwassen wordt geïnvesteerd, verdient het aanbeveling te prioriteren op onderzoek naar meldingen van banken en de douane, omdat daar naar alle waarschijnlijkheid de grootste bedragen te ontnemen zijn. De bankensector en de douane zijn voor respectievelijk twee derde en een derde verantwoordelijk voor de totale waarde van de ongebruikelijke transacties op Sint Maarten. Saillant aan de meldingen door de douane is bovendien dat de gemiddelde meldingsbedragen van 2007 tot en met 2010 hoog zijn. Ze variëren van 0,7 tot 1,1 miljoen gulden, terwijl die bedragen op Curaçao vijf tot acht keer zo laag zijn.

Moneyremitters vertegenwoordigen slechts 1 procent van de totale waarde van de ongebruikelijkkapitaalmarkt, dus daar lijkt voor de opsporingsdiensten minder te halen. Wel is onderzoek naar de handel en wandel van de onvergunde moneyremitters aan te bevelen, omdat mensen die iets te verbergen hebben, voor deze onvergunde remitters kiezen om anoniem geld door te sluizen. Als de vergunde remitters in 2010 al 23 miljoen gulden aan ongebruikelijke transacties aan het MOT doormeldde, rijst de vraag hoeveel ongebruikelijke transacties er via onvergunde remitters hebben plaatsgevonden. Ook de scheve verdeling tussen de grote hoeveelheid geld die er in casino's omgaat en het geringe aantal doorgemelde transacties in de afgelopen vier jaar vraagt om extra onderzoeksinzet, omdat deze opmerkelijke verhouding doet vermoeden dat het zicht op witwassen via deze branche ontoereikend is.

Extra capaciteit voor handhavings- en opsporingsdiensten is onontbeerlijk. Bij een gelijk blijvende capaciteit lijkt het verstandig in te zetten op strafrechtelijke financiële onderzoeken 'dicht bij huis'. Op zijn minst kan daardoor aan lokale criminelen een signaal worden afgegeven dat de speelruimte voor witwaspraktijken op Sint Maarten beperkter is dan zij denken. Daardoor kan witwassen op de langere termijn worden ontmoedigd. Lokale onderzoeken vragen over het algemeen niet alleen minder capaciteit, maar zijn qua wet- en regelgeving ook minder complex dan onderzoeken naar louche investeerders uit het buitenland – ook al verdienen die, gelet op hun maatschappelijke invloed op de Sint Maartense samenleving en de omvang van hun investeringen, vaak minstens even veel aandacht.

6

Vermogenscriminaliteit

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op vermogenscriminaliteit. De informatie is gebaseerd op gesprekken met respondenten en op het registratiesysteem van het Korps Politie Sint Maarten, VROSNA. De volgende vormen van vermogenscriminaliteit komen achtereenvolgens aan de orde: woning- en bedrijfsinbraken, overvallen, diefstal in het algemeen, diefstal van of uit voertuigen, heling en *skimming*.

6.1 Woning- en bedrijfsinbraken

In deze paragraaf worden woning- en bedrijfsinbraken op Sint Maarten beschreven. Hierbij ligt de nadruk op woninginbraken, omdat daarover tijdens het onderzoek meer informatie naar voren is gekomen. Dat komt met name doordat een speciaal woninginbrakenteam bij het KPSM belast is met de aanpak van dat delict. Bedrijfsinbraken worden door een gebrekkiger informatiepositie beperkter belicht.

6.1.1 Aard

In het algemeen worden woninginbraken op Sint Maarten gepleegd in alle typen wijken en in alle typen woningen, hoewel recente bevindingen laten zien dat een paar wijken vaker dan andere worden getroffen. De wijken waar veelvuldig wordt ingebroken, zijn Pointe Blanche, Bel-Air, Guana Bay, Oyster Pond, Dawn Beach en Pelican. In het merendeel van deze wijken staan grote, luxe huizen, waar voor inbrekers relatief veel te halen is. Een ander kwetsbaar kenmerk van deze wijken is de ligging van de huizen. Huizen die wat hoger tegen de heuvels zijn gebouwd, lopen eerder het risico op inbraak doordat inbrekers een goed overzicht kunnen houden over hun werkterrein. Ongewenst bezoek of politie kunnen zij van verre zien aankomen. Ook in minder voorname buurten op Sint Maarten wordt ingebroken, zoals in St. Peters. Dat hier veelvuldig inbraken en andere vormen van kleine criminaliteit plaatsvinden, heeft vermoedelijk te maken met het feit dat deze wijk relatief arm is en er weinig toezicht is.

Veel verdachten van woning- en bedrijfsinbraken komen uit verschillende buurten van Sint Maarten; in het bijzonder worden de wijken St. Peters en Cay Bay genoemd als herkomstwijken van inbrekers. Vanuit Saint Martin steken

inbrekers van overwegend Dominicaanse afkomst de grens naar het Nederlandse deel van het eiland over om er inbraken te plegen. De Dominicaanse inbrekers verblijven soms legaal en soms illegaal op het eiland en pendelen tussen Sint Maarten en hun moederland op en neer.

Het merendeel van de inbrekers op Sint Maarten is echter geboren en getogen op Sint Maarten. Veel van hen zijn tussen de 14 en 35 jaar oud en zijn opgegroeid in een zwak sociaal-economisch milieu. Dikwijls komen ze uit gebroken gezinnen waar al op jonge leeftijd sprake is van schooluitval en waar weinig ouderlijk toezicht en geld is om in een goede opvoeding te kunnen voorzien. De meeste verdachten komen uit groepen die vaak op straat rondhangen, marihuana of crackcocaïne gebruiken en elkaar aanzetten tot het plegen van inbraken. Bij het inbreken opereren zij meestal in groepjes van twee of drie verdachten en rijden zij rond in gestolen auto's met valse kentekenplaten of geblindeerde ramen om aan de aandacht van de politie te ontsnappen.

De buit van woninginbraken bestaat meestal uit geld, juwelen of elektronica (zoals flatscreens en laptops). Uit de gegevens van een slachtofferenquête uit 2008¹¹⁹ bleek dat de gemiddelde buit van een woninginbraak een waarde had van \$ 1464 en dat er voor gemiddeld \$ 697 aan schade werd aangericht.

Bij bedrijfsinbraken zijn de buit en de schadebedragen vaak vele malen hoger. Uit gegevens van een grote verzekeringsmaatschappij op Sint Maarten blijkt dat het gemiddelde uitkeringsbedrag bij bedrijfsinbraken in 2008 \$ 7988 was, in 2009 \$ 8996 (exclusief een uitkering van ruim \$ 109.000) en in 2010 \$ 9968. Over de afgelopen drie jaar is het uitkeringsbedrag dus steeds gestegen, maar of deze cijfers representatief zijn voor de gehele bedrijfssector kan niet met zekerheid worden gesteld.

Het merendeel van de gestolen goederen wordt (door)verkocht. Sommige respondenten spreken van een grootschalige en georganiseerde handel in gestolen goederen, waarbij zelfs containers ingezet zouden worden om wekelijks goederen naar omliggende eilanden te vervoeren, maar harde informatie daarover ontbreekt. Meer informatie over dit onderwerp is terug te vinden in de paragraaf over heling.

¹¹⁹ CBS Nederlandse Antillen, 2009. De enquête richt zich op de periode van mei 2007 tot en met mei 2008.

Sommige inbrekers breken in 'op verzoek'. Dat zou betekenen dat er een vraagmarkt voor gestolen goederen bestaat. Er is echter te weinig informatie beschikbaar op grond waarvan dat kan worden geconcludeerd. Wel is bekend dat er op Sint Maarten een zestal lommerds (*pawnshops*) zijn en dat het vermoeden bestaat dat een of meer daarvan zich bezighouden met de verkoop van gestolen goederen. Of de diefstal van goederen op verzoek van de eigenaar van de lommerd gebeurt, is niet bekend.

De meeste woninginbraken vinden overdag plaats. Uit de eerdergenoemde slachtofferenquête bleek dat bijna de helft van de inbraken (46 procent) overdag wordt gepleegd en ruim een derde 's avonds of 's nachts. Op werkdagen tussen acht en twaalf uur 's morgens en tussen een en vijf uur 's middags slaan veel inbrekers hun slag. Op die momenten verwachten veel inbrekers geen bewoners thuis aan te treffen, omdat velen overdag werken. Sommige inbrekers maken gebruik van hulpmiddelen zoals koevoeten, hamers en schroevendraaiers. Anderen bellen voor de zekerheid aan en als er iemand opendoet, verzinnen zij een smoes om vervolgens op zoek te gaan naar een ander doelwit. Een recente ontwikkeling bij het plegen van inbraken is het gebruik van handschoenen. Hierdoor blijven minder sporen achter op de plaats delict en kunnen inbrekers langere tijd doorgaan met het plegen van inbraken voordat zij tegen de lamp lopen.

Woninginbrekers schrikken niet terug als er mensen in het pand aanwezig zijn. Met enige regelmaat gebruiken ze geweld tegen toevallig aanwezige bewoners. In dat geval verandert de inbraak in een overval en wordt het onderzoek door het overvallenteam opgepakt.

Bedrijfsinbraken gaan afhankelijk van de beveiliging van bedrijven met meer of minder geweld gepaard. Een grote verzekeringsmaatschappij rapporteert dat inbrekers bij het plegen van bedrijfsinbraken beter voorbereid te werk gaan dan bij het plegen van woninginbraken. En in tegenstelling tot woninginbraken vinden bedrijfsinbraken meestal 's nachts plaats. Veelal zoeken inbrekers van tevoren naar mazen in de (elektronische) beveiliging van een pand, hoewel het plompverloren inslaan van ramen, muren en zelfs daken ook voorkomt. Uit een analyse van claims bij een verzekeringsmaatschappij komt naar voren dat winkeliers die elektronica, cosmetica en sieraden verkopen dikwijls getroffen worden, evenals supermarkten en restaurants. Een enkele keer wordt bij automatiseringsbedrijven, autobedrijven of kantoren ingebroken.

6.1.2 Slachtoffercijfers en aangiften

Na diefstal van of uit auto's is woninginbraak volgens de eerdergenoemde slachtofferenquête het meest voorkomende delict op Sint Maarten. Van halverwege 2007 tot halverwege 2008 werd bij ruim een op de zes ondervraagden ingebroken.

Ook uit cijfers van de politie blijkt dat woninginbraken veel voorkomen en de laatste jaren sterk in aantal zijn toegenomen. In tabel 11 is te zien dat het aantal woninginbraken vanaf 2004 met enkele schommelingen gestaag is toegenomen. In 2010 werd een recordaantal van 667 woninginbraken geregistreerd.

Tabel 11

Woning- en bedrijfsinbraken 2004-2010							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Woninginbraak	394	498	444	584	549	527	667
Bedrijfsinbraak	-	-	-	-	-	322	199

Bron VROSNA

Uit het eerdergenoemde slachtofferonderzoek is gebleken dat inwoners van Sint Maarten in 2008 in 63 procent van de gevallen aangifte deden van een woninginbraak. Hieruit kan worden opgemaakt dat het werkelijke aantal woninginbraken fors hoger moet liggen dan de 584 inbraken die in 2007 werden geregistreerd.

Inclusief bedrijfsinbraken komt het aantal inbraken in Sint Maarten in 2010 op 866. Vergeleken met Saint Martin zijn dat er veel: daar werden in 2010 half zo veel woning- en bedrijfsinbraken gepleegd (440).

Het aantal bedrijfsinbraken in Sint Maarten daalde in 2010 van 322 naar 199, maar het is niet bekend waaraan die sterke daling te danken is.

De jaarlijkse stijging in het aantal woninginbraken op Sint Maarten was eind 2010 aanleiding om een speciaal team op te richten dat zich bezighoudt met woninginbraken. Dat team is nu een half jaar operationeel. Om enig inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van het aantal woninginbraken sinds het woninginbrakenteam is opgericht, worden in onderstaande tabel de woninginbraken uit de eerste vier maanden van 2009, 2010 en 2011 tegen elkaar afgezet. Uit tabel 12 blijkt dat het aantal woninginbraken in de eerste vier maanden van 2011 ten opzichte van dezelfde periode in het piekjaar 2010 (200 inbraken) met ruim 15 procent is gedaald naar 169. Vergeleken met 2009 echter

is het aantal woninginbraken in de eerste vier maanden van 2011 nog altijd ongeveer een derde hoger.

Tabel 12

Woninginbraken januari-april over de jaren 2009, 2010 en 2011			
	2009	2010	2011
Januari	22	54	45
Februari	23	36	42
Maart	38	45	50
April	36	65	32
Totaal	119	200	169

Bron Woninginbrakenteam KPSM

6.1.3 Discussie en conclusie

Woninginbraken hebben over het algemeen een grote impact op de slachtoffers, omdat de inbreker zich in het persoonlijke domein van het slachtoffer heeft begeven. Dit creëert een onveilig gevoel, en met name omdat woninginbraken op grote schaal worden gepleegd, lijken ze op Sint Maarten een groot probleem te vormen.

Inwoners van Sint Maarten die slachtoffer zijn van woninginbraak, lijden financiële schade doordat hun geld en goederen worden gestolen. Velen zijn niet verzekerd voor woninginbraak en omdat zij weinig geld verdienen en de kosten van het levensonderhoud hoog zijn, ondervinden zij verhoudingsgewijs veel schade. Wat de meeste Sint Maartenaren zich echter niet lijken te realiseren is dat het mogelijk is met behulp van een aantal preventieve maatregelen de kans op slachtofferschap van een woninginbraak te verkleinen. Hierbij kan worden gedacht aan goede verlichting, deugdelijke sloten en het creëren van overzichtelijke buitenruimten.

Vermogenscriminaliteit kent over het algemeen geen hoge prioriteit bij de politie op Sint Maarten. Het korps heeft een capaciteitstekort van iets meer dan 50 procent, wat in de praktijk neerkomt op een tekort van tweehonderd politie-medewerkers (Korps Politie Sint Maarten, 2010). Als gevolg van dit gebrek aan mankracht loopt het korps grotendeels achter de feiten aan en is het vaak niet in staat om vermogensdelicten grondig te onderzoeken. De schaarse opsporingscapaciteit wordt met name ingezet op geweldsdelicten, die een grote impact hebben op de samenleving. Het personeelsgebrek leidt er ook toe dat er nauwelijks preventieve patrouilles door wijken worden gedaan.

Als er wel gepatrouilleerd wordt, heeft dat ook lang niet altijd effect, doordat de inbrekers de politieagenten en hun auto herkennen. De beveiligingsbedrijven die wijken en huizen in de gaten houden, werken volgens verschillende respondenten bovendien op een doorzichtige wijze, waardoor inbrekers hun bezigheden ongezien kunnen uitvoeren.

De welvaartsverschillen op het eiland zijn aanzienlijk en ook de werkloosheid is vermoedelijk hoog, onder andere vanwege het grote aantal illegalen op het eiland. Aangezien werkloosheid gerelateerd is aan vermogenscriminaliteit,¹²⁰ zal het grote aantal illegale migranten uit arme landen kunnen leiden tot een toename van het aantal vermogensdelicten, zoals inbraken.

De grootschalige invoer van goederen, waar Sint Maarten in grote mate van afhankelijk is omdat het zelf nauwelijks goederen produceert en de prijs-opdrijving van diensten en goederen onder invloed van de sterke toerisme-industrie maken dat de kosten voor levensonderhoud hoog zijn. Daardoor hebben veel Sint Maartenaren onvoldoende geld om de luxeartikelen te kopen die zij graag willen hebben. Deze situatie heeft tot gevolg dat de goederen die bij een inbraak worden buitgemaakt, redelijk eenvoudig kunnen worden afgezet: er is grote vraag naar zaken zoals televisies en laptops. Bedrijfsinbraken lijken een minder groot probleem te zijn op Sint Maarten, omdat dit delict minder vaak voorkomt en omdat de impact ervan veel kleiner is. De veelal gebrekkige beveiliging van bedrijven leidt er in de praktijk echter wel toe dat als er wordt ingebroken, de financiële schade vaak groot is.

Een factor die maakt dat het aantal inbraken naar verwachting in ieder geval niet zal afnemen, is het feit dat het lastig is daders van inbraken te bestraffen. Dit hangt samen met het capaciteitsgebrek van de gevangenis, Pointe Blanche. Deze gevangenis zit al jaren meer dan vol, zodat lang niet altijd een gevangenisstraf wordt opgelegd of uitgevoerd. Een recente ontwikkeling is dat van inbraak verdachte arrestanten, ook als hun gevangenhouding wordt gelast, in vrijheid moeten worden gesteld wegens gebrek aan celruimte in het huis van bewaring. Daar verblijven nog slechts personen die van ernstiger delicten worden verdacht.

Gelet op het voornoemde capaciteitsgebrek bij de politie, de welvaartsverschillen, de gunstige afzetmarkt voor gestolen goederen en de beperkte capaciteit in de gevangenis, is de vrees gerechtvaardigd dat het aantal woninginbraken op Sint Maarten zal toenemen. De impact van de meeste

¹²⁰ Hoe meer werkloosheid, des te meer vermogenscriminaliteit, zie ook Dienst IPOL, 2008a, p. 135.

inbraken op Sint Maarten, die van materiële en psychische aard kan zijn, is veel beperkter dan die van geweldsdelicten, zoals overvallen. Wat dat betreft kan de prioriteit die het delict nu reeds bij de politie krijgt, volstaan – vooral als men in ogenschouw neemt dat bedrijven en burgers zelf nog veel kunnen doen in de preventieve aanpak van inbraken door hun domein beter te beveiligen. Wel problematisch is het ontbreken van een geloofwaardig sluitstuk van de strafrechtsketen door het capaciteitsgebrek in de gevangenis. Zolang inbrekers wegens plaatsgebrek uit voorlopige hechtenis moeten worden heengezonden of de hun opgelegde gevangenisstraf om reden van hetzelfde gebrek aan detentiecapaciteit niet kan worden geëxecuteerd, zullen inbraken blijven lonen. En dat blijkt ook uit het feit dat vervroegd vrijgelaten inbrekers vaak opnieuw de fout in gaan.

6.2 Overvallen

6.2.1 Aard

Onder een overval wordt verstaan: een diefstal met geweld waarbij de dader een wapen gebruikt om het slachtoffer een goed afhandig te maken. Als het slachtoffer ertoe wordt gedwongen het goed af te geven, wordt dit geregistreerd als afdreiging.

Op Sint Maarten worden overvallen gepleegd op vrijwel alle soorten middenstandsbedrijven, van supermarkten tot juwelierszaken en loterijwinkels. Daarnaast zijn woningen en restaurants geregeld doelwit van een overval. De meeste overvallen worden gepleegd op supermarkten. Deze overvallen vinden meestal in de avonduren plaats, tussen zes en tien uur. Dan zijn de meeste winkels nog open en is de dagopbrengst nog aanwezig. Bovendien zijn er op die uren minder mensen op straat en is het buiten donker. Juweliers worden overdag overvallen, want zij zijn 's avonds gesloten. Ook toeristen worden overvallen, maar zij zijn minder vaak het slachtoffer dan bijvoorbeeld supermarkten. Vermoedelijk komt dat doordat toeristen overwegend creditcards op zak hebben, terwijl supermarkten vaak contant geld in kas hebben.

Overvallers zijn meestal met zijn tweeën of met meer personen. De grootte van de groep wordt zelden bekend, doordat gepakte overvallers hun mededaders niet aan de politie verraden. Meestal zijn de daders tussen de 16 en 24 jaar oud. Het komt wel eens voor dat jongeren van 13 à 15 jaar een overval plegen, maar zulke jonge daders zijn er niet veel en zij plegen de overval altijd samen met

iemand van boven de 20 jaar. De daders zijn meestal geboren op Sint Maarten, maar hun ouders zijn vaak afkomstig van naburige eilanden, met name van Jamaica en de Dominicaanse Republiek. De meeste daders plegen meerdere overvallen in korte tijd en stoppen pas op het moment dat ze tegen de lamp lopen. Het komt regelmatig voor dat een paar jonge jongens zeven of acht overvallen achter elkaar plegen. In één geval pleegden een jongen van 17 en een jongen van 19 jaar in twee weken tijd samen zelfs elf overvallen.

Bij een overval op een juwelier zoeken de overvallers meestal een winkel uit waar geen klanten binnen zijn. Ze zeggen dan bijvoorbeeld dat ze bepaalde sieraden willen passen, en als deze aan hen gepresenteerd worden, rennen ze ermee weg. In andere gevallen slaan ze de glazen vitrines kapot, grissen mee wat ze kunnen pakken en gaan ervandoor. Soms slaan ze vanaf de straat de ruiten in. Overvallen op juweliers leveren vaak een hoge buit op. Uit de gegevens van een verzekeraar is op te maken dat de gemiddelde buit van overvallen op juwelierszaken in 2008 \$ 53.638 bedroeg. In 2009 was de buit gemiddeld hoger, namelijk \$ 78.052, en in 2010 bedroeg deze \$ 52.036. Bij overvallen op supermarkten, andere detailhandel en bijvoorbeeld woningen wordt veel minder geld buitgemaakt. Respondenten wijzen erop dat de ernst van het delict in die gevallen totaal niet in verhouding staat tot de te behalen winst.

Daders van overvallen gebruiken meestal een namaakvuurwapen, dat dikwijls van plastic is. Slachtoffers zien het verschil vaak niet en sommige daders schrikken terug voor het gebruik van een echt vuurwapen, omdat zij niemand willen verwonden. Als de daders geen (nep)vuurwapen gebruiken, zijn ze vaak voorzien van een (kap)mes.

Naar schatting wordt bij een derde van de overvallen waarbij wapens worden meegenomen, ook gebruikgemaakt van geweld. Dit geweld vindt eigenlijk al sinds een aantal jaren plaats, het is niet iets van de laatste tijd. Veel jongeren lijken er geen enkele moeite mee te hebben met een pistool een supermarkt of restaurant in te lopen en een zeer gewelddadige beroving te plegen. Velen van hen hebben volgens de geïnterviewde respondenten geen benul van de ernst van het gepleegde feit. Heel vaak gebruiken ze excessief geweld en is dit zinloos: ze slaan, steken en schieten soms zelfs op meewerkende slachtoffers.

Overvallen op woningen gaan soms samen met brute verkrachting. In één geval werden 's nachts een man en een vrouw overvallen, waarbij de man werd gekneveld met tape en de vrouw verschillende malen door meerdere jonge mannen verkracht.

Ook *carjackings*, waarbij eveneens vaak sprake is van excessief geweld en vuurwapengebruik, komen herhaaldelijk voor, hoewel het aantal volgens respondenten sinds het laatste kwartaal van 2010 enigszins lijkt te dalen. Met een gestolen auto rijden de verdachten een andere auto klem, waarna de slachtoffers ertoe gedwongen worden hun auto af te staan en kostbaarheden af te geven. Kenmerkend voor de slachtoffers van carjackings is dat zij uit zijn geweest en gedronken hebben. Het kunnen toeristen zijn maar ook lokale bewoners die in het weekend bij uitgaansgelegenheden (in Maho, Simpson Bay en Marigot) worden geobserveerd en dan worden gevolgd en beroofd op een stil en onverlicht stukje weg.

Volgens respondenten gaan overvallers niet professioneel te werk bij de voorbereiding en uitvoering van overvallen. Casino's en banken, waar toch veel geld aanwezig is, worden vrijwel nooit overvallen en de meeste overvallen zijn amateuristisch opgezet. Ter illustratie van de onhandigheid waarmee de delicten gepleegd worden, beschreef een respondent een gewapende overval op een casino waarbij de dader met getrokken vuurwapen binnenrende, roepend dat er een overval werd gepleegd en dat hij geld wilde hebben. Na een korte tijd waarin er niets gebeurde, vroeg hij aan een aanwezige klant waar hij de kassa kon vinden, om er vervolgens achter te komen dat daar al lang niemand meer zat. De rolluiken waren naar beneden en de kassier had de benen genomen. Deze overvaller had niet eens de moeite genomen om van tevoren te achterhalen waar de kassa zich bevond.

Slachtoffers van overvallen, voornamelijk detailhandel en horeca, doen weinig aan preventie. Winkeliers zijn niet bereid geld te investeren in preventieve maatregelen, ze willen zaken doen. Het is voorgekomen dat een overvallen ondernemer alweer aan het werk was tegen de tijd dat de politie aankwam, en dan is sporenonderzoek niet meer mogelijk. Bovendien gaan sommige ondernemers op vaste tijdstippen met hun bedrijfsopbrengst naar de bank. Zij realiseren zich onvoldoende dat zij daardoor onnodig risico lopen en een makkelijke prooi voor overvallers zijn. Een verzekeringsmaatschappij liet weten dat zij winkels ertoe verplicht bepaalde preventieve maatregelen te nemen en ook controleert op de naleving van die verplichting. Zo moet er bij juweliers beveiliging voor de deur staan ter afschrikking. In de praktijk kan een ongewapende beveiligiger weinig tegen een overval doen, maar zijn aanwezigheid leidt er vaak toe dat overvallers een doelwit kiezen zonder beveiliging. Ook wordt bijvoorbeeld het ophangen van camera's door deze verzekeringsmaatschappij voorgeschreven.

Ook op het Franse deel van het eiland vormen overvallen een groot probleem. Meestal worden ze daar gepleegd op toeristen of op supermarkten. Het aantal overvallen blijft al langere tijd gelijk. Daders zijn over het algemeen jonge jongens in de leeftijd van 14 tot 17 jaar die vuurwapens gebruiken. Sommigen zijn *first offenders*, maar er zijn er ook die al meerdere delicten hebben gepleegd. Sommigen van deze jongeren worden aangestuurd door een oudere groep uit het Nederlandse deel van het eiland die voor hen de wapens, een auto en het doelwit van de overval regelt.

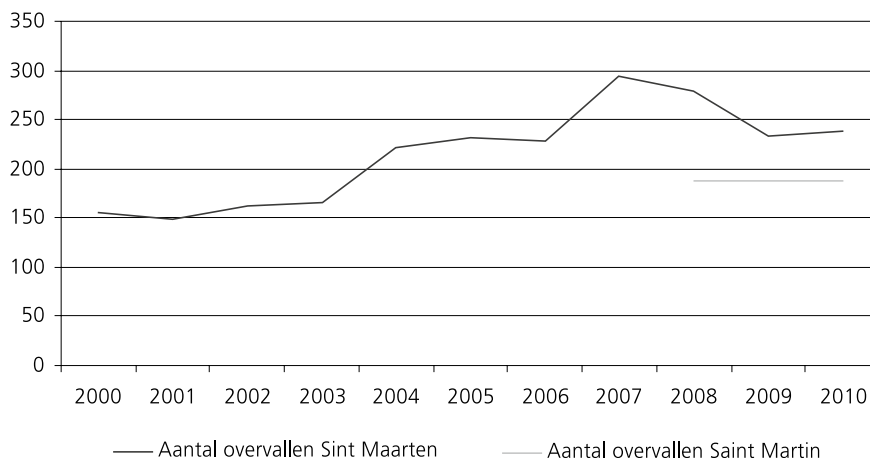
6.2.2 Aangiften

Alle respondenten geven aan dat overvallen een probleem vormen op Sint Maarten vanwege het gewelddadige karakter van het delict. Er is eind 2010 een grote groep overvallers gepakt die negen of tien overvallen heeft bekend. De verdachten zijn geboren op Sint Maarten en zijn afkomstig uit Dutch Quarter. De groep hield zich bezig met carjackings en overvallen op woningen, zowel aan de Nederlandse als aan de Franse kant van het eiland. Sinds hun gevangennamen is het aantal carjackings afgenomen. Op het aantal overvallen lijkt de arrestatie weinig effect te hebben gehad. Volgens respondenten staat er vrijwel meteen een nieuwe groep klaar om het 'terrein' in te nemen als er een groep wordt opgepakt.

Vanwege het grote aantal overvallen is er in oktober 2007 bij het KPSM een overvallenteam opgericht. In figuur 19 is te zien dat het aantal overvallen, na een forse stijging in de periode 2000-2006, sindsdien weer is afgenomen.

Figuur 19

Aantal overvallen 2000-2010

Bronnen VROSNA; Gendarmerie Nationale, Saint Martin

Het aantal overvallen op het Franse deel van het eiland schommelt de laatste drie jaar rond de 190. Hier worden minder berovingen gepleegd dan aan de Nederlandse kant.

Uit de slachtofferenquête 2008 die door het CBS Nederlandse Antillen is gehouden,¹²¹ is gebleken dat in 2007 ongeveer een op de twintig respondenten het slachtoffer werd van een beroving op straat. Hierbij is gedreigd met geweld en/of is brute kracht gebruikt. De gemiddelde waarde van de gestolen goederen bij berovingen is \$ 3379. De aangiftebereidheid van slachtoffers van overvallen is onbekend, waardoor er geen inzicht in het *dark number* bestaat.

6.2.3 Discussie en conclusie

Zowel individuen als bedrijven worden het slachtoffer van overvallen, maar met name de woningovervallen op Sint Maarten kenmerken zich door een heftige inbreuk op de eigen, veilig gewaande leefomgeving. Voor slachtoffers is het emotioneel zeer ingrijpend als zij in hun eigen huis gedwongen worden

¹²¹ CBS Nederlandse Antillen, 2009. De enquête richt zich op de periode van mei 2007 tot en met mei 2008.

eigendommen af te staan. Overvallers gebruiken vaak buitenproportioneel geweld, zowel tegen niet-meewerkende als tegen meewerkende slachtoffers. Het feit dat er bij woningovervallen soms ook aanrandingen of verkrachtingen voorkomen, maakt duidelijk hoe meedogenloos overvallers te werk gaan en hoe groot de psychische en fysieke impact van dit delict op slachtoffers is. Ook het grote aantal gewelddadige overvallen op bedrijven heeft een sterk ontwrichtend effect op de persoonlijke levenssfeer van ondernemers of medewerkers en kan het ondernemingsklimaat op Sint Maarten verlammen door de psychische en financiële schade die ondernemers lijden. Bij sommige overvallen op bedrijven blijft het bij afdreiging en komen ondernemers of medewerkers met de schrik vrij, maar vaak worden mensen zonder enige aanleiding verwond of neergeschoten. Het ogenschijnlijke gemak waarmee jonge jongens besluiten om een zeer gewelddadige overval op bijvoorbeeld een winkelier of juwelier te plegen, is een ontwikkeling die ondernemers en de samenleving veel zorgen baart. Niet alleen lopen bedrijven en verzekeringsmaatschappijen grote financiële schade op door het delict, ook kan het beeld van een overvalklimaat op Sint Maarten lokale consumenten ervan weerhouden op bepaalde tijden over straat te gaan. Bedrijven die vooral in de avonduren hun inkomsten moeten verdienen (zoals horeca) kunnen daardoor ook schade oplopen, doordat klanten wegblijven. Straatovervallen in de toeristische gebieden kunnen ook bijdragen aan het wegblijven van klanten. Hoewel ze minder veelvuldig lijken voor te komen dan woning- en bedrijfsovervallen, is de potentiële impact van die delicten groot, met name op de toeristische economie van Sint Maarten.

Het KPSM is, door het eerdergenoemde capaciteitsgebrek¹²², niet in staat om op grote schaal rechercheurs in te zetten voor het oplossen van overvallen. Als er een levensdelict wordt gepleegd, moeten ook rechercheurs uit het overvallen-team bijspringen bij het oplossen van dit delict. Voor de opsporing is het lastig dat de inwoners van Sint Maarten niet snel geneigd zijn naar de politie te stappen als zij informatie hebben over de dader van een overval. Het eiland is klein en mensen zijn bang om tegen iemand te getuigen uit angst dat deze persoon verhaal komt halen. Een gevolg hiervan is dat het de politie meer tijd kost om dit soort ernstige delicten op te lossen. Ook het feit dat Sint Maarten aan Saint Martin grenst, maakt de opsporing lastig. Overvallers maken bewust gebruik van de open grens en weten dat zij het werk van de politie bemoeilijken door aan de andere kant van de grens een delict te plegen, of door meteen na het plegen van een overval de grens over te steken.

¹²² Zie hiervoor paragraaf 6.1.3.

Ondanks het feit dat er voor het plegen van een overval strenge straffen worden uitgedeeld, tot wel veertien jaar celstraf, blijven gewelddadige overvallen op grote schaal voorkomen en er zijn geen signalen waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat het fenomeen de komende tijd zal gaan afnemen. Gelet op de grote imagoschade die overvallen aan Sint Maarten als 'Friendly Island' toebrengen, bestaat het risico dat toeristen en cruiseschepen Sint Maarten op den duur gaan mijden. Daaraan gerelateerd is iedere overval, met name op personeel of passagiers van cruiseboten, er één te veel, omdat het uitblijven van inkomsten uit het toerisme de samenleving van Sint Maarten een grote klap zou toebrengen. Om die reden zou de aanpak van overvallen extra aandacht verdienen. Ook het veelvuldig voorkomen van overvallen op woningen en bedrijven vraagt om een prioritaire aanpak van overvallen, vooral omdat deze vaak met excessief geweld gepaard gaan en grote onrust in de samenleving teweegbrengen.

6.3 Diefstal in het algemeen

6.3.1 Aard

Van zowel Sint Maartenaren als toeristen worden goederen gestolen. Deze goederen kunnen uit de omgeving van het huis worden weggenomen, maar ook door bijvoorbeeld zakkenrollers. Met name bij grote evenementen als de Regatta en het carnaval begeven zakkenrollers zich in de mensenmenigte om van de gelegenheid gebruik te maken en ongemerkt eigendommen te stelen. Zij richten zich hierbij vooral op portemonnees en elektronica (camera's, telefoons etc.) van toeristen.

Tijdens periodes dat er geen grote evenementen zijn, houden deze personen zich volgens respondenten vooral bezig met het stelen van goederen uit auto's.

6.3.2 Aangiften en slachtoffergegevens

Uit de slachtofferenquête 2008 blijkt dat 9 procent van de inwoners van Sint Maarten in 2007/2008 slachtoffer werd van diefstal van persoonlijke eigendommen.¹²³ Van deze diefstallen vond ruim 30 procent thuis plaats en

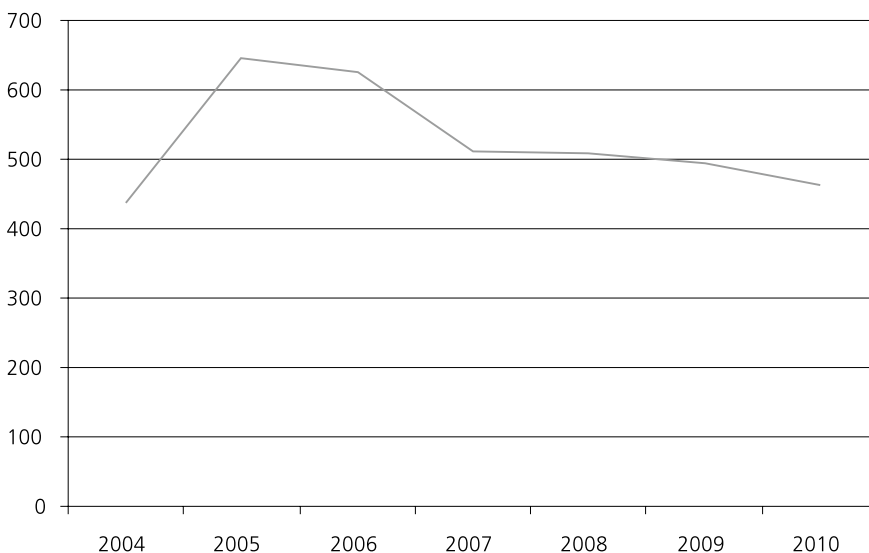
¹²³ CBS Nederlandse Antillen, 2009. De enquête richt zich op de periode van mei 2007 tot en met mei 2008.

63 procent elders op het eiland.¹²⁴ De gemiddelde geschatte waarde van gestolen goederen kwam neer op \$ 787.

Een op de drie respondenten van de slachtofferenquête gaf aan slachtoffer te zijn geweest van zakkenrollerij. Daarnaast laat de enquête zien dat 13 procent van de respondenten te maken kreeg met diefstal uit tuin, veranda of erf. Bij dit type diefstal worden overwegend huisraad, gereedschap, fietsen en gebruiksartikelen gestolen met een gemiddelde geschatte waarde van \$ 400. Daders van dit type misdrijf zijn voornamelijk personen die geboren zijn op Sint Maarten en tussen de 14 en 35 jaar oud zijn. Uit het registratiesysteem VROSNA is op te maken dat het aantal aangiften met betrekking tot diefstal de laatste jaren redelijk stabiel is. Er is sprake van een dalende trend vanaf 2005 en deze daling is vanaf het jaar 2007 afgevlakt, zoals te zien is in figuur 20.

Figuur 20

Aangiften van diefstal, 2004-2010

Bron VROSNA

¹²⁴ Deze percentages tellen niet op tot 100 procent maar tot 93 procent. Waar de overige 7 procent van de diefstallen plaatsvond is onbekend, want dat is niet weergegeven in de slachtofferenquête.

6.3.3 Discussie en conclusie

Het aantal aangiften van diefstal op Sint Maarten daalt de laatste drie jaren licht en bevindt zich nu rond de 450 per jaar. Particulieren en bedrijven worden slachtoffer van dit delict en lijden als gevolg daarvan materiële en financiële schade.

Zoals ook bij andere vormen van vermogenscriminaliteit het geval is, hangt het vóórkomen van diefstal sterk samen met de grote welvaartsverschillen op het eiland, de hoge kosten voor het levensonderhoud en de onoverzichtelijkheid van de openbare ruimte. Deze factoren werken de vraag naar goedkopere, gestolen goederen in de hand en kunnen leiden tot meer diefstal.

De verwachting is dat het aantal diefstallen niet verder zal afnemen, zolang de levensstandaard voor veel inwoners van Sint Maarten van een minimaal niveau blijft. Het lijkt zaak, als toerist of bewoner van het eiland zelf preventieve maatregelen te treffen en persoonlijke eigendommen in de gaten te houden, ook omdat er op dit moment vanuit de politie weinig personele capaciteit kan worden toegekend aan de bestrijding van het fenomeen. De impact van diefstal in zijn algemeenheid lijkt een klein probleem te zijn, in vergelijking met de omvang en de ernstige gevolgen van andere soorten vermogensmisdrijven en geweldsmisdrijven.

6.4 Diefstal van/uit voertuigen

In deze paragraaf wordt ingegaan op diefstal uit auto's, diefstal van auto-onderdelen en autodiefstal. Er worden ook voertuigen gestolen en er vinden met enige regelmaat inbraken plaats in voertuigen. Hiervan wordt echter geen aparte registratie bijgehouden door het KPSM, respondenten hebben geen aanvullende informatie verschaft en ook de Gendarmerie Nationale van Saint Martin heeft geen cijfers aangeleverd over diefstal van of uit voertuigen. Daarom wordt dit onderwerp in deze CBA niet beschreven.

6.4.1 Auto-inbraak

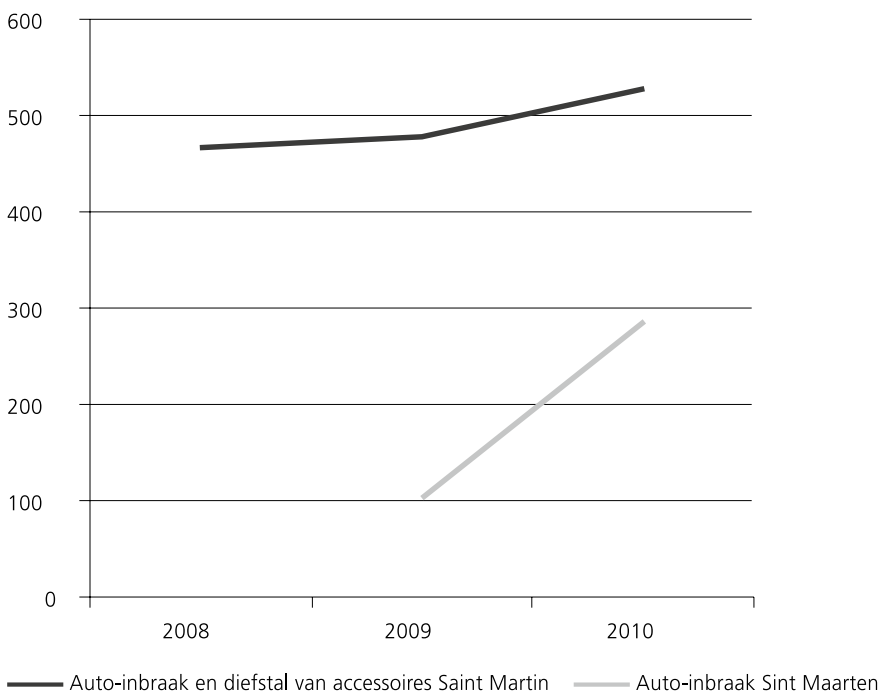
Auto-inbraken worden vaak gepleegd op parkeerplaatsen in de buurt van het strand of op andere afgelegen plaatsen. De daders verstoppen zich in het struikgewas rond de parkeerplaats en houden het parkeerterrein in de gaten. Als zij zien dat iemand spullen in de kofferbak stopt of bijvoorbeeld een tas op de achterbank laat liggen, breken ze de auto open. Om die reden raden auto-verhuurmaatschappijen hun klanten aan om op bepaalde locaties, zoals Mullet Bay, niets in de auto achter te laten en bij voorkeur de auto niet op slot te doen. Op deze wijze kunnen auto-inbrekers zich ervan overtuigen dat er niets van

waarde in de auto ligt zonder dat zij hem 'hoeven' te beschadigen. Het voordeel voor de huurder is dat deze dan geen schade hoeft te vergoeden aan de verhuurder.

Uit het slachtofferonderzoek¹²⁵ bleek dat 42 procent van de respondenten in 2007/2008 slachtoffer is geworden van diefstal uit of vanaf de auto. Daarnaast bleek dat diefstal vanaf of uit de auto het meest voorkomende delict is in Sint Maarten. De waarde van de gestolen goederen en/of het bedrag aan reparatiekosten was gemiddeld \$ 967.

Figuur 21

Auto-inbraak Sint Maarten en auto-inbraak en diefstal van accessoires in Saint Martin

Bronnen VROSNA; Gendarmerie Nationale, Saint Martin

¹²⁵ CBS Nederlandse Antillen, 2009. De enquête richt zich op de periode van mei 2007 tot en met mei 2008.

In figuur 21 is te zien dat ook in Saint Martin veel geparkeerde auto's worden leeggeroofd of van onderdelen worden ontdaan. Het KPSM is pas in 2009 begonnen met het registreren van de aantallen auto-inbraken, zodat de ontwikkeling niet kan worden weergegeven. Of de beide korpsen deze delicten op dezelfde wijze registreren, is onduidelijk.

6.4.2 Autodiefstal

In Sint Maarten worden ook geregeld auto's gestolen. Dit gebeurt op allerlei plaatsen. Dat kan op een parkeerplaats aan het strand zijn, maar ook langs een drukke weg. Het is duidelijk dat gestolen auto's niet zomaar gebruikt kunnen worden om ermee rond te rijden: daarvoor is het land van 34 vierkante kilometer te klein. De eigenaar zal zijn auto snel herkennen als deze niet veranderd is, zodat omkatten of strippen noodzakelijk is. De respondenten verschillen van mening over de wijze waarop de meeste autodieven te werk gaan.

Omkatten Enkele respondenten zeggen dat de dieven professioneel zijn en de gestolen auto's omkatten om ze daarna op Sint Maarten door te verkopen. Ze opereren in groepsverband en hebben specialisten voor iedere fase van het traject. Dit traject bestaat uit het openbreken en stelen van de auto, het opschuren ervan, het professioneel overspuiten en het veranderen van het serienummer. Binnen een korte periode wordt het uiterlijk van de auto onherkenbaar veranderd en vervolgens wordt het voertuig te koop aangeboden. Een grote verzekeringsmaatschappij heeft *adjusters* in dienst die op het moment dat er een melding van een gestolen auto komt, over het eiland gaan rijden om hem op te sporen. Dit leidt met enige regelmaat tot het terugvinden van de – al dan niet gedeeltelijk omgekatte – auto.

Strippen Volgens andere respondenten worden de auto's gestript van de onderdelen, die vervolgens los door garages worden verkocht of per schip naar een ander eiland worden vervoerd, bijvoorbeeld naar de Dominicaanse Republiek. De respondenten vermelden ook dat auto's soms in hun geheel verscheept worden naar buureilanden.

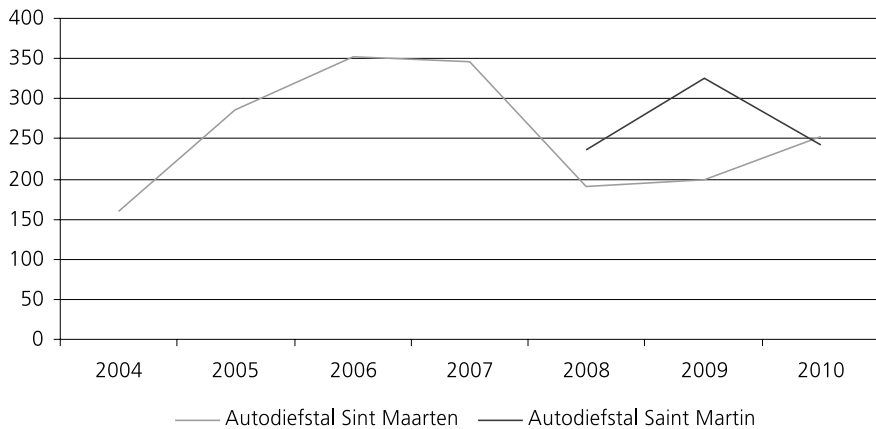
De meest gestolen merken zijn de Mitsubishi Lancer, de Hyundai Accent en de Toyota Corolla. Dat is niet vreemd, want auto's van deze merken en typen rijden op Sint Maarten het meest rond.

Autodiefstal op Sint Maarten is georganiseerde criminaliteit. Volgens respondenten zijn de plegers gespecialiseerd in het delict en is ieder van hen expert in een van de verschillende fasen van het proces van stelen tot verkopen van de auto of de onderdelen.

Aangiften en slachtoffergegevens In figuur 22 is te zien dat het aantal gestolen auto's in Sint Maarten de laatste jaren is afgenomen van ongeveer 350 in zowel 2006 als 2007 tot 190 in 2008. In 2010 zijn er 253 auto's gestolen en is er dus weer sprake van een toename. Op het Franse deel van het eiland worden jaarlijks rond de 250 tot 300 auto's gestolen. Respondenten in Saint Martin geven aan dat autodiefstal een groot probleem is en dat de daders zowel erg professioneel als grensoverschrijdend actief zijn.

Figuur 22

Autodiefstallen Sint Maarten (2004-2010) en autodiefstallen Saint Martin (2008-2010)

Bronnen VROSNA; Gendarmerie Nationale, Saint Martin

Uit de slachtofferenquête is gebleken dat slachtoffers van autodiefstal in 90 procent van de gevallen aangifte doen van de diefstal van hun voertuig. Het aantal aangiften zal derhalve enigszins lager zijn dan het werkelijke aantal autodiefstallen, maar geeft een redelijk goed inzicht in de omvang.

Op Sint Maarten worden vrijwel alle producten geïmporteerd, omdat op het eiland zelf weinig goederen worden geproduceerd. Diverse respondenten wijzen erop dat bepaalde typen auto's massaal zijn geïmporteerd door autodealers, maar dat de importeurs onvoldoende onderdelen van deze auto's op voorraad hebben om de vraag naar onderdelen te kunnen opvangen. Een autobezitter kan soms gedurende enkele weken zijn auto niet gebruiken, doordat het benodigde onderdeel geïmporteerd moet worden. Een gevolg hiervan is dat er permanent grote vraag is naar onderdelen van deze auto's. Dat maakt het

lucratief deze onderdelen van een (gestolen) auto te strippen en los door te verkopen. Illustratief is het verhaal van iemand die ontdekte dat beide voorportieren van zijn rode auto waren gestolen. Deze persoon zag enkele dagen later iemand rijden in een witte auto van hetzelfde merk, met twee rode voorportieren. Toen de eigenaar van de rode deuren de eigenaar van de witte auto aansprak op zijn rode deuren, vertelde deze dat de garage hem via een tussenpersoon direct twee rode portieren kon leveren of een paar weken later twee nog te importeren witte portieren. Hij wilde liever niet wachten en had dus de rode gekocht. Volgens de respondenten is er op Sint Maarten op grote schaal sprake van schuldheiling van auto-onderdelen. De vraag naar onderdelen is groot en het aanbod klein en ook de kopers van de gestolen onderdelen weten eigenlijk wel dat er iets niet in de haak is. Volgens respondenten sluiten deze kopers liever hun ogen voor dit delict dan dat zij lang moeten wachten op hun auto-onderdelen.

Uit het slachtofferonderzoek¹²⁶ bleek dat 13 procent van de respondenten ooit slachtoffer was geworden van autodiefstal en dat 68 procent van de auto's niet tegen diefstal beschermd was. In 66 procent van de gevallen werd het voertuig thuis gestolen, in 7 procent van de gevallen dicht bij huis en in de rest van de gevallen elders op het eiland. In ruim 90 procent van de gevallen is het teruggevonden. De waarde van de gestolen auto of het bedrag aan reparatiekosten was gemiddeld \$ 2497.

Volgens een respondent werden auto's voor 2007 met name gestolen voor *joyriding*. Tegenwoordig zijn auto's als ze gevonden worden vaak *total loss*, gestript van waardevolle onderdelen of omgekat, zodat ze niet meer lijken op het gestolen voertuig.

6.4.3 Discussie en conclusie

Al jaren worden er op Sint Maarten veel auto's gestolen. Weliswaar nam het aantal autodiefstallen in voorgaande jaren met meer dan een derde af, inmiddels is alweer een aantal jaar een stijgende lijn in het aantal diefstallen zichtbaar. Ook het aantal inbraken uit auto's laat van 2009 op 2010 een stijgende lijn zien.

Burgers en bedrijven worden het slachtoffer van autodiefstal en auto-inbraak. Burgers ondervinden financiële schade doordat hun auto's worden beschadigd of doordat hun eigendommen eruit worden gestolen. Ook de grote aantallen autoverhuurders op Sint Maarten lijden financiële schade door de vele auto-

¹²⁶ CBS Nederlandse Antillen, 2009.

diefstallen en auto-inbraken waarmee zij dagelijks worden geconfronteerd. Vaak overstijgt de financiële schade het door de huurder te betalen eigen risico. Door de claims die autoverhuurders bij verzekeringsmaatschappijen indienen, worden deze maatschappijen gedwongen hun premies te verhogen, wat de kosten voor autoverhuurders verder opdrijft. Deze kosten worden weer doorberekend aan huurders van auto's, die een hoge eigenrisicopremie moeten accepteren.

Voor de diefstal van auto's en auto-onderdelen maken criminelen veelvuldig gebruik van het feit dat het eiland in staatkundige en juridische zin niet één geheel vormt. Dit doen zij door met een gestolen auto direct de grens met Saint Martin over te steken en daarmee het opsporingsproces te frustreren. Zij maken ook gebruik van verschillen in de regelgeving tussen beide eilanddelen. In Sint Maarten is het bijvoorbeeld mogelijk met een verklaring van de koper en de verkoper een auto te laten verzekeren, wat echter niet de garantie biedt dat de verkoper ook daadwerkelijk de eigenaar van de auto was. Criminelen zijn hiervan goed op de hoogte, zodat zij er geregeld in slagen een auto officieel op hun naam te laten registreren. Ook autoverhuurbedrijven zouden hier gebruik van maken door gestolen auto's te kopen van de dieven.

De overheid van Sint Maarten besteedt weinig aandacht aan preventie, bijvoorbeeld op het gebied van beveiliging en verlichting van de openbare ruimte. Parkeerplaatsen bij de verschillende stranden zijn vaak afgelegen en onoverzichtelijk en de openbare ruimte is over het algemeen rommelig ingedeeld. Veel van deze plekken bieden kwaadwillende personen de gelegenheid om in het donker en/of in de beschutting van muren of obstakels hun slag te slaan. Het ontbreken van anti-inbraak- en antidiefstalapparatuur in veel auto's werkt inbraak en diefstal in de hand. De diefstal van en uit auto's brengt toeristen, Sint Maartenaren en autoverhuurbedrijven forse schade toe, maar aangezien de schade vooral materieel is en er in preventieve zin nog flink wat kan worden gedaan, vraagt het delict niet veel extra aandacht van politie en justitie. Bovendien mag van burgers zelf op Sint Maarten een bijdrage worden verwacht in het voorkomen van autodiefstallen of -inbraken: als zij zouden besluiten geen gestolen onderdelen meer te kopen voor de reparatie van hun auto's, zou dat de diefstal doen afnemen.

6.5 Heling

Als gestolen goederen niet te gelde kunnen worden gemaakt, is het plegen van vermogensmisdrijven waarbij goederen worden buitgemaakt niet echt aantrekkelijk. Heling is derhalve een cruciale factor bij vrijwel alle vermogensmisdrijven.

6.5.1 Aard en omvang

De officiële registraties met betrekking tot heling zijn opvallend laag in vergelijking met die van woninginbraken, overvallen, autodiefstallen en diefstallen in het algemeen. In 2008 en 2009 werd er niets gemeld, in 2010 was er sprake van twee gevallen van heling. Omdat zowel de verkoper van de goederen als de heler er belang bij heeft dat dit delict plaatsvindt, is het verklaarbaar dat het KPSM weinig zicht heeft op heling. In Saint Martin heeft de Gendarmerie meer helers in het vizier. Zij heeft in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 31, 58 en 49 zaken met betrekking tot heling opgelost.

Respondenten melden dat er in Sint Maarten wel degelijk geheeld wordt, maar dat er weinig aandacht uitgaat naar de opsporing van helers. Als iemand wordt opgepakt voor het plegen van bijvoorbeeld een woninginbraak, wordt gevraagd waar hij zijn goederen afzet, maar de daders geven deze informatie niet prijs aan de politie. Ze verkopen de gestolen goederen over het algemeen door aan helers. Er worden bij huiszoekingen wel wat gestolen goederen teruggevonden, maar dat beperkt zich tot een enkele gestolen telefoon of laptop die de dader zelf in gebruik heeft genomen.

Er zijn geruchten dat lommerds betrokken zijn bij het helen van gestolen goederen, maar uit opsporingsonderzoeken komt geen concrete informatie naar voren die deze geruchten bevestigt. Er is geen informatie bekend die erop wijst dat inbrekers op pad gaan op verzoek van eigenaars van lommerds.

Verschillende respondenten hebben geruchten gehoord dat er wekelijks containers met gestolen goederen via de havens van Pointe Blanche en Marigot worden verscheept naar naburige eilanden. Maar ook zijn er respondenten die betwijfelen of de inbraken en diefstallen op Sint Maarten dusdanig veel opleveren dat dergelijke grootschalige transporten met regelmaat kunnen plaatsvinden. Van de inbrekers met een Dominicaanse achtergrond wordt verondersteld dat een deel van hen gestolen waar zoals flatscreentelevisies en juwelen niet alleen op Sint Maarten verkoopt, maar ook in de Dominicaanse Republiek. De dieven weten in ieder geval bij wie zij hun gestolen goederen kunnen afzetten, er is een markt voor.

In paragraaf 6.4.2 is al beschreven dat er volgens respondenten op grote schaal schuldhealing plaatsvindt met betrekking tot auto-onderdelen. Garages en eigenaars van auto's zijn zich volgens respondenten bewust van het feit dat de onderdelen die zij kopen wel eens gestolen zouden kunnen zijn, maar sluiten hun ogen hiervoor.

Er zijn bedrijfsinbraken geweest waarbij bijvoorbeeld vijftien airconditioners van hetzelfde type zijn gestolen. Experts geven aan dat deze airconditioners het land uit worden gebracht, naar Santo Domingo, Haïti, Jamaica of Dominica. Zo'n grote partij van dezelfde gestolen goederen is op het kleine Sint Maarten niet onopvallend te verkopen, de heler zou meteen worden betrapt. Goederen die aan de Nederlandse kant zijn gestolen, worden volgens respondenten ook aan de Franse kant geheeld en andersom.

6.5.2 Discussie en conclusie

De omvang van heling is op basis van de officiële registraties onduidelijk, maar gezien de grote hoeveelheid vermogensmisdrijven kan het niet anders dan dat de gestolen goederen ergens weer op de markt verschijnen en dus worden geheeld. De vraag naar gestolen goederen op en rond Sint Maarten is groot: respondenten geven aan dat heling van auto-onderdelen op grote schaal plaatsvindt in verband met de beperkte beschikbaarheid van reserveonderdelen, die immers geïmporteerd moeten worden. Ook op de voornamelijk arme omringende eilanden blijft de vraag naar met name luxegoederen bestaan, wat tot de verwachting leidt dat het voorkomen van heling in de komende jaren niet zal afnemen.

Vooraf bedrijven zijn het slachtoffer van heling: als goederen op de zwarte markt worden aangekocht tegen een lagere prijs, verkopen bedrijven minder van hun eigen producten.

Als naast het opsporen van de daders van diefstallen ook zou worden geïnvesteerd in het opsporen van helers, kan een barrière worden opgeworpen die het aantal vermogensmisdrijven zou kunnen doen afnemen. Tot op dit moment lijkt van dergelijke inspanningen echter geen sprake te zijn. Het verdient aandacht te kijken of en in welke mate opsporingsdiensten met beperkte inspanning enig zicht kunnen krijgen op de afnemersmarkt van gestolen goederen.

6.6 Skimming

6.6.1 Aard

Bij *skimming* worden de gegevens die op de magneetstrip van een bankpas staan, gekopieerd en op een magneetstrip van een blanco pas geplaatst. In combinatie met de gestolen pincode wordt op een andere locatie, meestal in het buitenland, geld van de rekening gehaald. Dit kan al binnen enkele uren, als de magneetstripgegevens via internet of gsm naar het buitenland gestuurd worden.¹²⁷

Bankpassen kunnen worden geskimd bij gelduitgifteautomaten en bij betaalautomaten in winkels. Doordat gelduitgifteautomaten gemakkelijk toegankelijk zijn, kunnen criminelen er eenvoudig de juiste apparatuur op installeren. Zij bevestigen een voorzetstuk met apparatuur voor het aflezen van de magneetstrip voor de gleuf van de gelduitgifteautomaat om zo de pas te kopiëren. De bijbehorende pincode achterhalen ze door een camera op het toetsenblok te richten, door mee te kijken over de schouder van degene die zijn pincode intoetst of door een *lay-over* op het toetsenblok te bevestigen. Een *lay-over* is een transparant plaatje dat de pincodes opslaat en reconstrueert. Het installeren van de skimming-apparatuur gaat doorgaans heel snel. Een respondent toonde een filmpje van een bewakingscamera waarop te zien was dat het hele proces binnen een minuut was geklaard. De skimmers zoeken bij voorkeur een drukbezochte gelduitgifteautomaat uit, zodat zij de apparatuur na korte tijd weer kunnen verwijderen. Dit verkleint het risico dat de apparatuur wordt ontdekt, terwijl er in die korte periode wel veel bankpassen zijn geskimd. De daders onderzoeken vooraf welke gelduitgifteautomaten het meest worden gebruikt. In één geval heeft een dadergroep een medewerker van een cruiseboot van tevoren laten onderzoeken welke automaten het meest geschikt zouden zijn.

Het skimmen met behulp van betaalautomaten in winkels vindt op een andere wijze plaats. Vaak is er in die gevallen sprake van een medewerker die zonder medeweten van de ondernemer te werk gaat. De klant koopt in een winkel een artikel en geeft zijn creditcard aan de verkoper. Deze haalt de kaart door een gemanipuleerde kaartlezer. Bij deze vorm van skimmen worden alleen creditcards geskimd en de apparatuur wordt vaak door of met medeweten van de medewerker geplaatst. Deze apparatuur slaat de magneetstripgegevens op en

¹²⁷ Aldus het *Nationaal dreigingsbeeld 2008* (Dienst IPOL, 2008b), p. 178-179.

deze kunnen later worden uitgelezen en gekopieerd op blanco bankpassen. Het is ook voorgekomen dat de apparatuur van de winkel zelf niet werd gemanipuleerd, maar dat de kaart door een tweede apparaat werd gehaald voordat hij aan de klant werd teruggegeven. Medewerkers worden in deze gevallen vaak benaderd door skimmers die hun een voorstel doen om de skimming-apparatuur te laten plaatsen of die te gebruiken. Ze krijgen dan per geskimde kaart betaald door dezelfde groeperingen die gelduitgifteautomaten skimmen.

In de onderzoeksperiode is er op Sint Maarten ook op grote schaal geld opgenomen met elders geskimde bankpassen. Dit gebeurt door zogenaemde *spenders*. Banken ontdekken dat een groepering geld probeert op te nemen met geskimde bankpassen, als er in de gelduitgifteautomaat ingeslikte telefoonkaarten worden aangetroffen. De spenders gebruiken meestal telefoonkaarten waarop ze de magneetstripgegevens van de geskimde bankpassen kopiëren en ze schrijven de pincode op de achterkant van de kaart. Daarmee wordt de telefoonkaart een creditcard of een bankpas. Worden zulke kaarten in een gelduitgifteautomaat aangetroffen, dan is dat een indicator voor de aanwezigheid van skimmers.

Daders van dit soort criminaliteit zijn meer georganiseerd dan gemiddeld en ze gebruiken geen geweld bij hun criminele activiteiten. Het plaatsen van de apparatuur is gespecialiseerd werk, het uitlezen van de gegevens en het maken van blanco passen ook. Voordat zij hun delict gaan plegen, vergaren de daders informatie over de meest gebruikte gelduitgifteautomaten, de locatie ervan, het meest geschikte tijdstip, de gunstigste datum, et cetera. Daders die skimming-apparatuur plaatsten bij gelduitgifteautomaten kwamen allemaal uit Roemenië en Bulgarije. Bij het skimmen van betaalautomaten was een groep actief die afkomstig was van Curaçao. Uit de paspoortgegevens was op te maken dat zij het hele Caribische gebied doorkruisten. Volgens een respondent zijn het net zakenmensen, zo professioneel opereren deze criminelen.

Niet alle skimmers nemen ook zelf het geld op met de geskimde bankpassen. Gekopieerde bankpasgegevens worden via het internet verkocht aan andere groepen, die het geld gaan opnemen. Gegevens van geskimde bankkaarten worden op internet aangeboden voor een bedrag tussen \$ 25 en \$ 50 per kaart. Met behulp van deze gegevens kan per kaart een bedrag van \$ 500 tot \$ 1000 worden opgenomen. Sommige kaarten werken niet en worden door de automaat ingeslikt, maar de meeste kaarten werken wel en leveren dus een aantrekkelijke winst op.

Het lijkt onlogisch om geskimde gegevens te verkopen voor een veel lager bedrag dan ze waard zijn. De verklaring van een respondent is echter dat met geskimde bankpassen geld pinnen veel riskanter is dan bankpassen skimmen. Bovendien is het mogelijk om in een heel korte periode veel bankpassen te skimmen, terwijl het opnemen meer tijd en energie kost. Vaak moeten spenders meerdere keren pinnen om het maximale bedrag van een rekening af te kunnen halen. Daarbij lopen zij het risico te worden gearresteerd, wanneer ontdekt is dat er met geskimde passen wordt gepind. Ook kan de kaart inmiddels geblokkeerd zijn en niets meer opleveren. Daarnaast is het niet altijd makkelijk om met grote hoeveelheden contant geld 'opgescheept' te zitten. Uit verhoren werd duidelijk dat de spenders uiteindelijk enorme hoeveelheden contant geld in hun bezit hebben. Respondenten weten echter niet hoe zij dit geld van het eiland af krijgen. In één geval werd een groep opgepakt die in een gehuurde hotelkamer koffers met meer dan \$ 200.000 had staan. Dat het om veel contant geld gaat, bleek ook uit de opmerking van een respondent dat criminelen in één nacht eens een hele gelduitgifteautomaat hadden leeggepind. In een automaat zit ongeveer \$ 100.000.

Spenders kunnen worden opgepakt op het moment dat ze inhalig worden, aldus een respondent. Als ze met geskimde bankpassen pinnen en meteen vertrekken naar een ander eiland of een ander deel van het eiland, zijn ze haast niet op te pakken. Maar als ze het bij dezelfde gelduitgifteautomaat nog een keer proberen, kan de bank hen in samenwerking met de politie arresteren. In tegenstelling tot skimmers zoeken spenders juist de meest rustige en afgelegen gelduitgifteautomaten uit.

Naast skimming komt op Sint Maarten ook *phishing* voor. Klanten die elektronisch bankieren, krijgen daarbij valse e-mails en worden naar een namaakwebsite doorverwezen, waar zij hun bankgegevens moeten invoeren. Met behulp van die gegevens wordt dan hun bankrekening leeggehaald. Het KPSM heeft geen expertise in deze vormen van *hightechcrime*. De bank schakelt de ICT-afdeling van het hoofdkantoor direct in en sluit de valse website zo snel mogelijk af. Daarnaast waarschuwt de bank de klanten zodra er phishingmails worden verstuurd en deelt hun duidelijk mee dat de bank hun nooit op die manier om hun gegevens zal vragen.

6.6.2 Omvang

De grootste bank van Sint Maarten werd eind 2007 voor het eerst geconfronteerd met het skimmen van betaalpassen. Deze bank heeft meteen antiskimming-apparatuur geplaatst. Zodra er een voorzetsmond wordt geplaatst, wordt de

bank door de apparatuur gewaarschuwd en schakelt de gelduitgifteautomaat zichzelf uit. Er zijn in totaal vijf pogingen tot skimmen van bankpassen geweest. De betrokken groeperingen zijn allemaal opgepakt.

In 2008 en 2009 werd bij dezelfde bank door spenders regelmatig geld opgenomen met geskimde bankpassen. Door inspanningen van de bank en in samenwerking met het KPSM zijn twee criminele groeperingen opgepakt die op Sint Maarten geld probeerden op te nemen met in Engeland geskimde bankpassen. In 2010 is dit niet meer voorgekomen, waarschijnlijk omdat er twee groeperingen zijn opgepakt.

In hoeverre er wordt geskimd bij gelduitgifteautomaten van andere banken en in hoeverre spenders geld pinnen bij andere banken is onbekend. Een respondent vertelde dat de andere banken geen actie ondernemen als zij telefoonkaarten aantreffen in de gelduitgifteautomaat, zodat criminelen daar ongestoord geld kunnen opnemen met geskimde kaarten. Wel is er een groep spenders aangehouden die meer geld in bezit had dan er met geskimde kaarten bij de betreffende bank was opgenomen.

Spenders brengen de banken op Sint Maarten geen financiële schade toe, doordat de geskimde bankrekeningen zich in andere landen (in dit geval Engeland) bevinden. Het bezorgt de banken wel reputatieschade als zij geen actie ondernemen tegen de spenders.

Skimmen van creditcards in betaalautomaten heeft meerdere keren plaatsgevonden, maar meestal wordt de medewerker die betrokken is geweest bij het skimmen, na afloop opgepakt.

6.6.3 Discussie en conclusie

Sint Maarten is om meerdere redenen aantrekkelijk voor skimmers. In de eerste plaats vanwege de verschillende valuta's die op het eiland verkrijgbaar zijn: zowel euro's als dollars. Daarnaast zorgt de relatief grote hoeveelheid contant geld op Sint Maarten ervoor dat skimmers grote bedragen kunnen opnemen, terwijl dit niet snel opgemerkt wordt. Op omliggende eilanden raakt het contante geld soms 'op', op Sint Maarten komt dat niet voor. De grote toeristenstroom die op vaste locaties en op gezette tijden veel contant geld opneemt, creëert voor skimmers bovendien de mogelijkheid om in korte tijd veel bankpassen tegelijk te skimmen.

Ondanks de hiervoor genoemde mogelijkheden die skimmers hebben om hun praktijken uit te voeren, is gebleken dat de bankensector alert heeft gereageerd op skimmers en spenders die op Sint Maarten hun slag wilden slaan. Door het installeren van antiskimming-apparatuur en door alertheid op allerlei signalen is het aantal pogingen tot skimming de afgelopen jaren sterk afgenomen, en dat leidt tot de conclusie dat skimming op Sint Maarten geen groot probleem is. Het gunstige 'skimmingklimaat' op Sint Maarten vraagt echter wel van banken en opsporingsdiensten dat zij alert blijven op skimmingactiviteiten op het eiland.

7

Geweldsmisdrijven

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op geweldsmisdrijven die gepleegd zijn op Sint Maarten in de periode van 2008 tot en met 2010. Allereerst wordt in paragraaf 7.1 ingegaan op moord en doodslag. Over openlijke geweldpleging en mishandeling gaat paragraaf 7.2. Relationeel geweld wordt in paragraaf 7.3 behandeld en in paragraaf 7.4 komen zedendelicten aan de orde.

In tegenstelling tot de andere hoofdstukken wordt dit hoofdstuk afgesloten met één discussie en conclusie waarin alle geweldsmisdrijven worden besproken. De criminaliteitsrelevante factoren en de gevolgen van de verschillende geweldsmisdrijven komen namelijk in grote lijnen overeen.

Geweldgebruik in de regio Het gebruik van geweld in de Caribische regio ligt, vergeleken met dat in de rest van de wereld, hoger dan gemiddeld. Daarom wordt, voordat wordt ingegaan op het gebruik van geweld op Sint Maarten, eerst het geweldgebruik in het Caribisch gebied beschreven.

Eerdere onderzoeken (o.a. UNODC, 2007; Le Franc et al., 2008) hebben uitgewezen dat mannen en vrouwen in de Cariben een grote kans lopen slachtoffer óf dader van een geweldsdelict te worden. Mannen worden het meest slachtoffer van fysiek geweld, terwijl vrouwen het meest slachtoffer worden van seksuele dwang. Le Franc et al. stellen zelfs dat het moeilijk is “not to be struck by the magnitude of the problem for both men and women in all of the countries studied.”¹²⁸

Eerder onderzoek (o.a. Krug et al., 2002) gaat vaak uit van de vooronderstelling dat bepaalde groepen op bepaalde plaatsen geweld gebruiken, terwijl de samenleving dat geweld afkeurt. De vraag wordt echter opgeworpen (door Le Franc et al., 2008) of het nuttig is daarvan uit te gaan als blijkt dat agressie en geweld niet slechts worden gebruikt door een deviante subcultuur, maar wijdverbreid in een samenleving voorkomen. Er lijkt in dat geval namelijk sprake te zijn van sociaal-cultureel getolereerd gedrag en niet van deviant gedrag.

¹²⁸ Le Franc et al. (2008) voerden hun onderzoek naar het gebruik van geweld uit in Barbados, Jamaica en Trinidad en Tobago. Mannen liepen een kans van 54 tot 61 procent op slachtofferschap van fysiek geweld. Als ook psychisch geweld werd meegeteld, was die kans 63 tot 73 procent. Bij vrouwen was de kans 53 tot 58 procent op slachtofferschap van fysiek geweld. Werd ook psychisch geweld meegeteld, dan was de kans op slachtofferschap 65 tot 83 procent. Wereldwijd varieert de kans op slachtofferschap van geweld van 10 tot 69 procent, waarbij met name opvalt dat de ondergrens vele malen lager ligt dan in de onderzochte landen.

In diverse onderzoeken (Le Franc et al., 2008; UNODC, 2007) wordt erop gewezen dat in de Cariben inderdaad een cultuur bestaat waarin gebruik van geweld wordt getolereerd en wordt gezien als een acceptabele manier om status te verwerven en conflicten op te lossen. Als de samenleving als geheel geweldgebruik als acceptabele manier van conflictbeslechting beschouwt, dient de wijze waarop de overheid het gebruik van geweld bestrijdt, op een andere manier te worden vormgegeven. Op deze constatering wordt in de conclusie nader ingegaan.

7.1 Moord en doodslag

Volgens de UNODC (2007) wordt in het Caribisch gebied gemiddeld het hoogste aantal levensdelicten in de wereld gepleegd, namelijk ongeveer 30 per 100.000 inwoners. In datzelfde onderzoek kwam naar voren dat jongeren bovengemiddeld vaak slachtoffer of dader van een levensdelict zijn. Het aantal jongeren dat komt te overlijden als gevolg van een levensdelict ligt in dit gebied dan ook ver boven het gemiddelde in de rest van de wereld.

De UNODC meldt ook dat veel van de criminaliteit die wordt gepleegd in het Caribisch gebied druggerelateerd is. In 2007 gaven de autoriteiten aan dat driekwart van alle criminaliteit op Sint Maarten gerelateerd was aan drugs.

7.1.1 Aard

Op Sint Maarten zijn levensdelicten grofweg in te delen in vier categorieën. Het gaat hierbij om levensdelicten in de drugswereld, levensdelicten als gevolg van uit de hand gelopen ruzies of uit de hand gelopen overvallen en levensdelicten als gevolg van stoerdoenerij door jongeren. Deze categorieën worden hieronder een voor een behandeld.

Levensdelicten in de drugswereld Sint Maarten wordt al jaren geconfronteerd met criminelen die via het eiland drugs proberen te smokkelen naar met name Noord-Amerika en Europa. Criminelen die zich met dit soort handel bezighouden, kunnen bij zakelijke conflicten meestal geen beroep doen op reguliere instanties. Als iemand hun lading cocaïne heeft gestolen, is het op zijn minst onverstandig om daarvan aangifte te doen. Het is dan ook niet verrassend dat de meeste moorden op Sint Maarten worden gepleegd door criminelen die wraak nemen op andere criminelen die zich schuldig hebben gemaakt aan een zogenoemde *ripdeal*, dat wil zeggen drugs van hen hebben gestolen.

Sinds 2009 zijn er twee groepen criminelen actief die zelf geen drugs smokkelen, maar zich hebben gespecialiseerd in het *rippen* van grote partijen cocaïne om die vervolgens door te verkopen. Op deze wijze hoeven zij geen inkoopkosten te betalen, zodat zij veel meer winst behalen bij de verkoop van de drugs.

Beide groepen bestaan uit ongeveer tien personen. De eerste groep is samengesteld uit lokale jongens die op Sint Maarten zijn geboren. De andere groep is gemengd en is samengesteld uit inwoners van Curaçao, Saint Kitts en Nevis, Dominica en Sint Maarten. Volgens een respondent werden er altijd al drugs geript op Sint Maarten. Sinds 2009 plegen criminelen, onder wie de hiervoor beschreven groepen, over en weer na ripdeals ook moorden. Het gaat hierbij om liquidaties; de dader komt aanrijden, schiet het slachtoffer dood en gaat ervandoor. Deze moorden zijn goed voorbereid, omdat de daders weten dat hun doelwit voorzichtig is en niet gemakkelijk te vinden. De daders onderzoeken de routine van het slachtoffer en proberen een plaats te vinden waar zij het slachtoffer kunnen treffen op een moment dat er zo weinig mogelijk getuigen aanwezig zijn.

Als er wel getuigen zijn – en dat is zelden het geval – verklaren deze niets. Ze zijn bang voor repercussies en willen niets te maken hebben met de zaak.

De respondent geeft verder aan dat de drugswereld jonger is geworden, doordat veel jongeren makkelijk en snel geld willen verdienen. Als gevolg daarvan is ook het aantal slachtoffers van moorden in het drugscircuit jonger dan voorheen. Zowel de daders als de slachtoffers van dit soort levensdelicten zijn tussen de 20 en 35 jaar oud.

Ongeveer een derde van het totale aantal levensdelicten op Sint Maarten tijdens de onderzoeksperiode vond plaats in het drugscircuit. Daarvan was iets meer dan de helft een reactie op een ripdeal. Bij vrijwel alle moorden werd het slachtoffer doodgeschoten, in één geval werd een slachtoffer verdrinken.

Levensdelicten als gevolg van uit de hand gelopen ruzies Bij levensdelicten als gevolg van uit de hand gelopen ruzies gaat het vrijwel altijd om doodslag: de dader had geen vooropgezet plan om het slachtoffer om het leven te brengen. Dit soort incidenten speelt zich meestal af in uitgaansgelegenheden of tussen burens. Ongeveer een op de vijf levensdelicten is een gevolg van een uit de hand gelopen ruzie.

Levensdelicten als gevolg van uit de hand gelopen overvallen Op Sint Maarten worden veel overvallen gepleegd door gewapende, veelal jonge daders. Als deze overvallen uit de hand lopen, kan het delict uitmonden in doodslag. Een respondent geeft aan dat dit soort delicten vrijwel alleen plaatsvindt als het slachtoffer van de overval zich tegen de dader verzet. Als slachtoffers

meewerken, is de kans dat zij om het leven komen tijdens een overval erg klein. Een op de vijf levensdelicten is het gevolg van een uit de hand gelopen overval.

Levensdelicten als gevolg van stoerdoenerij door jongeren Levensdelicten als gevolg van stoerdoenerij komen minder vaak voor dan de eerste drie categorieën. Meestal is hier sprake van jonge jongens die ruzie krijgen om triviale dingen. Een jongen wil bijvoorbeeld basketballen op een veldje waar hij van andere jongens niet mag verschijnen. De jongens willen stoer doen en wijken niet, waarop een van hen dan een mes grijpt en min of meer per ongeluk een ander om het leven brengt. Dit is nooit de bedoeling geweest, maar de gevolgen zijn ernstig.

Dit zijn geen kansarme jongens, maar jongens die na schooltijd op straat rondhangen. Zij hebben niet veel te doen, omdat er op het eiland weinig sociale activiteiten voor jongeren zijn. Al rondhangend ('sitting on the block') praten ze over stoere dingen en misdaad.

Overige levensdelicten Naast de categorieën die hierboven zijn beschreven, worden er af en toe levensdelicten in de relationele sfeer gepleegd, maar dat zijn er verhoudingsgewijs erg weinig; in de onderzoeksperiode waren het er drie. In twee gevallen heeft een man zijn vrouw van het leven beroofd en in één geval heeft een vrouw die jarenlang mishandeld werd haar man om het leven gebracht. Er hebben ook nog enige levensdelicten plaatsgevonden waarbij het de politie niet duidelijk is geworden wat er aan de hand was en deze delicten kunnen dus niet worden geduid.

Volgens een respondent vinden er geen moorden plaats die gerelateerd zijn aan jeugdbendes op Sint Maarten. De jongeren die lid zijn van *wannabe gangs* liggen weliswaar dwars en willen stoer doen, maar plegen niet het soort ernstige delicten dat in een land als de Verenigde Staten aan gangs wordt toegeschreven.

7.1.2 Registraties politie en Openbaar Ministerie

De UNODC schreef in 2007 dat het aantal levensdelicten per 100.000 inwoners van Sint Maarten steeg van 20 in 2001 naar 47 in 2003. Daarbij is de UNODC uitgegaan van het officiële inwoneraantal van Sint Maarten, dus exclusief de illegalen die op het eiland verblijven. Om een goede vergelijking met de cijfers voor andere Caribische (ei)landen mogelijk te maken, wordt ook in onderstaande tabel het aantal voor Sint Maarten geregistreerde levensdelicten van 2007 tot en met 2010 gepresenteerd op basis van officiële populatiecijfers,

dus exclusief illegalen. De aantallen levensdelicten van andere Caribische (ei)
 landen worden eveneens afgezet tegen de officiële inwoneraantallen.¹²⁹

Tabel 13

Levensdelicten per 100.000 inwoners in het Caribisch gebied						
Caribische eilanden	Inwoner-aantal	Aantal levensdelicten per jaar				Levensdelicten in 2010 per 100.000
	2007	2007	2008	2009	2010	
Jamaica	2.676.000	1.574	1.611	1.690	1.403	53
Belize	311.000	97	103	97	132	42
St. Kitts & Nevis	50.000	16	23	27	20	40
Trinidad & Tobago	1.303.000	388	548	509	472	36
Sint Maarten	38.927	4	10	9	12	31
Bahama's	334.000	79	74	87	96	29
St. Lucia	168.000	26	36	37	44	26
Saint Martin	35.925	-	11	8	9	25
St. Vincent	104.000	36	26	20	24	23
Dominica	72.000	5	8	13	15	21
Guyana	763.000	113	158	116	139	18
Kaaimaneilanden	50.000	-	7	7	7	14
Barbados	274.000	29	25	19	31	11
Grenada	107.000	11	16	7	10	9
Britse Maagden-eilanden	27.000	6	8	1	2	7
Antigua	85.000	19	14	16	6	7

Bronnen SOCA; Centraal Bureau voor de Statistiek; VROSNA

In tabel 13 is te zien dat in Sint Maarten 31 levensdelicten per 100.000 inwoners
 werden gepleegd in 2010; in 2009 waren dat er nog 23, in 2008 26 en in 2007
 10. Daarmee staat Sint Maarten regionaal op de vijfde plaats. Jamaica voert de
 ranglijst aan met 53 levensdelicten per 100.000 inwoners in 2010.

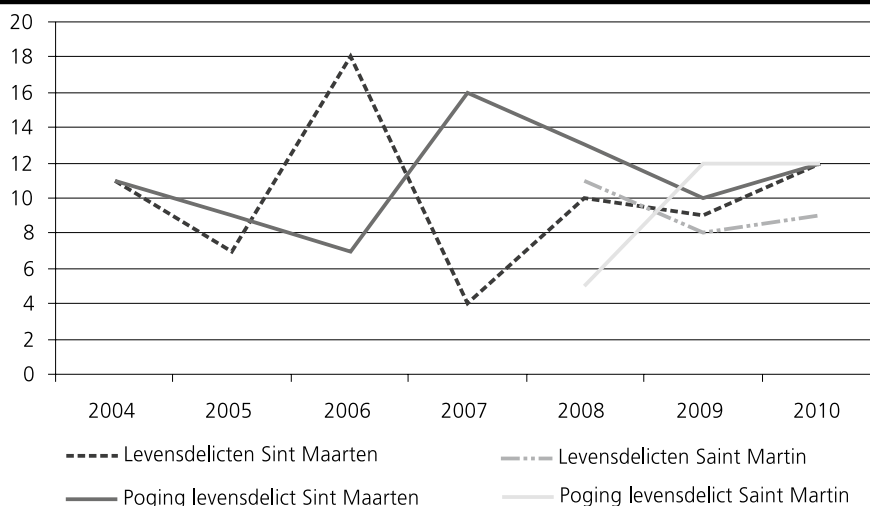
¹²⁹ Als peiljaar voor het aantal levensdelicten per 100.000 inwoners wordt hier uitgegaan van het
 jaar 2007, omdat voor dat jaar ook de populatiecijfers van andere Caribische (ei)landen bekend
 waren uit eerder onderzoek naar levensdelicten door SOCA. In deze tabel kan geen onderscheid
 worden gemaakt tussen moord en doodslag, omdat moord en doodslag op de diverse eilanden
 verschillende strafbaarstellingen en registraties kennen. Daarom gaat het hier om levensdelicten.

Ter vergelijking: het wereldwijde gemiddelde ligt op 9 levensdelicten per 100.000 inwoners (UNODC, 2007).¹³⁰

Aangezien noch voor Sint Maarten noch voor Saint Martin voldoende kan worden onderscheiden welke cijfers betrekking hebben op moord en welke op doodslag, wordt in figuur 23 het totale aantal levensdelicten en pogingen daartoe weergegeven, voor Sint Maarten en voor Saint Martin. In Sint Maarten werden in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 10, 9 en 12 levensdelicten gepleegd en werden 13, 10 en 12 pogingen daartoe gedaan. Saint Martin kampte in 2008, 2009 en 2010 met respectievelijk 11, 8 en 9 levensdelicten en 5, 12 en 12 pogingen daartoe.

Figuur 23

Levensdelicten en pogingen daartoe 2004-2010

Bronnen VROSNA; Openbaar Ministerie; Gendarmerie Nationale, Saint Martin

¹³⁰ Bij de getoonde aantallen levensdelicten per 100.000 inwoners in 2010 dient te worden benadrukt dat deze cijfers zijn berekend op basis van officiële inwoneraantallen uit 2007. Aangezien Sint Maarten en de omliggende landen sindsdien naar alle waarschijnlijkheid meer inwoners hebben geregistreerd, betekent dat per saldo dat het aantal gepleegde levensdelicten per 100.000 inwoners feitelijk lager zal zijn dan hier wordt gepresenteerd. Daarbovenop dient te worden aangemerkt dat veel van de getoonde landen kampen met een groot aantal illegalen, die, voor een zuivere vergelijking tussen de landen, ook niet in deze berekeningen zijn meegenomen. Ook die aantallen verlagen het aantal levensdelicten per 100.000 inwoners verder, maar door ontbrekende populatiegegevens over illegalen is onbekend met hoeveel.

7.2 Openlijke geweldpleging en mishandeling

7.2.1 Openlijke geweldpleging

Openlijke geweldpleging is een delict dat voornamelijk wordt gepleegd door leden van *wannabe gangs* en door de schoolgaande jeugd. Het gaat meestal om groepjes opgeschoten jongeren die na schooltijd conflicten met elkaar zoeken. De jongeren zijn afkomstig uit verschillende wijken van Sint Maarten en hebben zich verbonden aan de verschillende jeugdgroepen, zodat zij rivaliserende groepen niet accepteren. Op de aard van jeugdcriminaliteit wordt nader ingegaan in hoofdstuk 8.

Het geweld wordt meestal gepleegd vlak na schooltijd in de omgeving van de school, maar het kan ook in Philipsburg plaatsvinden of bij grote feesten zoals carnaval, als rivaliserende groepen elkaar ontmoeten. De jongeren doen een beetje stoer en dagen elkaar uit. Soms valt een groep een lid van een rivaliserende groep aan dat ergens alleen rondloopt, maar het kunnen ook groepen zijn die elkaar aanvallen. Soms vallen ook meisjes elkaar aan als zij ergens ruzie over hebben, maar dat komt veel minder vaak voor.

Van openlijke geweldpleging wordt niet altijd aangifte gedaan. Soms kiezen de slachtoffers voor een bemiddelingstraject, omdat zij elkaar goed kennen of omdat zij bang zijn van de dader. Er zijn echter ook jongeren die niet willen dat de politie het oplost, zij willen geen aangifte doen maar het geschil onderling uitvechten.

7.2.2 Mishandeling

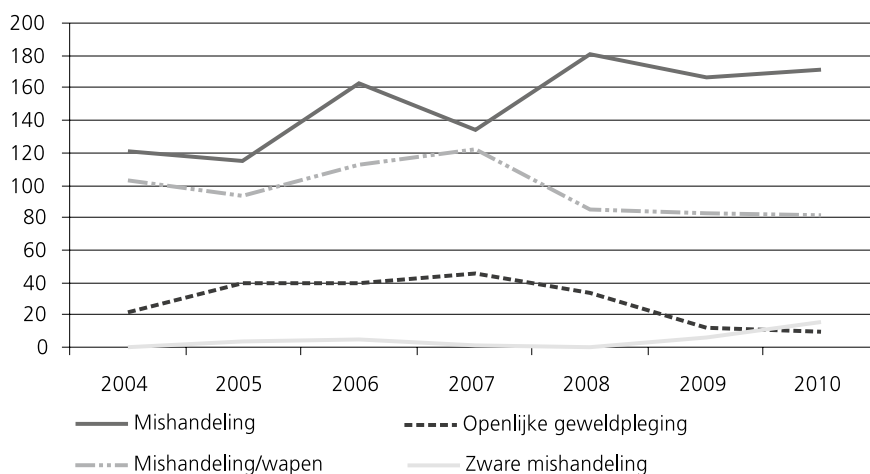
De meeste gevallen van mishandeling zijn uit de hand gelopen gevallen van openlijke geweldpleging. Het gaat dan om jongeren die stoer doen en vaak in groepjes andere jongeren intimideren of uitdagen. Gaat zo'n groep erop in, dan ontstaat er een vechtpartij. Als dit uitmondt in verwondingen, is er sprake van mishandeling. Mishandeling komt echter ook vaak voor als gevolg van uit de hand gelopen ruzies. Er kan dan sprake zijn van uitgaansgeweld, maar ook van relationeel geweld (zie paragraaf 7.3) of burenruzies. Het zijn ruzies waarin de gemoederen hoog oplopen en die uiteindelijk eindigen in geweldgebruik. De ernst van de mishandeling kan variëren van een opvoedkundige tik door een vader (waarvan de moeder aangifte doet) tot zware mishandelingen waarbij iemand met een wapen wordt aangevallen. De gebruikte wapens kunnen variëren van stokken tot machetes.

7.2.3 Aangiften

In figuur 24 is het aantal geweldsdelicten weergegeven waarvan aangifte is gedaan. Uit deze gegevens is op te maken dat aangiften van openlijke geweldpleging zijn afgenomen. Het aantal aangiften van mishandeling schommelt in de periode 2008-2010 rond de 170. Mishandeling met gebruik van een wapen schommelt in diezelfde periode rond de 80 aangiften. Zware mishandeling lijkt te zijn toegenomen in het jaar 2010: in dat jaar waren er 16 aangiften tegenover 6 in 2009 en geen enkele in 2008. Het gaat echter om kleine aantallen, zodat hieruit geen harde conclusies kunnen worden getrokken.

Figuur 24

Geweldsdelicten Sint Maarten

Bron VROSNA

De Gendarmerie Nationale van Saint Martin maakt geen onderscheid in gradaties van geweldsdelicten, zodat een goede vergelijking van de aantallen geweldsdelicten tussen de twee delen van het eiland problematisch is. In Saint Martin werden in de periode 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 315, 344 en 335 gevallen van mishandeling geregistreerd.

Voor zowel openlijke geweldpleging als mishandeling geldt dat het gebruik van geweld als wijze van conflictbeslechting veel voorkomt op de Cariben. Le Franc et al. (2008) geven aan dat mannen, als er een conflict ontstaat, liever 'winnen' dan onderhandelen of een compromis sluiten.

7.3 Relatieve geweld

7.3.1 Aard

Relationeel geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring of de familiekring rond het slachtoffer wordt gepleegd. In de literatuur worden drie vormen van relationeel geweld onderscheiden, namelijk lichamelijk, seksueel en psychologisch geweld (Van der Veen & Bogaerts, 2010). Het Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW), onder auspiciën van de Verenigde Naties, geeft in een rapport van 2009 aan dat relationeel geweld nog steeds een groot probleem is op Sint Maarten (United Nations, 2009).

Er zijn tot op heden echter weinig harde gegevens over het voorkomen van relationeel geweld op Sint Maarten. In VROSNA is geen onderscheid gemaakt op basis waarvan een aangifte van relationeel geweld kan worden onderscheiden van een geweldsmisdrijf in het algemeen. Er kunnen gevallen van relationeel geweld zijn gemeld, maar die zijn door deze wijze van registreren niet uit het systeem te destilleren. In het mutatiesysteem ACTPOL is in het jaar 2009 slechts één keer melding gemaakt van relationeel geweld, in 2008 en 2010 werden er geen meldingen gedaan. Door het Openbaar Ministerie zijn in 2010 in ieder geval twee personen vervolgd voor relationeel geweld. In het eerste geval ging het om een moeder die haar stiefkind met enige regelmaat sloeg, het tweede geval betrof een man die zijn ex-vriendin sloeg.

Om de aard van relationeel geweld te kunnen beschrijven, is onder andere contact opgenomen met een organisatie op Sint Maarten die mishandelde vrouwen en hun kinderen opvangt. Deze organisatie, Safe Haven, heeft dagelijks te maken met slachtoffers van relationeel geweld en heeft in de periode 2008-2010 in totaal 53 personen opgevangen.¹³¹ De helft van deze personen was het slachtoffer van geweld door de (ex-)partner. In 17 gevallen was de opgevangen persoon het slachtoffer van geweld dat gepleegd was door de vader. Andere plegers van relationeel geweld behoorden ook steeds tot de familiekring: het

¹³¹ Drie personen die tijdelijk in het opvanghuis verbleven, waren geen slachtoffer van relationeel geweld maar van mensenhandel. Zij zijn hier niet meegeteld.

ging dan om broers, ooms of grootvaders. Ten slotte werden 6 personen slachtoffer van de gewelddadige nieuwe vriend van hun moeder.

De frequentie waarmee de vrouwen uit het opvanghuis worden mishandeld, wisselt, maar meer dan de helft van hen is meerdere keren per week het slachtoffer van relationeel geweld, zie tabel 14.

Tabel 14

Frequentie relationeel geweld				
	2008	2009	2010	Totaal
Dagelijks	0	6	9	15
Om de dag	1	7	3	11
Wekelijks	1	1	0	2
Om de week	0	0	4	4
1 x per maand	0	1	3	4
Om de paar maanden	0	1	3	4
1 x per jaar	1	0	0	1
Onbekend	5	3	4	12
Totaal	8	19	26	53

Bron Safe Haven

De redenen die de slachtoffers voor de mishandeling geven, zijn wisselend.

In iets minder dan de helft van de gevallen is de mishandelaar verslaafd aan alcohol en/of marihuana en daardoor niet in staat zijn woede te beheersen als hij dronken of onder invloed van drugs is. Sommige slachtoffers geven ook aan dat zij altijd slachtoffer worden als de dader gedronken heeft.

In andere gevallen is jaloezie of obsessiviteit de oorzaak en liggen relatieproblemen aan de mishandeling ten grondslag. Het komt ook voor dat de dader een kind niet wil accepteren en het als gevolg daarvan emotioneel en fysiek mishandelt.

In vier gevallen is het slachtoffer ook seksueel misbruikt. Dit seksuele misbruik vond steeds plaats tussen een man en zijn (ex-)vrouw, voor zover bekend werden opgevangen kinderen hier geen slachtoffer van.

De daders van relationeel geweld tegen de personen in het opvanghuis zijn allemaal mannen. Mannen zijn over het algemeen de daders van relationeel geweld, dat geven zowel medewerkers van het opvanghuis als respondenten uit de politieorganisatie aan. Gebruik van geweld is redelijk ingeburgerd. Er wordt wel gekscherend gezegd: "If you don't bang me, you don't love me." Een

respondent laat ook weten dat dominees het gebruik van geweld regelmatig goedpraten: zij zeggen dat een man zijn vrouw best eens mag slaan als ze niet luistert. Uit onderzoek is gebleken dat geweldgebruik in deze regio (en in veel andere delen van de wereld) wordt gezien als een positieve mannelijke eigenschap (SMC-Research Foundation, 2009).

Als een vrouw haar man fysiek mishandelt, wat volgens respondenten heel zelden voorkomt, zal de man daar vrijwel nooit aangifte van doen. Voor vrouwen is de drempel om aangifte te doen al hoog, omdat het een cultureel taboe betreft, voor mannen is deze drempel welhaast onneembaar. Mannen mogen geweld gebruiken, het wordt zelfs een beetje van hen verwacht, maar ze mogen zich niet laten slaan door hun vrouw. Uit het eerder aangehaalde onderzoek van Le Franc et al. (2008) bleek dat in 40 tot 54 procent van de relaties¹³² sprake was van geweldgebruik. Ook bleek dat er meer geweld *binnen* relaties wordt gebruikt dan *buiten* relaties. Het geweld werd in de meeste gevallen door bekenden gebruikt: de partner en hechte relaties. Conflicten binnen de relationele sfeer werden omschreven als “a ‘challenge’ by the partner to be overcome, and a ‘war’ to be won.”

7.3.2 Registraties ACTPOL, Safe Haven en Voogdijraad

Verschillende respondenten hebben in interviews aangegeven dat relationeel geweld een probleem is op Sint Maarten. Zij delen mee dat het veelvuldig voorkomt maar dat er zelden aangifte van wordt gedaan. Dat blijkt ook uit de politieregistratiesystemen. In deze systemen vormt relationeel geweld een witte vlek; in de registraties is er vrijwel niets over te vinden. Zoals gezegd is er in 2009 slechts één melding van relationeel geweld binnengekomen, over 2010 is er geen enkele melding geregistreerd in de ‘jaarcijfers assistenties’ van ACTPOL. Wel werden door het Openbaar Ministerie in 2010 twee verdachten vervolgd voor relationeel geweld. In 2008 werd ACTPOL voor het eerst gebruikt, zodat registraties uit 2008 erg beperkt zijn. Ook toen is echter geen aangifte van relationeel geweld gedaan. De categorie ‘familieprobleem’ bevat 66 registraties in 2009 en 62 in 2010. Er zijn ook assistenties geregistreerd met betrekking tot ‘opstandige dochter’ (17 gevallen in 2009 en 13 in 2010) en ‘opstandige zoon’ (66 gevallen in 2009 en 47 in 2010). Het is aannemelijk dat enkele van deze registraties verband houden met relationeel geweld, maar de precieze omvang wordt door deze registraties niet duidelijk. Uitspraken over de omvang van relationeel geweld kunnen daardoor niet of nauwelijks worden gedaan. Het Korps Politie Sint Maarten voert in 2011 een inhoudsanalyse van

¹³² Op Barbados, Jamaica en Trinidad en Tobago.

geweldsmisdrijven uit. Het is te vroeg om harde conclusies te trekken, maar er zijn wel sterke aanwijzingen dat relationeel geweld een veelvoorkomend delict is.

In het opvanghuis Safe Haven zijn in de onderzochte periode 53 slachtoffers opgevangen. Opvallend is dat deze slachtoffers vrijwel allemaal legaal op Sint Maarten verblijven. Slechts 4 van de 53 zijn illegaal en van 2 personen is de verblijfsstatus onbekend, zie tabel 15.

Tabel 15

Aantallen slachtoffers en verblijfsstatus 2008-2010				
	2008	2009	2010	Totaal
Legaal	4	18	25	47
Illegaal	2	1	1	4
Onbekend	2	0	0	2
Totaal	8	19	26	53

Bron Safe Haven

Het is algemeen bekend dat slachtoffers van relationeel geweld – of dit nu op Sint Maarten is of elders – niet snel naar de politie stappen om aangifte te doen, zodat er een groot *dark number* is. Sint Maarten telt ongeveer 15.000¹³³ illegale inwoners. Als deze personen slachtoffer worden van relationeel geweld, gaan zij nog minder snel naar de politie, omdat ze bang zijn dat ze dan het land uit gezet worden, aldus diverse respondenten. Vermoedelijk zijn illegale slachtoffers ondervertegenwoordigd bij hulpverlenende instellingen, omdat zij minder snel hulp zoeken en/of aangifte doen.

De Voogdijraad behandelt zaken waarbij jongeren mishandeld of verwaarloosd worden door hun ouders of verzorgers. Per jaar zijn dit ongeveer twintig zaken, hetgeen ook een indicatie is voor het voorkomen van relationeel geweld.

Culturele factoren beïnvloeden het aantal aangiften eveneens. In het algemeen waarderen slachtoffers, daders en politieagenten de ernst van dit delict niet allemaal op dezelfde manier. Sommige agenten nemen relationeel geweld niet zo serieus en tonen weinig begrip voor het slachtoffer. Agenten zeggen moeite te hebben met het herhaalde slachtofferschap, dat voor relationeel geweld zo typerend is: als een vrouw keer op keer aangifte komt doen en de aangifte

¹³³ Dit aantal is gebaseerd op informatie van de IOM (2005) en op schattingen van respondenten.

steeds weer intrekt, omdat de dader beterschap heeft beloofd, wordt de agent daar moe van en neemt hij de vrouw na verloop van tijd steeds minder serieus. Respondenten vertellen ook dat het eens is voorgekomen dat een mishandelde vrouw aangifte deed op het politiebureau en dat de politie onmiddellijk haar man (de dader) opbelde om te zeggen dat deze zijn vrouw moest komen ophalen. Zulke ervaringen leiden ertoe dat vrouwen niet zo snel meer aangifte zullen doen.

Ten slotte gaan verhalen rond dat enkele politiemedewerkers hun vrouw in het verleden hebben mishandeld. Of die verhalen nu waar zijn of niet, ook dat leidt ertoe dat mishandelde vrouwen terughoudend zijn met het doen van aangifte van relationeel geweld.

De Gendarmerie Nationale van Saint Martin houdt niet bij of er sprake is van relationeel geweld als er aangifte wordt gedaan van een geweldsdelict, zodat onbekend is op welke schaal relationeel geweld in Saint Martin voorkomt of gemeld wordt.

7.4 Zedendelicten

7.4.1 Aard

Uit onderzoek in Barbados, Jamaica en Trinidad en Tobago is bekend dat vrouwen, als zij slachtoffer worden van geweld, vaak slachtoffer worden van seksuele dwang (Le Franc et al., 2008). Le Franc et al. verwijzen naar een onderzoek in de Dominicaanse Republiek waaruit bleek dat jonge vrouwen die in de huishouding werken het grootste risico lopen, samen met jonge vrouwen die een relatie hebben beëindigd. Uit datzelfde onderzoek is naar voren gekomen dat in 63 procent van de gevallen de dader een (ex-)partner, moeder of vader is (Cáceres & Estévez, 2004).

Zedendelicten komen op Sint Maarten in allerlei vormen voor: het kan gaan om verkrachting of aanranding, maar ook om vrijwillige seks tussen twee (jonge) tieners die verkering hebben.

In Sint Maarten is het verrichten van seksuele handelingen met een meisje dat jonger is dan 15 jaar, strafbaar. De cultuur op het eiland staat er echter niet zo afwijzend tegenover wanneer jongens en meisjes al op jonge leeftijd seksueel actief zijn. Een respondent laat weten dat heel jonge meisjes van 13 of 14 jaar vaak al gemeenschap hebben met hun vriendje. De moeder van het meisje doet hiervan wel eens aangifte, waarop het vriendje meestal direct toegeeft. Hij ziet er ook niets verkeerd in, want ze hebben tenslotte verkering.

Dit soort zaken kwam in 2008 (driemaal) en 2009 (viermaal) wel eens voor, in 2010 is er geen aangifte gedaan van gemeenschap met een meisje tussen 12 en 15 jaar.

De samenleving is geschokt en reageert vaak woedend, als bekend wordt dat er een zedenzaak is waarbij jonge kinderen het slachtoffer van een volwassen dader zijn. Een respondent wijst er echter op dat de publieke opinie zich ook ineens tegen het slachtoffer kan keren in het geval dat de veronderstelde dader een belangrijke positie op Sint Maarten bekleedt. Zo was er een zaak waarin iemand die op Sint Maarten bekendheid genoot, verdacht werd van het betasten van een jong meisje. Er ontstond een volksoptocht waar men leuzen scandeerde om de aangehouden persoon in vrijheid gesteld te krijgen. Volgens de respondent heeft deze verregaande loyaliteit vermoedelijk te maken met de afhankelijkheid van de bevolking van vooraanstaande personen: men is van hen afhankelijk voor het krijgen van werk, geld en een woning en blijft daarom loyaal, ongeacht waarvan deze mensen verdacht worden. Een reactie op internet op de arrestatie van de verdachte in bovengenoemde zedenzaak:

...it is not because he has money that people are supporting him - are you not aware of the community work [XX] has done on this island - and how many people he has helped? [XX] has a BIG heart and a lot of people genuinely care for him. He has put in countless hours working for the benefit of the hospital, Red Cross, Sea Rescue, and Rotary Club. When someone has given this much, he deserves some respect, even if there is an "ALLEGED" crime involved...

(bron: www.smn-news.com)

Verkrachtingen komen op Sint Maarten ook met enige regelmaat voor. Soms staat een verkrachting op zichzelf, soms wordt dit delict in samenhang met een ander delict gepleegd. Zo is het verschillende malen voorgekomen dat de daders van een overval een toevallig in de winkel aanwezige vrouw verkrachtten. In 2010 vond er een *carjacking* plaats waarbij een stel werd klemgereden en beroofd. De man werd vervolgens zwaar mishandeld, zijn vriendin werd verkracht. Dit zijn brute delicten die een grote impact hebben op het eiland. Op de aard van verkrachtingen wordt in dit rapport nader ingegaan in paragraaf 10.1.

Per jaar komen er op Sint Maarten volgens een respondent zo'n vier à vijf incestgerelateerde zaken voor. Deze aantallen zijn niet terug te vinden in de aangiftecijfers. De oorzaak hiervan kan zijn dat incest op Sint Maarten als een taboe wordt gezien.

7.4.2 Aangiften

Het bewijzen van zedendelicten is altijd lastig, omdat er meestal geen getuigen zijn. Het draait dus om het woord van de een tegen dat van de ander. Daarnaast speelt schaamte volgens respondenten een grote rol: het eiland is klein en (familie van) het slachtoffer wil liever niet dat deze feiten bekend worden.

Meerdere respondenten hebben aangegeven dat met name stiefvaders met enige regelmaat de kinderen van hun nieuwe vrouw misbruiken. Deze zaken zijn in de officiële registraties evenmin als zodanig terug te vinden.

Per jaar wordt op Sint Maarten aangifte gedaan van ongeveer vijftien verkrachtingen. In 2010 werd aangifte gedaan van acht verkrachtingen. Dit is het laagste aantal in de afgelopen zeven jaar. In 2010 zijn er geen aangiften gedaan van vleselijke gemeenschap met een meisje jonger dan 12 jaar of met een meisje tussen de 12 en 15 jaar oud. Het aantal ontuchtige handelingen schommelt de laatste drie jaar rond vier à zes aangiften per jaar.

Tabel 16

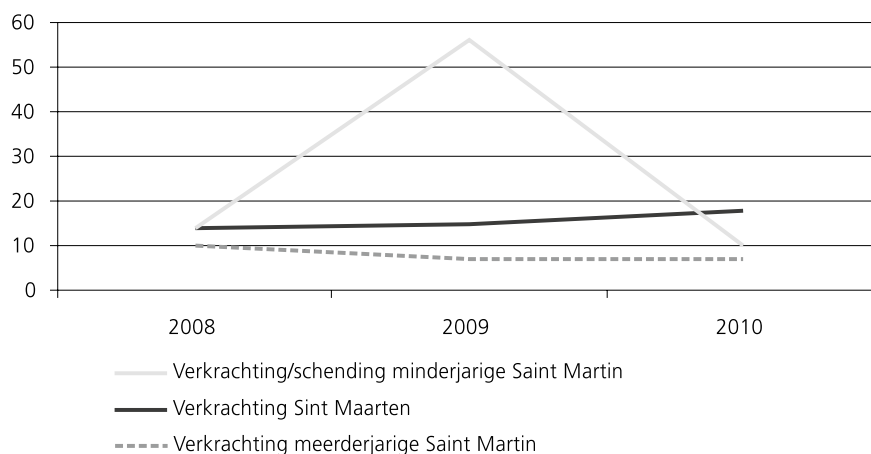
Aantal zedendelicten 2004-2010							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Verkrachting	17	11	15	13	14	15	8
Aanranding	9	2	5	5	4	1	3
Vleselijke gemeenschap meisje 12-15 jaar	6	2	2	4	3	2	0
Vleselijke gemeenschap meisje < 12 jaar	1	3	4	2	4	2	0
Ontuchtige handelingen	2	1	1	2	4	6	6

Bron VROSNA

Waarschijnlijk is het werkelijke aantal zedendelicten hoger dan het geregistreerde aantal. De *dark number*-problematiek speelt altijd een rol bij de registratie van delicten in politiesystemen, maar het is algemeen bekend dat slachtoffers van zedendelicten nog minder vaak aangifte doen. Zoals hierboven al is gezegd, speelt schaamte een grote rol bij de terughoudendheid van slachtoffers om aangifte te doen. Slachtoffers willen niet dat naar buiten komt dat zij slachtoffer zijn van een zedendelict; het eiland is klein en iedereen is daardoor binnen de kortste keren van zoiets op de hoogte. Daarnaast is bekend dat slachtoffers van zedendelicten vaak geen aangifte doen in gevallen waarin zij de dader kennen (Van Wijk, 2000). Bij zedendelicten is dit vaak het geval.

Figuur 25

Verkrachtingen Sint Maarten en Saint Martin

Bronnen VROSNA, Gendarmerie Nationale Saint Martin

Gegevens van de Gendarmerie Nationale (zie figuur 25) laten zien dat er in Saint Martin wat minder verkrachtingen plaatsvinden dan in Sint Maarten. In Saint Martin is echter in 2009 een grote piek geweest aan zaken die betrekking hadden op verkrachting en/of aanranding van minderjarigen, maar het is onbekend welk fenomeen aan deze 56 registraties ten grondslag lag.

7.5 Discussie en conclusie

Sint Maarten wordt geconfronteerd met verschillende vormen van geweld, die variëren in ernst en frequentie. Respondenten geven aan dat geweldsdelicten steeds ernstiger worden en ook steeds vaker voorkomen. Dat laatste kan op basis van registraties echter niet worden bevestigd. Het aantal geweldsmisdrijven dat werd ingeschreven bij het Openbaar Ministerie was in 2009 weliswaar hoger dan in 2008, maar in 2010 daalde het aantal weer. Ook de aangiftecijfers van geweldsmisdrijven bij het KPSM blijven de laatste jaren ongeveer gelijk. Er is weliswaar een kleine toename van het aantal zware mishandelingen, maar daar staat tegenover dat het aantal aangiften van openlijke geweldpleging en van mishandeling met een wapen is afgenomen. Ook in het aantal levensdelicten en het aantal verkrachtingen is de afgelopen drie jaren geen stijgende lijn te zien.

De hevigheid van het gebruikte geweld en het feit dat de (soms erg jonge) daders niet terugschrikken voor het gebruik van vuurwapens en messen kunnen echter de indruk wekken dat het geweld toeneemt en ernstiger wordt.

In de Caribische regio wordt het gebruik van geweld in veel gevallen als een acceptabele manier van conflictbeslechting gezien. Volgens respondenten en uit literatuuronderzoek is gebleken dat zowel daders als slachtoffers een conflict bij voorkeur beslechten zonder 'bemoeienis' van de overheid. Vanuit dat perspectief is het niet verwonderlijk dat ook op Sint Maarten, met zijn vele immigranten vanuit de regio, openlijke geweldpleging, al dan niet uitmondend in (zware) mishandeling, veel voorkomt. Dit blijkt overigens niet uit de statistieken; respondenten geven aan dat de aangifte van dit soort delicten te wensen overlaat.

Sint Maarten neemt regionaal gezien de vijfde plaats in voor wat betreft het aantal gepleegde levensdelicten. Meer dan de helft van de levensdelicten is een gevolg van uit de hand gelopen ruzies, overvallen of stoerdoenerij, terwijl een derde van de levensdelicten druggerelateerd is.

Relationeel geweld voltrekt zich vrijwel geheel buiten het zicht van politie en justitie. Omdat uit onderzoeken is gebleken dat verreweg de meeste geweldsdelicten worden gepleegd door bekenden of familie van slachtoffers en het gebruik van geweld bovendien ingebed is in de lokale cultuur, moet serieus rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat relationeel geweld op grote schaal voorkomt.

Jaarlijks wordt aangifte gedaan van tien à vijftien verkrachtingen. Verkrachtingen worden soms 'en passant' gepleegd in combinatie met een ander delict, zoals een overval. Dit laat zien hoe gemakkelijk de daders overstappen van een vermogensmisdrijf naar een verkrachting. Daders zijn gewelddadig, zodat het slachtoffer vaak ernstige fysieke verwondingen oploopt. Naast verkrachting komen ook incest en seksueel verkeer tussen minderjarigen voor. Er is slechts beperkt zicht op het aantal gepleegde zedendelicten, doordat het *dark number* voor deze delicten traditioneel erg hoog ligt.

Het ingeburgerde gebruik van geweld is zorgwekkend, omdat het schade toebrengt aan allerlei facetten van de samenleving. Individuen ondervinden fysieke en psychische schade als zij slachtoffer worden van een geweldsdelict en in sommige gevallen verliezen zij zelfs het leven. Levensdelicten, gewelddadige overvallen en verkrachtingen roepen daarnaast in de samenleving grote onveiligheidsgevoelens op. Uiteindelijk kunnen ook bedrijven financiële schade oplopen als gevolg van deze gewelddadige delicten, omdat het risico bestaat dat de cruiseboten – en daarmee toeristen – Sint Maarten gaan mijden. Dit zou

catastrofaal zijn, omdat het toerisme de enige pijler is waarop de economie van het land rust.

Aantal en soort geweldsdelicten worden beïnvloed door verschillende factoren. Een factor is de culturele tolerantie ten aanzien van het gebruik van geweld. Andere factoren zijn het bestaan van onveilige plaatsen, zoals de woon-omgeving, waar ouders dikwijls afwezig zijn en waar veel relationeel geweld plaatsvindt, de scholen, waar veel vechtpartijen zijn en de openbare ruimte, die rommelig ingericht is en onder invloed staat van jeugdbendes. Dit levert onveilige situaties op en nodigt als het ware uit tot het gebruik van geweld. Inwoners van Sint Maarten hebben ook weinig vertrouwen in een verbetering van de leefomstandigheden: als iemand een baan heeft, zijn de verdiensten laag, terwijl de kosten van het levensonderhoud hoog zijn. Het hebben van werk impliceert zelden een vooruitzicht op financiële vooruitgang of stabiliteit, zodat het gevoel dat de toekomst wel eens beter zou kunnen zijn of kansen zou kunnen opleveren, nagenoeg afwezig is bij veel mensen. Deze factoren kunnen uitmonden in geweldgebruik, omdat men leert voor zichzelf op te komen in plaats van te vertrouwen op de aanwezigheid van en de bescherming door de overheid.

Om de boodschap af te geven dat gebruik van geweld niet wordt getolereerd, dient het opsporen en vervolgen van daders van geweldsdelicten een prioriteit te zijn voor politie en justitie. Maar daarnaast moeten de bovengenoemde factoren worden beïnvloed om het aantal geweldsdelicten op Sint Maarten te doen afnemen. Deze factoren bevinden zich echter grotendeels buiten de invloedssfeer van de strafrechtsketen en dienen met voorrang te worden aangepakt door het openbaar bestuur. Als geweldgebruik wordt bestraft zonder dat de oorzaken ervan worden bestreden, wordt er gedweild met de kraan open.

8

Jeugdcriminaliteit

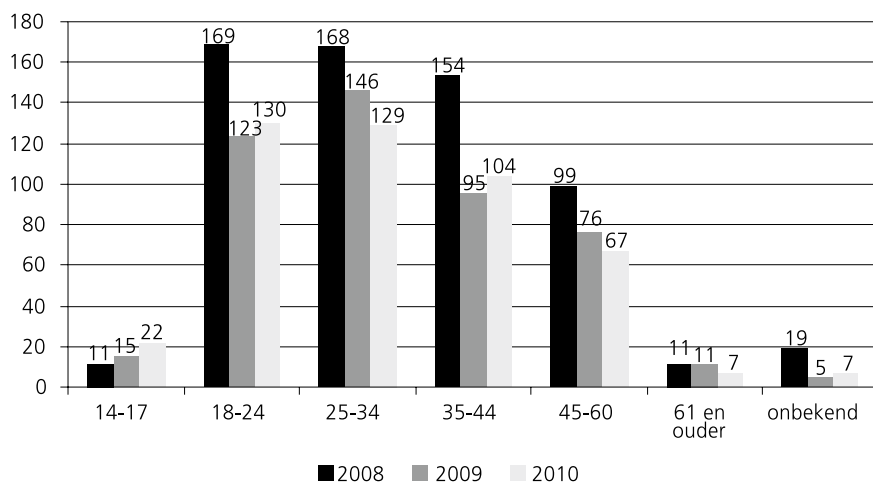
In dit hoofdstuk wordt de criminaliteit beschreven die is gepleegd door jongeren in de leeftijdscategorie van 9 tot 17 jaar. Conform de onderzoeksvragen wordt ook in dit hoofdstuk specifiek ingegaan op gepleegde criminaliteit in de periode van 2008 tot en met 2010.

8.1 Aard

Respondenten zijn van mening dat het met de jeugdcriminaliteit op het eiland ernstig gesteld is. Uit figuur 26, die ook al in hoofdstuk 3 is gepresenteerd, blijkt dat jaarlijks slechts een klein deel van de verzekeringgestelden 17 jaar of jonger is.

Figuur 26

Leeftijd verzekeringgestelden

Bron PRIEM

Het aantal verzekeringgestelden in deze grafiek is iets lager dan op basis van uitspraken van de Voogdijraad kon worden verwacht, die stelt dat er jaarlijks

ongeveer dertig strafzaken tegen jongeren worden ingeschreven. Op deze bevinding wordt in de discussie en conclusie (paragraaf 8.4) verder ingegaan.

Diverse respondenten delen mee dat veel jongeren die met de politie in contact komen, op Sint Maarten zijn geboren, terwijl hun ouders afkomstig zijn van naburige eilanden, in het bijzonder Jamaica, Haïti en de Dominicaanse Republiek. De groepen immigranten zoeken elkaar op en integreren niet echt in de maatschappij. De ouders laten hun kinderen vrij en controleren niet wat zij de hele dag uitvoeren. De reden hiervoor is vaak eenvoudig: het zijn gebroken gezinnen waarvan de vader buiten beeld is, terwijl de moeder vaak meerdere banen heeft om in het levensonderhoud van het gezin te kunnen voorzien. Aangehouden jongeren verklaren dan dat zij het delict plegen om hun moeder financieel te ondersteunen. In de praktijk wordt buitgemaakt geld echter meestal uitgegeven aan dure kleding en elektronica.

Vaak wonen verschillende generaties bij elkaar in een erg klein huis, om zo de kosten van het levensonderhoud te drukken. Het komt regelmatig voor dat een gezin maar één kamer heeft om in te wonen, zodat de gezinsleden bijna letterlijk op elkaars lip zitten. Om die situatie te ontvluchten gaan de jongeren de straat op en daar treffen zij vrienden die in een soortgelijke situatie verkeren. De Voogdijraad, die aangehouden minderjarigen bezoekt, geeft aan dat de meesten van hen afkomstig zijn uit de wijken Dutch Quarter, St. Peters en Cay Hill.¹³⁴

In een rapport van de UNODC (2007) wordt opgemerkt dat jonge inwoners van de Nederlandse Antillen het smokkelen van drugs als een aantrekkelijke optie beschouwen. Hoewel deze jongeren in vergelijking met die in andere landen in de regio “extensive social protections” hebben, willen sommigen van hen meer dan simpelweg rond kunnen komen, aldus de UNODC. Het is voor jongeren erg verleidelijk om snel een flink geldbedrag te verdienen met de handel in drugs en/of de smokkel daarvan. Het ‘makkelijke geld’ dat met drugshandel kan worden verdiend, is des te aantrekkelijker gelet op de erg kleine kans op een baan (Cunningham & Correia, 2003). Uit aangiften is niet op te maken of en in hoeverre jongeren zich bezighouden met drugshandel en/of -smokkel. Diverse respondenten delen echter mee dat er groepen jongeren zijn die bepaalde wijken en locaties in Philipsburg waar veel toeristen komen, ‘bedienen’ van softdrugs.

¹³⁴ De Voogdijraad op Sint Maarten wordt altijd op de hoogte gesteld als een minderjarige door de politie wordt aangehouden. Deze instantie bezoekt dan de verdachte en maakt een vervolgrapportage waarin het Openbaar Ministerie, en eventueel de rechter, wordt geadviseerd.

Een delict waaraan jongeren zich in elk geval schuldig maken, is het plegen van woninginbraken. Ook zijn ze vaak betrokken bij openlijke geweldpleging, die meestal op en rondom de scholen plaatsvindt. Slachtoffers doen daarvan niet altijd aangifte. Zoals al aan de orde is gekomen bij de beschrijving van openlijke geweldpleging, willen slachtoffers van dit delict vaak een bemiddelingstraject omdat zij de dader kennen, of willen zij geen aangifte doen omdat zij bang zijn van de dader. Soms willen zij helemaal geen bemoeienis van instanties, omdat zij het conflict onderling willen uitvechten.

Op hangplekken hangen groepjes jongeren rond van wie velen zich identificeren met gangs. Hun feitelijke gedrag is volgens een jeugd- en zedenrechercheur niet zwaar crimineel, maar ze plegen wel strafbare feiten, meestal in groepsverband. Sommige jeugdgroepen op Sint Maarten houden zich bezig met vermogensdelicten zoals autodiefstallen en inbraken. Het geldt dat de leden met die delicten verwerven, gebruiken ze meestal om 'de grote jongen uit te kunnen (blijven) hangen', een imago dat past bij het beeld dat de jeugdgroepen op Sint Maarten van zichzelf willen neerzetten. Veel van de leden gebruiken softdrugs. Geweld tegen met name andere jeugdgroepen schuwen zij niet. Ze bakenen hun territorium af en laten geen leden van een rivaliserende groep op hun terrein toe. Komen die er wel, dan worden ze – desnoods met geweld – weggejaagd. De jeugdgroepen richten hun geweld alleen op rivaliserende jeugdgroepen, niet op andere Sint Maartenaren of op toeristen. Opgepakte daders geven zelden toe dat zij betrokken zijn bij een gang, uit angst voor represailles. Voor de rivalen die hun slachtoffer worden, geldt hetzelfde.

Groepen die genoemd worden, zijn bijvoorbeeld de Town Boys, die zich ophouden in Frontstreet en Backstreet, de Bloods, de Crips, een groep uit Dutch Quarter en een groep in Belvedere. Sommige van de gangs maken gebruik van kleuren die hun groep aanduiden, zoals zwart (Town Boys), rood (Bloods) of blauw (Crips). Naar schatting zijn er tussen de vijftig en honderd jongeren bij deze criminele jeugdgroepen betrokken.

Voor leden van dit soort *wannabe gangs* geldt vaak dat zij aan hun groeps-lidmaatschap hun sociale identiteit ontleen. Door de moeilijke omstandigheden waarin veel van deze jongeren thuis opgroeien, zoeken zij vaak binding met leeftijdgenoten die, net als zij, meer tijd op straat doorbrengen dan thuis of op school. Vooral voor deze groep jongeren is het lastig zich te onttrekken aan het lidmaatschap van een jeugdgroep.

8.2 Aangiften tegen minderjarigen

In tabel 17, gebaseerd op aangiften tegen minderjarigen bij het Korps Politie Sint Maarten, is te zien dat ook zware delicten als overvallen, verkrachting, doodslag en moord door minderjarigen worden gepleegd. In 2010 zijn er minder zware delicten gepleegd door minderjarigen, wat in tegenspraak lijkt te zijn met mededelingen van de respondenten. Dezen geven stuk voor stuk aan dat de jeugdcriminaliteit steeds ernstiger wordt.

Uit gegevens die de Voogdijraad heeft verstrekt, kan worden opgemaakt dat minderjarigen in 2010 veel vermogensmisdriven hebben gepleegd, terwijl zij in 2008 en 2009 voornamelijk geweldsdelicten pleegden. Deze gegevens worden bevestigd in tabel 17. Uit de databestanden die de Voogdijraad heeft verstrekt, is niet op te maken voor welk type vermogens- of geweldsmisdriven de jongeren worden vervolgd, maar een respondent gaf aan dat het bij de meeste strafzaken gaat om roofovervallen, mishandeling, moord of doodslag of om overtreding van de Opiumwet. De Voogdijraad behandelt per jaar ongeveer dertig strafzaken tegen jeugdigen. In tabel 17 is echter niet te zien dat jongeren worden bestraft in het kader van overtredingen van de Opiumwet.

Tabel 17

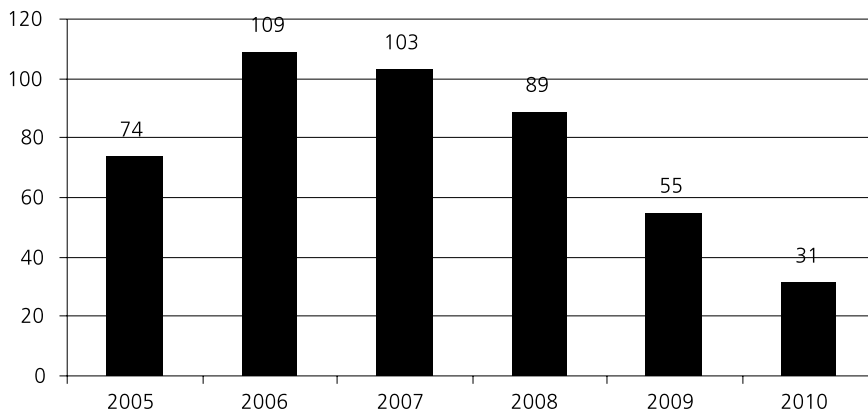
Overtredingen en misdrijven door minderjarigen naar type delict (2005-2010)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vernieling	2	4	1	11	3	-
Diefstal	23	44	22	20	4	15
Inbraak	17	1	2	2	3	4
Openlijke geweldpleging	6	16	27	14	15	5
Mishandeling	12	15	25	11	12	1
Overval	5	13	13	17	10	4
Verkrachting	-	1	-	1	2	1
Poging tot doodslag	1	-	-	-	1	-
Doodslag	-	2	-	1	-	-
Poging tot moord	-	-	1	-	-	-
Moord	-	1	-	-	-	1
Totaal	66	97	91	77	50	31

Bron VROSNA

In figuur 27 is vervolgens te zien dat het aantal minderjarigen tegen wie aangifte wordt gedaan, flink is afgenomen: van 109 aangiften in 2006 naar slechts 31 in 2010.

Figuur 27

Aantal minderjarigen tegen wie aangifte is gedaan (N=461)

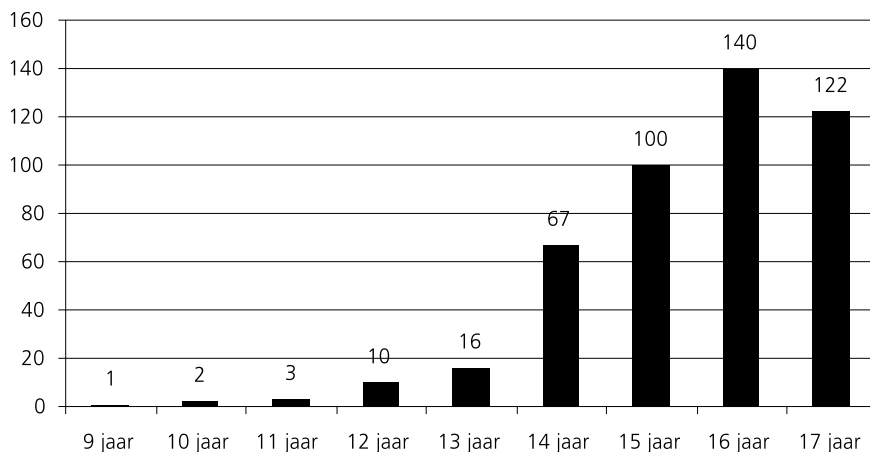
Bron VROSNA

Respondenten geven echter aan dat minderjarigen nog steeds crimineel actief zijn, het aantal delicten en de ernst ervan neemt in hun ogen toe. Op basis van zowel tabel 17 als figuur 27, gebaseerd op de aangiften die bij het KPSM zijn geregistreerd, kunnen deze uitspraken echter niet worden bevestigd. Als de respondenten gelijk hebben, werden de door hen bedoelde ernstige delicten in 2010 niet geregistreerd door het KPSM.

In figuur 28 is vervolgens weergegeven wat de leeftijdsverdeling is van minderjarigen tegen wie aangifte is gedaan. Het merendeel van de minderjarigen is tussen de 14 en 17 jaar oud, er zijn echter ook jongeren in beeld in de leeftijdscategorie van 9 tot en met 13 jaar.

Figuur 28

Leeftijdverdeling minderjarigen tegen wie aangifte is gedaan, 2005-2010

Bron VROSNA

8.3 Ontwikkeling

Het Openbaar Ministerie spreekt in zijn jaarverslag over 2009 zijn zorg uit over de ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit. Het aantal strafbare feiten door minderjarigen is gedaald, maar de aard van de feiten is ernstiger dan voorheen. Het lijkt erop dat jongeren meer en sneller geweld gebruiken. Een verkeerde blik kan al een gewelddadige reactie triggeren.

Twee factoren die van invloed lijken te zijn op de omvang van jeugdcriminaliteit, zijn de beperkte capaciteit van de gevangenis in Pointe Blanche en de structurele onderbezetting van het KPSM. Het ontbreekt justitie en politie hierdoor aan middelen om jongeren adequaat aan te spreken en te bestraffen, waardoor vooral de instapdelicten nauwelijks worden aangepakt. Jongeren bouwen ongestoord een criminele carrière op van normafwijkend tot crimineel gedrag, tot zij op een keer een ernstig delict plegen. Een respondent merkte op dat deze jongeren geen benul hebben van de ernst van het gepleegde feit (in zijn voorbeeld een gewapende overval waarbij geweld werd toegepast) en dan – voor hun gevoel als een donderslag bij heldere hemel – ineens vijftien jaar gevangenisstraf tegen zich horen eisen.

8.4 Discussie en conclusie

Jeugdcriminaliteit is een onderwerp dat de gemoederen op Sint Maarten bezighoudt. Respondenten schetsen zonder uitzondering een beeld van jongeren die, op steeds jongere leeftijd, steeds vaker steeds ernstiger delicten gaan plegen. Het gaat hierbij om vernielingen, vermogensdelicten en geweldsdelicten. De jongeren hebben volgens hen vaak geen besef van de ernst van de delicten die zij plegen. Ook het gebruik van marihuana onder jongeren is normaal, het wordt niet gezien als deviant gedrag. Jongeren zoeken elkaar op straat op en vormen per wijk jeugdgroepen, die aanvankelijk alleen kleine delicten plegen. Na verloop van tijd worden de delicten steeds zwaarder en worden deze jongeren een wereld in gezogen waarin het gebruik van geweld en het plegen van zware delicten zoals overvallen eerder regel is dan uitzondering.

Het beeld dat de respondenten van de toename in de jeugdcriminaliteit schetsen, zien we echter niet terug in de cijfers. Zoals in paragraaf 8.2 werd aangegeven, is in de officiële registraties van politie en justitie geen stijging van de jeugdcriminaliteit terug te vinden. Integendeel, het aantal jongeren tegen wie aangifte wordt gedaan, lijkt eerder af te nemen, evenals het aantal jongeren dat wordt vervolgd door het Openbaar Ministerie. Dit is op te maken uit gegevens van VROSNA en PRIEM. In het jaarverslag over 2009 geeft het Openbaar Ministerie aan dat minder jongeren zijn vervolgd, zij het voor ernstigere delicten. Ten gevolge van het grote capaciteitsgebrek van het KPSM wordt veel jeugdcriminaliteit afgedaan met een waarschuwing of komt ze de politie in het geheel niet ter ore. Dit zorgt voor een groter *dark number*. Het beeld dat de respondenten schetsen, hoeft dan ook niet strijdig te zijn met de officiële registraties.

De impact die jeugdcriminaliteit op de samenleving heeft, is niet te overschatten. Verhalen over jonge pubers die veel geweld gebruiken en soms met een vuurwapen een overval plegen, zorgen voor gevoelens van onveiligheid in de samenleving. Het verlies van geld en goederen betekent financiële schade voor individuen, terwijl slachtoffers van geweldsmisdrijven fysieke en psychische schade ondervinden. Ook het land Sint Maarten ondervindt schade, doordat deze jongeren al vroeg buiten de samenleving vallen. Zij bouwen geen toekomst op en dragen op deze manier weinig bij aan het welvaartsniveau van het land.

In het algemeen wordt wel gesteld dat armoede, gebrek aan scholing, sociale uitsluiting en een zwak functionerende overheid van invloed zijn op het voorkomen van criminaliteit. Deze factoren lijken op Sint Maarten allemaal aanwezig te zijn en in meerdere of mindere mate uitwerking te hebben op de

jeugdcriminaliteit. De vraag op welke wijze elk van deze factoren precies van invloed is, gaat te ver voor dit onderzoek, maar enkele factoren die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen en het voorkomen van jeugdcriminaliteit onmiskenbaar bevorderen, worden hieronder genoemd.

Voor wat betreft de thuisomgeving kan worden gesteld dat veel Sint Maartenaren opgroeien in gebroken gezinnen waar de moeder één en soms twee banen heeft om in het levensonderhoud te voorzien, terwijl de vader vrijwel geheel buiten beeld is. Zo ontstaat een situatie waarin jongeren weinig aandacht van hun ouders krijgen en vrijwel zonder toezicht opgroeien.

Bovendien komt relationeel geweld op grote schaal voor, wat tot gevolg heeft dat jongeren in hun privéleven weinig 'veiligheid' ervaren. Dit kan worden gezien als een negatief socialisatie-effect: een geweldscultuur wordt in stand gehouden, als geweld in het gezin als normaal wordt beschouwd.

Er zijn voor de jongeren weinig sociale activiteiten, waardoor zij zich na schooltijd en in de weekends niet goed kunnen vermaken. Dat leidt ertoe dat deze kinderen veel tijd op straat doorbrengen, met andere kinderen die in vergelijkbare omstandigheden opgroeien. De straat is echter een harde wereld, waar opstandige jongeren elkaar in *wannabe gangs* bestrijden. Er heerst een cultuur waarin het gebruik van geweld, het plegen van delicten en het gebruik van softdrugs eerder regel dan uitzondering is. In deze wereld moet een jongere stoer zijn en zijn plaats – met geweld – afdwingen. Het hebben van een strafblad is in de straatcultuur eerder een statussymbool dan dat het wordt gezien als iets negatiefs.

De scholen waar deze jongeren naartoe gaan, zijn onvoldoende toegerust om een veilig leer- en leefklimaat te creëren. Er vinden regelmatig vechtpartijen plaats op en rondom de scholen en er is veel schooluitval onder jongeren. Kinderen die verbaal niet opgewassen zijn tegen conflicten, leren al vroeg hun toevlucht tot geweld te nemen om zich staande te houden. De kansen op een goede baan voor deze jongeren zijn beperkt, met name door de hoge mate van schooluitval. Er is werk voor goed opgeleide jongeren, maar verschillende organisaties en bedrijven geven aan dat zij moeilijk aan gekwalificeerd personeel kunnen komen.

Het bovenstaande levert een zorgwekkend plaatje op, omdat de jeugd over het algemeen wordt gezien als de toekomst. Alle factoren die hierboven zijn geschetst, zijn van grote invloed op de ontwikkeling van de jongeren en dus op de toekomst van Sint Maarten. De meeste van deze factoren zijn echter niet te beïnvloeden door het Openbaar Ministerie of de politie, maar liggen op het terrein van het openbaar bestuur. Het openbaar bestuur zou overheidsinstellingen (naast politie en justitie gaat het hier met name om de reclassering, de Voogdijraad en de scholen) bij de bestrijding van jeugdcriminaliteit moeten

ondersteunen met geld en goederen. De gevangenis in Pointe Blanche zit al jaren vol, zodat politie en justitie nauwelijks in staat zijn jongeren gevangenisstraf op te leggen. En als zij dat wel doen, sluiten zij de jongeren op tussen ervaren criminelen, wat onwenselijk is. Uitbreiding van de celcapaciteit en eventueel de oprichting van een aparte jeugdafdeling zou politie en justitie meer mogelijkheden geven jeugdcriminaliteit aan te pakken. Er zou ook geïnvesteerd kunnen worden in een veilige schoolomgeving, zodat jongeren zich veilig voelen en ertoe gestimuleerd worden zich te ontwikkelen en hun opleiding af te maken. Ten slotte hebben vrijwel alle organisaties die zich bezighouden met het bestrijden van (jeugd)criminaliteit gebrek aan personeel, waardoor zij hun werk niet naar behoren kunnen uitvoeren.

Naast de maatregelen die het openbaar bestuur kan nemen, zullen politie en justitie het aanpakken van jeugdcriminaliteit hoog op de agenda moeten zetten. Als jongeren eerder en consequent worden aangesproken op het deviante gedrag dat zij vertonen, wordt de kans dat zij een criminele carrière ontwikkelen kleiner. Voorkomen is immers beter dan genezen en als jongeren op het rechte pad kunnen worden gehouden, zal zich dat in de toekomst uitbetalen.

9

Fraude

9.1 Belastingontduiking en belastingfraude

Het niet op tijd indienen van belastingaangiften (*non-compliance*), belastingontduiking en fraude met belastingen komen volgens verschillende respondenten op grote schaal voor onder zowel burgers als bedrijven op Sint Maarten. Over de omvang van deze fenomenen in relatie tot het aantal inwoners en bedrijven op Sint Maarten zijn echter nagenoeg geen betrouwbare cijfers bekend. Daardoor is het moeilijk de stelling van respondenten dat deze verschijnselen op grote schaal voorkomen, te verdedigen. Zij doen hooguit zeer grove schattingen over *non-compliance*, ontduiking en fraude, maar die schattingen liggen vaak ver uit elkaar. Dat maakt het kwantificeren van de problematiek lastig. Overigens wordt ook van omliggende Caribische eilanden gezegd dat zij op grote schaal te maken hebben met *non-compliance*, belastingontduiking en belastingfraude.¹³⁵

9.1.1 Aard en omvang

De enige kwantificeerbare gegevens die iets zouden kunnen zeggen over *non-compliance* en mogelijke belastingontduiking, zijn de aantallen aanmaningsbrieven die de Inspectie der Belastingen verstuurd heeft aan bedrijven en eenmanszaken die niet op tijd aangifte deden. Of die aangemaande bedrijven willens en wetens bezig waren met het ontduiken van belastingen is onbekend. Soms zijn er plausibele redenen waarom een bedrijf niet of niet op tijd aangifte doet, alleen hebben de aangemaande bedrijven verzuimd dat te melden en kregen ze ten gevolge daarvan een aanmaning. *Non-compliance* hoeft dus niet per se op belastingontduiking te wijzen, maar het kan wel. Op het moment van versturen van de eerste aanmaning staat wel vast dat er sprake is van een strafbaar feit.¹³⁶

¹³⁵ Enkele van die eilanden zijn Dominica, Grenada en Saint Lucia (CARIBARENA St Maarten, 2010).

¹³⁶ Op dat moment wordt artikel 49, lid 1a van de Algemene Landsverordening Landsbelastingen overtreden.

Daarom worden in tabel 18 de door de inspectie verstuurde aanmaningen over de periode 2008 tot en met 2010 gepresenteerd.¹³⁷

Tabel 18

Aantal door de Inspectie der Belastingen verstuurde aanmaningen aan bedrijven op Sint Maarten				
	1ste aanmaning	2de aanmaning	3de aanmaning	Proces-verbaal
2008	1.200	708	352	89
2009	157	342	365	270
2010	1.198	876	529	84
Totaal	2.555	1.926	1.246	443

NB De aantallen tweede en derde aanmaningen kunnen groter zijn dan het aantal eerste aanmaningen, doordat sommige bedrijven uitstel kregen voor het doen van aangifte. Na het verstrijken van die termijn konden bedrijven echter alsnog in de tweede ronde worden gemaand tot het doen van aangifte.

Bron Belastingdienst Sint Maarten

Ook al zeggen de aantallen verstuurde aanmaningen niets over het *aantal* bedrijven dat niet op tijd aangifte doet, omdat bedrijven soms meerdere aanmaningen voor verschillende overtredingen kunnen krijgen, de cijfers maken in ieder geval duidelijk dat er over een periode van drie jaar op Sint Maarten in totaal ruim 2500 eerste aanmaningen zijn verstuurd aan bedrijven die niet op tijd aangifte deden. Op jaarbasis zijn dat gemiddeld 850 aanmaningen. Dat gemiddelde zakt naarmate er tweede en derde aanmaningen worden verstuurd, zoals blijkt uit de totalen in tabel 18. Na de derde aanmaning zijn er over een periode van drie jaar 443 processen-verbaal opgemaakt tegen bedrijven die niet op tijd aangifte deden. Dat betekent dat die bedrijven in aanmerking komen voor verder strafrechtelijk onderzoek naar mogelijke belastingontduiking.¹³⁸

¹³⁷ Deze cijfers moeten met omzichtigheid worden geïnterpreteerd, omdat (1) onduidelijk is of deze aantallen betrekking hebben op alle bedrijven die bij de belastingdienst zijn ingeschreven dan wel op een selectie van bedrijven die daar zijn geregistreerd en (2) er in de groep van aangemaande en geverbaliseerde bedrijven ook bedrijven kunnen zijn die om praktische redenen geen aangifte deden, bijvoorbeeld omdat de eigenaar zijn zaak in dat jaar had gesloten of omdat hij naar het buitenland was vertrokken.

¹³⁸ Dat betekent echter niet dat deze bedrijven ook daadwerkelijk worden onderzocht: de opsporingsdienst kampt met capaciteitsgebrek.

Volgens respondenten hanteren burgers en bedrijven verschillende manieren om belastingen te ontduiken. De meest voorkomende manier is het in het geheel niet doen van aangifte. Volgens een respondent verwarren veel burgers en bedrijven de zelfbijdrage¹³⁹ voor de belastingaangifte met de *keuze* om wel of niet aangifte te doen. Menigeen kiest er bewust voor om geen aangifte te doen, om het risico op een naheffing te vermijden. Ook laten sommigen zich niet of onjuist inschrijven bij de belastingdienst, waardoor zij onvindbaar worden voor controle-instanties. Het komt ook voor dat bedrijven weliswaar aangifte doen, maar dat zij een slechte of een dubbele boekhouding bijhouden, waardoor (na)-controles moeilijk zijn. Ook geven bedrijven bij de aangifte soms lagere inkomsten op, waardoor de omzet- en winstbelasting lager uitvallen.

De bedragen die gemoeid zijn met belastingontduiking door bedrijven zijn veelal aanzienlijk, doordat zij vaak vele duizenden guldens aan omzet genereren. Als een klein deel van de zes- tot achtduizend op Sint Maarten actieve bedrijven¹⁴⁰ geen belastingaangifte doet of daarmee sjoemelt, kan de schade voor de overheid op jaarbasis in de miljoenen guldens lopen. Dat de schade zo'n omvang kan hebben, is aannemelijk gezien de 443 opgemaakte processen-verbaal over een periode van drie jaar tegen bedrijven die geen aangifte deden. De volgende voorbeelden maken duidelijk hoeveel schade de overheid kan lijden door misgelopen belastinginkomsten. Een opsporingsonderzoek uit 2008 naar een bedrijf dat meubelen verkocht, toonde aan dat er over een periode van vijf jaar omzet werd verzwegen, waardoor de ondernemer minder winst-, omzet- en inkomstenbelasting betaalde. Ook betaalde hij geen verplichte werkgeverspremies. In totaal bedroeg het door de overheid misgelopen schadebedrag over drie jaar bijna 1,2 miljoen gulden. In een ander geval sjoemelde een juwelier met zijn belastingaangifte door hogere inkooprijzen van horloges in de jaarrekeningen op te voeren dan hij in werkelijkheid betaald had. Wat het uiteindelijke fiscale nadeel was ten gevolge van deze fraude is niet bekend, maar het feit dat deze ondernemer een jaarlijkse voorraad had met een waarde van 2,5 tot 3,5 miljoen dollar over een periode van vier jaar, doet vermoeden dat het schadebedrag hoog is geweest.

Hoewel de belastingdienst erkent dat de schade ten gevolge van non-compliance of fraude groot kan zijn, geeft ook deze instelling aan dat deze schade op dit moment nauwelijks te taxeren is. Als belangrijkste oorzaak

¹³⁹ De zelfbijdrage is het wettelijk recht van burgers en bedrijven om zelf aangifte te doen.

¹⁴⁰ Cijfers zijn afkomstig van de Kamer van Koophandel. In totaal heeft de Kamer ongeveer 12.500 bedrijven op Sint Maarten geregistreerd, waarvan er naar verluidt tussen de 4000 en 6000 geen omzet genereren.

daarvan noemt de dienst “het probleem van de bestanden”. Om aangiften aan burgers en bedrijven op te kunnen leggen moet de dienst immers beschikken over accurate vestigingsgegevens van burgers en bedrijven van onder andere de Census, de Kamer van Koophandel, de immigratiedienst en het kadaster. Maar veel van die diensten hebben registratiebestanden die niet volledig of niet accuraat zijn. Volgens de belastingdienst zorgt deze gebrekkige informatie-huishouding, evenals de beperkte informatie-uitwisseling tussen de dienst en andere overheidsorganisaties, ervoor dat veel burgers en bedrijven niet kunnen worden aangeslagen voor hun inkomsten. Op die manier loopt de overheid veel belastinginkomsten mis.

In 2010 werden volgens schattingen van respondenten bij toeval tussen de 100 en 150 bedrijven op Sint Maarten bekend die niet bij de Kamer van Koophandel of de belastingdienst geregistreerd waren en dus niet konden worden aangeslagen: tijdens de uitvoering van het Brooks Tower Akkoord¹⁴¹ kwamen illegalen hun belastingformulieren indienen als bewijs dat zij bij een werkgever in dienst waren geweest, maar de betreffende bedrijven bleken niet te zijn ingeschreven. De bedrijven hadden overigens wel premies van hun werknemers geïnd.

Ook tussen landen schortte het tot voor kort aan de uitwisseling van belastinginformatie, waardoor bedrijven en burgers uit andere landen anoniem inkomsten op Sint Maarten konden genereren zonder belastingen te betalen. Op het moment dat enkele verdragen worden geratificeerd waarin Sint Maarten en vele omliggende eilanden afspreken om belastinginformatie uit te wisselen, kan daar verandering in komen.

9.1.2 Discussie en conclusie

Hoewel het onderzoek naar belastingontduiking en -fraude te weinig houvast biedt om te concluderen dat dit verschijnsel op grote schaal voorkomt, bestaat er op Sint Maarten wel een klimaat waarin belastingontduiking of -fraude kan gedijen. De aangiftebereidheid onder burgers en bedrijven is zeer gebrekkig, de fiscale controle laat door een gebrek aan capaciteit te wensen over en het belastingstelsel is zo complex dat het veel ruimte laat om geen belastingen te betalen.

¹⁴¹ Met dit akkoord maakte de overheid op Sint Maarten het voor illegalen mogelijk in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning, als zij konden aantonen dat ze minimaal tien jaar onafgebroken op Sint Maarten hadden gewoond en gewerkt.

Hoeveel burgers en bedrijven de belastingen ontduiken, is niet bekend, maar gelet op het gunstige klimaat waarin belastingen kunnen worden ontdoken en op de signalen van de overheid over de beperkte hoeveelheid geld die via belastingen binnenkomt, moeten de gedeelde inkomsten jaarlijks in de miljoenen lopen.

Het niet aangeven van het belastbaar inkomen wordt door weinig burgers en ondernemers als iets strafbaars beschouwd. Veel vaker wordt het gezien als een steekspel met de overheid, waarbij je soms het geluk hebt niet in de jaarlijkse steekproef van de inspectie te zitten. Er lijkt een gebrekkige collectieve moraal te bestaan ten aanzien van het betalen van belastingen. Mogelijk hangt die gebrekkige fiscale moraal samen met het feit dat veel van de inwoners van Sint Maarten afkomstig zijn uit andere landen en 'slechts' één doel hebben: geld verdienen om daarmee familie overzee te onderhouden. Deze migranten voelen zich nauwelijks met het eiland verbonden en dat kan hun intentie om door belastingen mee te betalen aan de infrastructuur waarvan zij gebruikmaken, negatief beïnvloeden. Bedrijven lijken zich weinig moeite te getroosten hun buitenlandse werknemers op de loonlijst te plaatsen, omdat zij toch snel weer zijn vertrokken. In dat geval betalen ze geen loonbelasting voor hun werknemers.

Het enigszins gedateerde belastingsysteem is erg complex en de administratieve procedures zijn lang. Dat werkt belastingontduiking in de hand. Vindingrijke ondernemers zien veelvuldig kans om belastingen te ontduiken door gebruik te maken van mazen in de complexe wetgeving of door zich in lange procedures te laten verwickelen. Ook verbergen belastingplichtigen zich bijvoorbeeld achter legale bedrijfsstructuren die op naastgelegen eilanden opgericht en geregistreerd zijn of weten zij hun belastingaanslagen te verlagen door valse facturen van tussenbedrijven op te maken. Weer anderen ontduiken de belastingen niet moedwillig maar laten zich door de complexiteit en lange doorlooptijden van belastingaangiften ontmoedigen om aangifte te doen.

Wat de inning van belastingen verder frustreert, is het feit dat de fiscale controle te beperkt is. Controleorganen hebben nauwelijks voldoende capaciteit om onderzoek naar belastingfraude te doen. De Inspectie der Belastingen kampt met een groot tekort aan gekwalificeerd personeel, en door de ontmanteling van de Nederlandse Antillen is er op dit moment geen opsporingsdienst die zich namens de belastingininner op Sint Maarten bezighoudt met het uitvoeren van strafrechtelijke fraudeonderzoeken.

Een gevolg van de belastingontduiking is dat de prijzen op Sint Maarten hoog blijven. Dat verstoort de koopkracht en daarmee loopt de economische ontwikkeling terug. Een ander gevolg is een verstoring van het investeringsklimaat en daarmee van een efficiënte marktwerking. Door steeds verder teruglopende belastinginkomsten krijgt de overheid steeds minder geld in kas, waardoor het begrotingstekort oploopt en er minder wordt geïnvesteerd in infrastructuur, onderwijs en andere publieke voorzieningen. Daarmee wordt de ontwikkeling van de lokale (en regionale) economie verder afgeremd. Fraude met belastingen heeft dus een sterk ontwrichtende uitwerking op de economische ontwikkeling van Sint Maarten. Dat tast uiteindelijk ook de welvaart op het eiland aan, onder andere doordat een zwakke economie nauwelijks werkgelegenheid creëert.

Een overheid die met aanzienlijke begrotingstekorten kampt en te maken heeft met een wankelende en verouderde infrastructuur die op sociaal-economisch en financieel terrein dringend toe is aan hervormingen (Amigoe, 2011), kan op dit moment veel baat hebben bij meer belastinginkomsten. Voorwaarde om die te kunnen verwerven is dat zij strenger gaat toezien op het innen ervan. Dat vraagt een investering voor het opzetten van een adequaat en voldoende geëquipeerd controleapparaat. De kosten daarvoor kunnen echter worden opgevangen door de opbrengsten van de opgelegde belastingaanslagen.

Hopelijk verandert de komende jaren ook de fiscale moraal van burgers en ondernemers. Nu Sint Maarten sinds 10 oktober 2010 verantwoordelijk is voor zijn eigen begroting, gaan burgers wellicht inzien dat hun land zich onvoldoende ontwikkelt als er geen belastinginkomsten binnenkomen.

9.2 Merkfraude

Landen in Zuid-Amerika en een aantal landen in het Caribisch gebied, waaronder Curaçao, behoren tot de grootste afnemers ter wereld van namaakartikelen die geproduceerd worden in China (80%), India (10%) of de rest van de wereld (10%). Met de handel in namaakartikelen wordt veel geld verdiend en volgens verschillende bronnen is de handel hierin lucratiever en eenvoudiger dan de smokkel van drugs, onder andere vanwege de hoge marges op afgezette goederen, de geringe pakkans door verminderde aandacht van opsporingsdiensten en de relatief geringe strafmaat indien er vervolging plaatsvindt. Bovendien kan de handel in namaakartikelen gebruikt worden om criminele opbrengsten wit te wassen.

9.2.1 Aard en omvang

Bij de afzet en doorvoer van namaakartikelen naar eilanden in de Caribische regio, waaronder Sint Maarten, vervult Curaçao een spilfunctie. Die spilfunctie dankt het eiland vooral aan het feit dat binnen de *free zone* van Curaçao de doorvoer van namaakartikelen naar omliggende eilanden niet verboden is.¹⁴²

In de detailhandelsbranche op Sint Maarten vindt volgens respondenten al sinds jaren¹⁴³ handel in en verkoop van vervalste merkgoederen plaats. Die zijn voor het grootste deel afkomstig uit China en worden verscheept via de *free zone* van Curaçao. Een aantal families op Sint Maarten draagt zorg voor de import van die goederen via de haven van Pointe Blanche. Zij slaan de goederen op in *warehouses* en distribueren ze verder over het eiland. De meest voorkomende namaakartikelen zijn kleding, tassen, dvd's, cd's en parfums.

Volgens DISOSA, een organisatie die strijdt tegen de handel in namaakartikelen, verkopen de meeste winkels in Front- en Backstreet in Philipsburg meer nagmaakte dan echte merkartikelen. Een inventarisatie uit begin 2011¹⁴⁴ maakte duidelijk dat 74 van de 83 winkels in Front- en Backstreet valse merkartikelen verkopen. Deze winkels doen dat al jarenlang. Sommige winkeliers lijken niet eens te weten dat zij een handel drijven die in strijd is met de Merkenlandsverordening. Pas op het moment dat ze worden geconfronteerd met hun praktijken, realiseren ze zich dat wat zij doen illegaal is. Anderen hanteren het motto dat een handel die al zo lang oogluikend wordt toegestaan, nauwelijks nog het predicaat illegaal verdient.

Uit inbeslagnamecijfers van de douane over de afgelopen drie jaar blijkt dat er in totaal achttien inbeslagnames van valse merkgoederen of nepmedicijnen hebben plaatsgevonden. In 2008 verrichtte de douane twaalf inbeslagnames, in 2009 drie en in 2010 ook drie. Dertien keer ging het om valse merkartikelen, waaronder grote partijen kleding, tassen, dvd's en cd's. Drie keer was er sprake van nepmedicijnen en twee keer ging het om nep-Cubaanse sigaren.

¹⁴² Formeel maakt het doorvoeren van namaakartikelen volgens de Trademark Act op Curaçao namelijk geen inbreuk op de exclusieve rechten van een merkenaangehouder.

¹⁴³ In 2006 bijvoorbeeld nam de douane op Sint Maarten een grote hoeveelheid namaakwodka in beslag. Bovendien werden tegelijk een paar dozijn namaaktassen van de merken Louis Vuitton, Gucci, Coach en TOD in beslag genomen.

¹⁴⁴ Getrainde *mysteryshoppers* zoeken in winkels naar valse merkartikelen die te koop worden aangeboden en registreren dat (onder andere met digitale camera's). Als blijkt dat er inderdaad valse merkartikelen worden aangeboden, start DISOSA uit naam van een of meer merkeigenaren een civielrechtelijke procedure.

9.2.2 Discussie en conclusie

Het onderzoek naar merkfraude heeft duidelijk gemaakt dat een groot deel van de detaillisten uit Philipsburg zich schuldig maakt aan de verkoop van valse merkartikelen. Door het beperkte straf- en civielrechtelijke optreden tegen merkfraude is in de afgelopen decennia op Sint Maarten het beeld van een gedoogbeleid ontstaan. Dat heeft ondernemers naar het eiland getrokken die geld wilden verdienen aan de verkoop van valse merkartikelen en bovendien zijn ook bestaande detaillisten valse merkartikelen gaan verkopen om te kunnen concurreren met hun nieuwe collega's. Daardoor is de detailhandel op Sint Maarten steeds verder uitgedijd met verkopers van valse merkartikelen.

De inmiddels grootschalige handel in namaakartikelen heeft een aantal schadelijke effecten op de economische ontwikkeling van Sint Maarten. Zo tast merkfraude het investeringsklimaat en het handelsimago aan, zoals blijkt uit reacties van merkhouders die aangeven dat zij niet willen investeren of geen winkels op Sint Maarten willen vestigen vanwege de overvloed aan vervalste artikelen op het eiland. Hierdoor loopt Sint Maarten investeringen, werkgelegenheid en belastinginkomsten mis van grote internationale organisaties. Ook genereert de verkoop van namaakgoederen minder omzet- en winstbelasting voor de overheid dan de verkoop van dure merkgoederen.

De verkoop van valse merkartikelen kan ook schade aan het toerisme toebrengen, ook al is er een groep toeristen die juist naar Sint Maarten komt om valse merkartikelen te kopen. Het eenzijdige aanbod van valse merkartikelen kan er echter op termijn toe leiden dat toeristen het winkelklimaat op Sint Maarten beu worden. En aangezien veel cruiseboottoeristen het eiland aandoen om er een dagje te winkelen, kan dat uiteindelijk ook schade aan de detailhandel én de rest van de toeristische sector toebrengen. Bovendien is er nog altijd een groep consumenten die daadwerkelijk wordt opgelicht bij de aankoop van zeer exclusieve valse merkgoederen, zoals horloges en consumentenelektronica, doordat zij valse merkartikelen niet van echte kunnen onderscheiden. Dat doet het imago van Sint Maarten geen goed en kan minder toeristen naar het eiland trekken.

Gelet op de slachtoffers van merkfraude, de schade die deze vorm van fraude met zich meebrengt en de verwachtingen voor de toekomst is de vraag of er van overheidswege moet worden geprioriteerd op de bestrijding van het fenomeen. Om die vraag te kunnen beantwoorden dient duidelijker te worden wat de omvang van de gederfde inkomsten is en wat de impact van merkfraude is op de lokale economie. Pas als daar meer zicht op is, kan worden vastgesteld of er

op merkfraude moet worden geprioriteerd. Tot die tijd moet worden volstaan met de conclusie dat in ieder geval merkhouders grote schade lijden door het mislopen van inkomsten. Overigens zijn zij recent een aantal civielrechtelijke procedures gestart tegen ondernemers die valse merkartikelen verkochten. Mogelijk draagt die ontwikkeling bij aan een beeld dat er op Sint Maarten geen plaats is voor merkfraude, waardoor de verkoop van valse merkartikelen kan worden ingeperkt en het beeld van de gedoogcultuur kan worden doorbroken.

9.3 Ziektekostenfraude

Een veelvoorkomende vorm van fraude is fraude met werkgeversverklaringen ter verkrijging van een ziektekostenverzekering. Dat kan om twee redenen aantrekkelijk zijn. Ten eerste kan een illegaal door verkrijging van een ziektekostenverzekering zijn kansen vergroten om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning. De ziektekostenverzekering dient dan als bewijsstuk: ze bewijst dat de illegaal in Sint Maarten werkt en dus ook ziektekostenpremies betaalt. De tweede reden waarom het aantrekkelijk is op frauduleuze wijze een ziektekostenverzekering te regelen, is dat zieke illegalen daarmee kosteloos gebruik kunnen maken van de zorg in Sint Maarten.

9.3.1 Aard en omvang

De twee vormen van ziektekostenfraude (ter verkrijging van een verblijfsvergunning of ter verkrijging van zorg) worden hieronder beschreven.

Ziektekostenfraude ter verkrijging van een verblijfsvergunning

Ziektekostenfraude ter verkrijging van een verblijfsvergunning komt met name voor onder illegalen en andere mensen die niet van Sint Maarten komen.¹⁴⁵ Vaak gaan illegalen op Sint Maarten naar een malafide werkgever of iemand die zich voordoet als werkgever, betalen een aanzienlijk bedrag en worden vervolgens 'op de loonlijst van de werkgever' gezet. De werkgever betaalt geen premies voor deze werknemers, maar geeft wel een valse werkgeversverklaring af. De bedragen die werkgevers vragen voor het afgeven van een werkgeversverklaring variëren van \$ 150 tot \$ 250, maar er zijn ook werkgevers die een 'abonnementstarief' van \$ 100 per maand hanteren.

¹⁴⁵ Door respondenten genoemde groepen zijn onder andere werklozen en mensen die zwart in de huishouding werken.

Met de werkgeversverklaring hebben de illegalen automatisch recht op een ziektekostenverzekering en met het bewijs van inschrijving bij de zorgverzekeraar kunnen zij hun kansen op het verkrijgen van een tijdelijke verblijfsvergunning aanzienlijk verhogen, omdat daarmee immers de indruk wordt gewekt dat ze een baan hebben.

Het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen Sint Maarten¹⁴⁶ (USZV) spreekt van een “escalatie” in fraudes met het afgeven van valse werkgeversverklaringen in de afgelopen vijf jaar. Vijf tot tien jaar geleden waren er een of twee bedrijven die zich bezighielden met het afgeven van valse werkgeversverklaringen, nu zijn dat er volgens schattingen van het USZV vijftien.¹⁴⁷ Het USZV sluit niet uit dat de uitvoering van het Brooks Tower Akkoord een rol heeft gespeeld bij de sterke stijging van het aantal gevallen van fraude. De uitvoering van het akkoord maakte het voor werkgevers aantrekkelijk illegalen op het eiland tegen een vergoeding op hun loonlijst te zetten. Met die werkgeversverklaring konden deze illegalen dan een aanvraag indienen voor een (permanente) verblijfsstatus voor Sint Maarten. Er zijn zelfs bedrijven bekend die werden opgericht net voordat het Brooks Tower Akkoord van kracht werd en opeens veel werknemers in dienst hadden. Uit recent onderzoek bleek dat in ieder geval drie bedrijven op Sint Maarten tegen riante vergoedingen respectievelijk 150, 220 en 50 mensen op hun loonlijst plaatsten zonder premies voor hen te betalen. Ze betaalden slechts premies voor de mensen die zij daadwerkelijk in dienst hadden genomen – meestal waren dat er maar een paar.

Hoewel de omvang van de ziektekostenfraude, dat wil zeggen het aantal ‘werkgevers’ en ‘werknemers’ dat erbij betrokken is, niet exact te duiden is, kan op basis van een rekenvoorbeeld wel een indicatie worden gegeven van het minimale schadebedrag per jaar. Huisartsen krijgen van het USZV een jaarlijks abonnementstarief van ANG 137 per persoon. Gaat men ervan uit dat er voorsnog vijftien frauderende bedrijven op Sint Maarten zijn die elk gemiddeld honderd ‘werknemers’ in dienst hebben die allemaal ingeschreven staan bij een huisarts, dan kan worden berekend dat het USZV ieder jaar opnieuw minimaal¹⁴⁸ ANG 205.000 aan huisartsenvergoedingen uitkeert, terwijl daar geen premies tegenover hebben gestaan.

¹⁴⁶ Voorheen was dit de Sociale Verzekerings Bank.

¹⁴⁷ Het uitvoeringsorgaan geeft aan dat de geconstateerde escalatie in ziektekostenfraudes ook het gevolg kan zijn van de verbeterde controlesystemen van het USZV en de striktere controle op de rechtmatigheid van verzekeringsaanvragen.

¹⁴⁸ Dit bedrag valt hoger uit als mensen ook daadwerkelijk gebruikmaken van de huisarts, want dan komen er nog zorgkosten bij.

Het voorbeeld maakt duidelijk dat de schade door ziektekostenfraude voor de overheid zeer aanzienlijk kan zijn. Dit voorbeeld heeft immers alleen betrekking op de uitkeringen aan huisartsen. Het USZV keert echter niet alleen uit aan huisartsen, maar ook aan andere declaranten uit de gezondheidszorg, zoals ziekenhuizen, fysiotherapeuten en apotheken. De schade door ziektekostenfraude kan op jaarbasis dus vele malen hoger liggen dan het hierboven geschatte bedrag.¹⁴⁹ Bovendien is de kans dat er op deze manier fraude wordt gepleegd groot, omdat er immers zo'n 15.000 illegalen in Sint Maarten wonen. Van deze groep zal een aanzienlijk deel een verzekeringsbewijs proberen te verkrijgen. Ten slotte speelt mee dat de schade niet eenmalig is: zolang de zorgverleners de declaraties van illegale verzekerden blijven indienen, keert het USZV jaar na jaar uit, tenzij het de fraude ontdekt.

Ziektekostenfraude ter verkrijging van zorg Sint Maarten heeft een grote aantrekkingskracht op het zogenoemde ziektoerisme. Mensen komen van omliggende eilanden naar Sint Maarten om gebruik te maken van de relatief goede zorg en van de mogelijkheid zowel loonderving als medische kosten vergoed te krijgen.¹⁵⁰ Bovendien is de kwalificatieperiode om voor een uitkering in aanmerking te komen in Sint Maarten kort: twaalf dagen na inschrijving bij de werkgever kan al tot uitkering worden overgegaan. Ter vergelijking: op Saint Kitts is die kwalificatieperiode minimaal drie tot zes maanden en neemt de uitkering voor loonderving pas een aanvang nadat de premie voor die maanden is ontvangen. Het gunstige zorg- en verzekeringsklimaat in Sint Maarten trekt illegalen aan uit Haïti, de Dominicaanse Republiek, Jamaica, Dominica en Guyana en in mindere mate uit Trinidad en Tobago, Grenada, Montserrat, Saint Lucia, Saint Kitts en Antigua.¹⁵¹

Regelmatig worden mensen ter verkrijging van een ziektekostenverzekering onrechtmatig op de loonlijst van een bedrijf gezet. Zo schreef een werkgever zijn

¹⁴⁹ Ter illustratie gaf een respondent aan dat de kosten voor een nierdialyse ongeveer ANG 4000 per maand bedragen.

¹⁵⁰ Op een aantal omliggende eilanden, zoals Anguilla en Saint Kitts, wordt alleen de loonderving vergoed; voor de medische kosten wordt geen vergoeding gegeven.

¹⁵¹ Volgens cijfers van UNAIDS is meer dan 2 procent van de bevolking van de Bahama's, Belize, de Dominicaanse Republiek, Guyana, Haïti en Trinidad en Tobago besmet met hiv of aids. Daarmee is het Caribisch gebied de op een na meest getroffen regio ter wereld; alleen in de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara ligt het besmettingsniveau nog hoger. Een onevenwichtige verdeling van beschikbare middelen, armoede, werkloosheid, politieke instabiliteit en conflicten leiden tot verplaatsing van hiv of aids, doordat zieke migranten in andere landen, waaronder Sint Maarten, op zoek gaan naar medische verzorging. Vaak brengen die verplaatsingen met zich mee dat het risico van hiv-besmetting bij met name andere migranten wordt vergroot (IOM, 2004).

babysitter als werknemer van zijn bedrijf in om haar op die manier aan een ziektekostenverzekering te helpen. Feitelijk heeft een babysitter geen recht op vergoedingen, omdat zij slechts huishoudelijk werk doet. Uit een andere zaak bleek dat een Indiase juwelier een Indiase kok in dienst had die dagelijks kookte voor de verkopers uit de juwelierszaak die bij hem inwoonden. De juwelier had de kok op zijn loonlijst gezet en ingeschreven bij de zorgverzekeraar, hoewel de kok geen recht had op een ziektekostenverzekering, aangezien hij uitsluitend huishoudelijk werk verrichtte.¹⁵² Een andere manier van frauderen met ziektekostenverzekeringen registreert het USZV bij bouwbedrijven. Het komt regelmatig voor dat zij pas werknemers inschrijven nadat deze een ongeluk hebben gehad. Vaak wordt er dan bij gezegd dat de werknemer pas een maand in dienst is, terwijl hij feitelijk al twee jaar voor het bedrijf werkt. Wat constructiebedrijven op Sint Maarten betreft, is naar schatting ongeveer driekwart van de werknemers niet of niet conform de regels verzekerd. Ook werklozen die een ongeval krijgen en onverzekerd zijn, worden soms door een vriend(in) ingeschreven bij zijn of haar bedrijf, opdat ze daarna alsnog de ziektekosten vergoed krijgen.

9.3.2 Discussie en conclusie

Het onderzoek naar fraudevormen heeft aangetoond dat ziektekostenfraude grote financiële schade aan Sint Maarten kan toebrengen. Er is een direct verband tussen deze vorm van fraude en de omvangrijke migrantenstroom. Via een ziektekostenverzekering krijgt een aanzienlijk deel van de illegale, werkloze immigranten permanent toegang tot Sint Maarten of tot de Sint Maartense verzorgingsstaat. De overheid maakt hoge kosten voor deze illegalen, die structureel gebruikmaken van voorzieningen zoals de gezondheidszorg, terwijl zij geen belastingen of wettelijke premies betalen. Op zieken van omliggende eilanden oefent de relatief goede en goedkope gezondheidszorg van Sint Maarten aantrekkingskracht uit.

Hoeveel schade de illegale migranten het land door ziektekostenfraude toebrengen, is onduidelijk, maar het huidige beeld van ongeveer vijftien malafide werkgevers die gemiddeld honderd illegalen op de loonlijst zetten om hen van een ziektekostenverzekering te voorzien, doet vermoeden dat de schade van het delict op jaarbasis in de miljoenen loopt.

¹⁵² Na ontdekking van de fraude door het USZV schreef de juwelier de kok een aantal maanden later opnieuw in bij zijn bedrijf, maar nu als "salesman". Het vermoeden bestaat dat de salesman nog steeds als kok in de huishouding aan het werk is.

De verwachting is dat ziektekostenfraude zal blijven voortduren of misschien zelfs zal toenemen, omdat de controle op deze vorm van fraude op dit moment ernstig tekortschiet, terwijl de illegalemigrantenpopulatie op Sint Maarten blijft groeien. Dat de controle faalt, komt vooral doordat overheidsinstanties door een beperkte en een gebrekkige registratie onvoldoende met elkaar (kunnen) samenwerken. De registratiesystemen van organisaties zoals Burgerzaken, Arbeidszaken, de belastingdienst, de immigratiedienst en het USZV worden niet adequaat gevuld en zijn bovendien niet aan elkaar gekoppeld. Daardoor kan niet worden gecontroleerd of iemand een geldige verblijfsstatus heeft, of iemand werk heeft en of een werkgever sociale premies afdraagt.

Zolang het (toe)zicht op illegale bewoners en malafide werkgevers niet verbetert, zal ziektekostenfraude dus eerder toenemen dan afnemen. In een uitzichtloos bestaan hebben arme en zieke migranten nauwelijks iets te verliezen en zullen zij blijven proberen op illegale wijze een ziektekostenverzekering te verkrijgen, hetzij om een verblijfsvergunning te bemachtigen, hetzij om in aanmerking te komen voor gezondheidszorg. Bovendien zijn arme mensen kwetsbaarder voor ziekten en andere lichamelijke aandoeningen, waardoor zij eerder zorg trachten te krijgen, zelfs als zij het recht daarop alleen langs illegale weg kunnen verwerven.

De huidige situatie vraagt om een beter (toe)zicht op de inkomende migrantenstroom en om een betere registratie van bewoners en bedrijven op Sint Maarten, waarbij systemen van overheidsorganisaties aan elkaar worden gekoppeld. Pas als hierin verbetering optreedt, kan fraude met ziektekosten zichtbaar worden en kan ingezet worden op de opsporing en bestrijding ervan.

9.4 Uitkeringsfraude

Naast ziektekostenfraude kent Sint Maarten twee andere vormen van uitkeringsfraude. De ene vorm wordt gepleegd door werkgevers, de andere door pensioengerechtigden. Eerst wordt de fraude door werkgevers besproken, daarna fraude met de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV), waarbij met het recht op pensioenuitkeringen wordt gesjoemeld.¹⁵³

¹⁵³ Respondenten baseren het voorkomen van deze verschillende fraudevormen op inschattingen van wat zij in de dagelijkse praktijk aan fraude tegenkomen; exacte aantallen zijn niet bekend.

9.4.1 Aard en omvang

Fraude door werkgevers Het USZV constateert dat ongeveer 30 procent van de werkgevers op Sint Maarten zich niet houdt aan de afdracht van wettelijk verplichte werkgeverspremies, waarbij de compliance per arbeidssector verschilt. In de bouwsector bijvoorbeeld ligt de premieontduiking vermoedelijk hoger dan in de bankensector. Ook zou een beperkt aantal werkgevers premies van werknemers inhouden en die vervolgens in eigen zak steken. Onder andere door personeelsgebrek en onvoldoende informatie-uitwisseling heeft het USZV onvoldoende zicht op de frauderende sectoren en op de mate waarin er van premieontduiking sprake is, maar vast staat dat de overheid elk jaar vele miljoenen guldens schade lijdt doordat werkgevers de wettelijk verplichte premies niet afdragen.

Ook vermoedt het USZV dat een aantal werkgevers, met name in de bouw, misbruik maken van de Ziektewetuitkering: bedrijven zouden personeel met ziekteverlof sturen als er onvoldoende werk is, bijvoorbeeld in het laagseizoen. Op die wijze kunnen werkgevers een deel van het werknemerssalaris via het USZV financieren. En als een werknemer werkelijk ziek is, zouden sommige werkgevers aansturen op een langere ziekteperiode dan waarvan feitelijk sprake is; meestal dringen ze er bij de werknemer op aan zich voor minimaal drie dagen ziek te melden. In dat geval komt de werkgever in aanmerking voor een wettelijke vergoeding van het USZV. Hoeveel financiële schade de overheid door deze vormen van fraude lijdt, is onbekend. Verder is er op Sint Maarten een klein aantal arbeidsongeschikten. In één geval bestaan sterke vermoedens dat de arbeidsongeschikte ten onrechte een uitkering krijgt, omdat deze een zwart inkomen verwerft door te werken.¹⁵⁴ De financiële schade die de overheid hiervan ondervindt, kan gemakkelijk een bedrag van honderdduizend gulden overstijgen, doordat iemand een leven lang een uitkering krijgt waarvan hij volledig in zijn levensonderhoud kan voorzien.

AOV-fraude AOV-fraude is het innen van een hogere pensioenuitkering dan waar de pensioengerechtigde recht op heeft. Een onbekend maar naar schatting aanzienlijk aantal ouderen maakt zich hieraan schuldig. Zij wonen in Saint Martin, maar staan in het bevolkingsregister nog ingeschreven op een adres in Sint Maarten. Zij ontvangen een hogere AOV-uitkering dan waar ze recht op hebben, omdat in het buitenland wonende ouderen normaal gesproken gekort

¹⁵⁴ Omdat het USZV over onvoldoende middelen en bevoegdheden beschikt om deze fraude aan te tonen, kan deze situatie tot op de dag van vandaag voortbestaan.

worden op hun uitkering.¹⁵⁵ Een groot deel van deze groep heeft vaak nog een huis aan de Nederlandse kant van het eiland en verhuurt dit om extra inkomsten te verwerven. Hoeveel schade het USZV door deze vorm van fraude lijdt, is onbekend. Dat komt vooral door de beperkte uitwisseling van informatie tussen overheidsdiensten van Saint Martin en Sint Maarten.

Soms blijven ouderen in Saint Martin het pensioen namens een reeds overleden partner innen. Doordat zij woonachtig zijn in Saint Martin en ingeschreven staan in Sint Maarten, blijft het voor het USZV onduidelijk of en wanneer een partner is overleden en kan de overgeblevene veinzen dat de pensioengerechtigde partner nog in leven is. Om die reden controleert het USZV dagelijks de krant op overlijdensadvertenties van mensen boven de pensioengerechtigde leeftijd. Op die manier probeert het toezicht te houden op fraude met pensioenpremies, maar het sluit niet uit dat op deze manier fraudegevallen over het hoofd worden gezien. Een verbeterde informatie-uitwisseling tussen administraties van overheidsdiensten van Saint Martin en Sint Maarten zou ook op deze vorm van fraude meer en beter zicht kunnen geven.

9.4.2 Discussie en conclusie

Sint Maarten kampt met verschillende vormen van uitkeringsfraude. Met name fraude met werkgeverspremies maakt dat de overheid veel inkomsten derft. Bij de huidige schatting dat bijna een op de drie werkgevers geen wettelijk verplichte werkgeverspremies afdraagt, kan de schade voor de overheid jaarlijks in de miljoenen gulden lopen, omdat zij uitkeringen doet waar geen of te weinig premies tegenover hebben gestaan. Dat kan resulteren in een tekort aan overheidsfinanciën en de financiering van de infrastructuur in gevaar brengen. Daarvan ondervinden alle burgers van Sint Maarten schade.

Enkele werkgevers maken misbruik van het feit dat er bij de overheid (lees: het USZV) te weinig personeel is om compliance voor het betalen van premies af te dwingen. En als non-compliance al wordt aangetoond, storten werkgevers zich in slepende juridische bezwaarprocedures, waardoor het opleggen van boetes haast onmogelijk wordt. Bovendien is er sinds de ontmanteling van de Antillen nauwelijks toezicht meer op de afdracht van verplichte premies. De reguliere controles door inspecteurs uit Curaçao zijn inmiddels gestopt en werkgevers weten dat. Al deze ontwikkelingen maken dat de financiële schade ten gevolge

¹⁵⁵ Elke twee à drie jaar tracht het USZV een controle uit te voeren op daadwerkelijke woonadressen, om eventueel ten onrechte betaalde pensioenuitkeringen terug te vorderen.

van fraude met werkgeverspremies nog hoger uitpakt. Hierbovenop komt de schade die veroorzaakt wordt doordat werkgevers die in economisch zwaar weer zitten, personeel ten onrechte (langer) ziek melden om een tegemoetkoming op basis van de Zieketewetuitkering te verkrijgen. Dit gebeurt met name in de bouwsector.

Ook lijdt de overheid schade ten gevolge van fraude met pensioenen. Die schade ontstaat vooral, doordat mensen misbruik maken van de gebrekkige samenwerking tussen de sociale diensten van Sint Maarten en Saint Martin. Doordat die beide diensten onvolledige informatie hebben en onvoldoende informatie uitwisselen over wie waar woont en geregistreerd is, kunnen in Saint Martin woonachtige ouderen die hun inschrijving in Sint Maarten handhaven, meer pensioen innen. Ook kunnen zij op die wijze ten onrechte pensioenpremies blijven innen, nadat hun partner overleden is of nadat ze opnieuw getrouwd zijn en feitelijk gekort zouden moeten worden. Hoe groot de schade door deze vormen van fraude voor de overheid is, is onbekend, maar op jaarbasis zou deze in de honderdduizenden guldens kunnen lopen.

Voor de aanpak van fraude met werkgeverspremies, de Zieketewetuitkering en pensioenen geldt hetzelfde als voor ziektekostenfraude: het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen overheidsdiensten zoals Arbeidszaken, de inspectiedienst geneesmiddelen, de belastingdienst, de Kamer van Koophandel en de sociale diensten van Sint Maarten en Saint Martin zou kunnen leiden tot het opsporen van de meeste fraudeurs. Door een koppeling van informatie-systemen van de verschillende diensten kan beter zicht worden verkregen op de verschillende vormen van fraude, op wie zich ermee bezighouden en op de schaal waarop die fraude plaatsvindt. De eerste prioriteit lijkt dan ook om te investeren in een betere informatiepositie van en informatie-uitwisseling tussen overheidsdiensten, voordat er gericht kan worden gehandhaafd of zelfs opgespoord.

Het detecteren van de omvangrijke fraudeproblematiek vereist specifieke kennis van wet- en regelgeving, en de aanpak ervan vraagt om analisten die administratieve informatie uit verschillende overheidssystemen kunnen ontsluiten en analyseren op fraude. Die werkzaamheden liggen niet op het huidige werkterrein van de politie. Om die reden en vanwege de omvangrijke financiële schade voor de overheid verdient de fraudeproblematiek bijzondere aandacht, bijvoorbeeld van een inspectie- of opsporingsdienst die zich uitsluitend bezighoudt met het controleren van uitkeringen en het opsporen van fraudeurs.

10

Criminele werkwijzen

10.1 Gebruik van geweld

Bij een aantal delicten die op Sint Maarten voorkomen, wordt gebruikgemaakt van (buitenproportioneel) geweld, hetzij tegen personen hetzij tegen materieel. In deze paragraaf worden delicten besproken waarbij die vorm van geweldgebruik veelvuldig voorkomt. Achtereenvolgens zijn dat overvallen (op supermarkten, juweliërs en woningen), carjackings, moorden, verkrachtingen en mensenhandel.

Overvallen De laatste jaren heeft Sint Maarten veelvuldig te maken gehad met overvallen door jeugdigen die het gebruik van grof geweld niet schuwden. Naar schatting wordt bij een derde van de overvallen waar geweldsmiddelen worden meegenomen, ook gebruikgemaakt van geweld. Een aantal keren werden zowel meewerkende als niet-meewerkende supermarkteigenaars gestoken of beschoten, soms met overlijden van het slachtoffer tot gevolg. Daarnaast is het voorgekomen dat adolescenten grove overvallen op juweliërs in Philipsburg pleegden waarbij op klaarlichte dag de glazen vitrines in de juweliërszaken met mokers werden ingeslagen. Bij veel van die overvallen bleef het geweld beperkt tot geweld tegen materieel. Meerdere respondenten blijven waarschuwen dat zeer gewelddadige overvallen op winkels en burgers, in woningen en op straat, een acuut probleem zijn op Sint Maarten.

Carjackings Het gebruik van geweld bij carjackings is meestal groot. Met een gestolen auto rijden verdachten de auto van een slachtoffer klem door deze van de zijkant of van achteren aan te tikken. Als de auto tot stilstand is gekomen, worden de inzittenden onder bedreiging van een (vuur)wapen gedwongen de auto en de kostbaarheden af te geven. De overvallers schromen niet om vrouwelijke slachtoffers aan te randen of zelfs te verkrachten. Recent is een bende van acht Antilliaanse verdachten uit Dutch Quarter opgepakt die zich bezighield met gewelddadige carjackings, zowel aan de Nederlandse als aan de Franse kant van het eiland. Sinds het laatste kwartaal van 2010 lijkt het aantal carjackings te dalen, maar het is lastig op basis daarvan voorspellingen te doen.

Moorden Sint Maarten kampt al sinds een aantal jaren met een groot aantal moorden die, los van het feit zelf, met veel geweld plaatsvinden. Soms is het levensdelict niet vooropgezet en is het een resultaat van een uit de hand

gelopen gewelddadige overval (in dat geval kan sprake zijn van doodslag), maar er vinden ook moorden in de afrekensfeer plaats. In die gevallen is veelal sprake van een vooropgezet plan om iemand te liquideren, en de manier waarop die liquidatie plaatsvindt, draagt volgens respondenten regelmatig het karakter van een brute moord waarbij meer geweld gebruikt is dan nodig was om het slachtoffer om te brengen.

Verkrachtingen Ook zeer gewelddadige verkrachtingen komen op Sint Maarten voor. In de afgelopen jaren hebben er op Sint Maarten zaken gespeeld waarbij verkrachting samenging met een ander delict, bijvoorbeeld een (woning)-overval. Die combinatie van delicten maakt duidelijk hoe gewetenloos daders zijn als het om verkrachtingen gaat. Ogenschoonlijk komen de daders om een overval te plegen, maar op het moment dat er een vrouw in het huis aanwezig is, wordt zij verkracht, soms door meerdere daders. Het kost daders blijkbaar nauwelijks moeite de stap van een overval naar een verkrachting te maken. Ook groepsverkrachtingen komen op Sint Maarten voor. In een van die gevallen werd het slachtoffer eerst mishandeld en daarna langdurig verkracht. Op het hele lichaam hield het slachtoffer littekens over aan het gebruikte geweld. Volgens respondenten schuwen jonge daders dergelijk excessief geweld niet en sporen zij elkaar in het gebruik ervan aan.

Mensenhandel Bij de uitbuiting van prostituees binnen de vergunde bordelen op Sint Maarten is volgens sommige respondenten vooral sprake van dreiging met fysiek geweld. Over de afgelopen drie jaar zijn twee of drie gevallen bekend geworden waarbij exotische danseressen gedwongen werden om tegen hun wil seks te hebben met bezoekers. Of zij mentaal dan wel fysiek gedwongen werden, is niet bekend. In één onvergund bordeel maakte de eigenaar zich schuldig aan de verkrachting van een aantal vrouwen.

10.2 Misbruik van ondernemingen

Op Sint Maarten worden verschillende soorten ondernemingen¹⁵⁶ gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren of te maskeren. Welke ondernemingen worden ingezet, verschilt van delict tot delict, maar er zijn branches die in het oog springen.

Transportbranche Vissers en fruitvervoerders met kleine eenmanszaken op Sint Maarten laten zich incidenteel omkopen door criminelen om drugs met kleine

¹⁵⁶ Hieronder vallen ook kleine (eenmans)bedrijven.

vissersboten of barkjes onder een deklading van of naar Sint Maarten te smokkelen. Er is weinig bekend over de criminelen die voor deze doeleinden zelf een bedrijf in de vervoersbranche oprichten. Bij voorkeur maken zij gebruik van de goede nautische kennis van deze lokale ondernemers, ook omdat die over het algemeen uitstekend op de hoogte zijn van het toezicht en de controles op transportroutes. Ook grotere rederijen worden gebruikt voor het vervoer van grote partijen cocaïne in zeecontainers, maar van misbruik van dat soort ondernemingen op Sint Maarten is niets gebleken. Wel spraken respondenten hun vermoedens daarover uit, omdat de reders die vanuit de haven van Pointe Blanche opereren, over het algemeen nauwelijks gecontroleerd worden. Voor de smokkel van mensen van en naar Sint Maarten wordt overwegend gebruik gemaakt van privézeiljachten of motorboten. Soms wordt een boot gebruikt die op naam van een katvanger staat en in een enkel geval vertegenwoordigt die een rechtspersoon. Ook postorderbedrijven die via de luchthaven transporten uitvoeren, worden misbruikt, met name voor de smokkel van drugs en zwart geld. Sommige postorderbedrijven maken bewust gebruik van het gebrekkige toezicht op de stroom goederen die de luchthaven passeert, andere werken mee zonder het te weten.

Seksbranche Op Sint Maarten bevinden zich op dit moment acht vergunde bordelen (zeer recent zijn er twee bij gekomen). Het toezicht op deze bordelen is beperkt en volgens sommige respondenten worden ze misbruikt voor het uitbuiten van (een deel van) de tweehonderd prostituees die daar werken of voor het ontplooiën van andere criminele activiteiten, zoals de handel in verdovende middelen. Ook verschaffen een aantal hotels en (aanpalende) dansgelegenheden werk aan exotische danseressen en wordt van een aantal van deze etablissementen verondersteld dat ook daar sprake is van uitbuiting (zie ook paragraaf 4.3 voor een uitgebreide beschrijving van mensenhandel op Sint Maarten).

Financiële branche Traditioneel spelen verleners van financiële diensten een belangrijke rol bij het faciliteren van criminaliteit en het maskeren van uit criminaliteit verkregen vermogen. Op Sint Maarten is dat niet anders, hoewel een drietal instellingen in het oog springen. In de eerste plaats zijn dat de casino's. Door een gebrekkig toezicht op de veertien casino's van Sint Maarten en een breed scala aan aanvullende financiële diensten die ze met waarborging van anonimiteit aan criminelen kunnen leveren, zijn zij potentieel aantrekkelijke dienstverleners (zie voor een uitgebreidere beschrijving van de rol van casino's ook hoofdstuk 5). Op welke schaal zij die rol nu al voor criminelen vervullen, is onbekend, omdat er nooit eerder onderzoek naar is gedaan. In de tweede plaats vervullen moneytransferkantoren op Sint Maarten een rol bij het doorsluizen en witwassen van geld. Met name de naar schatting vier of vijf onvergunde

kantoren kunnen al jaren ongestoord diensten verlenen zonder toezicht van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten. Ook dat kan criminelen aantrekken om geld via hen weg te sluizen. Ten slotte speelt de trust- en onroerend-goedsector een rol. In de afgelopen drie jaar zijn twee van de vier op Sint Maarten aanwezige trustbedrijven in opspraak geraakt bij het faciliteren van witwaspraktijken. Bovendien was er in beide gevallen sprake van de oprichting van (lege) bedrijven via offshoreconstructies op omliggende eilanden. Het gebrekkige toezicht op deze dienstverleners en de beperkte wet- en regelgeving die moet toezien op een transparant en vertrouwenswaardig geldverkeer, creëert in deze sector een voor criminelen aantrekkelijk witwasklimaat. Benadrukt moet worden dat Sint Maarten met zes trustkantoren een beperkte trustsector heeft, vergeleken met de omliggende eilanden. Dat twee van die kantoren in opspraak zijn gekomen in verband met het niet doormelden van ongebruikelijke transacties is zorgelijk, maar vergeleken met de grote aantallen trustkantoren op de omliggende eilanden is de trustsector op Sint Maarten, en de potentiële betrokkenheid daarvan bij het witwassen van geld, te overzien. Ten slotte was in 2010 een makelaar op Sint Maarten betrokken bij de aankoop van onroerend goed uit drugsopbrengsten.

Detailhandel Met betrekking tot de detailhandel wordt in de paragraaf over merkfraude (9.2) geconstateerd dat een groot deel van de detailhandelaars in Front- en Backstreet in Philipsburg nagemaakte merkartikelen verkoopt. Zij misbruiken hun onderneming voor oplichtingspraktijken.¹⁵⁷ Daarnaast zijn er in de afgelopen drie jaar een paar lommerds op Sint Maarten geweest die uit diefstal of inbraak afkomstige goederen zouden verkopen, waaronder elektronica en juwelen. Van de juweliers in Philipsburg vragen sommige respondenten zich af hoe zij zich kunnen handhaven met “zo weinig clientèle en zoveel concurrentie naast de deur”, maar een duidelijke grondslag om hier te spreken van een link met de criminaliteit ontbreekt.

Automotive-branche Een aantal respondenten spreken over louche auto-verhuurbedrijven die betrokken zouden zijn bij de diefstal van hun eigen of andermans huurauto's. Die gestolen auto's worden gestript, waarna de onderdelen aan garages worden verkocht. Een aantal van die verhuurbedrijven zou samenwerken met garages in zowel Saint Martin als Sint Maarten om de kans op ontdekking van herplaatste onderdelen op een gerepareerde auto te

¹⁵⁷ Sommige verkopers in Front- en Backstreet verkopen nagemaakte merkartikelen als waren het echte merkartikelen. Anderen laten er geen misverstand over bestaan dat wat de klant koopt geen merkartikel is, maar een goedgelijkend namaakartikel.

voorkomen. Op hun beurt zouden sommige garages betrokken zijn bij het omkatten van gestolen auto's.

Wat meespeelt bij de mogelijkheden om ondernemingen op Sint Maarten in te zetten bij het exploiteren of faciliteren van criminaliteit, is dat niet voldoende wordt toegezien op de achtergrond van buitenlandse investeerders die op Sint Maarten een bedrijf willen beginnen. Meestal worden uitsluitend de strafrechtelijke antecedenten van investeerders geverifieerd, als dat al mogelijk is in het land van herkomst. De herkomst van het meegebrachte vermogen wordt echter niet gecontroleerd. Veel investeerders weten zich met de aanvraag van een vestigings- en directievergunning voor een rechtspersoon op Sint Maarten te vestigen,¹⁵⁸ waarna zij eenvoudig een verblijfsvergunning verkrijgen als directeur van de rechtspersoon.

10.3 Contrastrategieën

Contrastrategieën zijn strategieën die door criminele organisaties worden gebruikt om activiteiten af te schermen of het werk van de opsporingsinstanties te dwarsbomen. In de gangbare literatuur (o.a. Dienst IPOL, 2008a) wordt onderscheid gemaakt tussen afschermingsstrategieën, defensieve contrastrategieën en offensieve contrastrategieën. Het gebruik van elk van deze drie vormen van contrastrategieën wordt hieronder besproken.

Afschermingsstrategieën Met afschermingsstrategieën wordt bedoeld op alle veelvoorkomende vormen van contra-activiteiten van criminele organisaties die tot doel hebben criminele activiteiten te verheimelijken voor criminele concurrenten en de overheid. Hieronder vallen bijvoorbeeld het gebruik van codetaal en het gebruikmaken van leaseauto's. Sinds de invoering van de telefoontap op Sint Maarten gebruiken criminelen versluierd taalgebruik door de telefoon. Meteen na de invoering van de telefoontap heeft het Openbaar Ministerie in een aantal zaken succesvol verwezen naar uitspraken van verdachten in tapverslagen en dit werd door de rechter als bewijs geaccepteerd. De verdachten hebben daarop hun belgedrag veranderd en spreken nu volgens de respondenten vrijwel altijd in codetaal als ze het hebben over te vervoeren mensen of kilo's cocaïne.

¹⁵⁸ Onder andere vanwege de veronderstelde impuls die deze investeerders aan de economie zouden kunnen geven.

Defensieve contrastrategieën Met defensieve contrastrategieën wordt getracht op passieve wijze informatie te vergaren over opsporing of ambtenaren, zonder met hen in direct contact te komen, met het doel illegale activiteiten voor de overheid, haar (opsporings)ambtenaren of de rechtsgang (politie en justitie bijvoorbeeld) te verbergen. Zo gaan criminelen de bewegingen van het patrouilleschip¹⁵⁹ van de kustwacht na. Als dit schip buiten dienst is, ligt het binnengaats aangemeerd in Simpson Bay, bij het bureau van de kustwacht. Gaat het in de oceaan rondom Sint Maarten patrouilleren, dan moet eerst de brug open. Medewerkers van het Korps Politie Sint Maarten weten uit tapverslagen dat (handlangers van) criminelen bij deze brug posten en in codetaal doorgeven dat het patrouilleschip gaat varen.

Offensieve contrastrategieën Offensieve contrastrategieën ten slotte hebben betrekking op het actief optreden van criminelen tegen de overheid, haar (opsporings)ambtenaren of de rechtsgang. Er bestaan min of meer directe contacten met ambtenaren, zoals bij het onder druk zetten van ambtenaren en bedreigen van getuigen.

Meerdere respondenten hebben aangegeven dat criminelen contact hebben opgenomen met medewerkers van de immigratiedienst op de luchthaven, om ervoor te zorgen dat zij bepaalde personen door zouden laten, ook al waren de papieren niet in orde.

Ook stond een medewerker van de kustwacht onder verdenking van het doorspelen van informatie aan criminelen over de vaarplannen van het patrouilleschip van de kustwacht. Met behulp van die gegevens waren zij in staat goederen of mensen te smokkelen in de wetenschap dat het schip binnengaats lag of bijvoorbeeld aan de andere kant van het eiland voer. Daarnaast zijn er in de onderzoeksperiode ambtenaren onder druk gezet of bedreigd. Deze ambtenaren werden onder druk gezet om een vergunning te verlenen. Toen zij dit niet snel genoeg deden, werden zij meerdere malen bedreigd. Bij het gebruik van offensieve contrastrategieën wordt direct contact met overheidspersoneel niet geschuwd. Op welke schaal deze strategieën worden ingezet, is echter niet vast te stellen.

Ontwikkelingen binnen de opsporing leiden ertoe dat criminelen hun contrastrategieën aanpassen, zoals de volgende voorbeelden duidelijk maken. In januari 2011 is bij het KPSM een forensisch expert aangenomen, die controleert

¹⁵⁹ Dit patrouilleschip is een *cutter*, met een RHIB (een rubberboot) aan boord. Daarnaast beschikt de kustwacht over drie *Super-RHIB's*, zeer snelle opblaasbare boten van ruim 12 meter lang en ruim 3 meter breed.

op de aanwezigheid van vingerafdrukken bij onder andere woninginbraken. Ondanks het feit dat vingerafdrukken van de verdachte als bewijs waren aangeleverd, bleven veel daders ontkennen dat zij een inbraak gepleegd hadden, tot zij inzagen dat de rechter dit bewijs afdoende vond om hen te veroordelen.

Bij de invoering van de telefoontap gebeurde volgens respondenten hetzelfde: verdachten bleven ontkennen, tot zij daadwerkelijk veroordeeld werden op basis van de tapverslagen. De kans is groot dat woninginbrekers in de toekomst vaker handschoenen zullen gaan gebruiken om zo de kans op herkenning of ontdekking van hun vingerafdruk kleiner te maken. In het verleden waren deze afschermingsstrategieën niet noodzakelijk. Nu zijn ze dat wel, omdat de opsporingsmogelijkheden van de politie zijn toegenomen. Criminelen passen hun gedrag aan op de opsporingsmogelijkheden van de politie.

Uit de interviews kan ook worden opgemaakt dat het niet altijd nodig is contrastrategieën te gebruiken. Zo zijn er aanwijzingen dat mensensmokkelaars en illegalen met opzet in het weekend naar Sint Maarten vliegen, in de wetenschap dat de immigratiedienst het dan erg druk heeft en slecht in staat is de grote hoeveelheid binnenkomende passagiers te controleren. De douane op Juliana Airport is onderbezet en werkt meestal van negen uur 's morgens tot ongeveer tien uur 's avonds, afhankelijk van het tijdstip waarop de laatste vlucht landt. De luchthaven is echter veel eerder open dan negen uur 's morgens: er arriveren al lijndiensten vanaf zes uur. Het is onwaarschijnlijk dat criminelen geen gebruik maken van de mogelijkheid goederen te smokkelen op momenten dat de douane niet aanwezig is, maar harde aanwijzingen daarvoor zijn er niet. Ook pakketpost wordt niet gecontroleerd door de douane, wat gelegenheid schept voor het smokkelen van bijvoorbeeld drugs. De noodzaak om contrastrategieën te gebruiken neemt af, want waarom zou een smokkelaar de kans niet waarnemen om goederen binnen te smokkelen als er op zekere momenten of via bepaalde routes geen controles worden uitgevoerd?

In de containerhaven van Pointe Blanche werken twee douaniers, terwijl er op jaarbasis ongeveer 30.000 containers worden ingevoerd. Deze medewerkers hebben geen beschikking over een drugshond en zijn niet in staat te controleren welke goederen het land worden ingevoerd.

Ook de politie op Sint Maarten is onderbezet en komt aan de meeste zaken eenvoudigweg niet toe. Als zich in korte tijd een paar ernstige geweldsmisdrijven voordoen, zoals overvallen, verkrachting of moord, wordt alle recherchecapaciteit op het oplossen van deze zaken gezet. Aangezien dit soort gewelddadige criminaliteit met regelmaat plaatsvindt, komt de politie niet toe aan het zelf 'selecteren' van zaken op basis van feiten waar zij ambtshalve

bekend mee is. Het korps loopt als het ware achter de 'gepleegde' feiten aan. Een drugsbaas die zich niet inlaat met geweldsmisdrijven, zal dan zonder gebruik van afschermingsstrategieën aan de aandacht van de politie weten te ontsnappen.

10.4 Falsificaten

Falsificaten kunnen worden gebruikt voor het plegen van een variëteit aan delicten. Sommige delicten kunnen gemakkelijker worden gepleegd met behulp van vervalste documenten, voor andere delicten is het gebruik van falsificaten zelfs noodzakelijk.

Deskundigen onderscheiden twee vormen van falsificaten: iets kan ofwel vals zijn ofwel vervalst. In het eerste geval gaat het om een document dat is nagemaakt, zodat het lijkt op een officieel afgegeven document. In het tweede geval gaat het om een officieel afgegeven document dat wordt aangepast aan de wensen van de gebruiker. Zo kan een andere pasfoto in een bestaand paspoort worden geplakt of kan de datum van een bepaalde stempelafdruk worden aangepast.

Sommige documenten zijn tactisch vals, wat betekent dat het onmogelijk is dat het overgelegde bewijsstuk op de juiste gronden is afgegeven. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk dat een vrouw die biologisch gezien geen moeder kan worden, de geboortakte van haar kind overlegt.

10.4.1 Aard

Respondenten beschrijven een werkwijze waarbij illegalen met behulp van falsificaten toegang tot het eiland Sint Maarten trachten te krijgen. Hiervoor maken zij bij de immigratiebalie op Juliana Airport gebruik van valse Franse documenten. Als gevolg van een wettelijke regeling tussen Frankrijk en Nederland hoeft een persoon met Saint Martin als bestemming geen reispapieren voor Sint Maarten te hebben. Hij heeft het recht van 'overpad'. Immigratieambtenaren worden soms geconfronteerd met niet-bestaande maar officieel ogende Franse stukken waarmee de drager suggereert dat hij legaal toegang heeft tot Saint Martin. De Nederlandse ambtenaren weten niet hoe Franse stukken eruitzien en kennen de Franse wet niet, zodat zij de persoon in kwestie gewoon doorlaten.

Een documentexpert kreeg bij toeval enkele kopieën van deze officieel lijkende papieren onder ogen. Hij vertrouwde de zaak niet en legde de papieren aan Franse collega's voor, waarop bleek dat de stukken officieel niet bestaan en de drager dus geen toegang verlenen tot Saint Martin of Sint Maarten. Toen was

het echter al te laat, omdat de personen het land al binnengelaten waren. De immigratieambtenaren hebben tot op heden geen beschikking over een backoffice, zodat zij verdachte personen niet uit de rij kunnen halen voor nader onderzoek.

Het lijkt erop dat met name via Juliana Airport op een goed voorbereide manier wordt gewerkt met deze falsificaten. Het is een immigratiemedewerker opgevallen dat bepaalde personen met verdachte documenten vaak op drukke tijdstippen aankomen. Deze personen lijken dit met opzet te doen: op bijvoorbeeld zaterdagmiddag is het vrijwel onmogelijk iemand op te houden voor nader onderzoek of te weigeren. De rijen voor de balie zijn dan lang en opvangfaciliteiten ontbreken. Als de ambtenaar iemand wil tegenhouden, levert dat veel vertraging op, dus ophef in de rij. Bovendien gaat het om het woord van de ambtenaar tegen dat van de reiziger, omdat er geen controlemateriaal met echtheidskenmerken is.

De immigratiedienst wordt ook geconfronteerd met vervalste paspoorten die zijn gemaakt met behulp van gestolen blanco paspoorten. Er zijn partijen gestolen in Taiwan en Colombia. Deze vervalsingen komen alleen aan het licht als de documentnummers van de paspoorten worden vergeleken met de database waarin de nummers van de gestolen paspoorten zijn opgenomen. Dat komt slechts sporadisch voor, omdat de documenten aan alle vereisten voldoen en ook zijn voorzien van de juiste personalia.

Het gebeurt ook dat mensen met behulp van een vals visum voor bijvoorbeeld Panama een toeristenvisum aanvragen voor Sint Maarten. Het eerdere, valse visum voor Panama is al in het paspoort opgenomen, zodat de ambassade van bijvoorbeeld Haïti een toeristenvisum verstrekt. Op de luchthaven van Sint Maarten controleert men echter niet alleen het verstrekte toeristenvisum maar ook de andere visa en stempels op basis waarvan het visum is verstrekt.

Brooks Tower Akkoord De vraag naar valse identiteitsbewijzen is op Sint Maarten groot. Naar schatting telt Sint Maarten 15.000 illegale inwoners (IOM, 2005). Dezen zijn vrijwel allemaal afkomstig van armere buureilanden en wonen en werken vaak al jaren op Sint Maarten. Als hun identiteitspapieren worden gecontroleerd, lopen zij het risico van Sint Maarten verwijderd te worden. Veel van deze personen willen graag legaal op het eiland verblijven, maar hebben daartoe juridisch geen mogelijkheden. De overheid van Sint Maarten heeft geprobeerd iets aan deze situatie te doen door het Brooks Towerproject op te starten. Dit is een project waarbij illegale inwoners van Sint Maarten een verblijfsvergunning kregen, als zij konden aantonen gedurende een vastgestelde periode onafgebroken op Sint Maarten te hebben gewoond en gewerkt.

Volgens diverse respondenten ontstond er als gevolg van deze regeling een run op de papieren die voor het verkrijgen van deze verblijfsvergunning vereist waren. Er werden werkgeversverklaringen vervalst, inreisstempels, identiteitsbewijzen, et cetera.

Op Sint Maarten zijn officiële stempels die in het verleden gebruikt werden voor het afstempelen van reisdocumenten, nooit officieel ingenomen nadat zij uit de roulatie zijn gehaald. Deze stempels zijn ten gevolge daarvan nog steeds op de zwarte markt te verkrijgen. Er zijn aanwijzingen dat hiervan in de Brooks Toweraffaire op grote schaal gebruik is gemaakt. In die gevallen bleek het niet nodig een stempel na te maken, omdat het origineel nog beschikbaar was. Uit een steekproef op documenten die zijn ingeleverd bij Brooks Tower is gebleken dat gemiddeld drie op de tien stempels tactisch gezien nooit konden zijn geplaatst. Een voorbeeld hiervan is een zaak waarbij iemand met de stempels op zijn paspoort probeerde aan te tonen dat hij tien jaar geleden van Haïti naar Sint Maarten was gegaan. Het paspoort bevatte echter een vervalste uitreisstempel van Haïti en een inreisstempel van Sint Maarten. Het uitreisbewijs (de stempel) van Haïti was noodzakelijk, omdat anders nooit een inreisstempel op Sint Maarten zou zijn afgegeven. De Haïtiaanse uitreisstempels van tien jaar geleden zijn er niet meer en moeten nu dus vervalst worden. Op dit paspoort was dus recent een vervalste Haïtiaanse stempel en een originele niet-vernietigde Sint Maartense stempel gezet, opdat de houder in aanmerking kon komen voor een verblijfsvergunning voor Sint Maarten.

Ook bij fraude met sociale verzekeringen wordt gebruikgemaakt van falsificaten. Zo worden valse werkgeversverklaringen opgesteld voor personen die niet in dienst van de onderneming zijn. Met deze werkgeversverklaringen kunnen zij aanspraak maken op een ziektekostenverzekering.

10.4.2 Registraties

Het gebruik van falsificaten is in veel interviews aan de orde gekomen en het blijkt een werkwijze te zijn die op Sint Maarten veelvuldig wordt gebruikt. Uit de registratiesystemen wordt dat echter niet altijd duidelijk. In VROSNA zijn vrijwel geen registraties opgenomen van het vervalsen of valselijk opmaken van officiële documenten. In 2009 is er één aangifte opgenomen van het vervalsen of valselijk opmaken van een getuigschrift, in 2008 en 2010 zijn er geen aangiften in VROSNA opgenomen.

Bij de afdeling Burgerzaken wordt sinds 2009 bijgehouden welke vervalsingen worden aangetroffen. Het gaat hierbij om erkenningsakten¹⁶⁰, geboorteakten, huwelijksakten en identiteitsbewijzen. Onder deze akten werden in 2009 vijf falsificaten aangetroffen, in 2010 twaalf. Met behulp van al deze certificaten kan iemand de Nederlandse nationaliteit verkrijgen; waarschijnlijk is dat er de reden van dat deze falsificaten veel gebruikt worden.

In één geval toonde een moeder de geboorteakten van 23 kinderen aan de burgerlijke stand. Biologisch gezien was het onmogelijk dat zij al deze kinderen gebaard had.

De precieze omvang van het gebruik van falsificaten is onduidelijk, maar een geïnterviewde expert geeft aan dat het gebruik van falsificaten eerder regel dan uitzondering is.

10.4.3 Discussie en conclusie

Gebruikmaken van falsificaten is op Sint Maarten relatief gemakkelijk en met behulp hiervan worden allerlei criminele activiteiten gepleegd. Zo worden er ten onrechte verblijfsvergunningen verstrekt, verzekeringen afgesloten en bouwvergunningen verleend. Ten gevolge hiervan kunnen mensen werken terwijl ze illegaal op het eiland zijn, zich laten verzekeren zonder daar premies voor te betalen of bouwen met vergunningen die ten onrechte zijn verstrekt en dus 'tactisch vals' zijn.

Het gebruik van falsificaten wordt in de politiesystemen slecht geregistreerd. Waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt door het feit dat de documenten worden gebruikt voor het plegen van een ander delict, zoals fraude; zo'n geval wordt alleen als fraude geregistreerd. Het gebruik van falsificaten is echter in veel interviews aan de orde gekomen en ook bij de modus operandi van diverse delicten is het veelvuldig genoemd. De omvang van het probleem is volgens respondenten groot.

Er zijn verschillende factoren die het gebruik van falsificaten bevorderen, of in ieder geval niet belemmeren. Zo geven veel respondenten aan dat overheidsorganisaties op Sint Maarten niet ingesteld zijn op het bestrijden van fraude en daardoor weinig controlemechanismen hebben ingebouwd. Deze conclusie is ook getrokken door de Stichting Overheids Accountants Bureau (2009), die een onderzoek heeft uitgevoerd naar de dienst Ruimtelijke Ordening en Beheer

¹⁶⁰ Een erkenningsakte is een officiële verklaring dat iemand de vader is van een kind. Als de vader de Nederlandse nationaliteit heeft, krijgt het kind die automatisch ook.

(ROB). Zij constateerde dat aanvragen voor een bouwvergunning bij ROB niet altijd langs de inspectieafdeling gestuurd worden en dat er bij de afgifte van vergunningen regelmatig noodzakelijke handtekeningen missen. Ook constateerde zij dat de procedures voor de aanvraag van documenten bij overheidsdiensten vaak niet zijn beschreven, zodat bij amtenaren onbekend is welke stappen moeten worden genomen en welke documenten moeten worden overgelegd. Hierdoor bestaat de kans dat er ten onrechte officiële documenten worden afgegeven, de 'tactisch valse' documenten. Het feit dat er onvoldoende controlemechanismen zijn ingebouwd of dat ze niet worden nageleefd, biedt gelegenheid voor het plegen van allerlei vormen van fraude met behulp van falsificaten.

Er is op Sint Maarten geen documentatiecentrum waar de originelen van bewijsstukken zoals inreisstempels, visa, uitreisstempels, identiteitsdocumenten, verblijfsvergunningen en geboorteakten kunnen worden gecontroleerd. Als er geen standaard beschikbaar is waaraan de echtheidskenmerken kunnen worden getoetst, is het niet mogelijk aan te tonen dat een document niet aan die echtheidskenmerken voldoet. Ook dit maakt dat het gebruik van falsificaten kan voortduren.

Daarbij komt dat de bestanden van diverse overheidsorganisaties niet aan elkaar gekoppeld zijn, zodat het lastig en omslachtig kan zijn documenten op hun echtheid te beoordelen. Medewerkers weten vaak niet op welke kenmerken ze moeten letten en welke procedures ze moeten volgen. Dit creëert ruimte voor eigen interpretatie en voor het maken van fouten, maar ook voor het moedwillig verstrekken van documenten die niet verstrekt hadden mogen worden.

Respondenten wijzen er ook op dat de foto die op het identiteitsbewijs van Sint Maarten wordt gebruikt, van een dusdanig slechte kwaliteit is dat het relatief makkelijk is om als *lookalike* met het identiteitsbewijs van een ander het land binnen te komen. De foto op het nieuw in te voeren identiteitsbewijs is van een veel betere kwaliteit, dus naar verwachting zal dit probleem in de toekomst afnemen.

Als het minder gemakkelijk wordt valse of vervalste documenten te verkrijgen of als vervalsingen eenvoudiger kunnen worden herkend, zal dit een barrière vormen voor het plegen van delicten, maar ook voor het grenzeloze gebruik van de faciliteiten van de verzorgingsstaat door mensen die er niet aan meebetalen. Het is daarom van groot belang dat binnen alle overheidsorganisaties wordt geïnvesteerd in controlemechanismen en dat bestanden van verschillende organisaties aan elkaar worden gekoppeld. Op deze wijze kan het gebruik van

falsificaten worden voorkomen en opgespoord. Het is het openbaar bestuur dat deze inspanningen zal moeten verrichten, omdat de aansturing van deze organisaties zich buiten de invloedssfeer van het Openbaar Ministerie bevindt.

11

Ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen

Dit hoofdstuk gaat over ambtelijke corruptie, aanwijzingen voor ambtelijke corruptie en andere integriteitsschendingen.¹⁶¹ Ambtelijke corruptie kenmerkt zich door het misbruik maken van een publieke machtspositie voor het nastreven van privébelangen. Onderzocht is op welke ambtelijke niveaus en op welke manier corruptie zich in de afgelopen drie jaar op Sint Maarten heeft gemanifesteerd. Bij *aanwijzingen* voor corruptie gaat het om *veronderstelde* corruptie. De aanwijzingen daarvoor komen van meerdere respondenten of uit onderzoeksresultaten, maar de corruptie is (nog) niet bewezen. Bij andere integriteitsschendingen gaat het om ambtenaren die niet handelen in overeenstemming met de normen en waarden van organisaties, zonder dat daarbij per se sprake hoeft te zijn van zelfverrijking of bevoordeling van anderen, dus van corruptie.

De voornaamste integriteitsschendingen waarmee Sint Maarten te maken heeft, zijn omkoping en nepotisme en gaan veelal gepaard met fraude ter verhuiling van administraties of ter afscherming van de identiteit van afzenders en begunstigen van geld of goederen.

Achtereenvolgens worden integriteitsschendingen besproken die gepleegd worden door functionarissen van opsporings- en handhavingsdiensten en door vertegenwoordigers van het openbaar bestuur. Daar waar het gaat om ambtelijke corruptie of aanwijzingen daarvoor, wordt dat vermeld.

11.1 Opsporings- en handhavingsdiensten

In deze paragraaf komen integriteitsschendingen van ambtenaren bij opsporings- en handhavingsdiensten aan de orde. De meeste zaken die zich in de onderzoeksperiode van 2008 tot en met 2010 hebben voorgedaan, hebben

¹⁶¹ Andere vormen van corruptie, zoals corruptie in het bedrijfsleven en corruptie onder vrijberoepsbeoefenaars, blijven in deze paragraaf buiten beschouwing. Die corruptievormen komen aan de orde bij de beschrijving van misbruik van ondernemingen (zie paragraaf 10.2) en de rol van financiële dienstenverleners bij witwassen (zie hoofdstuk 5).

betrekking op niet-integer handelen of (vermeende) mishandeling of bedreiging door politieambtenaren.¹⁶²

Het Bureau Interne Zaken van het Korps Politie Sint Maarten (BIZ) heeft van 2008 tot en met 2010 24 integriteitsonderzoeken gedaan.¹⁶³ In tabel 19 wordt gepresenteerd waarop die onderzoeken betrekking hadden. De in de tabel genoemde gevallen van 'mishandeling van een burger', 'bedreiging' en 'diefstal' betreffen allemaal klachten van burgers over het optreden van de politie.

Tabel 19

Onderzoeken Bureau Interne Zaken KPSM			
	2008	2009	2010
Mishandeling van een burger	4	6	9
Bedreiging	0	0	2
Diefstal	0	0	1
Aannemen van geld	0	1	1

Bron Bureau Interne Zaken KPSM

Na verder onderzoek door het BIZ kon men nagenoeg al deze klachten afdoen door de betrokken politieambtenaar te berispen of disciplinair te straffen en nog eens te benadrukken hoe hij zijn rol als politieambtenaar zou moeten vervullen. De aard van de onderzochte gevallen van mishandeling, bedreiging en diefstal was echter niet zo ernstig dat verder (strafrechtelijk) onderzoek of strafrechtelijke vervolging nodig was. Hieronder wordt kort op de meeste onderzochte zaken ingegaan.

De meeste klachten over mishandeling hebben betrekking op arrestanten die vinden dat zij te grof zijn behandeld, bijvoorbeeld omdat de handboeien te strak zijn aangetrokken of omdat zij op de grond zijn geduwd. Verder zijn er een à twee keer klachten binnengekomen over te hard ingrijpen door agenten die tijdens het carnaval de orde probeerden te herstellen. In 2010 beklaagde een

¹⁶² Een zaak uit 2004 die hier niet wordt besproken maar tot voor kort wel uitvoerig in het nieuws is geweest, is de zaak van de in 2009 veroordeelde voormalig korpschef van het KPSM. In 2004 tekende hij tientallen vervalste immigratiedocumenten en vervalste hij documenten om een huurtoelage te verkrijgen.

¹⁶³ Voor de volledigheid wordt hier vermeld dat het BIZ tot medio 2011 15 integriteitszaken heeft behandeld en afgerond. Een aantal zaken werden ongegrond verklaard, de overige werden met een disciplinaire straf afgedaan. De opgelegde disciplinaire straffen variëren van een berisping of een geldboete tot voorwaardelijk ontslag of ontslag.

arrestant zich over bedreiging door een agent die, naar eigen zeggen, getergd werd door het niet-meewerkende gedrag van de arrestant. De agent liet zich vervolgens ontvallen: "You fuck with me, I'll kill you." In deze zaak werd de betreffende agent gewaarschuwd en berispt. Een klacht over een diefstal uit 2010 had betrekking op een inbraak in een juwelierszaak. Daar zou een agent op de plaats delict een verdwaalde ring hebben meegenomen, maar die verdenking kwam van een aantal andere aanwezigen op de plaats delict en kon op geen enkele manier door hen worden onderbouwd. Ten slotte onderzocht BIZ twee zaken waarbij agenten werden beschuldigd van het aannemen van geld. Het onderzoek naar de eerste zaak had betrekking op het aannemen van geld van een politieke partij en is in 2010 overgedragen aan het Openbaar Ministerie voor strafrechtelijk onderzoek. In de tweede zaak werd een arrestantenbewaker van het Vrijwilligers Korps Sint Maarten (VKS) ervan verdacht geld te hebben gevraagd van een arrestant. De zaak is nooit helemaal opgehelderd, maar de bewaker is ontslagen door de commandant van het VKS en de toegang tot de gebouwen van de politie is hem ontzegd.

Behalve het Bureau Interne Zaken van het politiekorps deed ook de landsrecherche onderzoek naar integriteitsschendingen door politieambtenaren. Van 2008 tot en met 2010 voerde de landsrecherche 14 onderzoeken uit naar zaken waarbij politieambtenaren betrokken waren. Dit aantal kan echter niet zonder meer worden opgeteld bij de 24 BIZ-onderzoeken die hiervoor zijn besproken, omdat er mogelijk overlap is in de onderzoeken die BIZ en de landsrecherche hebben gedraaid. Dat komt doordat sommige BIZ-zaken uiteindelijk op het bureau van de landsrecherche belanden, maar door de beperkte informatiehuishouding bij BIZ en de landsrecherche kan niet worden achterhaald waar de cijfers overlappen. De 24 BIZ-onderzoeken naar mogelijke integriteitsschendingen door politiefunctionarissen dienen hier dan ook als minimum en daar komen enkele zaken van de landsrecherche bovenop, maar hoeveel dat er zijn, is dus niet bekend. Ze worden hier uitsluitend voor de volledigheid genoemd.

De landsrecherche deed onder andere onderzoek naar twee politieambtenaren van wie er één in de uitoefening van zijn functie een burger had bedreigd en de ander een burger had geslagen. Ook deed de landsrecherche onderzoek naar een agent die een aangehouden verdachte zou hebben mishandeld en een agent die zijn ambtsgeheim zou hebben geschonden, maar deze zaken werden niet bewezen. Daarnaast werden vier schietincidenten onderzocht waarbij politieagenten betrokken waren, maar daarbij werd geen aanleiding gevonden voor strafvervolgning.

De hierboven beschreven integriteitsschendingen hadden allemaal betrekking op politieambtenaren. Begin 2011 kwam er ook nog een geval aan het licht waarbij een medewerker van de kustwacht werd aangehouden op verdenking van het doorspelen van informatie aan een criminele groep in 2010. Tot slot bestaat het vermoeden dat enkele immigratieambtenaren “zo nu en dan” door illegalen of criminelen benaderd worden met de vraag of zij tegen een vergoeding mensen of illegale goederen zouden willen doorlaten op de luchthaven van Sint Maarten. Hier dient te worden benadrukt dat het gaat om publieke vermoedens; het is onduidelijk of en in welke mate immigratieambtenaren hun medewerking aan dit soort praktijken toezeggen. De steeds terugkerende signalen over dergelijke praktijken en het gebrek aan inspanning om deze signalen te onderzoeken en eventueel publiekelijk te weerleggen, maken echter dat geruchten hierover steeds opnieuw de kop opsteken. Dat doet het imago van de handhavings- en opsporingsdiensten geen goed.

11.2 Openbaar bestuur

In deze paragraaf worden over de periode van 2008 tot en met 2010 de gevallen van ambtelijke corruptie en aanwijzingen daarvoor binnen het openbaar bestuur op Sint Maarten behandeld.

In 2008 liet een voormalig gedeputeerde voor arbeid, jeugd en cultuur zich omkopen door een Canadees bedrijf dat het nieuwe regeringsgebouw van Sint Maarten wilde inrichten. Bovendien nam hij namens zijn eigen stichting \$ 6000 aan van een bedrijf in ruil voor een positief advies voor het verstrekken van werkvergunningen. Begin 2010 werd de bestuurder in hoger beroep veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van een half jaar.

In 2008 kwam ook een andere gedeputeerde in opspraak in verband met mogelijke belangenverstrengeling. Deze gedeputeerde voor telecommunicatie zou haar partner hebben aangesteld als lid van de raad van commissarissen bij een telecommunicatiebedrijf dat in handen van de staat is. Vervolgens zou via dit staatsbedrijf een subsidie van \$ 25.000 zijn verstrekt aan een stichting waarbij de gedeputeerde en haar echtgenoot vermoedelijk nauw betrokken waren. Enkele maanden later raakte de gedeputeerde, inmiddels minister van gezondheid en arbeid, opnieuw in opspraak – dit keer omdat ze een stuk grond dat de overheid haar in erfpacht had gegeven, zou hebben verkocht terwijl in

het erfpachtcontract stond dat de grond niet in eigendom mocht worden overgedragen.¹⁶⁴

Verder werd in 2010 het voormalig hoofd van het VROMI-departement veroordeeld voor het vragen van steekpenningen. Het hoofd kon worden veroordeeld doordat een projectontwikkelaar eind 2008 een telefoongesprek opnam waarin het hoofd tussen de \$ 200.000 en \$ 220.000 aan de projectontwikkelaar vroeg voor het toekennen van een bouwvergunning.

Begin 2011 raakte de immigratie- en naturalisatiedienst in opspraak nadat vijf ambtenaren waren gearresteerd op verdenking van frauduleuze handelingen bij de uitvoering van het Brooks Tower Akkoord.¹⁶⁵ Van begin november tot half december 2010 zouden zij zich bezig hebben gehouden met het vervalsen van documenten door gebruik te maken van een stempel die eerder was gestolen uit het gebouw van de immigratie- en naturalisatiedienst. Illegalen die niet op tijd waren geweest met het aanvragen van een tijdelijke verblijfsvergunning, konden naar verluidt voor \$ 1200 een ogenschijnlijk geldig gestempeld document krijgen. Daarmee konden zij alsnog in aanmerking komen voor een tijdelijke verblijfsvergunning. Toen bleek dat er bij een aantal aanvragen officiële stempels ontbraken of verkeerde data werden vermeld, kwam de fraude aan het licht.

Hiervoor zijn enkele zaken uit de periode van 2008 tot en met 2010 besproken waaruit blijkt dat hooggeplaatste bestuurders en ambtenaren hun positie misbruikten. Het onderzoek heeft aangetoond dat hiernaast in de afgelopen drie jaar ook veelvuldig sprake is geweest van aanwijzingen voor corruptie waarbij, naar de overtuiging van respondenten en onderzoekers, sprake is van nepotisme, omkoping of zelfverrijking. Harde bewijzen daarvoor ontbreken echter vaak. Veel respondenten benadrukken dat de gevallen van nepotisme vaak betrekking hebben op 'iets terugdoen' voor iemand. Aangezien de samenleving van Sint Maarten klein is en veel mensen daardoor wel iemand kennen in een invloedrijke positie, komen signalen van nepotisme, omkoping of zelfverrijking frequent voor, zoals onderstaande voorbeelden laten zien.

Meerdere respondenten zeggen te vermoeden dat ambtenaren zich hebben laten omkopen voor het verstrekken van bouwvergunningen. Sommigen spreken zelfs van een ontwikkeling die al jaren aanhoudt, maar harde informatie

¹⁶⁴ Onduidelijk is waarom de minister deze grond, waarvoor jaarlijks iets meer dan \$ 10.000 aan canon moest worden betaald, in erfpacht kreeg.

¹⁶⁵ Door dit akkoord konden illegalen op Sint Maarten in aanmerking komen voor een tijdelijke verblijfsvergunning.

daarover ontbreekt. Wel toonde de Stichting Overheids Accountants Bureau (SOAB) aan dat er binnen de dienst Ruimtelijke Ordening en Beheer (ROB) van VROMI onverantwoord werd omgegaan met de beoordeling en verstrekking van bouwvergunningen. De SOAB onderzocht 165 dossiers en stelde vast dat er een hele reeks incidenten is waaruit blijkt dat medewerkers niet conform de procedures en interne richtlijnen werken.¹⁶⁶ Zo werd vastgesteld dat vanuit twee stichtingen meerdere vergunningsaanvragen voor eenzelfde bouwlocatie bij ROB werden ingediend om onder een bouwwaarde van ANG 500.000 te blijven. Daarmee werd een beoordeling van de aanvraag door het bestuurscollege voorkomen en kon de beoordeling binnen de dienst ROB plaatsvinden. Die keurde de dubieuze aanvragen goed. De SOAB en verschillende respondenten veronderstellen dat de vergunningsaanvragers hulp van ROB-medewerkers hebben gehad om tot deze aanvraagconstructie te komen. Ook bestaat er een vermoeden dat medewerkers van ROB op verzoek van projectontwikkelaars verschillende versies van bouwtekeningen met terugwerkende kracht waarmerkten om een extra verdieping op een gebouw te rechtvaardigen. Verder zouden medewerkers van ROB sommige projectontwikkelaars hebben bevoordeeld door aanvragen voor bouwvergunningen en verkavelingen tegelijk te behandelen, terwijl dit feitelijk niet toegestaan is. Dat er ook van hoger af werd aangestuurd op het omzeilen van procedures binnen de dienst ROB, blijkt uit de bevinding dat het hoofd van de dienst zonder toelichting bouwstops van de inspectiedienst ophief, ook al was er geen bouwvergunning toegekend. Ook stuurden afdelingshoofden van ROB inspecteurs naar bouwplaatsen die daar niet hoorden te werken, volgens een respondent om “persoonlijke zaken” te behartigen. Sommige inspecteurs durfden bouwobjecten van hooggeplaatste personen binnen en buiten de overheid niet te inspecteren uit angst “teruggefloten” te worden door diezelfde personen. Soms werden bewust andere inspecteurs ingezet voor een herinspectie, om ervoor te zorgen dat een negatief advies werd omgebogen in een positief advies. Deze praktijken wekken de indruk dat bepaalde procedures bij ROB bewust niet of niet op de juiste manier werden uitgevoerd. Wiens of welk belang daarmee werd gediend, zal verder onderzoek moeten uitwijzen, maar deze reeks van incidenten geeft aanleiding te vermoeden dat er sprake is van integriteitsschendingen zoals nepotisme of omkoping.

¹⁶⁶ Opgemerkt zij dat in bepaalde gevallen de procedures en richtlijnen ontbreken of niet toereikend zijn. Bovendien is de wet- en regelgeving over het algemeen verouderd en daardoor niet meer volledig toepasbaar.

Ook de landsrecherche startte in 2009 een onderzoek naar een kwestie waarbij een ambtenaar van ROB betrokken zou zijn. Deze zou smeergeld hebben aangenomen voor het verlenen van een bouwvergunning. Voor deze feiten is de ambtenaar strafrechtelijk vervolgd en onherroepelijk veroordeeld. Overigens werd de landsrecherche in datzelfde jaar getipt dat er nog meer ambtenaren in verschillende overheidssectoren steekpenningen zouden aannemen. Op die informatie kon geen onderzoek worden gestart, doordat de tipgever inmiddels naar het buitenland vertrokken was. Desalniettemin bleven de vermoedens overeind. Een andere integriteitszaak betrof verdwenen paspoortgelden bij de afdeling Burgerzaken. In verschillende onderzoeken, onder meer van de landsrecherche, werden vijf verdachten aangehouden. Een van hen werd veroordeeld. Drie werden wegens gebrek aan wettig bewijs vrijgesproken in hoger beroep. De zaak tegen de laatste verdachte werd, met inachtneming van de eerdere vrijspraken, geseponeerd wegens gebrek aan wettig bewijs. Wel werd vastgesteld dat bij Burgerzaken gelden waren verduisterd. Bij de uiteindelijke beoordeling van de feiten was het voor de rechter kennelijk niet mogelijk te bewijzen wie van de betreffende medewerkers de verduistering feitelijk had gepleegd. Wel kon worden vastgesteld dat de gang van zaken op de afdeling zo bedenkelijk was dat de geconstateerde strafbare feiten konden plaatsvinden.

11.3 Discussie en conclusie

In het verleden kwam Sint Maarten geregeld negatief in het nieuws door gevallen van (mogelijke) corruptie en ook nu gebeurt dat nog, maar het is lastig om aan te geven op welke schaal corruptie plaatsvindt. Het onderzoek maakt in ieder geval duidelijk dat er op Sint Maarten daadwerkelijk corruptie plaatsvindt, vooral in de hoogste gelederen van het openbaar bestuur. Daarnaast komen er via (sociale) media geregeld signalen naar buiten over hooggeplaatste bestuurders of ambtenaren die hun functie misbruiken voor eigen gewin of ter bevoordeling van anderen, zonder dat de geuite verdenkingen kunnen worden hardgemaakt. Ook binnen de politie is zo nu en dan sprake van integriteitsschendingen, maar die hebben zelden betrekking op zelfverrijking of bevoordeling van anderen: veel vaker gaat het dan om agenten die door werkdruk of onervarenheid niet volgens de ambts- of geweldsinstructies werken. De meeste gevallen kunnen met een berisping worden afgedaan. Uit het onderzoek is niets gebleken van stelselmatig politiegeweld of machtsmisbruik.

Niettemin hebben integriteitsschendingen van politiepersoneel een grote uitwerking op het vertrouwen van burgers in politie en justitie. In de afgelopen

jaren bleek de berichtgeving over enkele incidenten met politiepersoneel voldoende om in de kleine Sint Maartense samenleving grote verontwaardiging over het functioneren van de politie op te roepen. Het heeft ertoe geleid dat burgers het vertrouwen in het integer functioneren van de politie voor een deel hebben verloren. Dat kan eigenrichting in de hand werken en leiden tot een afnemende bereidheid bij burgers om (getuigen)verklaringen af te leggen of informatie te verschaffen ten behoeve van de opsporing. Dit is zeer schadelijk voor het adequaat opereren van de politie en de rechtsvervolgning en daarom is ieder incident waarbij een politieambtenaar betrokken is, er één te veel. Op dit moment wordt er binnen het politiekorps hard opgetreden bij integriteitsincidenten, wat onder vorige korpschefs niet altijd het geval was. Deze aandacht voor integriteit heeft tot gevolg dat medewerkers van het korps zich steeds beter realiseren waar de grenzen van hun bevoegdheden liggen. Als deze ontwikkeling zich voortzet, is de verwachting dat dit soort zaken zich in de toekomst steeds minder vaak zullen voordoen.

Voor wat betreft de integriteitskwesies binnen het openbaar bestuur zijn de verwachtingen minder rooskleurig. Het onderzoek toont aan dat zelfverrijking of bevoordeling van anderen al jaren op verschillende bestuurlijke niveaus voorkomt, terwijl het tegengaan ervan bestuurlijk en strafrechtelijk nauwelijks prioriteit krijgt.

Volgens veel respondenten komt dat in de eerste plaats door de “schijnbaar politieke onwenselijkheid” dat het delict wordt aangepakt, waardoor “slechts het topje van de ijsberg zichtbaar wordt”. Op politiekbestuurlijk niveau zouden te veel bestuurders en topambtenaren een onderzoek naar integriteits-schendingen niet doorstaan en dat zou voor hen reden zijn om vanuit het politieke domein niet te prioriteren op corruptiebestrijding. Die gebrekkige prioritering is ook terug te zien in het feit dat de landsrecherche door structurele onderbezetting geen onderzoeken naar corruptie kan opstarten, terwijl de signalen erover wekelijks te horen zijn.

Weinig bestuurders wordt gevraagd verantwoording voor hun functioneren af te leggen, waardoor signalen van corruptie moeizaam naar buiten komen. Dit is niet bevorderlijk voor het tegengaan van corruptie binnen het openbaar bestuur. Bestuurders kunnen zonder daarop aangesproken te worden nevenfuncties bekleden, terwijl er sprake is van belangenverstrengeling of een redelijk vermoeden daarvan. Veel bestuurders houden er dan ook nevenfuncties op na bij grote ondernemingen die al zaken doen met de overheid of zijn zelf ondernemer. Ook binnen het ambtenarenapparaat wordt corruptie niet makkelijk zichtbaar, doordat complexe en onduidelijke werkprocedures ruimte

laten voor de vrije invulling ervan. De sterke vermoedens van malversaties binnen de dienst Ruimtelijke Ordening en Beheer zijn hier een duidelijk voorbeeld van.

Ook de kleinschaligheid van de Sint Maartense samenleving draagt ertoe bij dat corruptie in het openbaar bestuur kan gedijen. Veel mensen hebben familie, vrienden of kennissen die in publieke dienst werken en dat maakt de lijnen naar het bestuurlijke niveau kort. Daardoor ligt nepotisme op de loer en kunnen privébelangen prevaleren boven het algemeen belang. Dat wordt versterkt door het feit dat politiekbestuurlijke functies al decennialang binnen bepaalde families worden overgedragen. De korte lijnen naar het bestuur maken ook dat bestuurders hun invloed kunnen laten gelden tot op de laagste beslissings-niveaus van organisaties en dat geeft hun veel macht. Zo kunnen zij invloed uitoefenen op het ontslaan, degraderen of promoveren van ambtenaren of op het opsporen en vervolgen van ambtenaren of politici die verdacht worden van corruptie. Voorbeelden uit het verleden maken duidelijk dat door die invloed politici of ambtenaren die van corruptie verdacht of daarvoor veroordeeld waren, in de politiek of binnen het overheidsapparaat konden aanblijven of terugkeren.

Wat het voortbestaan van corruptie op de lange termijn in de kiem zou kunnen smoren, is de kritische houding van de burgers: de Sint Maartenaren worden steeds kritischer op het functioneren van de overheid, vooral nu Sint Maarten een zelfstandig land is dat een strakke regie moet houden op inkomsten en uitgaven om de begroting rond te krijgen. Bestuurders die met name hun eigen zakken vullen, zijn ongewenst en de gevolgen van hun handelwijze zijn direct zichtbaar: geld waarmee zij zichzelf verrijken, kan niet worden geïnvesteerd in infrastructurele voorzieningen. Door aanhoudende berichtgeving over corruptie in het openbaar bestuur verliezen steeds meer Sint Maartenaren het vertrouwen in een integere werking van de overheid. Zij zijn de signalen van integriteits-schendingen en incidenten met in opspraak geraakte politici of ambtenaren beu en laten een kritischer geluid over corruptie horen in maatschappelijke debatten op straat of in kranten. Wat veel burgers ook grieft, is het feit dat verdachte of veroordeelde ambtenaren en politici eenvoudig terug kunnen keren in (andere) publieke functies.¹⁶⁷

¹⁶⁷ Een recent voorbeeld is de eerder beschreven ex-gedeputeerde die voor corruptie werd veroordeeld en nu lid is van het parlement. Een ander voorbeeld is de ook beschreven ex-gedeputeerde die minister kon worden, hoewel zij in opspraak was geraakt door mogelijke belangenverstrengeling en het aannemen van subsidies.

De gevolgen van corruptie en nepotisme binnen het openbaar bestuur zijn ernstig. Door corruptie en nepotisme gaat veel geld verloren en worden mensen in invloedrijke posities geplaatst zonder dat zeker is dat zij de verantwoordelijkheden van die posities kunnen dragen. Niet alleen kan dat financiële schade opleveren, maar ook kan daardoor het vertrouwen in het functioneren van de rechtsstaat worden geschonden. Dat kan ertoe leiden dat steeds meer mensen hun toevlucht zoeken in corruptieve handelingen of het aanzetten daartoe om dingen voor elkaar te krijgen. Corruptie binnen het openbaar bestuur heeft dus een grote demoraliserende, en daardoor corruptie bevorderende, uitwerking op de samenleving. Zo wordt corruptie in stand gehouden. Bovendien werkt corruptie criminaliteit in de hand. Dat is het geval als burgers door het verloren vertrouwen in een eerlijke werking van de rechtsstaat het recht in eigen hand nemen of als criminaliteit toeneemt in een openbare ruimte die is verpauperd doordat vergunningen op niet-integere wijze zijn verkregen. Economisch gezien richt corruptie ook grote schade aan, doordat ze eerlijke concurrentie tussen ondernemers in de weg staat.

Zonder de eerdergenoemde consequenties van integriteitsschendingen binnen de politie te bagatelliseren kunnen we concluderen dat corruptie op Sint Maarten vooral een probleem is van de bestuurlijke elite. Corruptie in het openbaar bestuur leidt tot grote publieke verontwaardiging, een afnemend vertrouwen in de rechtsstaat en het functioneren van de overheid en brengt grote financiële schade en imagoschade toe aan een land dat nog maar net zelfstandig is geworden. Of corruptie op Sint Maarten in de nabije toekomst zal afnemen, hangt vooral af van de politieke wil dit delict aan te pakken. Dat betekent dat bestuurders het algemeen belang voorop moeten stellen. Het onderzoek heeft echter aangetoond dat dit niet altijd het geval is. Het Openbaar Ministerie dient corrupte bestuurders daarom met prioriteit te vervolgen. Hiermee wordt het signaal afgegeven dat integriteitsschendingen niet meer worden geaccepteerd en kan het tij worden gekeerd.

12

Overige criminaliteit

12.1 Milieucriminaliteit

Sint Maarten heeft te maken met verschillende vormen van criminaliteit binnen het milieudomein, hoewel de term 'criminaliteit' in dit verband ook regelmatig verwijst naar overtredingen en niet uitsluitend naar misdrijven. Of er binnen het milieudomein sprake is van een overtreding dan wel een misdrijf blijft echter vaak onduidelijk. Dat komt vooral doordat er geen (opsporings)onderzoeken plaatsvinden naar overtredingen die het predicaat misdrijf zouden verdienen.

Om de 'milieucriminaliteit' te duiden, wordt in dit rapport gebruikgemaakt van een indeling in drie categorieën. De eerste categorie heeft betrekking op delicten die schade aan de ruimtelijke ordening toebrengen. Hierbij moet gedacht worden aan overtredingen die onder het ruimtelijkeorderingsrecht vallen, bijvoorbeeld het niet aanvragen of niet naleven van bouwvergunningen. De tweede categorie betreft delicten die gevolgen hebben voor de milieuhygiëne van lucht, water en bodem. De derde categorie bevat delicten die direct betrekking hebben op planten en dieren.

12.1.1 Ruimtelijke ordening

Bouwen zonder of niet in overeenstemming met een bouwvergunning komt op grote schaal voor. Naar schatting heeft een op de vijf bouwers (burgers, bouwbedrijven of projectontwikkelaars) geen vergunning om te bouwen. Bovendien bouwt 80 procent van de wel vergunde bouwers niet in overeenstemming met wat de vergunning voorschrijft. Respondenten kennen verschillende bedrijven die zonder of niet in overeenstemming met een vergunning grootschalige bouwprojecten opzetten, wat vaak gepaard gaat met de illegale kap van begroeiing.

Om een indicatie te geven van de schaal waarop er zonder vergunning of niet conform de vergunning wordt gebouwd, zijn in tabel 20 de aantallen verwijderingsopdrachten opgenomen die de inspectiedienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur (VROMI) in de jaren 2008, 2009 en 2010 heeft gegeven, evenals de aantallen bouwstops en (af)graafstops die de inspectiedienst gelast heeft.

Tabel 20

Overzicht mogelijke handelingen in strijd met bouwvergunning				
	2008	2009	2010	Totaal
Verwijderingsopdrachten	45	33	26	104
Bouwstops	108	90	67	265
(Af)graafstops	6	10	2	18

Bron VROMI

In totaal gaf de inspectiedienst over de afgelopen drie jaar 104 opdrachten tot verwijdering van een bouwobject. In die gevallen werd zonder of niet in overeenstemming met een bouwvergunning gebouwd. Een verwijderingsopdracht is meestal gericht op het afbreken van huizen of gebouwen in aanbouw of van de funderingen. Slechts in een paar gevallen moest een deel van een bouwobject afgebroken worden, bijvoorbeeld een extra verdieping die niet in de vergunning opgenomen was.

Ook gaf de inspectiedienst in de afgelopen drie jaar 265 keer opdracht tot het stoppen met (ver)bouwen en 18 keer tot het stoppen met (af)graven van grond. In die gevallen was er sprake van het (ver)bouwen of graven zonder vergunning, maar bestaat er een kans dat de bouwer die alsnog kan krijgen als hij de aanvraag ervoor alsnog indient. Naar schatting ging het bij ruim 150 bouwstops om huizen die illegaal ge- of verbouwd werden en in ruim 100 gevallen om gebouwen met een commerciële functie, zoals appartementencomplexen en parkeergarages.

De cijfers in tabel 20 laten tot 2010 over de hele linie een afname zien van het aantal verwijderingsopdrachten, bouwstops en (af)graafstops. Dat kan suggereren dat het aantal overtredingen in de bouw is afgenomen, maar volgens de inspectiedienst is dat niet het geval. De dienst is qua inspectiecapaciteit in de afgelopen anderhalf jaar gehalveerd, waardoor het aantal afgegeven waarschuwingen in 2010 ook met de helft afnam (zie tabel 21) en dat resulteerde in minder verwijderingsopdrachten, bouwstops en (af)graafstops. Dat het onvergund of niet conform de regels (ver)bouwen echter ook in 2010 onverminderd doorging, laat het aantal binnengekomen klachten over oneigenlijke bouw- of graafpraktijken zien. Dat aantal steeg explosief van 50 klachten in 2009 naar 130 in 2010, zie opnieuw tabel 21.

Tabel 21

Overzicht ingediende klachten en afgegeven waarschuwingen				
	2008	2009	2010	Totaal
Ingekomen klachten	73	50	130	253
Waarschuwingen	164	144	70	378

Bron VROMI

Wat veel voorkomt, is het bouwen van extra verdiepingen op gebouwen terwijl daar geen toestemming voor is verleend. Een van de (ogenschijnlijk legale) manieren waarop projectontwikkelaars of aannemers proberen zich aan het maximaal toegestane aantal verdiepingen te onttrekken, is het bouwen van een of twee extra 'verdiepingen' onder de fundering van een pand op een heuvel; daarna bouwen ze dan, in overeenstemming met de bouwvergunning, het toegestane aantal verdiepingen boven op de fundering. Zo lijkt het alsof de bouwvergunning wordt nageleefd, maar in feite heeft het pand meer verdiepingen gekregen dan is toegestaan.

Een andere manier om gebouwen te realiseren die feitelijk niet toegestaan zijn, is het steeds opnieuw aanvragen van aanvullende bouwvergunningen (*extensions*) bij een reeds verstrekte bouwvergunning. Hoewel iedere afzonderlijke bouwvergunning voldoet aan wettelijke eisen en dus wordt toegekend, resulteert het geheel van alle toegekende bouwvergunningen bij deze manier van aanvragen vaak in een "concrete jungle" die nooit was toegestaan als de bouwaanvraag voor het bouwwerk in één keer was ingediend.¹⁶⁸

De hierboven beschreven methoden om onder (de bepalingen van) een bouwvergunning uit te komen zijn de meest voorkomende methoden uit de afgelopen jaren. Maar volgens de inspectiedienst van VROMI komen er met regelmaat nieuwe werkwijzen aan het licht waarmee wordt geprobeerd zich aan de eisen van een bouwvergunning te onttrekken.¹⁶⁹ De bulk van de bedrijven die hun verplichtingen ten aanzien van een bouwvergunning niet nakomen, wordt gevormd door kleinere aannemers of onderaannemers. Grotere bouwbedrijven,

¹⁶⁸ Bovendien spaart de projectontwikkelaar of aannemer door het aanvragen van aanvullende bouwvergunningen duizenden guldens aan leges uit die hij bij één grote aanvraag verschuldigd zou zijn. Die inkomsten loopt de overheid mis.

¹⁶⁹ De inspectiedienst zegt met de gebrekkige inspectiecapaciteit van dit moment niet in staat te zijn alle vormen van misbruik bij vergunningsaanvragen te onderzoeken.

onder andere de bedrijven die langdurig zaken (willen) doen met bijvoorbeeld overheidsdiensten, zijn terughoudender in het ontduiken van eisen die in een bouwvergunning worden gesteld.

In 2010 heeft een zaak gespeeld waarbij de aannemer, ondanks de bouwbeperkingen in de toegekende bouwvergunning, kon doorbouwen aan een gebouw, doordat er van overheidswege nooit een halt is toegeroepen aan de bouw. De projectontwikkelaar kreeg een vergunning voor het bouwen van een garage voor touringcars, maar bouwde een extra vleugel aan die garage, inclusief een tweede verdieping. Uiteindelijk was het gebouw bijna drie keer zo groot als in de bouwvergunning toegestaan was. Nog tijdens de bouw heeft de inspectiedienst de aannemer verschillende waarschuwingen gegeven en het bestuur van de afdeling Ruimtelijke Ordening en Beheer verzocht een stop-order af te geven (de inspectiedienst is daar formeel niet toe bevoegd), maar om onduidelijke redenen is die stop-order nooit afgegeven.

Als (omwonende) burgers of mensen van milieuorganisaties over een bouwproject een klacht indienen bij de inspectiedienst, worden zij soms bedreigd door (handlangers van) bouwbedrijven die er belang bij hebben dat het bouwproject doorgaat. In de afgelopen jaren is dat een aantal keren voorgekomen. Door de kleinschaligheid van het eiland komen bouwbedrijven er redelijk snel achter wie de klacht heeft ingediend, ook al maakt de inspectiedienst de identiteit van de klager nooit bekend.¹⁷⁰

Er vindt ook misbruik plaats van domeingronden die in het verleden door de overheid aan burgers zijn geschonken. Op bijna alle domeingronden rust een besluit dat de grond slechts mag dienen voor de bouw van één stenen woonhuis, maar naar schatting heeft meer dan de helft van de eigenaars van die grond daarop na verloop van tijd commerciële residenties (appartementen, supermarkten en dergelijke) gebouwd. Die bouw is illegaal geweest, evenals de exploitatie van die gebouwen voor bijvoorbeeld toeristische doeleinden, maar tot op de dag van vandaag is daar niets aan gedaan.

In de minder welvarende buurten van Sint Maarten (Middle Region, Defiance, Dutch Quarter, Cay Bay, Cole Bay, Cay Hill) verkopen of verhuren landeigenaars stukken bouwgrond aan families die zich daar willen vestigen. Sommige families

¹⁷⁰ Vertegenwoordigers van milieuorganisaties bijvoorbeeld dienen regelmatig een klacht in bij de inspectiedienst, maar zij zijn ook publiekelijk bekend, onder andere doordat zij veelvuldig met reportages in de krant verschijnen.

bouwen er een huis met vergunning, andere doen het zonder vergunning. Voor de illegaal gebouwde huizen geldt vaak dat de families er al gaan wonen, voordat ze klaar zijn. Tegen de tijd dat de inspectiedienst ziet dat het om illegaal neergezette panden gaat, is het wettelijk gezien lastig de families uit hun illegaal gebouwde huizen te zetten, onder andere doordat de wet bewoners daarvan goed beschermt. Veel van deze families verhuren de rest van hun bouwgrond onder aan illegale migranten, die er op hun beurt geïmproviseerde woningen, *shacks*, bouwen.

12.1.2 Milieuhygiëne van lucht, water en bodem

Alle op Sint Maarten gebouwde *shacks* worden niet op een (centrale) riolering aangesloten. Het gevolg daarvan is dat de bewoners van de (naar schatting) enkele duizenden *shacks* op Sint Maarten dagelijks illegaal riool- en afvalwater rechtstreeks de grond in laten lopen, waarna het in het grondwater belandt. Ook verbouwen veel bewoners van Sint Maarten hun huizen tot grotere huizen, zonder dat zij hun septic tanks voor het riool- en afvalwater laten 'meegroeien'. Vaak heeft ook dit tot gevolg dat overtollig afvalwater illegaal wordt afgevoerd, de grond in. Elke nacht worden overvolle septic tanks leeggepompt en laten bewoners afvalwater (idealiter met het regenwater, omdat het dan minder opvalt) de grond in vloeien. Buurten waar vaak illegale lozingen uit septic tanks plaatsvinden, zijn onder andere de overwegend minder welvarende buurten Cay Bay, Sucker Garden, Dutch Quarter, St. Peters en Middle Region. Maar ook zijn er welvarende buurten waar bewoners zich bezondigen aan het illegaal laten afvloeien van afvalwater: onder in de gesloten septic tanks die daar zijn, worden soms gaten geboord, waardoor het afvalwater alsnog de grond in loopt.¹⁷¹

Ook veel bedrijven langs Simpson Bay maken zich schuldig aan het illegaal lozen van riool- en afvalwater. De septic tanks van die bedrijven hebben *overflow pipes*, die rechtstreeks Simpson Bay in lopen.¹⁷² Via deze overloopbuizen, die net boven het water uit steken, loopt het rioolwater de baai in. De bedrijven die veelvuldig illegaal afvalwater in Simpson Bay of andere baaien van Sint Maarten laten lopen, zijn uitbaters van commerciële complexen, zoals appartementencomplexen, restaurants en autoverhuurbedrijven. Appartementencomplexen en restaurants laten rioolwater en afvalwater van keukens de baaien in stromen. Autoverhuurbedrijven doen dat met afvalwater van autowasserettes.

¹⁷¹ In dat geval wordt een septic tank een *soakaway* genoemd.

¹⁷² Voor inspectiediensten zijn die *overflow pipes* vaak moeilijk te traceren, doordat ze aan de waterkant van het gebouw Simpson Bay in gaan. Dat betekent dat de inspectiedienst eerst bij restaurants en gebouwen naar binnen moet om de *overflow pipes* te traceren.

In 2008, 2009 en 2010 deelde de inspectiedienst van VROMI respectievelijk 106, 70 en 50 waarschuwingen uit, waarvan een groot deel betrekking had op het illegaal laten afvloeien van afvalwater of rioolwater uit volle septic tanks. De jaarlijkse daling in het aantal waarschuwingen heeft volgens de inspectiedienst ook hier te maken met de terugval in inspectiecapaciteit in de afgelopen twee jaar. Die terugval had bovendien tot gevolg dat de dienst in 2010 geen enkele verwijderingsopdracht heeft afgegeven, terwijl daar in 2008 en 2009 nog respectievelijk 86 en 32 keer sprake van was.

In 2008 en 2009 bracht de inspectiedienst 34 zaken voor de rechter, waarbij in de helft van de gevallen sprake was van het laten afvloeien van rioolwater uit septic tanks. Bij de andere helft ging het vooral om het overtreden van de Hinderwetvergunning. Die overtredingen werden begaan door autogarages die luidruchtige generatoren buiten hadden staan en daarmee het leefklimaat voor omwonenden verstoorden. In 2010 bracht de inspectiedienst door personeelsgebrek geen zaken voor de rechter.

Ten slotte vinden er volgens milieuorganisaties regelmatig illegale (afval)-oliestortingen plaats op de vuilstort achter het centrum van Philipsburg. In dergelijke gevallen rijden trucks de vuilstort op zonder zich te melden bij de supervisor, waarna ze grote hoeveelheden olie storten.¹⁷³ Soms stroomt die olie in de ernaast gelegen Great Salt Pond, een ecosysteem waar (zeldzame) vogels, vissen en schildpadden hun habitat hebben. De inspectiedienst van VROMI kan deze incidenten niet bevestigen, doordat zijn taak zich niet op de vuilstort richt, maar sluit niet uit dat er van illegale dumpingen sprake is.

12.1.3 Planten en dieren

Zo nu en dan wordt er melding gemaakt van mensen die illegaal met kieuwnetten¹⁷⁴ vissen. Respondenten geven aan dat die vorm van visserij met name door arme, illegale bewoners van Sint Maarten wordt uitgevoerd, juist omdat vis op Sint Maarten over het algemeen duur is. In één geval uit het najaar van 2010 werden in een baai netten over een lengte van 300 meter aangetroffen. In 2009 zijn verder twee illegalen aangehouden die zich bezighielden met speervissen. Vermoed wordt dat speervissen regelmatig plaatsvindt in de vele ondiepe baaien

¹⁷³ Die olie kan er bovendien de oorzaak van zijn dat er zo nu en dan branden woeden op de vuilstort.

¹⁷⁴ Kieuwnetten zijn staande netten, die gebruikt worden voor de vangst van vis die enkel met zijn kop door de mazen kan, waarbij door de druk op de kieuwdeksels achterwaarts ontsnappen verhinderd wordt.

van Sint Maarten, waar weinig toezicht op is. Ten slotte komt het, ondanks de beschikbaarheid van permanente afmeer- en ankerboeien voor de kust van Sint Maarten, nog steeds voor dat schepen hun ankers uitgooien en daarbij koraalriffen beschadigen.

12.1.4 Discussie en conclusie

Sint Maarten kampt met een aantal vormen van milieucriminaliteit waardoor zowel het leefklimaat als het ecologisch klimaat op het eiland ernstige schade oploopt. In hoofdzaak kampt het eiland met burgers en ondernemers die op grote schaal zonder of niet conform bouwvergunningen bouwen of grote hoeveelheden afvalwater in de grond of in de wateren van Sint Maarten laten afvloeien.

Er zijn meer mensen die zich niet houden aan de richtlijnen die gelden voor het bouwen van een object of het exploiteren van bouwgrond dan mensen die dit wel doen. Een overgrote meerderheid van projectontwikkelaars, aannemers en particulieren, zo'n 80 procent, bouwt zonder zich aan bouwvergunningen te houden, met als gevolg dat er regelmatig bouwwerken verrijzen die meer verdiepingen tellen of groter zijn dan toegestaan is. Voor een op de vijf bouw- of verbouwwerken wordt helemaal geen vergunning aangevraagd.

Doordat op Sint Maarten het toerisme de belangrijkste levensader van de economie is en nagenoeg de hele samenleving ingericht is op het bedienen van toeristen, bestaat het gevaar dat grote investeerders of ondernemers uit het buitenland het eiland exploiteren als toeristenoord zonder rekening te houden met de lokale wet- of regelgeving voor het bouwen of uitbaten van commerciële objecten. In het recente verleden is dat vaak gebeurd en tot op de dag van vandaag worden er grootschalige bouwprojecten gerealiseerd, veelal met buitenlands geld, waarbij zonder of niet conform geldende bouwvergunningen wordt gewerkt. Door beperkt toezicht worden sommige bouwwerken pas opgemerkt als ze nagenoeg af of zelfs al in gebruik zijn. Om duistere redenen mogen bouwwerken soms afgemaakt worden, terwijl er geen vergunning verleend is of de vergunning op niet-transparante wijze is verstrekt. De afgelopen drie jaar bleken verschillende bestuurders in ruil voor financiële of materiële gunsten een bouwvergunning te hebben verstrekt aan aannemers of projectontwikkelaars.

Een mogelijk gevolg van de wildgroei aan illegaal gebouwde commerciële bouwwerken is dat het leefklimaat voor lokale bewoners en toeristen ernstig wordt verstoord. Dat dit nu al het geval is, blijkt uit de vele klachten van burgers

aan het adres van de overheid en in de media, die spreken over een verkwanseling van de openbare ruimte ten gunste van het toerisme en ten koste van het leefklimaat voor lokale bewoners. Maar ook buitenlandse toeristen voelen zich soms het slachtoffer van de illegale bouwpraktijken van ondernemers, als blijkt dat het door hen gekochte appartement qua ligging of bouwtechnisch gezien op geen enkele manier aansluit bij de afspraken die bij de verkoop ervan zijn gemaakt. Ten gevolge hiervan klinken er al geluiden dat buitenlanders zich niet meer op Sint Maarten willen vestigen.

Een andere problematiek, die grote gevolgen heeft voor het leefklimaat en het ecologisch systeem op Sint Maarten, wordt gevormd door illegale afvalwaterlozingen door arme migranten die in overbevolkte wijken in shacks zonder riolering wonen. Daarnaast zijn er lokale bewoners en ondernemers die regelmatig afvalwater uit septic tanks laat wegvloeien. Door het ontbreken van een toereikend centraal rioleringsstelsel zijn velen aangewezen op het gebruik van septic tanks, maar het onderhoud en legen ervan kost geld. Om geld te besparen lost men het afvalwater in de grond of in de baaien. Door een ontoereikend toezicht maken zowel burgers als ondernemers zich hieraan op grote schaal schuldig.

De schade die door het illegaal bouwen en het laten afvloeien van afvalwater toegebracht wordt aan het milieu en het leefklimaat op Sint Maarten lijkt niemand te deren, zolang het toerisme geld in het laatje brengt. Als echter blijkt dat toeristen het eiland wegens overbevolking, overbebouwing en milieuverontreiniging in de toekomst gaan mijden, bestaat het risico dat investeerders wegblijven. Dat kan ernstige sociaal-economische gevolgen hebben voor de toeristische industrie.

Een strikte handhaving van de wet- en regelgeving die toeziet op een beheersbare groei van de openbare ruimte, verdient daarom prioriteit. Op dit moment zijn de inspectiediensten binnen de overheid, politie en justitie onvoldoende opgewassen tegen de omvangrijke illegale bouwproblematiek. Het aantal mensen dat erbij betrokken is, lijkt te groot en de problemen komen op te veel plaatsen op het eiland voor. Uitbreiding van capaciteit is nodig, wil men strikter kunnen toezien op de naleving van bouwrichtlijnen. Ook het openbaar bestuur zal echter beter moeten gaan toezien op het integer handelen door bestuurders: nu hebben zij te vaak zakelijke belangen bij nieuwbouwprojecten en ontduiken ze om die reden de regels.

De afvalwaterproblematiek verdient ook prioriteit, gelet op de omvang van het fenomeen en de schade die het aan de openbare ruimte en het ecologisch

systeem toebrengt. Dit probleem lijkt vooral een probleem van bestuurlijke aard te zijn. De grote migrantengroepen, burgers en ondernemers die illegaal afvalwater lozen, moeten allereerst de beschikking krijgen over een infrastructuur die de verwerking van afvalwater regelt. Pas daarna kan het toezicht op milieuverontreiniging worden opgevoerd. Met de huidige handhavings- en opsporingscapaciteit is het onmogelijk met meer prioriteit op te treden tegen dit omvangrijke probleem.

12.2 Verkeerscriminaliteit

De verkeerspolitie op Sint Maarten houdt zich bezig met verkeerscontroles, de afhandeling van aanrijdingen en de controle van voertuigen die naar het buitenland worden uitgevoerd. In onderstaande paragraaf wordt beschreven met welke overtredingen en verkeersmisdrijven de verkeerspolitie zich in de afgelopen drie jaar geconfronteerd zag. Hierbij zij aangetekend dat de verkeerspolitie weinig kan zeggen over het *aantal* verkeersdelicten: haar middelen zijn beperkt en daardoor zal zij de meeste verkeersdelicten niet opmerken.

12.2.1 Aard en omvang

Verskillende respondenten hebben aangegeven dat er niet of nauwelijks wordt gecontroleerd op het dragen van de autogordel en *handsfree* bellen. Respondenten gaven zelfs aan dat vrijwel alle automobilisten de autogordel pas omgespen en de telefoon neerleggen op het moment dat zij de grens met het Franse deel van het eiland passeren. In Saint Martin worden namelijk wel fikse boetes opgelegd voor het overtreden van de voorschriften.

Over de mate waarin burgers op Sint Maarten onder invloed van alcohol rijden, zijn nauwelijks gegevens bekend. De politie beschikt niet over de wettelijke bevoegdheden om een blaastest af te nemen en kan dus slecht controleren op het alcoholgebruik van bestuurders. Meerdere respondenten geven echter aan dat dronken rijden veel voorkomt. Er is geen sociale controle op het drinken van alcohol voor het rijden, zodat men niet snel zal zeggen dat iemand wel genoeg gedronken heeft.

Als een agent vermoedt dat een bestuurder te veel alcohol heeft genuttigd, neemt hij een 'dronkemansproef' af bij deze persoon. De bestuurder moet dan onder andere over een rechte lijn lopen en in een vloeiende beweging met de wijsvinger zijn neus aanraken. De agent let ook op de motoriek van de bestuurder, de manier waarop deze uit zijn woorden komt en op de eventuele

geur van alcohol. Bij twijfel kan de persoon worden meegenomen naar het ziekenhuis, waar dan een bloedtest wordt afgenomen. Dit laatste wordt echter vrijwel alleen gedaan bij ongelukken waarbij iemand gewond is geraakt of waarbij iemand om het leven is gekomen. In tabel 22 is te zien dat de verkeersafdeling tijdens de onderzoeksperiode respectievelijk slechts zestien, elf en zeventien personen heeft betraapt op rijden onder invloed.

Tabel 22

Totaal aanrijdingen behandeld door verkeersafdeling 2008-2010			
	2008	2009	2010
Aanrijdingen zonder gewonden	565	541	321
Aanrijdingen met gewonden	243	237	181
Aanrijdingen met dodelijke afloop	3	2	7
Aantal gewonden bij aanrijdingen	311	289	241
Rijden onder invloed	16	11	17
Door ouderdom, zwakte, ziekte of vermoeidheid klaarblijkelijk onbekwaam	10	19	2
Doorrijden na een verkeersongeval	141	177	165
Totaal gepleegde misdrijven	167	207	184
Totaal behandelde aanrijdingen	811	780	509

Bron Verkeersafdeling KPSM

Het aantal automobilisten dat is betraapt op rijden onder invloed, is afgezet tegen het aantal aanrijdingen waarbij allebei de partijen op de plaats van het ongeval zijn gebleven in afwachting van de politie. Het is immers niet mogelijk het alcoholpercentage te meten van iemand die niet meer op de plaats van het ongeluk aanwezig is. Uit de gegevens van de verkeersafdeling blijkt dat er in 2008 bij 2,3 procent van de aanrijdingen alcohol in het spel was, in 2009 bij 1,8 procent en in 2010 bij 4,9 procent. Op basis van deze cijfers kan niet gezegd worden dat er een ontwikkeling is naar meer alcoholgebruik door automobilisten, maar het percentage bestuurders dat in 2010 onder invloed van alcohol betrokken was bij een auto-ongeluk, is zorgwekkend – temeer omdat het aannemelijk is dat zich onder de doorrijders meer personen bevinden die onder invloed van alcohol zijn dan onder degenen die op de plaats van het ongeluk zijn gebleven; zij hebben immers iets te verbergen voor de politie. Het werkelijke percentage valt daardoor hoogstwaarschijnlijk nog hoger uit.

Doorrijden na een verkeersongeval komt volgens een respondent veel voor op Sint Maarten, wat ook blijkt uit de gegevens van de verkeersdienst in tabel 22. Uit de slachtofferenquête uit 2008 (CBS Nederlandse Antillen, 2009) bleek dat ruim een op de twintig respondenten (5,6 %) ooit slachtoffer was geworden van doorrijden na een ongeval. Van die slachtoffers had 8 procent enig lichamelijk letsel opgelopen.

De veroorzakers van deze ongevallen blijven meestal ongestraft, doordat de personen die getuige zijn van een ongeluk waarbij iemand doorrijdt, zelden een verklaring afleggen. De respondent geeft als reden hiervoor dat de samenleving erg klein is. Als iemand getuigt tegen een dader, komt zijn naam in de processtukken te staan. Deze stukken zijn openbaar en omdat zij bang zijn dat ze problemen krijgen met de zogenoemde doorrijder, verklaren de meeste getuigen niet.

Volgens de slachtofferenquête uit 2008 deed 60 procent van de slachtoffers van een verkeersongeluk met een doorrijder hiervan aangifte bij de politie. Dat betekent dat het werkelijke aantal aanrijdingen met doorrijders fors hoger is dan uit de officiële gegevens blijkt.

Een respondent geeft aan dat hij het opmerkelijk vindt dat er maar zo weinig ongelukken gebeuren. De inwoners van Sint Maarten zijn afkomstig uit 92 verschillende landen en in 40 van deze landen wordt links gereden. Dat kan op Sint Maarten tot gevaarlijke situaties leiden. Van de vele lantaarnpalen op het eiland zijn er veel kapot. Ook dit veroorzaakt gevaarlijke situaties: 's nachts is de weg slecht verlicht en daardoor onoverzichtelijk. Er is in 2010 een ongeluk geweest waarbij een wandelaar door een automobilist is geschept op een stuk weg waar alle straatverlichting defect was. De kapotte straatlampen worden slechts sporadisch vervangen, omdat er problemen zijn met de betaling van het bedrijf dat de straatverlichting onderhoudt. Deze situatie leidt niet alleen tot meer ongelukken, maar vergroot ook de gelegenheid om allerlei delicten te plegen. Donkere en afgelegen plaatsen zijn aantrekkelijk voor iemand met kwade bedoelingen.

12.2.2 Discussie en conclusie

Er is slechts beperkt zicht op het aantal verkeersdelicten dat op Sint Maarten wordt gepleegd. Dit is deels toe te schrijven aan beperkte capaciteit van het Korps Politie Sint Maarten, deels aan het ontbreken van controlebevoegdheden. Respondenten geven echter aan dat doorrijden na een ongeluk veel voorkomt en dit wordt bevestigd door de resultaten van de slachtofferenquête. Ook rijden onder invloed komt volgens respondenten veel voor. Dit kan echter niet goed worden aangetoond, doordat controlemogelijkheden ontbreken. Als de

mogelijkheid tot het afnemen van een blaastest in de wet zou worden opgenomen, zou alcoholgebruik in het verkeer eenvoudig kunnen worden gecontroleerd en bestraft.

Aard, omvang en gevolgen van verkeerscriminaliteit zijn minder ernstig dan die van andere delicten die op Sint Maarten plaatsvinden. Daarom lijkt het bestrijden van verkeerscriminaliteit geen prioriteit te verdienen. Als het KPSM echter capaciteitsuitbreiding krijgt, is het wenselijk extra personeel op verkeerscriminaliteit in te zetten om de verkeersveiligheid te verbeteren.

13

Nabeschouwing

In de voorgaande hoofdstukken is de georganiseerde en commune criminaliteit op Sint Maarten uitgebreid beschreven. Criminaliteit kan echter niet los worden gezien van de samenleving waarin ze zich manifesteert, omdat sociaal-maatschappelijke omstandigheden grote invloed uitoefenen op de hoeveelheid en het soort delicten dat plaatsvindt. Een oude maar veelgehoorde stelling luidt dan ook dat elke maatschappij de criminaliteit krijgt die ze verdient (Lacassagne, 1843-1924).

In deze nabeschouwing wordt de criminaliteit waarmee Sint Maarten zich geconfronteerd ziet, in de maatschappelijke context geplaatst.

Sint Maarten is in de laatste dertig jaar op allerlei fronten explosief gegroeid. In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd het eerste hotel op het eiland gebouwd en dit bleek de voorbode te zijn van een enorme groei van de toeristische sector. Er werden in de daaropvolgende jaren op grote schaal hotels en guesthouses gebouwd en vanaf de jaren zeventig is het toerisme de grootste economische pijler waarop de economie van Sint Maarten rust.

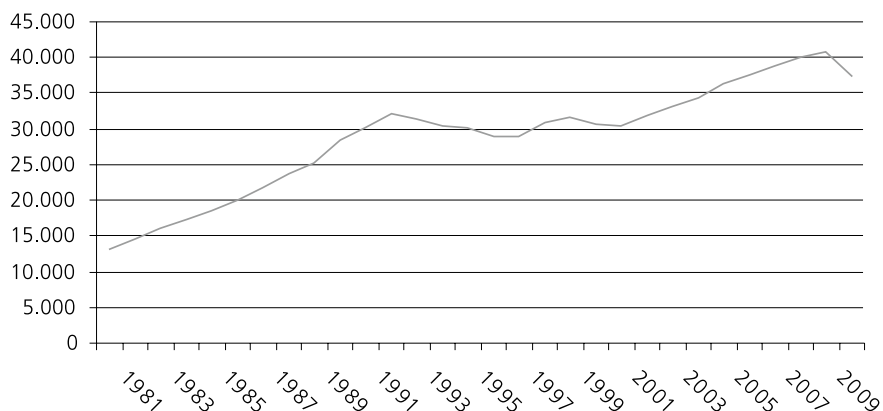
In 1964 werd bij Pointe Blanche een pier aangelegd waar zeeschepen kunnen aanmeren. Zo werd het voor cruiseschepen mogelijk Sint Maarten aan te doen. Jaarlijks bezoeken nu gemiddeld 1,2 miljoen cruiseboottoeristen Sint Maarten; in 2010 werd een recordaantal van 1,5 miljoen toeristen verwelkomd. Daarnaast verblijven jaarlijks bijna een miljoen toeristen een of meer nachten op het eiland. De luchthaven, Princess Juliana International Airport, is in de loop der jaren uitgegroeid tot de grootste luchthaven in de regio. Er zijn rechtstreekse lijnverbindingen met internationale bestemmingen in Noord-Amerika, Europa, Azië en Zuid-Amerika. Naast eindbestemming voor vakantiegangers is Sint Maarten ook een transitpunt voor veel toeristen die andere eilanden in de regio bezoeken. In 2010 deden 1,6 miljoen passagiers de luchthaven aan.

De economische groei is al sinds de jaren zeventig vrijwel volledig gericht geweest op het toerisme. Deze opkomende markt bracht veel werkgelegenheid met zich mee in de horeca, dienstverlening, het hotelwezen et cetera. Als gevolg hiervan begon zich een continue stroom van immigranten uit armere omliggende landen in Sint Maarten te vestigen. Terwijl de totale geregistreerde bevolking in 1930 nog bestond uit 2335 inwoners (WODC, 2007), was het inwoneraantal in 1970 gestegen naar 6881. In figuur 29 is de bevolkingsomvang weergegeven vanaf 1981. Te zien is dat het aantal geregistreerde

inwoners in dertig jaar tijd gestaag is opgelopen van 13.156 in 1981 naar 37.429 in 2010.

Figuur 29

Bevolkingsgroei Sint Maarten (peildatum voor ieder jaar is 1 januari)

Bronnen WODC; CBS Nederlandse Antillen

Gedurende deze periode zijn niet alleen veel mensen in Sint Maarten gaan wonen, maar zijn ook veel mensen geëmigreerd. In de jaren 1981-1992 immigrerden jaarlijks ongeveer 9500 personen en vertrokken er ongeveer 8000 (Van Dam, 1995). Deze migratiestromen hebben ertoe geleid dat Sint Maarten een smeltkroes van nationaliteiten en culturen is geworden. Veel inwoners zijn niet op het eiland geboren en hebben nog steeds hechte banden met hun herkomstland. Op het eiland wordt als gevolg daarvan veel Engels, Nederlands, Spaans, Papiamentu en Frans gesproken. Men komt er geld verdienen en stuurt dat naar het land van herkomst. De band met het eiland zelf is gering. Naast geregistreeerde migratie vindt er sinds jaar en dag veel ongeregistreeerde immigratie en emigratie plaats (Van Dam, 1995). Sint Maarten heeft dan ook een grote populatie illegale inwoners. Ook zij werden aangetrokken door de economische welvaart en zijn vaak afkomstig uit arme (buur)landen als de Dominicaanse Republiek, Guyana en Haïti. Zij zijn naar het eiland gekomen om er hun geluk te beproeven en een van de vele beschikbare banen te verwerven. Geschat wordt dat het er ongeveer 15.000 zijn (IOM, 2005). Als in Nederland verhoudingsgewijs evenveel illegalen zouden wonen als in Sint Maarten, zouden er 6,7 miljoen illegalen in Nederland verblijven, een onvoorstelbaar hoog aantal.

De explosieve groei van Sint Maarten heeft ertoe geleid dat met name de toeristische sector en de daarvoor benodigde infrastructuur (luchthaven, zeehaven, hotelketens, casino's et cetera) in snel tempo meegegroeid zijn. De politieke, bestuurlijke en institutionele sector heeft echter geen gelijke tred gehouden met deze ontwikkeling en loopt op allerlei fronten achter. Zo is vrijwel iedere publieke dienst onderbemand en heeft ook vrijwel iedere dienst een gebrek aan middelen en gelden die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van zijn taak.

De douane heeft zo weinig personeel dat hij niet in staat is om personeel in te roosteren gedurende alle uren dat de luchthaven open is. Aan het controleren van pakketpost komt hij al helemaal niet toe. Een ander voorbeeld van onderbezetting is het KPSM. Het korps heeft volgens het *Verbeterplan Korps Politie Sint Maarten* (Korps Politie Sint Maarten, 2010) 389 personeelsleden nodig om zijn taak adequaat uit te kunnen voeren. In juli 2011 waren er slechts 189 personeelsleden in dienst, wat betekent dat het korps met een onderbezetting van rond de 50 procent kampt. Het gevolg van deze onderbezetting is dat het KPSM slechts toekomt aan het uitvoeren van noodzakelijke politietaken. Het opnemen van aangiften en het uitvoeren van surveillances schiet er geregeld bij in. De recherche houdt zich vrijwel alleen bezig met ernstige misdrijven of met geprioriteerde delicten. Naast de douane en de politie kampen ook de landsrecherche, het gevangeniswezen, de immigratie- en naturalisatiedienst, de reclassering, de Voogdijraad, de jeugdhulpverlening, het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, de Inspectie der Belastingen, het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen, Burgerzaken, verslavingszorg, naschoolse opvang en enkele afdelingen van ministeries met onderbezetting. Het is duidelijk dat de publieke voorzieningen op Sint Maarten zwaar onder druk staan. Het grote aantal gebruikers en het maatschappelijke belang van goed functionerende publieke instellingen staat in schril contrast tot de beperkte capaciteit en middelen waarover deze instellingen beschikken.

Niet alleen met chronische onderbezetting van overheidsinstanties heeft Sint Maarten te kampen: er is ook een gebrek aan faciliteiten die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van dagelijkse werkzaamheden. De gevangenis in Pointe Blanche heeft een capaciteit van 135 gedetineerden maar zit al jaren vol. Ook de politiecellen zitten vol, wat het werk van politie en justitie op het eiland bemoeilijkt. Ook de ICT-inrichting van overheidsorganisaties laat te wensen over. Medewerkers werken met verouderde systemen en registreren gegevens in databases die niet met elkaar kunnen communiceren. Zij hebben daardoor niet altijd inzage in beschikbare gegevens, maar weten soms ook niet hoe deze ingevoerd moeten worden en met welke instantie gegevens gedeeld kunnen worden. Als gevolg hiervan is de informatiepositie van publieke instanties slecht,

zodat het voor overheidsdiensten ook nauwelijks mogelijk is informatie uit te wisselen. Routinecontroles kunnen hierdoor niet (eenvoudig) worden uitgevoerd: bij de aanvraag van een uitkering kan niet 'even snel' digitaal worden gecontroleerd of iemand bijvoorbeeld wel ingeschreven staat op het opgegeven adres, maar moet de informatie extern worden opgevraagd. Als de aanvrager een vals of vervalst identiteitsbewijs gebruikt voor de aanvraag, kan hij door een gebrek aan controle mogelijkheden soms aan papieren komen die bij een simpele check van de officiële registers nooit zouden zijn afgegeven. De slechte informatiehuishouding maakt de controlerende en handhavende taken van overheidspersoneel omslachtig en soms zelfs onmogelijk. In tegenstelling tot publieke instellingen zijn commerciële bedrijven zoals verzekeringsmaatschappijen wel in staat inzicht te verschaffen op basis van gemakkelijk toegankelijke databases. Het feit dat zij er wel in slagen overzichtelijke jaaroverzichten te verschaffen, terwijl publieke instanties deze niet of slechts met veel moeite kunnen opleveren, wijst erop dat de urgentie van het voeren van een goede informatiehuishouding onvoldoende onder ogen wordt gezien. Dit bemoeilijkt het uitvoeren van eenvoudige en noodzakelijke controle- en handhavingstaken en werkt misbruik in de hand.

De slechte informatiehuishouding van overheidsorganisaties biedt dus ruimschoots de gelegenheid om fraude te plegen en valse documenten te gebruiken. Delicten als mensensmokkel en mensenhandel worden in de hand gewerkt door onoverzichtelijke registraties die niet eenduidig en consequent worden uitgevoerd. Zo is mensensmokkel naar Sint Maarten aantrekkelijk omdat de mogelijkheid tot het verkrijgen van werk en verblijfsvergunningen groot is, en is mensenhandel (buiten de seksindustrie) gemakkelijk omdat instanties vrijwel niet controleren op de status van de werknemers.

Niet alleen onderbezetting, beperkte ICT-voorzieningen en een slechte informatiehuishouding binnen de overheid bemoeilijken het toezicht op criminaliteit. Ook geringe samenwerking tussen overheidsdiensten en organisaties maakt het toezicht lastig. Dat beperkte toezicht laat ruimte voor de ontplooiing van criminele activiteiten, vooral doordat Sint Maarten als toeristisch en economisch knooppunt van de regio wordt geconfronteerd met enorme goederen-, mensen- en geldstromen, die niet allemaal gecontroleerd kunnen worden. Ook de voormalige koloniale banden, zowel tussen Sint Maarten en Nederland als tussen Saint Martin en Frankrijk, genereren veel verkeer van personen, goederen en geld tussen Europa en Sint Maarten. Dat drukke verkeer, in combinatie met een beperkt toezicht, maakt het eiland een welhaast ideale locatie voor de smokkel van mensen en drugs of het wegsluizen van geld. Daarbovenop heeft Sint Maarten enkele geografische kenmerken die de

smokkel via dit land sterk bevorderen: van alle Oost-Caribische eilanden ligt Sint Maarten het gunstigst tussen Noord- en Zuid-Amerika, er is een gunstige golfstroom tussen Sint Maarten en Europa en de vele toegankelijke baaien en zandstranden maken het aantrekkelijk om mensen of clandestiene goederen met boten van of naar Sint Maarten te smokkelen. Vrijwel alle 37 baaien van het eiland zijn met een boot te bevaren en het is haast onmogelijk op zoveel baaien effectief toezicht te houden.

Ook het feit dat Sint Maarten bestaat uit een Frans en een Nederlands deel belemmert het toezicht op goederen-, mensen- en geldstromen. De grens tussen de twee delen van het eiland scheidt twee verschillende staatsrechtelijke en juridische systemen. Die verschillende systemen staan een vrij verkeer van personen en goederen toe en belemmeren soms het werk van politie en justitie. Voor de uitvoering van grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken of controles is nog altijd veel afstemming tussen overheidsorganisaties vereist, bijvoorbeeld via internationale verdragen of rechtshulpverzoeken. Dit komt de samenwerking binnen de rechtshandhaving niet ten goede.

Omdat overheidsinstanties nauwelijks in staat zijn hun controlerende taak uit te voeren en er geen eenvoudig te raadplegen registratiesystemen zijn, is het voor illegalen tamelijk gemakkelijk om aan werk te komen. De relatief grote kans op werk en het gemak waarmee illegale migranten dat kunnen vinden, trekt voortdurend nieuwe arbeidsmigranten naar Sint Maarten. Ook migranten die de Verenigde Staten als eindbestemming hebben, reizen vaak via het eiland, zodat mensensmokkelaars goede zaken kunnen doen.

Veel arbeidsmigranten op Sint Maarten lopen echter het risico te worden uitgebuit, omdat zij door hun illegale status geen rechten hebben. Van wetgeving rondom zaken als ontslagbescherming, veilige arbeidsomstandigheden en een redelijk minimumloon hebben zij geen voordeel. De overheid heeft financieel geen baat bij deze illegale arbeidsmigranten, doordat ze geen belastingen afdragen. Zij maken echter wel gebruik van onderwijs- en zorginstellingen en alle andere (infrastructurele) voorzieningen op Sint Maarten. De aanwezigheid van deze omvangrijke groep illegalen, ongeveer een derde van het totale aantal inwoners, vergroot de druk op de toch al overbelaste infrastructuur van het eiland. Dat neemt niet weg dat zij ook een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van Sint Maarten als toeristische trekpleister. Zij verrichten immers die werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de toeristeneconomie van Sint Maarten als 'Friendly Island' draaiende te houden.

De toeristenindustrie brengt veel geld naar Sint Maarten. Veel van dat geld verdwijnt in de zakken van grote groepen ondernemers en zelfstandigen, terwijl

de overheid er over het algemeen weinig van terugziet, bijvoorbeeld in de vorm van belastinginkomsten. Dat komt doordat ondernemers vrijwel onbeperkt putten uit de stroom illegale arbeidskrachten voor wie zij geen premies betalen. Deze gang van zaken faciliteert een zwarte economie, waarin ondernemers bovendien omzetten of winsten kunnen versluieren. Dat leidt uiteindelijk tot hogere winstmarges voor bedrijven en minder (belasting)inkomsten voor de overheid.

Niet alleen tussen private bedrijven en de overheid zijn grote inkomstenverschillen zichtbaar. Ook de inkomensverschillen tussen rijke en arme inwoners vallen op. Veel illegale inwoners wonen in kleine, gammele huizen in verpauperde buurten. De grote aantallen toeristen drijven de prijzen van levensmiddelen en woonruimte op, waardoor het leven op Sint Maarten relatief duur is. Om rond te komen en ook nog wat geld over te houden, maken werknemers lange dagen. Zij hebben overigens niet veel invloed op het aantal uren dat zij werken, want er is veel concurrentie van andere (illegale) werkzoekenden die graag zes à zeven dagen per week en twaalf uur per dag willen werken.

Kinderen groeien als gevolg daarvan vaak op zonder ouders. Zij moeten zichzelf zien te vermaken en brengen hun tijd veelal door op straat, samen met andere kinderen die in vergelijkbare omstandigheden opgroeien. Dit brengt allerlei risico's met zich mee, van schooluitval tot het ontwikkelen van deviante gedragspatronen en het plegen van criminaliteit. Er is dan ook een flink aantal problematische jeugdgroepen actief waarin het gebruik van cannabis en het plegen van delicten normaal is. Het verkrijgen van status, geld en luxegoederen is in die straatcultuur een belangrijk doel.

In scherp contrast met deze inwoners staan de rijken van deze wereld. Ook zij zijn duidelijk waarneembaar op Sint Maarten. Zij hebben megajachten in de jachthaven liggen en komen met privéjets op de luchthaven aan. Ook de dagelijkse stroom toeristen is welgesteld, loopt met dure elektronica rond en geeft veel geld uit aan luxegoederen. Voor de jongeren die op Sint Maarten wonen, ligt die levensstandaard meestal buiten het bereik. Vanwege de lage opleiding die de meeste inwoners hebben, de slecht betaalde banen en de bijbehorende lange werkweek, is het voor hen nauwelijks mogelijk op legale wijze financiële vooruitgang te boeken. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat veel jongeren zich bezighouden met het dealen of smokkelen van drugs of met het plegen van vermogensdelicten om aan extra geld te komen.

Tot 10 oktober 2010 maakte Sint Maarten deel uit van de Nederlandse Antillen. De landsregering voor de Nederlandse Antillen zetelde in Curaçao, terwijl de afzonderlijke eilanden daarnaast ook een eilandsregering kenden. Sinds

10 oktober 2010 is Sint Maarten een apart land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Onderzoekers hebben in het verleden hun zorgen geuit over de kleinschaligheid van het land en de invloed daarvan op bestuurders. Het besturen van een klein eiland brengt namelijk risico's met zich mee, met name op het vlak van bestuurlijke integriteit. Op een klein eiland als Sint Maarten kent iedereen elkaar. Er is weinig afstand tussen de economische en politieke elite en de man op straat. Dezelfde personen komen elkaar bij allerlei gelegenheden tegen, wat ertoe leidt dat men naast politieke en zakelijke banden ook heel gemakkelijk persoonlijke banden ontwikkelt. Door de verstrengeling van banden vervagen grenzen. Dit maakt bestuurders en zakenlieden kwetsbaar voor integriteitsdelicten, zoals nepotisme en corruptie. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat zich de afgelopen jaren een aantal zaken hebben afgespeeld waarbij invloedrijke personen uit het openbaar bestuur verdacht werden van integriteitsdelicten.

Integriteitsdelicten zoals nepotisme en corruptie ondermijnen het functioneren van een rechtsstaat en hebben een verlamdende werking op het gezond functioneren van overheidsinstellingen. Meer dan eens bemoeien topbestuurders op Sint Maarten zich met beslissingen van lagere bestuurders en hoofden van diensten en draaien zij besluiten die hun onwelgevallig zijn terug, zonder dat zij daarop worden aangesproken (zie ook Stichting Overheids Accountants Bureau, 2009). Dat tast de geloofwaardigheid van deze bestuurders en hoofden van diensten aan. Bovendien kan het hierdoor gebeuren dat personen die in het verleden veroordeeld zijn voor corruptie soms direct na hun (gevangenis)straf opnieuw benoemd worden op een hoge positie in het politieke of bestuurlijke domein. Meer dan eens bleek dit zelfs te gebeuren terwijl het integriteitsonderzoek nog gaande was.

Het terugdraaien van besluiten van lagergeplaatsten of het nalaten besluiten te nemen die het algemeen belang dienen, wekt de schijn van belangenverstrengeling. Ook de Sint Maartenaren zelf vinden hun bestuurders daarin niet altijd even geloofwaardig, zoals blijkt uit hun aanhoudende roep om meer *transparency* en *accountability* bij de overheid. Zolang overheidsinstellingen niet transparanter gaan werken, bestuurders geen verantwoording afleggen voor hun daden en zich niet aan de regels houden, zal dit negatief doorwerken in de samenleving. Nu houden veel burgers zich niet aan de regels, omdat 'niemand dat immers doet'.

Zonder te willen suggereren dat hierboven een uitputtende (historische) analyse is gepresenteerd van alle sociaal-maatschappelijke en economische factoren die de achtergrond en context schetsen waarbinnen de criminaliteit op Sint Maarten vorm en inhoud krijgt, kan geconcludeerd worden dat deze context buiten-

gewoon gecompliceerd is. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de genoemde factoren met elkaar samenhangen en elkaar wederzijds beïnvloeden. Zo hangen de structurele onderbezetting en de beperkte (ICT-)middelen van overheidsdiensten nauw samen met een gebrekkig toezicht en beperkte controle-mechanismen van handhavingsdiensten. Dit geheel aan factoren vormt de gelegenheidsstructuur waarbinnen criminaliteit in zekere zin een aantrekkelijk, en in sommige opzichten onontkoombaar, alternatief biedt voor een meer respectabele en productieve levensstijl.

Het achterblijven van de publieke sector bij de sterke ontwikkeling die Sint Maarten de afgelopen decennia in andere maatschappelijke sectoren heeft doorgemaakt, is exemplarisch. Een gebrekkige ICT-infrastructuur, het chronische personeelsgebrek, de continue stroom aan illegalen uit de regio, werkloosheid en slechte onderwijsparticipatie, de cultuur die patronage, nepotisme en corruptie min of meer acceptabel maakt en het wijdverbreide gebruik van valse en vervalste documenten zijn daar evenzovele voorbeelden van.

Tegen deze achtergrond moge het duidelijk zijn dat de rechtshandhaving een zware taak heeft. Vanzelfsprekend verdient de bestrijding van de actuele en alledaagse criminaliteit voortdurende inspanningen van politie en justitie. Opsporen, vervolgen en de eventuele straf executeren behoren tot deze inspanningen. Deze inspanningen vormen echter de 'achterkant' van het probleem, het zogenoemde sluitstuk van de rechtsstaat. Dit 'sluitstuk' is momenteel verre van optimaal. De maatschappelijke context die in deze nabeschuiving is beschreven, vormt de 'voorkant' van het probleem. Het is evident dat hier de aanknopingspunten liggen waarmee preventie van criminaliteit gestalte kan krijgen. Het is een algemeen geaccepteerd en goed gedocumenteerd gegeven dat goede scholing, werkgelegenheid en stabiele en goed geëquiperde publieke instituties bijdragen aan de preventie van criminaliteit. Sint Maarten heeft behoefte aan een integrale benadering van het criminaliteitsvraagstuk. Dit betreft niet alleen de reactieve kant van de rechtshandhaving door politie en justitie maar ook de proactieve. De aangewezen weg lijkt dan ook te zijn, vooral ruimhartig te investeren in de publieke sector, zodat de achterstanden weggewerkt kunnen worden.

Management summary

Background and objectives

The Sint Maarten Crime Pattern Analysis (the *CBA Sint Maarten*) is the result of agreements made in the Tripartite Justice Consultations and provides an overview of the crime that took place on Sint Maarten from 2008 to 2010. This overview should enable the Public Prosecution Service on Sint Maarten to develop a priority-based strategy for the prevention and repression of crime.

The main question posed by the study reads as follows:

Which criminal phenomena on Sint Maarten should have priority, given their seriousness?

To answer this question, the following research questions were formulated:

Research question 1: What were the nature, scope, and trends in crime on Sint Maarten from 2008 to 2010?

Research question 2: What crime-related factors explain the current state of crime on Sint Maarten and any anticipated developments?

To answer these questions, the study made use of quantitative and qualitative research methods. The quantitative methods pertain to the analysis of dozens of open and closed sources, including information systems and quantified summary reports. The qualitative methods consist of 43 semi-structured interviews with 98 experts from the police, judiciary, or other organizations in the area of public safety and security on Sint Maarten. A total of 46 organizations from Sint Maarten and abroad were consulted, in addition to literature studies and research reports. Field work took place from January through June, 2011.

Because many of the organizations consulted on Sint Maarten have very limited information positions – in most cases due to personnel shortages, insufficient expertise, and information systems or sources that are deficient or altogether lacking – it proved difficult to satisfactorily answer the research questions. This in turn, made it difficult to answer the main question. Taking into account the weak information position from which answers to the research questions were

formulated, a choice was made to answer the main question with a suggestion of priorities for dealing with crimes without prioritizing some phenomena above others. The answers to the research questions were sufficient to reach a conclusion for each criminal phenomenon which describes the victim groups, the consequences with which they are confronted, and expected developments regarding the particular phenomenon.

This management summary is largely limited to a description of the nature and scope of criminal phenomena on Sint Maarten. Crime-related factors that influence developments in these phenomena are also briefly covered here, but are treated more extensively in the final chapter of this report.¹⁷⁵ Each description of a criminal phenomenon is concluded with suggested priorities in dealing with the phenomenon in question.¹⁷⁶

Research findings

Illegal markets

Drugs Sint Maarten is primarily confronted with the trade in cocaine and marihuana. The amount of synthetic drugs and heroin on the island is negligible. For cocaine trafficking, Sint Maarten mainly serves as a transit island: most drugs are destined for the U.S. or Europe. In the past three years, a number of boats with hundreds of kilograms of cocaine on board have been observed or intercepted in the waters around Sint Maarten. The cocaine trade that runs through Sint Maarten is sometimes accompanied by excessive violence, such as contract killings among criminals. Marihuana is mainly traded in the region and Sint Maarten is an important market due to its many users among young people and unskilled workers.

Sint Maarten remains an attractive country for the drug trade for a number of reasons: its favourable geographic location along drug routes to the U.S. and Europe, its many bays and inlets with little to no oversight, and the busy seaport and airport which local law enforcement and investigation authorities do not have the capacity to protect against drug smuggling. Despite efforts of the

¹⁷⁵ The final chapter (in Dutch, *Nabeschouwing*) also describes the context of crime on Sint Maarten because manifestations of crime are always connected with socio-economic and other social factors.

¹⁷⁶ See appendix 11 (in Dutch, *Bijlage 11*) for a brief overview of the damaging consequences and priorities per criminal phenomenon.

Coast Guard patrolling Sint Maarten waters, the current levels of human and material resources cannot keep drugs from being smuggled. Internationally, Sint Maarten works closely with the U.S. in the fight against drugs. Caribbean countries are also working together more closely on this issue, but their partnership has not yet produced prospective improvements in the fight against drug smuggling. Caribbean cooperation is impeded in part by a difference of opinion local authorities have with regard to where priorities should lie in national and international investigations.

The consequences for society of the marihuana and cocaine trades differ considerably. The trade in marihuana primarily affects large subcultures of young people on Sint Maarten whose frequent use of the drug places them at risk for ending up living in crime-prone conditions and with very limited chance of success from a socio-economic perspective. The consequences of the cocaine trade, however, ensue from the transit trade: for example, the increasing violence associated with the cocaine trade via Sint Maarten and the large sums of money that may be laundered there. The different consequences associated with the two types of drugs make it difficult to answer the question which of these two forms of crime has the higher priority for crime fighting, also because weighing these consequences involves a political choice, not just a law-enforcement one. Considering the serious consequences associated with both drugs, fighting both the trade in cocaine and the trade in marihuana should be priority issues.

Human smuggling Due to limited economic development, modest prosperity, political instability, and natural disasters on surrounding islands, Sint Maarten has for decades faced a continual stream of economic refugees. These factors have contributed to human smuggling to and through Sint Maarten. Each year, with the help of human smugglers, more refugees head for the island. They stay and try to build a life, or they take their chances with the human smugglers and try to reach the U.S., travelling by boat to islands off the American mainland. Just as with the drug trade, human smuggling can flourish on Sint Maarten because the law enforcement authorities charged with controlling incoming and outgoing individuals do not have the capacity or expertise to stop it. No exact figures are available that would indicate the scope of the human smuggling problem, but information from investigative services makes clear that boats with dozens of refugees regularly travel to and from Sint Maarten. Economic refugees also enter the country at the airport on a daily basis.

There is a variety of considerations when determining the priority of fighting human smuggling. Sint Maarten is facing the serious consequences of overpopulation, with many illegal residents leading an existence without any prospects of improvement. The arrival of even more illegal immigrants on the island has serious consequences for the immigrants themselves, the people of Sint Maarten, and the island's government. The social climate is only getting worse, and the government has to cover the costs for the presence of illegal immigrants – and the costs for public works, health care, social security, and public safety are mounting. The work force is facing a tightening labour market. This leads to an unfavourable economic climate and limited income for the government. Human smuggling could be made a priority for many reasons, including the accidents and near-accidents with boats that occur on a regular basis; human smuggling attempts have been known to end in drownings.

Human trafficking Due to the fact that human trafficking is not in itself a criminal offence (only trafficking in women is punishable by law) and that there are few investigations involving this matter, little information on this phenomenon is available. However, this study has made clear that Sint Maarten is affected by various forms of exploitation in different labour sectors and in the sex industry.

Among the estimated 15,000 illegal immigrants in particular, many are prepared to work long days for low wages. In retail, housekeeping, security, construction, and yard work, migrant workers are exposed to various forms of exploitation. This starts a chain reaction of socio-economic effects. A climate of unfair competition develops, and the legitimate labour market shrinks. That disrupts local economic development and leads to major loss of tax income – to the order of millions of guilders annually. This puts more pressure on Sint Maarten's infrastructure and social services, and the continuing stream of migrant workers to the island only increases this pressure further.

In both the licit and illicit sex and adult entertainment industries, more than 200 women run the risk of becoming the victim of exploitation. This is primarily due to the lack of proper oversight in the sector, limited enforcement of the regulations of the Adult Entertainment Policy, and the taboo surrounding sex workers. The main conclusion of the study into exploitation in the sex industry is that one can only truly ascertain whether exploitation is taking place if first more insight is gained into the industry in general. And that would seem necessary, considering the signs of exploitation in the sex industry.

The government and society of Sint Maarten suffer serious socio-economic losses due to the exploitation of large groups of migrants in the various labour sectors, which means that priorities should be set for fighting exploitation in these sectors. Losses due to exploitation in the sex and adult entertainment industries seem manageable, considering the number of people working in the sector. Lack of clarity on the incidence of the phenomenon and its potential impact on victims require that inspection be greatly improved soon. The signing of a new Memorandum of Understanding by the Justice Ministers of the four countries of the Kingdom may form a first step in this direction. The memorandum concerns intensifying cooperation and prioritizing the fight against human trafficking, as well as human smuggling and illegal immigration.

Other trafficking and smuggling This study did not turn up any information on a possible market for smuggled firearms on Sint Maarten. But then firearms are readily available on Sint Maarten already. There is also no sign of black markets for counterfeit currency. It must be added, however, that law enforcement and investigation authorities have not focused on either of these criminal phenomena.

Money laundering

Sint Maarten provides numerous structured opportunities for laundering funds. The country has an open and financially attractive investment and business climate. The complex, dated tax laws are not rigorously enforced, and little control is exercised over money flows. For these reasons, criminals can easily make investments or set up businesses (or have them set up), which can then be used in sluicing away funds or laundering money. Other structured opportunities in which money laundering can occur due to a lack of oversight include casinos, licit and illicit money remitters, and trust offices.

From 2008 through 2010, cash and bank transfer transactions with a total value exceeding 0.6 billion guilders were deemed unusual transactions, and that resulted in more than 51 million guilders in suspect transactions in 2008 and 2009. However, probably none of this amount could be seized due to insufficient resources and financial expertise at the investigative services. In addition, the Financial Intelligence Unit and the inspectorate of the Tax Office on Sint Maarten face severe personnel shortages, as does the Customs service, which is not equipped to control illegal money flows to and from the island.

The current financial climate on Sint Maarten and the personnel shortages at control and inspection authorities result in an extremely limited information

position regarding money laundering. There is reason to believe that money laundering takes place on a major scale, but there is no hard evidence of this, making the scope and severity of the money laundering problem difficult to determine.

There are reasons for investing in better insight into the money laundering issue. Criminals know by now that money laundering is a low priority on Sint Maarten, which prompts more and more of them to use the island with impunity for money laundering, concealing black market funds, and committing assorted criminal acts. In a small country like Sint Maarten, this quickly affects the real estate market, driving prices up. This in turn disrupts the market, and the risk emerges that real estate will become dominated by money laundering, which could draw still more crime to Sint Maarten. In addition, inflated prices increase the cost of living, while wages do not keep pace. Prosperity levels decline, creating a breeding ground for crime. And finally, large-scale money laundering practices can undermine public faith in the rule of law, because investments in real estate almost always require involving professionals such as lawyers, tax advisors, lawmakers, and politicians.

If the choice is made to invest in the fight against money laundering, it would be advisable to make it a priority to investigate reports of unusual transactions by banks and customs. The limited number of reported transactions from casinos also requires additional investigative resources, especially due to the limited oversight in the sector and the large sums involved.

Property crime

Burglary In the past few years, the number of home burglaries has continued to rise, making this one of the most common forms of property crime on Sint Maarten. The fact that residents do not adequately secure their homes is certainly a factor, but so is the black market for stolen luxury goods among poor illegal immigrants. Also, the police do not patrol enough in neighbourhoods, due to both insufficient resources and the fact that other offences (such as serious violent offences) have been given priority. For this reason, burglars have every opportunity to strike. Losses for the victims are considerable, as many residents are uninsured and are not well-off enough to absorb the losses themselves.

Burglaries of businesses occur less frequently than home burglaries, and their impact is generally not as great. However, the largely insufficient security of

commercial properties on Sint Maarten does mean that if a burglary occurs, the losses are often considerable.

The impact of most burglaries on Sint Maarten, which can be material and psychological, is much more limited than that of violent crimes, with the exception of burglaries where a direct confrontation between the burglars and the victim takes place. In that respect, the priority the police now give to commercial and home burglaries is sufficient, especially if one considers that businesses and private citizens can take preventative steps themselves by better securing their premises. It is, however, problematic that burglars must sometimes be released from preventive custody in Sint Maarten's overpopulated prison to make room for an offender suspected of a more serious crime.

Robbery Sint Maarten is facing a large number of robberies of homes and businesses that are often accompanied by excessive violence. Uncooperative and cooperative victims alike are regularly subjected to aggravated assault, sometimes ending in permanent bodily harm or even death. Some robberies also involve rape. The use of such excessive violence has a great emotional and physical impact on victims.

The apparent ease with which young boys decide to commit extremely violent robberies is a development that is a source of great concern for society.

Robberies of businesses cause great financial losses for businesses and insurance companies. In addition, customers may stay away in the case of repeated robberies, which harms the economy. This also goes for the tourist industry, in the face of muggings, although they seem to be less prevalent than robberies of homes and businesses. But the potential impact of these crimes remains substantial, due to the fact that tourism is the most important pillar of Sint Maarten's economy.

The grand scale on which robberies at homes and businesses now take place, the emotional and physical impact of the crime on its victims, and the crime's disruptive effects on Sint Maarten's business and social climate all demand additional attention from the police and the judicial system.

General theft Over the past few years, the number of thefts reported on Sint Maarten has declined slightly. Theft occurs on a regular basis, but, it appears, not on such grand a scale or with such great an impact as to require it being made a priority. However, certain social conditions on Sint Maarten, such as the considerable differences in prosperity, the high cost of living, and the

unstructured nature of public space, may prove conducive to theft. This means that residents and tourists alike must remain vigilant and alert to the possibility of theft and take preventive measures to protect their personal belongings.

Vehicle-related theft In contrast to general theft, car theft has been a problem for private citizens, tourists, and car rental companies on Sint Maarten for years. An increase in the number of car thefts has been seen for several years now, and thefts of property taken out of vehicles show an increase in 2010, as compared to 2009, as well. Vehicle theft and theft out of vehicles occur with some frequency for several reasons: many parking lots are rather isolated and organized in such a way as that it is impossible to get one's bearings properly. In addition, the government pays little attention to lighting and security in public spaces. The lack of anti-theft and security equipment in many vehicles also plays into the hand of thieves. And finally, there is a market on Sint Maarten for stolen car parts. Private individuals and car mechanics buy the cheaper, stolen parts to avoid the high cost and deal with the scarceness of new parts. This contributes to the theft and trade in stolen goods.

Criminals frustrate the fight against car theft by taking stolen cars across the border to Saint Martin or by having their ownership officially registered there. The police and judiciary currently pay too little attention to the problem of car theft and theft out of vehicles. Given the scope of this issue, that attention could arguably be more. However, considering the impact of the offence, the current impact of more serious forms of crime, and the opportunities the government and private citizens have to help combat car theft and theft from vehicles, it is an understandable choice.

Receiving Official registration does not shed much light on the scope of the trade in stolen property, but given the large number of home burglaries, robberies, and vehicle thefts, stolen goods must pop up on the market again somewhere. The demand for stolen goods on and around Sint Maarten is high. If investments were to be made in not only the tracing of perpetrators of property crimes, but also in the tracking down of those handling stolen property, a barrier would be erected that could cause a decrease in the number of property crimes. However, no such efforts seem to have been made, unfortunately. It would be advisable to see to what degree investigative authorities could, with limited effort, gain some insight into the market for stolen property.

Skimming *Skimming* sometimes occurs on Sint Maarten, but is generally nipped in the bud by the protective measures implemented by local banks. Sint Maarten does, however, remain an interesting target for skimmers, due to the use of several currencies on the island, the relatively large turnover of cash, and the busy tourist trade in the shopping districts of Philipsburg. This demands that the banks and investigative authorities remain alert to skimming activities on the island.

Violent crimes

Sint Maarten is confronted with various forms of violence, including violence in public places, assault, murder and homicide, domestic violence, and vice crimes. The number of violent crimes registered in 2009 was higher than in 2008, but the number fell again in 2010. The number of police reports filed in relation to violent crime has remained more or less constant over the past few years. However, those interviewed for the Crime Pattern Analysis indicated that violent crimes are occurring with increased frequency and are also increasingly of a serious nature. Even if the figures do not demonstrate this, the severity of the violence applied and the fact that the perpetrators – who are sometimes very young – do not hesitate to use firearms and knives, may give the impression that violence is increasing and becoming more serious.

Violence in a public place, sometimes ending in assault or grievous bodily harm, occurs a great deal on Sint Maarten, though it is frequently not reported to the police. The number of homicides, 31 homicides per 100,000 inhabitants, hovers around the regional average. Compared with the global average of 9 homicides per 100,000 inhabitants, however, the figures for Sint Maarten are high. More than half of the homicides are the result of arguments, armed robberies, or bravado that have got out of hand. One third of all homicides are drug-related. Domestic violence occurs almost entirely out of sight of the police and judicial authorities, but an organization that provides support to the victims of relational violence reported a total of 53 victims from 2008 to 2010. There are approximately 10 to 15 incidents of rape annually. Often these crimes are extremely violent in nature and they are sometimes perpetrated in combination with other crimes, such as an armed robbery. In addition to rape, incest and sexual intercourse between minors also occur; but there is little insight into these phenomena. The dark number for these crimes is traditionally very high.

Homicides, violent robberies, and rape give rise to a substantial feeling of unsafety in Sint Maarten's society. Cultural tolerance when it comes to the use of violence, limited parental control, a high incidence of broken families, a lack of

educational opportunities, limited facilities for young people (such as after-school supervision), an unsafe public arena – all these are factors that ensure that violence on Sint Maarten can continue to increase. This obviously calls for repressive action by the police and judiciary, but also for preventative measures, which are part of the remit of local government.

Juvenile crime

Those interviewed, without exception, sketched an image of young people who, at an increasingly young age and with increasing frequency, are committing ever more serious crimes. These include vandalism, property crimes, and violent crimes. In the official registration systems of the police and judicial authorities, however, there is no perceptible rise in juvenile crime. On the contrary, the number of young people against whom charges are pressed or who are prosecuted appears to be decreasing. As a result of severe staffing shortages at the Sint Maarten Police Force, many young people are released with a warning or the juvenile crime never even reaches the ears of the authorities. This results in a large dark number. The image sketched by those interviewed is thus not necessarily at odds with the official registrations. What is disturbing is that few young people realize the seriousness of their crimes and a large proportion of the young people revert to criminal behaviour after punishment or release.

Poverty, a poor or imbalanced family structure, lack of education and/or after-school supervision, social exclusion and weakly functioning authorities are just some of the factors that have an influence on the continued proliferation of juvenile crime on Sint Maarten. The impact of juvenile crime on society is significant. Young teenagers who engage in armed raids and robberies, rape, or the drug trade, and do not hesitate to use excessive violence in so doing, give rise to a strong feeling of unsafety in society. There is a risk that many young people will fall outside society due to these sorts of crimes.

The development of juvenile crime calls first and foremost for greater efforts on the part of the public administration. This should provide not only understaffed organizations such as the probation service and the Court of Guardianship, but also schools and youth organizations, with more resources to stem juvenile crime. In addition, more should be invested in juvenile detention facilities. At the current time, young people frequently escape punishment simply because Pointe Blanche penitentiary has been full for years, or else they are imprisoned together with adult prisoners. These factors severely impede the fight against juvenile crime.

Fraud

Tax evasion and tax fraud Sint Maarten provides a favourable climate for tax evasion and tax fraud. There is a lack of fiscal monitoring because the supervisory bodies and inspection services are beset by a lack of resources, compliance among individuals and companies has been limited for many years, and the tax system is so complex that it provides a great many loopholes.

The damage as a result of non-compliance or fraud may be significant, but it is impossible to establish this damage in the absence of the necessary data about individual citizens and companies from, for example, the Census, the Chamber of Commerce, the Immigration Service, and the Land Registry Office. The data registered by many of these services is incomplete and inaccurate.

Large-scale tax evasion has significant consequences. Prices remain artificially inflated, which distorts buying power and thus economic development. Moreover, the investment climate is damaged and the budget deficit increases, which in turn impedes the development of the local (and regional) economy still further. Tax-related fraud thus has a severely disruptive effect on Sint Maarten's economic development and ultimately erodes prosperity on the island.

A government that struggles with considerable budget deficits and is hampered by an unstable and outdated infrastructure that is urgently in need of reform in social-economic and financial areas could benefit greatly from more income from taxes. This calls for investment in setting up an effective and sufficiently equipped fiscal monitoring authority.

Brand fraud Many retailers in Philipsburg commit the offence of selling forged brand articles. Since criminal law and civil law action against brand fraud has been limited, over the past few decades the image has arisen of a non-enforcement policy in this area, so that especially retailers on Sint Maarten sell such articles. False brand articles are for sale in 74 of the 83 shops in Front Street and Back Street.

Brand fraud has an adverse effect on Sint Maarten's investment climate and trading image. Several trademark owners are currently unwilling to invest in Sint Maarten. The government is also missing out on tax revenue, because sales of imitation goods generate less turnover and profits tax than sales of luxury branded goods. The tourist industry is also at risk, since tourists may grow tired of the limited range of fake branded goods or because people may actually have been cheated. This is not good for Sint Maarten's image as a holiday destination.

The impact of brand fraud on the local economy is not known. Until this is established, it will not be possible to establish whether brand fraud should be designated a priority. It is certainly the case that trademark owners have sustained significant losses due to missed revenue. They have recently brought several civil actions against the sellers of fake brand articles; perhaps this will help create the image that there is no place for brand fraud on Sint Maarten.

Health insurance fraud Health insurance fraud is a major problem on Sint Maarten, because there is a direct link between this kind of fraud and the extensive migrant population. Many illegal migrants on Sint Maarten succeed in obtaining health insurance using a fake employer's statement. This enables them to gain access to Sint Maarten's welfare state without paying contributions and increases their chances of obtaining a residence permit. The relatively good healthcare system even attracts sick people from nearby islands, who attempt to gain access to Sint Maarten's welfare state in the same manner. This causes significant financial damage to Sint Maarten; the annual losses incurred due to health insurance fraud can be estimated to run into the millions, if not more.

Collaboration between government bodies such as the Civil Affairs Department, the Labour Department, the Tax Office, the Immigration Service, and the Foundation for Social and Health Insurance to combat health insurance fraud is hampered by limited and inadequate registration. Moreover, understaffing means that fraud checks fall short of the mark. In the absence of improvements in the area of control, and with the migrant population on Sint Maarten continuing to grow, health insurance fraud is more likely to increase than decrease. This situation calls for better insight and monitoring as regards the flow of immigrants and better registration of inhabitants and companies on Sint Maarten, including the linking of government bodies' registration systems. Only once improvements have been made in these areas will the exact contours of health insurance fraud emerge, so that efforts to detect and combat this crime can be intensified.

Social benefits fraud Sint Maarten is beset by various kinds of social benefits fraud, including fraud in relation to employers' contributions, sickness benefits, and pensions. Especially fraud in relation to employers' contributions costs the government millions of guilders each year, since an estimated one in three employers does not pay employers contributions. Understaffing among monitoring bodies means that the government cannot sufficiently enforce compliance in paying contributions. Fraud in relation to sickness benefits occurs mainly when, in times when work is scarce, employers in the construction sector falsely report their workers sick, or fail to report their recovery, in order to receive

sickness benefit payments. Fraud in relation to pensions occurs when citizens of Sint Maarten who have moved to Saint Martin continue to claim pension for a partner or the widow's pension, even if the partner has already died or a widow has remarried.

When it comes to tackling fraud in relation to employers' contributions, sickness benefits, and pensions, the same applies as for tackling health insurance fraud: improving the exchange of information between government bodies on Sint Maarten and Saint Martin could lead to the detection of the majority of perpetrators of fraud. Consequently, the highest priority would seem to lie with investing in a better information position of, and exchange of information between government bodies, leading to greater insight into the various types of fraud, who engages in them, and on what scale the fraud occurs. Thereafter, targeted enforcement and detection will be possible.

Forgery of documents

Forged documents are frequently encountered on Sint Maarten, though this is not evident from the registration figures. People use them to work illegally on Sint Maarten, to take out insurance, and to obtain residence permits or building permits. The use of forged documents was mentioned in many interviews and was often raised in connection with the *modus operandi* of various crimes. Those interviewed indicated that the problem was extensive.

One circumstance that facilitates the use of forgeries on Sint Maarten is that many government organizations are not oriented towards combating fraud and have few control mechanisms built into their procedures. There is no documentation centre on Sint Maarten, for instance, where the originals of documents such as entry and exit stamps, visas, identity documents, residence permits, and birth certificates can be checked. In the absence of a standard with which to compare security features, it is not possible to demonstrate that a given document does not comply with the required security features. Moreover, the computer systems of the various government bodies involved are not linked, so that assessing the authenticity of documents is a slow and laborious process. A lack of expertise, finally, means that many government employees are unable to distinguish between false and genuine documents.

In order to detect and prevent the use of forged documents, it is necessary for government bodies to invest in control mechanisms and for the systems of various organizations to be linked. It is the task of the public administration to undertake such measures.

Corruption and other breaches of integrity

Over the past three years, Sint Maarten has been confronted by several instances of corruption of public servants, especially in the highest ranks of the public administration. In addition, signals regularly surface in the media and social media regarding public servants or highly-placed government officials who abuse their position for personal gain or to privilege others, even if these suspicions cannot always be substantiated. Within the police organization too, there are occasional breaches of integrity, but these cases seldom involve self-enrichment or privileging others: it is much more often a case of officers who, due to overwork or underexperience, overstep the official instructions or the instructions governing the use of force.

Over the past three years, combating corruption has been accorded little priority at the administrative level. Many government officials are virtually unaccountable for their performance, or have held ancillary positions in business for years, even where this leads to a conflict of interests or a reasonable suspicion of such a conflict. Within the civil service, too, little attention is paid to combating breaches of integrity, in light of the sometimes complex and unclear working procedures that leave a great deal of room for interpretation. Also in the area of criminal law, combating corruption has not been made a priority, since the investigative services, such as the Special Investigation Unit, have been assigned few resources for investigating corruption or other breaches of integrity.

In Sint Maarten's small-scale society, nepotism is rife. Several incidents over the past few years have demonstrated this. The occurrence of nepotism is reinforced by the fact that political and administrative positions have been handed down within the establishment for many decades, and the short lines between the administration and the public give the administrators a great deal of power. This can lead to situations in which public servants suspected of corruption remain in office, or those convicted of corruption return to politics or public service positions.

Corruption on Sint Maarten is above all a problem with the administrative elite. It leads to considerable public indignation and to decreased confidence in both public governance and the rule of law. In addition, it causes significant financial damage and loss of image to a country which has only recently become autonomous. The question of whether corruption on Sint Maarten will decline in the near future depends above all on the political will to tackle these crimes. If the political will is lacking, it would appear to be necessary for the Public Prosecution Service to assign higher priority to combating corruption.

Other forms of crime

Environmental crime Sint Maarten has a problem with developers, construction companies, and private individuals building on a large scale without, or not in accordance with, building permits. Twenty percent of these operate entirely without a permit; the remainder seldom comply with the permit they have received. This has given rise to a proliferation of illegal buildings, both commercial and residential. These detract from the quality of life for residents and tourists to Sint Maarten, and may damage the economy and tourism. For this reason, combating illegal building activity should be made a priority. However, this will only be possible once the inspection services have been assigned sufficient inspection and prosecution resources. At the present time, illegal building and renovation work occurs too extensively to be effectively combated. Another factor that hampers attempts to combat this is that government officials too frequently have commercial interests in building projects, so that they attempt to circumvent regulations and inspections. Here too change is necessary if attempts to combat illegal building activities are to be successful.

Another problem of an environmental nature is the large-scale and widespread discharging of waste water by illegal migrants, local residents, and entrepreneurs. They discharge waste water and sewerage into the ground and the lagoons of Sint Maarten on a large-scale. Tackling illegal discharging of this kind merits priority in light of the extent of the problem and the damage it causes to the public domain and the ecological system. At the present time, however, discharging is mainly a problem of an administrative nature, since many people who commit such offences have little or no access to an infrastructure that processes waste water. Only once the necessary infrastructure has been provided can monitoring of environmental pollution be intensified.

Traffic crime Although due to the lack of policing resources, little information is available about traffic crime, two phenomena are widespread, according to the people interviewed: failure to stop after an accident and driving under the influence. These problems do not seem so severe as to demand immediate priority. Expansion of resources for the police force could, however, be used to increase traffic surveillance, to better establish the contours of the traffic problems noted and to quantify their full extent in more detail.

Literatuur

Amigoe (2011). *Centrale Bank verwacht 0,6 procent groei in 2011*. http://www.amigoe.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1092%3Acentrale-bank-verwacht-06-procent-groei-in-2011&Itemid=136. Geraadpleegd op 09-05-2011.

Benoît, C. (1999). Sex, AIDS, migration and prostitution: Human trafficking in the Caribbean. *Nieuwe West-Indische Gids*, 73(3/4), 27-42.

Breakingtravelnews.com (2004). *A look into improving the sex trade in the Caribbean*. <http://www.breakingtravelnews.com/news/article/btn20040129161004875/>. Geraadpleegd op 18-03-2011.

CARIBARENA St Maarten (2010). *High taxes and evasion eroding region's economic growth*. <http://www.caribarena.com/saintmartin/news/economy/7069-high-taxes-and-evasion-eroding-regions-economic-growth-.html>. Geraadpleegd op 09-05-2011.

Cáceres, F.I. & Estévez, G. (2004). *Violencia conyugal en la República Dominicana: hurgando tras sus raíces*. Santo Domingo: Profamilia.

CBS Nederlandse Antillen (2009). *Veel voorkomende criminaliteit op Bonaire, Curaçao en Sint Maarten. Resultaten van de Slachtofferenquête*. Curaçao: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Cunningham, W. & Correia, M. (2003). *Caribbean youth development. Issues and policy directions*. Washington, DC: World Bank.

Dam, E. van (1995). *Migratie van en naar de Nederlandse Antillen in sociaal-economische context: 1981-1992* (Proefschrift Universiteit van Amsterdam). Curaçao: Centraal Bureau voor de Statistiek van de Nederlandse Antillen.

Diálogo Digital (2011). *Contrabando humano en el Caribe*. <http://www.dialogodigital.com/index.php/Copy-of-Contrabando-humano-en-el-Caribe.html>. Geraadpleegd op 05-10-2011.

Dienst IPOL (2008a). *Georganiseerde, bovenregionale vermogenscriminaliteit. Verslag van een onderzoek voor het Nationaal dreigingsbeeld criminaliteit met een georganiseerd karakter*. Zoetermeer: Korps landelijke politiediensten.

Dienst IPOL (2008b). *Nationaal dreigingsbeeld 2008. Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: Korps landelijke politiediensten.

Dorn, N. & Bunt, H. van de (2010). *Bad thoughts. Towards an organised crime harm assessment and prioritisation system (OCHAPS)*. Rotterdam: Erasmus University, School of Law.

FIU-Nederland (2008). *Jaaroverzicht 2007*. Zoetermeer: Korps landelijke politiediensten, Dienst Nationale Recherche Informatie.

FIU-Nederland (2009). *Jaaroverzicht 2008*. Zoetermeer: FIU-Nederland.

FIU-Nederland (2010). *FIU-jaaroverzicht 2009*. Zoetermeer: FIU-Nederland.

IOM (2004). *HIV/AIDS and mobile populations in the Caribbean: A baseline assessment*. Geneva: International Organization for Migration.

IOM (2005). *Exploratory assessment of trafficking in persons in the Caribbean region: The Bahamas, Barbados, Guyana, Jamaica, The Netherlands Antilles, St. Lucia, Suriname*. Geneva: International Organization for Migration.

IOM (2010). *World migration report 2010. The future of migration: building capacities for change*. Geneva: International Organization for Migration.

IOM (2011). *The Caribbean*. <http://www.iom.int/jahia/Jahia/activities/americas/the-caribbean>. Geraadpleegd op 18-03-2011.

ISA-Guide (2009). *St. Maarten has to set up Gaming Control Board*. <http://www.isa-guide.com/law/articles/25235.html>. Geraadpleegd op 06-05-2011.

Klerks, P. & Kop, N. (2007). *Maatschappelijke trends en criminaliteitsrelevante factoren*. Apeldoorn: Politieacademie.

Koninklijke Marechaussee (2010). *Inbeslagnames van drugs op de luchthaven Schiphol*. Schiphol: Koninklijke Marechaussee.

Korps landelijke politiediensten (2009). *Criminaliteitsbeeldanalyse Curaçao 2008*. Zoetermeer: KLPD, Dienst IPOL.

- Korps landelijke politiediensten (2010). *Plan van Aanpak Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten*. Zoetermeer: KLPD, Dienst IPOL.
- Korps Politie Sint Maarten (2010). *Verbeterplan Korps Politie Sint Maarten*. Philipsburg: KPSM.
- Krug, E.G., Mercy, J., Dahlberg, L., Zwi, A. & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health*. Geneva: World Health Organization.
- Kukler, J. (2010). *Verslag conferentie St. Lucia, 2010*. Curaçao: Recherche Samenwerkingsteam.
- Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied (2009). *Maritiem Criminaliteitsbeeld 2009*. Curaçao: Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied.
- Le Franc, E., Samms-Vaughan, M., Hambleton, I., Fox, K. & Brown, D. (2008). Interpersonal violence in three Caribbean countries: Barbados, Jamaica, and Trinidad and Tobago. *Revista Panamericana de Salud Pública*, 24, 409-421.
- Maritime Analysis and Operation Centre-Narcotics (2009). *Statistical Analysis Report 2009*. Lissabon: MAOC-N.
- Martis, J. (1999). Tourism and the sex trade in St. Maarten and Curaçao, the Netherlands Antilles. In K. Kempadoo (ed.), *Sun, sex, and gold: tourism and sex work in the Caribbean* (pp. 201-216). Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- National Drug Intelligence Center (2003). *Puerto Rico and the U.S. Virgin Islands Drug Threat Assessment*. Washington, DC: U.S. Department of Justice.
- National Drug Intelligence Center (2005). *National Drug Threat Assessment 2005*. Washington, DC: U.S. Department of Justice.
- Neut, C. van der & Wiel-Williams, W. (2010). *St. Maarten (Dutch Caribbean)/ St. Martin F.W.I.* <http://www.iom.int/unitedstates/ct/PDFs/CCTI/RegionalMeeting/St.%20Maarten%20Country%20Presentation.pdf>. Geraadpleegd op 18-03-2011.
- Royal Canadian Mounted Police (2008). *Report on the illicit drug situation in Canada - 2008*. <http://www.grc-rcmp.gc.ca/drugs-drogués/2008/p7-eng.htm>. Geraadpleegd op 07-04-2011.

Royal Canadian Mounted Police (2010). *Report on the illicit drug situation in Canada - 2009*. Ontario: Royal Canadian Mounted Police.

RST (2008). *Jaarverslag 2008*. Curaçao: Korps landelijke politiediensten.

RST (2009). *Jaarverslag 2009*. Curaçao: Korps landelijke politiediensten.

Seelke, C.R. (2010). *Trafficking in persons in Latin America and the Caribbean*. Washington, DC: Congressional Research Service.

SMC-Research Foundation (2009). *Mapping the Caribbean for follow up to the UN SG's study on violence against children*. Aruba: SMC-Research Foundation.

Stichting Overheids Accountants Bureau (2009). *Onderzoek naar de verstrekking van vergunning binnen de sector ROB (09/1241R/JH). Vertrouwelijk*.

The Cutting Edge (2010). *Drug trafficking and money laundering depend on Latin America's tax havens*. <http://www.thecuttingedgenews.com/index.php?article=21834&pageid=22&pagename=Investigation>. Geraadpleegd op 29-04-2011.

The Daily Herald (2010). *MOT sends 4,000 unusual transactions to Prosecutor*. <http://news.caribseek.com/set-up/exec/view.cgi?archive=173&num=83988>. Geraadpleegd op 03-05-2011.

The Dominican.net (2009). *Human trafficking and Dominican migration to St Maarten*. <http://www.thedominican.net/2009/08/human-trafficking-and-dominican.html>. Geraadpleegd op 18-03-2011.

Today (2011a). *St. Maarten Government allows two more brothels*. <http://www.todayxm.com/2011/04/15/st-maarten-government-allows-two-more-brothels/>. Geraadpleegd op 22-04-2011.

Today (2011b). *Today's opinion: Regulating prostitution*. <http://www.todayxm.com/2011/02/01/todays-opinion-regulating-prostitution/>. Geraadpleegd op 22-04-2011.

Today (2011c). *Today's opinion: More about casinos*. <http://www.todayxm.com/2011/05/04/todays-opinion-more-about-casinos/>. Geraadpleegd op 06-05-2011.

Trimbos Instituut (2008). *Rapid Assessment naar problematisch drugs- en alcoholgebruik op Sint Maarten en Sint Eustatius*. Utrecht: Trimbos Instituut.

United Nations (2000). *Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations Convention against transnational organized crime*. Vienna: United Nations.

United Nations (2009). *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women* (CEDAW/C/NLD/5/Add.2). [Vienna]: United Nations.

UNODC (2006). *World drug report 2006*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.

UNODC (2007). *Crime, violence and development: Trends, costs and policy options in the Caribbean*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.

UNODC (2010). *World drug report 2010*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.

U.S. Department of Justice (2010). *National drug threat assessment 2010*. Washington, DC: National Drug Intelligence Center.

U.S. Department of State (2010a). *Trafficking in persons report 2010*. Washington, DC: U.S. Department of State.

U.S. Department of State (2010b). *International narcotics control strategy report: Volume 1. Drug and chemical control*. Washington, DC: Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs.

U.S. Department of State (2011). *Trafficking in persons report 2011*. Washington, DC: U.S. Department of State.

Veen, H.C.J. van der & Bogaerts, S. (2010). Het landelijke onderzoek huiselijk geweld 2010. De methode en de belangrijkste resultaten. *Justitiële verkenningen*, 36(8), 33-45.

Wijk, A.Ph. van (2000). *Een verkennend onderzoek naar jeugdige zedendelinquenten*. Arnhem: Advies- en Onderzoeksgroep Beke.

WODC (2007). *Georganiseerde criminaliteit en rechtshandhaving op St. Maarten*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Lijst van afkortingen

ANG	Antilliaanse gulden
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering
BIZ	Bureau Interne Zaken
CBA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination against Women
DEA	Drug Enforcement Administration
FIU	Financial Intelligence Unit
GEA	Gerecht in Eerste Aanleg
IMF	International Monetary Fund
IOM	International Organization for Migration
JIATF South	Joint Interagency Task Force South
KLM	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KPC	Korps Politie Curaçao
KPSM	Korps Politie Sint Maarten
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
OM	Openbaar Ministerie
ROB	Ruimtelijke Ordening en Beheer
RST	Recherche Samenwerkingsteam
sfo	strafrechtelijk financieel onderzoek
SOAB	Stichting Overheids Accountants Bureau
SOCA	Serious Organised Crime Agency
UNAIDS	Joint United Nations Programme on HIV/AIDS
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
USZV	Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen Sint Maarten
VKS	Vrijwilligers Korps Sint Maarten
VROMI	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur
VROSNA	Vreemdelingen Registratie- en Opsporingssysteem Nederlandse Antillen
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Bijlage 1

Geraadpleegde organisaties of branches¹⁷⁷

1. ACT, Curaçao
2. Advocatuur, Sint Maarten
3. Belastingdienst, Inspectie der Belastingen, Sint Maarten
4. Burgerzaken, Sint Maarten
5. Centraal Bureau voor de Statistiek, Sint Maarten
6. Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten, Curaçao
7. DISOSA, Nederland & Suriname
8. Douane, Sint Maarten
9. Drug Enforcement Administration (DEA), Curaçao
10. Federal Bureau of Investigation (FBI), Barbados
11. Financial Action Task Force, Frankrijk
12. Financial Intelligence Unit, Nederland
13. Gendarmerie Nationale, Saint Martin
14. Immigration and Customs Enforcement (ICE), Miami
15. Interpol, Curaçao
16. Kamer van Koophandel, Sint Maarten
17. Koninklijke Marechaussee Brigade Caribisch gebied, Sint Maarten & Curaçao
18. Koninklijke Marechaussee Schiphol, Nederland
19. Korps Politie Curaçao, Curaçao
20. Korps Politie Sint Maarten, Sint Maarten
21. Kustwacht Steunpunt Curaçao, Curaçao
22. Kustwacht Steunpunt Sint Maarten, Sint Maarten
23. Kustwacht van Saint Martin, Saint Martin
24. Landsrecherche, Curaçao
25. Landsrecherche, Sint Maarten
26. Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao
27. Nagico Insurances, Sint Maarten
28. Nature Foundation, Sint Maarten
29. l' Octris¹⁷⁸, Saint Martin

¹⁷⁷ Achter de hier genoemde organisaties of branches staat vermeld waar ze gevestigd zijn.

¹⁷⁸ Voluit: Office Central pour la Répression du Trafic Illicite des Stupéfiants Antenne Caraïbe - Détachement de Saint Martin.

30. Openbaar Ministerie, Sint Maarten
31. Pointe Blanche Huis van Bewaring, Sint Maarten
32. Recherche Samenwerkingsteam, Curaçao
33. Recherche Samenwerkingsteam, Sint Maarten
34. Safe Haven, Sint Maarten
35. Serious Organised Crime Agency, Martinique
36. Sint Maarten Pride, Sint Maarten
37. Sint Maarten Ports Authority, Sint Maarten
38. Stichting Belasting Accountants Bureau, Curaçao
39. Stichting Justitiële Inrichtingen Bovenwinden, Sint Maarten
40. Thrifty Car Rental, Sint Maarten
41. Turning Point, Sint Maarten
42. Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen, Sint Maarten
43. United Task Force Against Crime, Sint Maarten
44. Voogdijraad, Sint Maarten
45. VROMI Inspectiedienst, Sint Maarten
46. Windward Islands Bank, Sint Maarten

Bijlage 2

Datasystemen en (jaarlijkse) overzichtsrapportages¹⁷⁹

Burgerzaken, Sint Maarten

- Fraudedocumenten 2009, 2010

Centraal Bureau voor de Statistiek, Sint Maarten

- Crime Stats 2008 *, 2009 *

Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten, Curaçao

- Overzicht opsporingsonderzoeken en veroordelingen op witwassen Nederlandse Antillen 2008, 2009

Douane, Sint Maarten

- Compilatie vangsten 2008-2010

Financial Intelligence Unit, Nederland

- Jaarverslagen 2008, 2009

Gendarmerie Nationale, Saint Martin

- Jaaroverzichten veelvoorkomende criminaliteit 2008-2010

Koninklijke Marechaussee Schiphol, Nederland

- Overzicht aanhoudingen SXM-AMS, 2008-2010

¹⁷⁹ In deze lijst worden alle voor het onderzoek geraadpleegde datasystemen en (jaarlijkse) overzichtsrapportages genoemd. Het is echter niet vanzelfsprekend dat de informatie uit die bronnen ook in het rapport terugkomt. Sommige systemen of rapportages waren niet strategisch bruikbaar, gedateerd, te beperkt (in)gevuld of gaven geen eenduidige resultaten. Die bronnen worden hier weliswaar genoemd, maar komen niet terug in het rapport. Zij zijn gemarkeerd met een sterretje.

KPSM, Sint Maarten

- Bureau Fraude en Verdovende Middelen: Cijfermatige Jaaroverzichten 2008-2010
- Bureau Interne Zaken: Incidenten Overzicht 2008-2010
- Immigratie Vreemdelingendienst: Verwijderde illegalen 2008-2010
- Justitiële Divisie: VROSNA en VROSNA Books Excel sheets 2008-2010
- RIEC: Overzicht open en gesloten bronnen *
- THOD: Ballistische onderzoeken 2010 *

Kustwacht, Steunpunt Curaçao en Sint Maarten

- Drugsinbeslagnames 2007 tot en met april 2009

Landsrecherche, Sint Maarten

- Jaarverslagen 2009, 2010

Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, Curaçao

- Jaaroverzichten verdachte transacties 2008-2010 *

Nagico Insurances, Sint Maarten

- Aantallen en schadebedragen autodiefstallen, bedrijfsinbraken en overvallen 2008-2010

Openbaar Ministerie, Sint Maarten

- Jaarverslagen 2008, 2009
- Ketenkaarten jeugddelinquenten *
- Overzicht rechtshulpverzoeken
- PRIEM Managementrapporten 2008-2010

Recherche Samenwerkingsteams, Curaçao en Sint Maarten

- Jaarverslagen 2008, 2009
- Briefings, onderzoeksvoorstellen, presentaties, start-pv's, zaaksdossiers en zaaksjournaals

Safe Haven, Sint Maarten

- Overzicht slachtoffers 2008-2010

Serious Organised Crime Agency, Martinique

- Murder tables Caribbean 2008-2010

Sint Maarten Ports Authority, Sint Maarten

- Jaaroverzichten passagiers- en containeraantallen 2008-2010 *

Stichting Belasting Accountants Bureau, Curaçao

- Lijst afgeronde opsporingsonderzoeken 2008-2010 *
- Lijst met aan bedrijven en eenmanszaken toegestuurde aanmaningen voor belastingaangifte 2008-2010

Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen, Sint Maarten

- Blacklist werkgevers

Voogdijraad, Sint Maarten

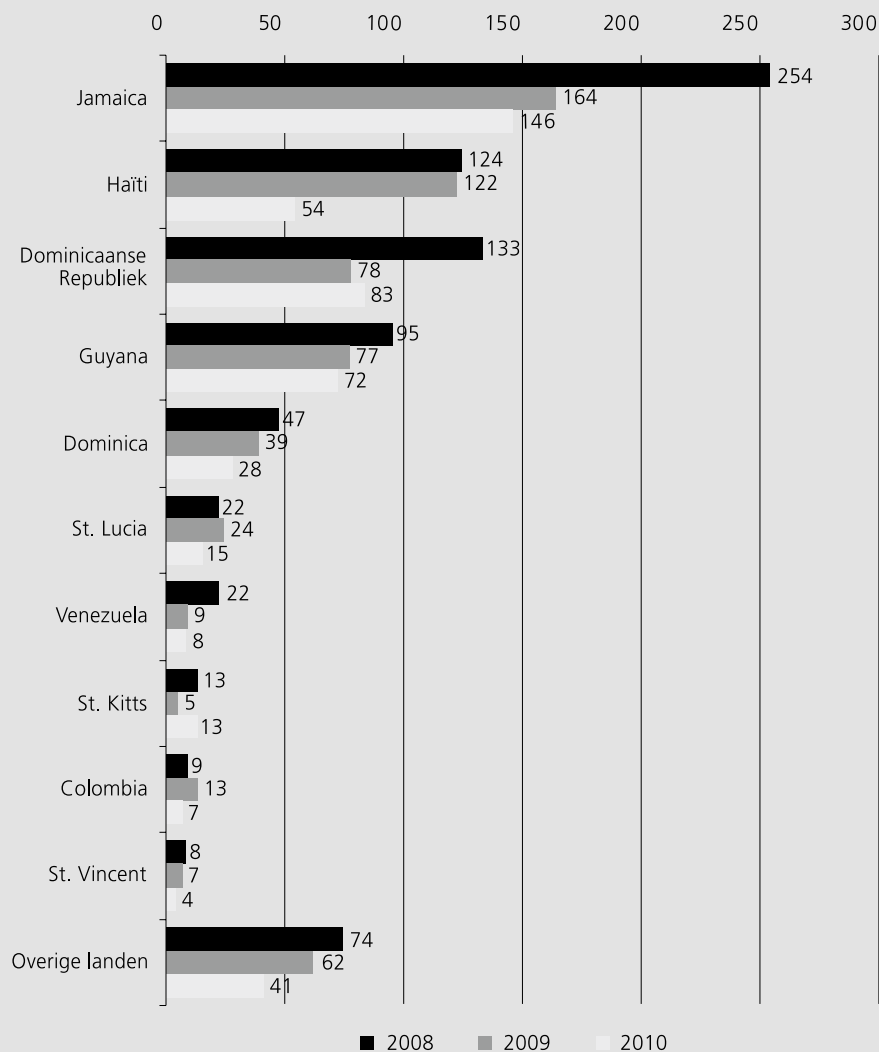
- Jaaroverzichten geregistreerde delinquente jongeren 2008-2010

VROMI Inspectiedienst

- Jaaroverzichten milieuovertredingen 2008-2010
- Jaaroverzichten removal orders, stop orders en warnings 2008-2010

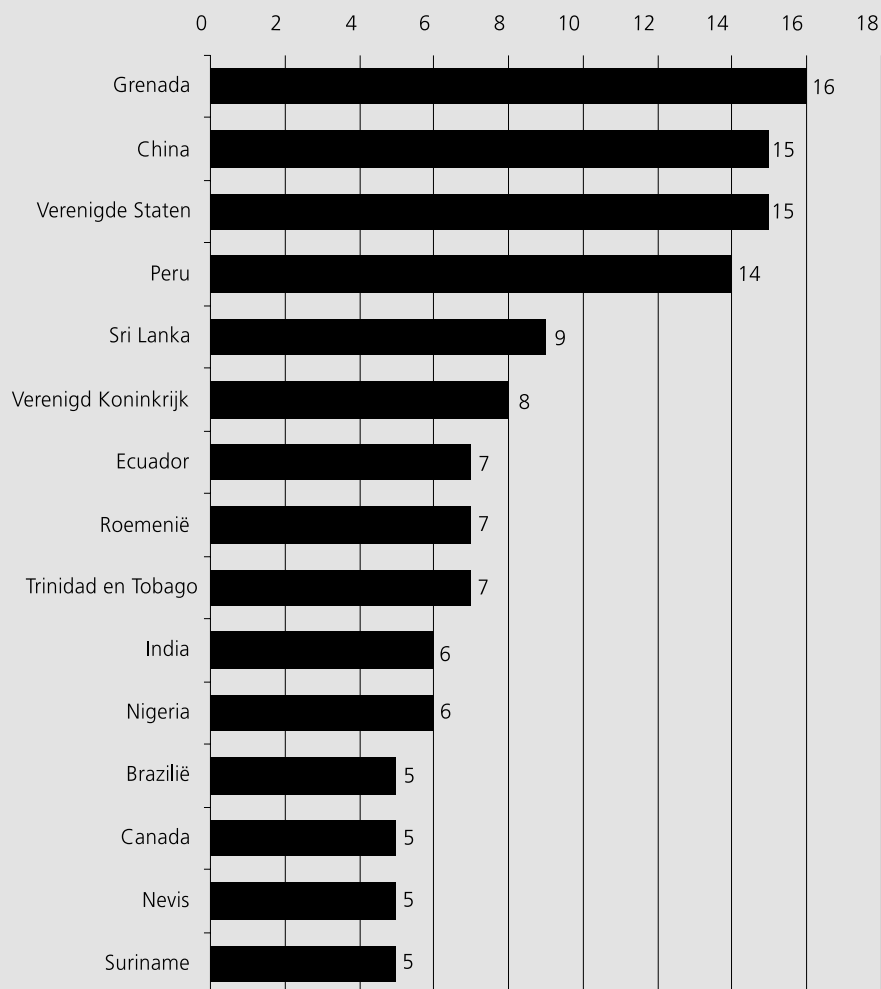
Bijlage 3

Top tien van het aantal uitgezette vreemdelingen 2008-2010

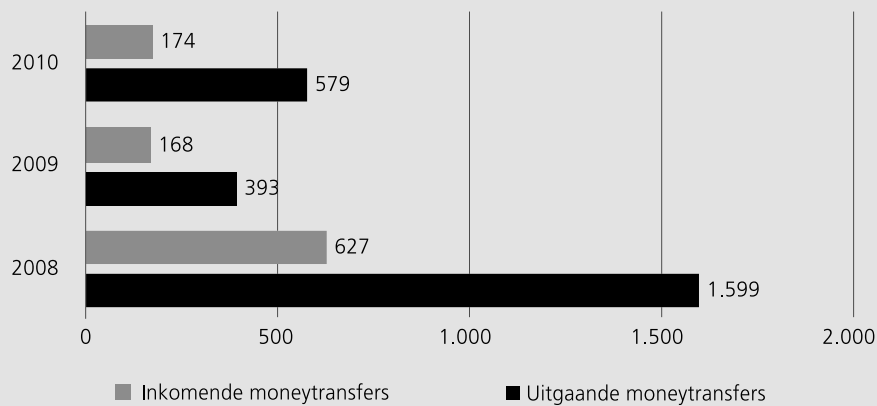
Bijlage 4

Restgroep van het aantal uitgezette vreemdelingen 2008-2010

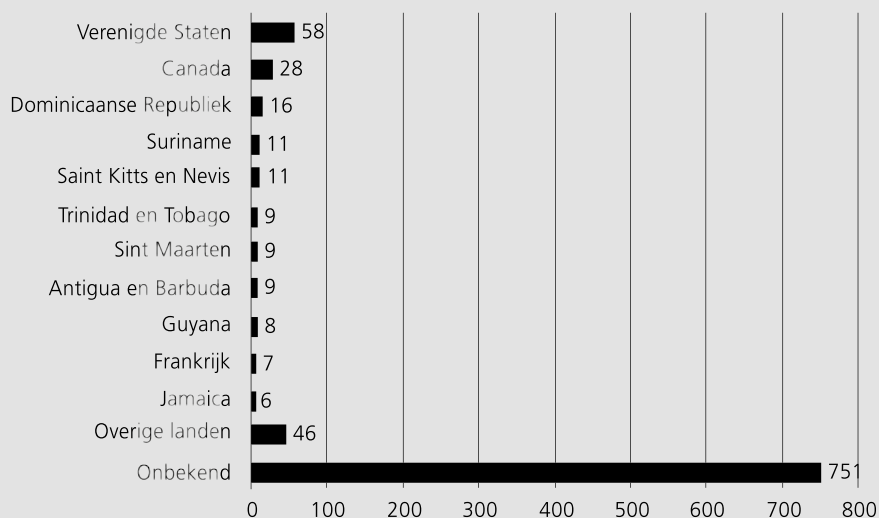
Bijlage 5

Uitgaande en inkomende ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010

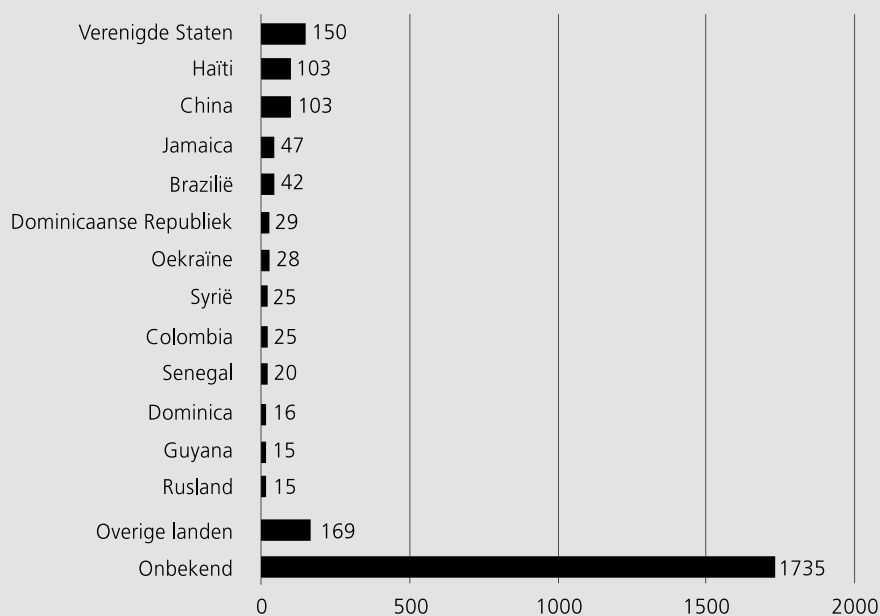
Bijlage 6

Herkomstlanden en aantallen inkomende
ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010
(gesommeerd, > ANG 5000)

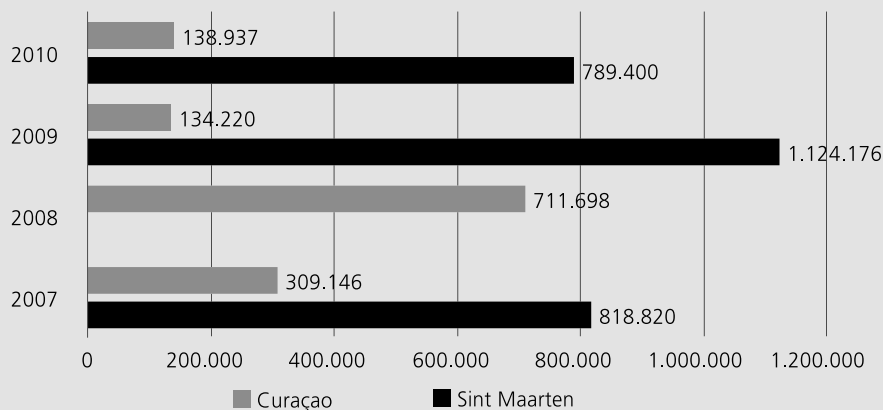
Bijlage 7

Doellanden en aantallen uitgaande ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010 (gesommeerd, > ANG 5000)

Bijlage 8

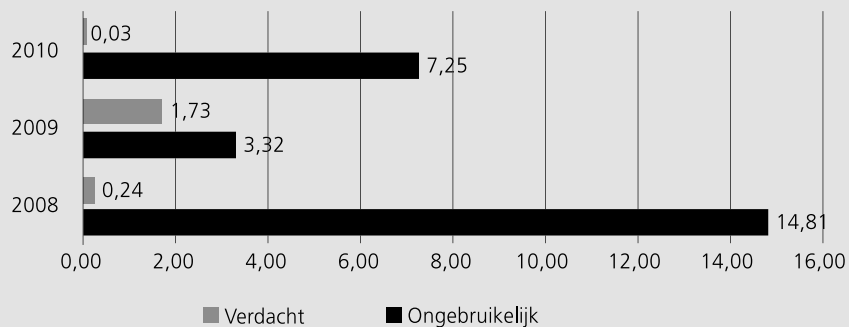
Gemiddelde waarde van de ongebruikelijke transacties
gemeld door de douane 2007-2010 (ANG)

NB De gemiddelde waarde van de ongebruikte transacties uit 2008, gemeld door de douane van Sint Maarten, is onbekend.

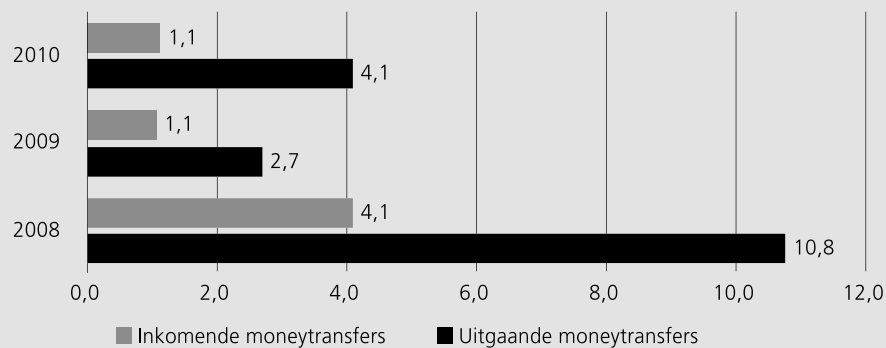
Bijlage 9

Waarde van de ongebruikelijke en verdachte moneytransfers 2008-2010 (ANG, in miljoenen)

Bijlage 10

Waarde van de uitgaande en inkomende ongebruikelijke moneytransfers 2008-2010 (ANG, in miljoenen)

Bijlage 11

Overzicht van de schadelijke gevolgen en prioritering per crimineel verschijnsel

Crimineel verschijnsel	Schadelijke gevolgen Sint Maarten	Prioritering
Illegale markten		
Cocaïne	Schadelijke gevolgen voor het maatschappelijk systeem (financieel) en de leefomgeving (gezondheid, sociaal-economische verhoudingen)	Verdiens gezien de aard en de ernst van de gevolgen een hoge prioriteit
Marihuana	Schadelijke gevolgen voor individuen (financieel, gezondheid), het maatschappelijk systeem (gezondheid, sociaal-economische verhoudingen) en de leefomgeving (financieel, rechtsorde)	Verdiens gezien de aard en de ernst van de gevolgen een hoge prioriteit
Heroïne / synthetische drugs	Vrijwel geen schadelijke gevolgen	Behoeft geen prioriteit, het komt nauwelijks voor
Mensensmokkel	Schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid, financieel), de overheid (financieel), het maatschappelijk systeem (sociaal-economische verhoudingen, infrastructuur) en de leefomgeving (gezondheid, financieel)	Heeft ernstige gevolgen op verschillende vlakken van de samenleving en behoeft gezien de aard van deze gevolgen een hoge prioriteit

Crimineel verschijnsel	Schadelijke gevolgen Sint Maarten	Prioritering
Mensenhandel	Schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid, financieel), bedrijven (financieel) en overheid (financieel)	Kan ernstige gevolgen hebben, verdient meer prioriteit en een verbetering van toezicht en handhaving
Overige handel en smokkel (vuurwapens en vals geld)	Vrijwel geen schadelijke gevolgen	Behoeft geen prioriteit, het komt nauwelijks voor
Witwassen	Schadelijke gevolgen voor de overheid (financieel) en als gevolg daarvan voor het maatschappelijk systeem (infrastructuur, rechtsorde). Omvang van de schade is nauwelijks vast te stellen, maar de gelegenheid is groot	Kan ernstige gevolgen hebben, verdient meer prioriteit en een verbetering van toezicht en handhaving
Vermogenscriminaliteit		
Woning- en bedrijfsinbraken	Schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid, financieel) en bedrijven (financieel)	Levert veel schade op, de huidige prioriteitstelling volstaat
Overvallen	Ernstige schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid, financieel) en bedrijven (financieel)	Verdiens gezien de aard en de ernst van de gevolgen een hoge prioriteit
Diefstal in het algemeen	Schadelijke gevolgen (financieel) voor individuen	Gezien de ernst van andere delicten afgezet tegen de huidige capaciteit is prioriteitstelling onwenselijk
Diefstal van/uit voertuigen	Schadelijke gevolgen (financieel) voor individuen en bedrijven	Gezien de ernst van andere delicten afgezet tegen de huidige capaciteit is prioriteitstelling onwenselijk
Heling	Schadelijke gevolgen voor de leefomgeving (financieel, rechtsorde)	Behoeft meer prioriteit vanwege verweving met andere vermogensdelicten
Skimming	Schadelijke gevolgen voor bedrijven (financieel)	Behoeft geen extra prioriteit, banken treden afdoende op

Crimineel verschijnsel	Schadelijke gevolgen Sint Maarten	Prioritering
Geweldsmisdrijven (moord en doodslag, openlijke geweldpleging en mishandeling, relationeel geweld en zedendelicten)	Ernstige schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid), bedrijven (financieel) en de leefomgeving (sociaal-economische verhoudingen)	Hebben ernstige gevolgen op verschillende vlakken van de samenleving en behoeven gezien de aard van deze gevolgen een hoge prioriteit
Jeugdcriminaliteit	Ernstige schadelijke gevolgen voor individuen (financieel, gezondheid), bedrijven (financieel) en de leefomgeving (sociaal-economische verhoudingen)	Heeft ernstige gevolgen op verschillende vlakken van de samenleving en behoeft gezien de aard van deze gevolgen een hoge prioriteit
Fraude		
Belastingontduiking en belastingfraude	Schadelijke gevolgen voor de overheid (financieel) en als gevolg daarvan voor het maatschappelijk systeem (infrastructuur, rechtsorde)	Geen extra prioriteit gewenst vanuit politie en justitie. Taak van een bijzondere opsporingsdienst
Merkfraude	Schadelijke gevolgen voor bedrijven (financieel)	Behoeft geen extra prioriteit, voornaamste schade wordt geleden door bedrijven. Bij capaciteitsuitbreiding wel oppakken
Ziektekostenfraude	Schadelijke gevolgen voor de overheid (financieel) en als gevolg daarvan voor het maatschappelijk systeem (infrastructuur, rechtsorde)	Geen extra prioriteit gewenst vanuit politie en justitie. Taak van een bijzondere opsporingsdienst
Uitkeringsfraude	Schadelijke gevolgen voor de overheid (financieel) en als gevolg daarvan voor het maatschappelijk systeem (infrastructuur, rechtsorde)	Geen extra prioriteit gewenst vanuit politie en justitie. Taak van een bijzondere opsporingsdienst

Crimineel verschijnsel	Schadelijke gevolgen Sint Maarten	Prioritering
Ambtelijke corruptie en andere integriteits-schendingen	Schadelijke gevolgen voor individuen, bedrijven, overheid(sfunctionarissen), het maatschappelijk systeem en de leefomgeving (financieel, besluitvorming, infrastructuur, sociaal-economische verhoudingen, rechtsorde en milieu)	Heeft ernstige gevolgen op alle vlakken van de samenleving en behoeft gezien de aard van deze gevolgen een hoge prioriteit
Overige criminaliteit		
Milieucriminaliteit	Schadelijke gevolgen voor de leefomgeving (gezondheid, milieu, infrastructuur) en het maatschappelijk systeem	Kan ernstige gevolgen hebben, verdient meer prioriteit en een verbetering van toezicht en handhaving
Verkeerscriminaliteit	Schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid)	Gezien de ernst van andere delicten afgezet tegen de huidige capaciteit is prioriteitstelling onwenselijk

